

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MEDYA VE İLETİŞİM ANABİLİM DALI
MEDYA VE İLETİŞİM SİSTEMLERİ BİLİM DALI

**2023'TE GAZZE'YE YÖNELİK SALDIRISI SIRASINDA
İSRAİL'İN SOSYAL PAYLAŞIM SİTESİ “X”
ARACILIĞIYLA YAPTIĞI PROPAGANDA SÖYLEMİ
ÜZERİNE ANALİTİK BİR ÇALIŞMA**
Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH

İstanbul, 2025

T.C.
İSTANBUL BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MEDYA VE İLETİŞİM ANABİLİM DALI
MEDYA VE İLETİŞİM SİSTEMLERİ BİLİM DALI

**2023'TE GAZZE'YE YÖNELİK SALDIRISI SIRASINDA
İSRAİL'İN SOSYAL PAYLAŞIM SİTESİ “X”
ARACILIĞIYLA YAPTIĞI PROPAGANDA SÖYLEMİ
ÜZERİNE ANALİTİK BİR ÇALIŞMA**
Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH

Öğrenci No
2220042007

ORCID ID
0009-0008-3329-8399

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Kağan TAHAN

İstanbul, 2025

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum **“2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısı Sırasında İsrail'in Sosyal Paylaşım Sitesi “X” Aracılığıyla Yaptığı Propaganda Söylemi Üzerine Analitik Bir Çalışma”** başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını, patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 20/06/2025

Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

20/06/2025

Enstitümüz *Medya ve İletişim* Anabilim Dalı *Medya ve İletişim Sistemleri* Programı yüksek lisans öğrencilerinden 2220042007 numaralı *Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH*'in "*İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısı Sırasında İsrail'in Sosyal Paylaşım Sitesi "X" Aracılığıyla Yaptığı Propaganda Söylemi Üzerine Analitik Bir Çalışma*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 27/05/2025 tarih ve 2025/23 sayılı toplantısında seçilen ve On-Line toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, İstanbul Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince Zoom programı aracılığıyla on-line olarak aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında "*OYBİRLİĞİ*" ile "*KABUL*" kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 2 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Ka*** TA***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Dr. Mi*** DE***
(İstanbul Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Dr. Ay*** Bi*** GÜ***
(İstanbul Kent Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH
Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Kağan TAHAN
Derecesi ve Tarihi : Yüksek Lisans (Tezli), 2025
Alanı : Medya ve İletişim Sistemleri
Anahtar Kelimeler : Propaganda, Propaganda Söylemi, İsrail, Gazze, HAMAS, Saldırı

ÖZ

2023'TE GAZZE'YE YÖNELİK SALDIRISI SIRASINDA İSRAİL'İN SOSYAL PAYLAŞIM SİTESİ “X” ARACILIĞIYLA YAPTIĞI PROPAGANDA SÖYLEMİ ÜZERİNE ANALİTİK BİR ÇALIŞMA

Araştırma, İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi X üzerinden Arapça olarak paylaştığı gönderilerin içerdiği anlamları analiz ederek ve 2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sırasında yaptığı paylaşımlarda ele aldığı konular ve fotoğrafların özünde bulunan çağrışımları esas alarak İsrail propaganda söylemini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Çalışma betimsel araştırma kapsamında olup, gündem belirleme kuramı, örtük anlam kuramını ve görüntü analizi araçlarını kullanarak söylem analizi yaklaşımı esas alınmıştır.

Çalışma; İsrail'in propaganda söyleminin, Filistinli sivillerin hedef alınmasının meşrulaştırmasının ve onların güvenliğine yönelik kaygıların açığa çıkarılmasının yanı sıra Gazze'deki katliam ve yıkımdan yalnızca HAMAS'ın sorumlu tutulması ve HAMAS'ın kasıtlı olarak İslami karakterinden arındırılmasına odaklandığı sonucuna varmıştır. Bütün bunlara ek olarak İsrail propagandasında İsrail ordusunun başarılarının abartılması ve yenilmez bir ordu imajının pekiştirilmesi karşılığında direnişin başarılarının görmezden gelindiği ve İsrail propaganda söyleminde istatistiklerden büyük ölçüde yararlanıldığı sonucuna varılmıştır.

Name and Surname : Ahmad Khaleel Suleiman NAJADEH

Supervisor : Asst. Prof. Dr. Kagan TAHAN

Degree and Date : Master's (Thesis), 2025

Major : Media and Communication Systems

Keywords : Propaganda, Propaganda Discourse, Israel, Gaza, HAMAS, Attack

ABSTRACT

AN ANALYTICAL STUDY ON ISRAEL'S PROPAGANDA DISCOURSE THROUGH THE SOCIAL NETWORKING SITE "X" DURING ITS ATTACK AGAINST GAZA IN 2023

This study identifies Israeli propaganda discourse by analyzing the meanings contained in the posts shared in Arabic by Israeli army spokesman Avichai Adraee on the social media site X, and based on the connotations inherent in the topics and photographs he covered in his posts during the attack on the Gaza Strip in 2023.

The study is within the scope of descriptive research, and the researcher based the discourse analysis approach using agenda setting theory, implicit meaning theory, and image analysis tools.

This study is concluded that Israel's propaganda discourse focuses on legitimizing the targeting of Palestinian civilians and revealing concerns for their security, as well as holding HAMAS solely responsible for the massacre and destruction in Gaza and deliberately stripping HAMAS of its Islamic character. In addition to all these, it has been concluded that the achievements of the resistance are ignored in exchange for exaggerating the achievements of the Israeli army and reinforcing the image of an invincible army in Israeli propaganda, and statistics are largely used in Israeli propaganda discourse.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

RESİM LİSTESİ..... ix

SÖZLÜK..... xvii

GİRİŞ 1

1. ARAŞTIRMANIN GENEL ÇERÇEVESİ

1.1. Daha Önce Yapılmış En Önemli Çalışmalar 5

1.1.1. Propaganda Çalışmaları 5

1.1.1.1. Hüseyin'in "Ortadoğu'ya İlişkin Amerikan Propaganda Söylemi" Adlı Çalışması (2014) 6

1.1.1.2. Ebu Ğuş'un "Hizbullah ve HAMAS'ın Askeri Medya Performansı ve Psikolojik Savaşı" Adlı Çalışması (2014)..... 7

1.1.1.3. Ebu Şenab'ın "İsrail Basınının Savaşlar Sırasında Psikolojik Savaş Uygulaması: Örnek Olarak Dökme Kurşun Operasyonu" Adlı Çalışması (2014) 8

1.1.1.4. İbrahim'in "Irak'taki Siyasi Duruma İlişkin İngiliz Propagandasının İçeriği: Örnek Olarak The Times Gazetesi" Adlı Çalışması (2013) 9

1.1.1.5. Mansur'un "Irak'ta Alman Propagandası" Adlı Çalışması (2012)..... 9

1.1.1.6. Selman'ın "Uydu Kanallarında Arap Bölgesine Yönelik Propaganda Yöntemleri Kullanıyor" Adlı Çalışması (2012)..... 10

1.1.1.7. Madi'nin "Bir Kavram, Tanım ve Yöntem Olarak Propaganda" Adlı Çalışması (2009) 11

1.1.1.8. Kasım'ın "İsrail'in Psikolojik Savaşının Filistin'e Etkisi: Mescid-İ Aksa İntifadası Örneği" Adlı Çalışması (2007) 12

1.1.1.9. Mustafa'nın "Irak'taki Anglo-Amerikan Savaşı Sırasında Amerikan Siyasi Propagandasının Arap Gazetelerinin İçeriğine Yansıması" Adlı Çalışması (2006)..... 13

1.1.2. Söylem Analizi Çalışmaları	14
1.1.2.1. Haris'in "Filistin Direnişi Meselesine Yönelik Filistinli Gazetecilik Söylemi: Karşılaştırmalı Bir Analitik ve Saha Çalışması" Adlı Çalışması (2014)	14
1.1.2.2. Hassuna'nın "Sivil ve Siyasi İnsan Hakları Sorunlarına Yönelik Filistinli Gazetecilik Söylemi" Adlı Çalışması (2014).....	15
1.1.2.3. Avdallah'ın "Yabancı Uydu Kanallarının İnternet Sitelerinde 2012 Yılında Gazze'ye Yönelik Saldırıya İlişkin Arapça Haber Bültenleri" Adlı Çalışması (2014)	16
1.1.2.4. Ebu Ras'ın "Filistin Basınında 25 Ocak Mısır Devrimi'nin Haber Bültenleri" Adlı Çalışması (2014)	17
1.1.2.5. Alyan'ın "Yabancı Uydu Kanallarının Arapça Sitelerinde Filistin Devleti Meselesine İlişkin Haber Bültenleri" Adlı Çalışması (2014)	18
1.1.3. Sosyal Paylaşım Siteleri Üzerine Yapılan Çalışmalar	19
1.1.3.1. Abed'in "Filistin Kamuoyunu Sosyal ve Politik Değişime Doğru Harekete Geçirmede Sosyal Medya Ağlarının Rolü" Adlı Çalışması (2012).....	19
1.1.3.2. el-Şerefi'nin "Filistin Gençliğinin Siyasi Kültürünü Şekillendirmede Sosyal Medyanın Rolü" Adlı Çalışması (2012).....	20
1.1.3.3. el-Masri'nin "Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Sitelerini Kullanımları ve Bunların Diğer Medya Üzerindeki Etkileri" Adlı Çalışması (2011).....	21
1.1.4. Önceki Çalışmalarla Farklılıklar ve Benzerlikler	22
1.1.4.1. Benzerlikler.....	22
1.1.4.2. Farklılıklar	22
1.2. Sorun Hakkında Akıl Yürütme	23
1.3. Örneklem Analizi	23
1.4. Araştırma Sorunu	39
1.5. Araştırmanın Önemi.....	39
1.6. Araştırmanın Hedefleri	40
1.7. Araştırma Soruları.....	40

1.8. Araştırma Kuramları	40
1.9. Araştırmanın Türü, Yöntemi Ve Araçları.....	42
1.9.1. Araştırma Türü	42
1.9.2. Araştırma Yöntemi	42
1.9.3. Araştırma Araçları	43
1.10. Araştırma Evreni, Zaman Aralığı Ve Örneklem.....	43
1.11. Araştırma Konusu.....	44
1.12. Analiz ve Ölçme Birimi.....	44
1.13. Araştırma Koşulları.....	44
1.13.1. Propaganda Söylemi	45
1.13.2. 2023 Gazze Savaşı	45
1.13.3. Sosyal Medya Siteleri	45
1.13.4. X Platformu.....	45
1.14. Araştırmanın Bölümleri	46

2. SÖYLEM VE PROPAGANDA

2.1. Medya Söylemi	47
2.1.1. Dilde Söylem	47
2.1.1.1. Söylemin Terimlerle Tanımı	48
2.1.2. Medya Söylemi	49
2.1.2.1. Medya Söylemi Kavramı	50
2.1.2.1.1. Söylem Analizinin Tanımı	50
2.1.2.2. Medya Söylem Analizi Ekolleri.....	51
2.1.2.2.1. Dilbilimsel Analiz Ekolü	51
2.1.2.2.1.1. Biçimsel Dil Çalışmaları Eğilimi.....	51
2.1.2.2.1.1.1.Yapısal Kısım.....	51
2.1.2.2.1.1.2. Pragmatik Kısım	52
2.1.2.2.1.2. İletişimsel Bağlamda Dil Çalışmaları Eğilimi	52
2.1.2.2.2. Göstergebilimsel Analiz Ekolü	54
2.1.2.2.3. Söylem ve Medya Söylem Analizi Ekolü	55
2.1.2.2.4. Kültürel Analiz Ekolü	57

2.1.2.2.5. Medya Söylemi ve Sosyal-Bilişsel Söylem Analizi Ekolü.....	57
2.1.2.2.6. Michel Foucault ve Söylem Analizi Ekolü	58
2.1.2.2.7. Alman Medya Söylem Analizi Ekolü	59
2.2. Propaganda ve Propaganda Söylemi	61
2.2.1. Propaganda.....	61
2.2.1.1. Propaganda Türleri.....	62
2.2.1.1.1. Propagandanın Üsluba Göre Sınıflandırılması	63
2.2.1.1.2. Propagandanın İşlev ve Amaçlarına Göre Sınıflandırılması.....	63
2.2.1.1.3. Propagandanın Kaynağa Göre Sınıflandırılması	64
2.2.1.1.4. Propagandanın İçeriğe Göre Sınıflandırılması	65
2.2.1.1.5. Propagandanın Konuya Göre Sınıflandırılması.....	65
2.2.1.2. Propaganda Yöntemleri.....	66
2.2.1.2.1. Tekrarlama ve Takip Yöntemi.....	66
2.2.1.2.2. Yalan Söyleme Yöntemi.....	67
2.2.1.2.3. Çıkarma, Ekleme ya da Abartma Yoluyla Çarpıtma Yöntemi	67
2.2.1.2.4. Duygusal Uyarılma Yöntemi	67
2.2.1.2.5. İsim ve Terimlerin Kötüye Kullanılması Yöntemi	68
2.2.1.2.6. Kendinden veya Başkalarından Şüphe Duyma Yöntemi.....	68
2.2.1.2.7. Yanlış İlişkilendirme Yöntemi	69
2.2.1.2.8. Gerçekleri Sunma Yöntemi.....	69
2.2.2. Propaganda Söylemi	69
2.2.2.1. Propaganda Söylemi Türleri	70
2.2.2.2. Propaganda Söyleminin Bileşenleri.....	72
2.2.2.3. Propaganda Söyleminin Özellikleri	74
2.3. İsrail Propaganda Söylemi	75
2.3.1. Tarih Boyunca İsrail Propagandası	75
2.3.2. Yahudi Devletinin Kurulmasında Siyonist Propagandanın Rolü.....	77
2.3.3. Siyonist Propagandanın Gelişim Evreleri.....	77
2.3.4. Yurtdışında İsrail Propagandası	78
2.3.4.1. İsrail'in Yurt Dışındaki Propaganda Söylemine Katkıları	80

2.3.5. İsrail Propaganda Söyleminin Avantajları	81
2.3.5.1. Askeri Anlatıma Dayanması	81
2.3.5.2. Yumuşak Güç Yönteminin Kullanılması	82
2.3.5.3. İsrail Propagandasının Dini Niteliği	83
2.3.5.4. İkna Edici Yöntem Kullanılması.....	83
2.3.5.5. Filistinlilere Yönelik Dışlayıcı Yöntem Kullanılması	84
2.3.5.6. Değiştirici Terimlerin Kullanılması	85
2.3.5.7. Teknolojiye Bağımlılık	87
2.3.6. Siyonist İsrail Propagandasının Yöntemleri	87
2.3.6.1. Medyayı İstismar Etme Yöntemi	87
2.3.6.2. Manevra ve Kaçma Yöntemi	88
2.3.6.3. Şantaj ve Tehditler	89
2.3.6.4. Sahtecilik Yöntemi.....	89
2.3.6.5. Reklam Kampanyalarından Faydalanılması Yöntemi	89
2.3.7. İsrail Propagandasının Temelleri	90
2.3.7.1. Tarihi-Dini Temeller	90
2.3.7.2. Siyasi Temeller.....	91
2.3.8. Siyonist Propaganda Planlamasının Özellikleri.....	91
2.3.8.1. Merkezileşme.....	91
2.3.8.2. Uzmanlaşma.....	91
2.3.8.3. Odaklanma	92
2.3.8.4. Zamanlama.....	92
2.3.8.5. Esneklik	92
2.3.9. İsrail Propagandasının Araçları.....	92
2.3.9.1. Kitle İletişim Araçları	92
2.3.9.2. Doğrudan İletişim Araçları ve Kanalları.....	93
2.3.9.3. Yahudi Cemaatleri.....	94
2.3.9.4. Sivil Toplum Kuruluşları	94
2.3.9.5. Sinema	94
2.3.10. İsrail Propagandasının Gelişim Evreleri	95

2.3.10.1. Balfour Deklarasyonuna Kadar Yapılan Propaganda	95
2.3.10.2. Balfour Deklarasyonu'ndan İsrail Devletinin Kuruluşuna Kadar Yapılan Propaganda.....	96
2.3.10.3. İsrail'in Kuruluş Döneminde Yapılan Propaganda	96
2.3.10.4. 1967 Savaşına Kadar Yapılan İsrail Propagandası.....	96
2.3.11. İsrail'in Önde Gelen Medya Kuruluşları	96
2.3.11.1. İsrail Medyasında Arapça Yayın Yapan Önemli Kanallar ve Amaçları	97
2.3.11.1.1. İsrail'in Sesi Radyosu	97
2.3.11.1.2. İsrail Uydu Televizyonu	97
2.3.11.1.3. i24 Kanalı	98
2.3.11.1.4. el-Masdar Web Sitesi	98
2.3.11.2. İsrail Medyasında İbranice Yayın Yapan Önemli Kanallar ve Amaçları	99
2.3.11.2.1. İsrail Ordu Radyosu (Tsahal Topluluğu).....	99
2.3.11.2.2. İsrail Eğitim Televizyonu	99
2.3.11.2.3. Kanal 2	99
2.3.11.2.4. Kanal 10	100
2.3.11.2.5. Kablo TV	100
2.3.11.3. İsrail Yazılı Basını	100
2.3.11.3.1. Yedioth Ahronoth Gazetesi	100
2.3.11.3.2. Maariv Gazetesi	100
2.3.11.3.3. Haaretz Gazetesi	101
2.3.11.4. Elektronik Gazetecilik.....	101
2.3.11.4.1. Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Daire Başkanlığı	101
2.3.11.4.2. Başbakanlık Medya Dairesi Başkanlığı	102
2.3.11.4.3. Savunma Bakanlığı Basın Dairesi Başkanlığı	103
2.3.12. İsrail Propaganda Medyası.....	103
2.4. İsrail'in 2023 Yılında Gazze Şeridi'ne Yönelik Saldırısı	106
2.4.1. 2023 Gazze Saldırısının Başlangıcı ve Saldırı Süreci	107
2.4.1.1. Gazze Şeridi'nin Karadan İşgali.....	109

2.4.2. Talmud’da Geçen “Demir Kılıçlar” İsmi	110
2.4.2.1. Askeri Açısından Önemi	110
2.4.2.2. Dini Açısından Önemi	111
2.4.3. “Aksa Tufanı” İsmi	112
2.4.3.1. Dil Açısından Önemi	112
2.4.3.2. Amaç Açısından Önemi	113
2.4.3.3. Milli Açısından Önemi	113
2.4.4. Aksa Tufanı Operasyonu Sırasında İsrail Propagandası	113
2.4.5. İsrail’in 2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısının Nedenleri	114
2.4.6. Filistin Direnişini 7 Ekim Saldırısını Başlatmaya Sevk Eden Nedenler	115
2.4.6.1. Gazze Ablukası	115
2.4.7. İsrail’in 2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısına İlişkin Amaçları.....	116
2.4.7.1. Hedefsiz Saldırı.....	116

3. GÖNDERİ ANALİZİ

3.1. Gönderilerin Analizi	117
3.2. Gizli Anlam Ve Görüntü Analizi Sonuçları	234
3.2.1. Filistinli Siviller	235
3.2.1.1. Filistinli Sivillere Yönelik Endişelerin Vurgulanması	235
3.2.1.2. Sivilleri Öldürüp Katliam Yapmanın Gerekçesi	237
3.2.1.3. İsrail Propagandasının Katliamları Görmezden Gelmesi	238
3.2.1.4. Filistinli ve İsrailli Siviller Arasındaki Eşitlik	238
3.2.2. İsrail	239
3.2.2.1. İsrail Ordusunun Caydırıcılık Gücünün, İstihbaratının ve Savaş Yeteneklerinin Gözden Geçirilmesi	239
3.2.2.2. İsrail Kendini Savunmakta ve Terörle Mücadele Etmektedir	240
3.2.2.3. İsrail’in İnsani Yanının Gösterilmesi	241
3.2.2.4. İstatistiklere Dayanılması	241
3.2.3. Filistin Direnişi	243
3.2.3.1. Dikkati Direnişin Performansından Başka Yöne Çekmek.....	243
3.2.3.2. Saha Performansını Düşürmek	243

3.2.3.4. Kayıpların Boyutunun Abartılması	243
3.2.4. HAMAS Hareketi	244
3.2.4.1. HAMAS'ı Terörist ve IŞİD Olarak Adlandırmak.....	244
3.2.4.2. Sorumluluğun HAMAS'a Yüklenmesi:.....	245
3.2.4.3. Filistin Kamuoyunu HAMAS'ın Aleyhine Çevirmek.....	245
3.2.4.4. HAMAS'ın Uluslararası Kurumlar Nezdindeki İmajını Bozma:	245
3.2.4.5. HAMAS ile Filistin Halkı Arasındaki Ayrım.....	246
3.2.4.6. Gazzeliler HAMAS'ın Elinde Rehinedir.....	246
3.2.4.7. HAMAS'ın İslam'dan Arındırılması	247
3.3. İsrail Propaganda Söyleminin Özellikleri	247
SONUÇ	S249
KAYNAKÇA	252
EKLER	
Ek- 1: Gönderilere ve Görsellere Olan Bağlantıların Listesi	264

RESİM LİSTESİ

Sayfa No.

Resim 1. Haber Yazısı	24
Resim 2. Gazze Sakinlerine Hitaben Acil Mesajdır! Gazze Şeridi'nin Kuzeyi Tehlikeli Bir Savaş Alanıdır ve Bu Nedenle, Gazze Şeridi'nin Güneyindeki İnsanları Sığınak Alanlarında Kalmaya Davetlerimizi Tekrarlıyoruz. Güvenliğinizi Korumak İçin Kuzey Gazze Şeridi'ne Dönün.	25
Resim 3. Beyt Lahiya Bölgesindeki 1778, 1774, 1761-1765. Bloklarda Bulunanlara Acil Uyarı! 1770 Ve 1766 Numaralı Bloklarda Bilinen Barınağa Gidin ve Uyarıyı Mazur Görün	26
Resim 4. Hava Kuvvetlerine Bağlı 162. Tümen'in Gazze Şeridi'nin Merkezinde Başlattığı Sürpriz Harekâta Geçtiğimiz Hafta Boyunca Güçlerimiz, 100'den Fazla Terör Altyapısını Temizleyerek Yok Etmiş, 40'tan Fazla Teröristi İse Yüz Yüze Çatışmalar ve Baskınlarla Etkisiz Hale Getirmiştir	28
Resim 5. Cihad Oteli: Liderler Cennette, Gazzeliler İse Cehennemde.....	29
Resim 6. Haber Yazısı	30
Resim 7. Allah'ım, Ramazan'a Ulaşmayı Nasip Et, Sinvar İblislerini ve HAMAS İŞİD'ini Zincire Vur, HAMAS ve İŞİD Terörünü Gazze Halkından Uzak Tatalım. Amin Deyin	31
Resim 9. Şifa Hastanesi'nde Titiz Kampanyaya Devam Ediyoruz: Şu Ana Kadar HAMAS ve İslami Cihad'la Bağlantıları Doğrulan 500'ün Üzerinde Teröristi Tutukladık. Geçtiğimiz Günlerde Tutukladığımız Sabotajcılar Arasında Şunlar Yer Alıyor	34
Resim 10. Uluslararası Kudüs Günü Olarak Adlandırılan Günde İran'ın Yaşayacağı Düşüncesi, Bunu Söyleyenlerin ve İçgöründen Yoksun Olanların İnandığı Bir Yalandır. Arap Ülkelerinin Harabeleri Üzerindeki Kudüs'ü Terörist Çıkarları Uğruna Özgürleştirmek, Ucuz Bir Propagandanın Ne Fazlası Ne Azıdır	35

Resim 11. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın Askeri Kanadında Önde Gelen Bir Direnişçi Olarak Çalışan Bir Teröriste Saldırıp Onu Ortadan Kaldırdı. Refah ve Şucaiyye'de HAMAS Terör Örgütüne Baskınlar	37
Resim 12. İran ve İran'ın Irak'taki, Yemen'deki Vekilleri ve Lübnan'daki Hizbullah, Tüm Ortadoğu'yu Riske Attı ve İlerlemesini Durdurdu	38
Resim 13. İsrail Halkı Yaşıyor, Sancağımız Mağlup Olmayacak Kaynak: Avichai Adraee'nin X platformundaki sayfası, 2023	118
Resim 14. HAMAS, Gazze Şeridi'nde cehennemın Kapılarını Açtı	119
Resim 15. HAMAS Terör Örgütünün Üretim Merkezi ve İstihbarat Karargâhının Bulunduğu Bina	120
Resim 16. Yüzlerce HAMASlı Teröristi Öldürdük	121
Resim 17. Komandolar, HAMAS Deniz Kuvvetleri Güney Tugayı Komutan Yardımcısını Ele Geçirdi	122
Resim 18. Genelkurmay Başkanı, Hava Kuvvetlerinin HAMAS Terör Örgütüne Ait Operasyonel Bir Tesisi Hedef Almasını Denetledi	123
Resim 19. Gazze Tümen Komutanı, HAMAS Teröristleriyle Sahada Çatışmayı Yöneten Savaşçılar Arasında	124
Resim 20. Hava Kuvvetleri Uçakları, Ülke Dışında Bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri Savaşçılarını Geri Göndermek İçin Uçuş Gerçekleştiriyor	125
Resim 21. İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS Örgütüyle Bağlantılı Terörist Hedeflere Yoğun Baskınlar Düzenlemeye Devam Ediyor	126
Resim 22. HAMAS Bombardıman Altında	127
Resim 23. İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS Siyasi Bürosunun Bir Üyesini Ortadan Kaldırıyor	128
Resim 23. HAMAS ve IŞİD, Bir Madalyonun İki Yüzüdür	129
Resim 24. Amerikan Mühimmatını Taşıyan İlk Uçak İsrail'e İniyor	130
Resim 25. HAMAS Yanlış Hesap Yaptı	131
Resim 26. İsrail Savunma Kuvvetleri, Gazze Şeridi'nde Benzeri Görülmemiş Saldırı Operasyonları Başlatıyor	132

Resim 27. HAMAS'ın Teçhizatları Arasında Bulunan Terör Örgütü IŞİD'in Bayrağının Resmidir	133
Resim 28. Genelkurmay Başkanı: İnsan Hayvanlarının Katili HAMAS Teröristlerinin Çocuklarımızı, Kadınlarımızı, Erkeklerimizi Katlettiği Acımasız, İğrenç ve Ani Olaydan Beş Gün Sonrası	134
Resim 29. Yalancı Aruri Dünyayı ve İslam'ı Aldatmayın	135
Resim 30. Çabalarımızı Savaş Hedeflerini Gerçekleştirmeye Odaklıyoruz	136
Resim 31. HAMAS, Gazzelilerin Gazze Vadisi'nin Güneyine Doğru Hareketini Bu Şekilde Engellemeye Çalışıyor	137
Resim 32. Bir Bid'atın Arkasında Dua Etmek Bid'at mıdır? Eğer Bu Bid'atçı, Gazze Şeridi'ni Cehenneme ve Karanlığa Sürükleyen Bir Rejimden Geliyorsa? ..	138
Resim 33. Gazze Kuşatma Bölgesindeki Yerleşim Yerlerinden Birindeki Vahşet Resimleri. Bunlar HAMAS'ın Eylemleri	139
Resim 34. Genelkurmay Başkanı: İsrail Savunma Kuvvetleri, Göreve Bağlılığı Sayesinde Kazanacaktır	140
Resim 35. UNRWA'nın HAMAS'ın Vahşeti ve Suçluluğundan Duyduğu Korku.....	141
Resim 36. Liderler Cennette, Halk ise Cehennemdedir	142
Resim 37. (Hangi Günahtan Dolayı Öldürüldünüz?) İslami Cihad Terör Örgütünün Roketleri el-Baptist Hastanesi'nde Sivilleri Öldürdü.....	143
Resim 38. Havadan Çekilen Fotoğrafın İncelenmesi, Baptist Hastanesi'nin Otopark Dışında Doğrudan İsabet Almadığını Doğruluyor.....	144
Resim 39. Güçlerimiz HAMAS'ın Seçkin Güçlerinden Onlarca Mensubu İmha Etti ..	145
Resim 40. HAMAS, Kaçırılanları Sanki İnsani Nedenlerle Geri Vermiş Gibi Göstermeye Çalışıyor	146
Resim 41. Gazze Şeridi'ndeki HAMAS'a ait Terör Hedeflerini Yok Etmeye ve Teröristleri Ortadan Kaldırmaya Devam Ediyoruz	147
Resim 42. Güneş Terörizme Hizmet Edecek Şekilde Yönlendiriliyor	148
Resim 43. Hamas Sivilleri Bu Şekilde Canlı Kalkan Olarak Kullanıyor.....	149
Resim 44. Hamas'ın Elinde Bulunan Yarım Milyon Litreden Fazla Dizel Yakıt Böyle Görünüyor	150

Resim 45. Genelkurmay Başkanı: Bu Savaşın Tek Başlığı Vardır, Başka Başlığı Yoktur. Bunun Bedelini HAMAS Liderleri Ödeyecek.....	151
Resim 46. Bizim, HAMAS'la Aramızdaki Fark	152
Resim 47. İsrail Savunma Kuvvetleri, Korkunç Terör Örgütü HAMAS ile Savaşıyor. 153	
Resim 48. Suça Yönelik Operasyonu Gerçekleştiren Teröristlerden Birinin Elinde Bulunan Bir Kâğıt.....	154
Resim 49. Maskeli adam Huzeyfe el-Kahlut'un Tıpkı IŞİD Liderlerinin Kadın ve Çocukların Arkasına Saklandığı Gibi Kufiyyenin Arkasına Saklandığını Gösteriyor	155
Resim 50. HAMAS'ı Yok Etmeye Hız Kesmeden Devam Ediyoruz	156
Resim 51. Güçlerimiz Gazze Şeridi'nin Kuzeyinde Kara Faaliyetlerini Sürdürüyor. Gazze Şeridi'nde Teröristler Etkisiz Hale Getirildi.....	157
Resim 52. HAMAS Üyeleri Tarafından Terör Eylemleri Başlatmak Üzere Eğitim Amacıyla Kullanılan, Cebaliya'nın Batısındaki Askeri Terörü Yönlendirme Kompleksinin Görüntüsü	158
Resim 53. Dün Deniz Füzeleri Kızıldeniz Bölgesine Ulaştı	159
Resim 54. Özel Kuvvetler, Topçu Birliklerinin Yardımıyla Sabotajcılarla Şiddetli Ve Uzun Süreli Çatışmalar Gerçekleştirdi	160
Resim 55. Genelkurmay Başkanı: Hava Kuvvetleri Gazze Şeridi'nde Büyük Bir Kuvvetle Faaliyet Göstermektedir.....	161
Resim 56. Halevi: Kendi Haklarımızın ve Gelecek Nesillerin Haklarının Garanti Altına Alınması İçin Mücadele Ediyoruz	162
Resim 57. Ambulansların Hedef Alınmasından Bahseden HAMAS'ın Sözcülerini Gösteren Resim.....	163
Resim 58. Güneydeki Sivil Hareket İçin Güvenli Yol	164
Resim 59. Roket Fırlatma Rampaları ve Endonezya Hastanesinin Altında Yer Alan Bir Tünel	165
Resim 60. Şeyh Rıdvan Mahallesindeki Evin Bir Odasında Roketler Yapılıyor, Diğer Odada İse Çocuklar Uyuyor.....	166

Resim 61. Genelkurmay Başkanı ve Genel Güvenlik Teşkilatının Başkanı Kara Kuvvetleriyle Birlikte Gazze Şeridi'nin Derinliklerine Girdi	167
Resim 62. Yemen'den İsrail'e Doğru Fırlatılan Füze Başarılı Bir Şekilde Durduruldu. 168	
Resim 63. Bulunan Silahların Detayları	169
Resim 64. Hizbullah Neden Lübnan'ı ve Şii Toplumunu Kendilerine Ait Olmayan Bir Savaşa Sokmak Konusunda Israr Ediyor ve Neden Bir IŞİD Örgütüyle Dayanışma İçinde?	170
Resim 65. Başarısız Olan Bir Terör Örgütünün Gazze Şeridi'nde Başlattığı Operasyon Şifa Hastanesi'ni Vurdu	171
Resim 66. Rantisi Hastanesi'nde Bine Yakın Gazzeliyi Rehin Tutan HAMAS Bölük Komutanının Tasfiyesi	172
Resim 67. İsrail Savunma Kuvvetleri, Suriye İçindeki Direniş Mevzilerine Saldırıyor 173	
Resim 68. Sinvar, IŞİD Terör Okulunun Başarısız Bir Öğrencisidir	174
Resim 69. Cehennem ve Zebanileri Bile Sinvar'ı İnkâr Etmiştir	175
Resim 70. İsrail Savunma Kuvvetleri Ve Şin Bet'in Ortak Operasyonunda Yirmiden Fazla HAMAS Teröristi Tutuklanarak Soruşturma İçin Nakledildi	176
Resim 71. HAMAS'ın Altyapısı Bilinçli Olarak Sivil Binaların İçerisine İnşa Edildi.. 177	
Resim 72. İsrail Savunma Kuvvetleri İsrail Devleti'nden Şifa Hastanesi'ne Tıbbi Ekipman, Kuvöz Ve Bebek Maması Teslim Etti.....	178
Resim 73. Fayiz El-Duveyri'ye Söyleyin, Belki O, Gerçeklere Dayanarak Gerçekliği Analiz Etmeye Başlayacaktır	179
Resim 74. Savaşçılar Bir Fabrikanın İçinde Buldukları Tünelleri İmha Etti	180
Resim 75. İsrail Savunma Kuvvetleri, Etik ve Profesyonel Sorumluluklarına Bağlı Kalmaya Devam Ediyor.....	181
Resim 76. Bir Caminin İçinde Tünel ve Silahlar Bulundu.....	182
Resim 77. Gazze'deki Rantisi Hastanesi Binasının Bodrumunda Bulunan Aksa Tufanı Başlıklı Belgenin Görüntüsü.....	183
Resim 78. HAMAS'ın Rantisi Hastanesi'ndeki Konumu	184
Resim 79. HAMAS Sadece İslam'ın Öğretilerini İhlal Etmekle Kalmıyor, Aynı Zamanda İnsanlık Onuruna da Hakaret Ediyor	185

Resim 80. HAMAS'ın Terör Amacıyla Kullandığı Gazze Marinasındaki İsrail Bayrağının Görüntüsü.....	186
Resim 81. Güvenliğiniz İçin Geçici Olarak Güneye Yönelmeniz Gerektiği Yönünde Acil Uyarı	187
Resim 82. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, El-Darac Taburu'nun Üst Düzey Liderlerine Yönelik Yoğun Bir Baskın Sırasında Öldürülüyor..	188
Resim 83. Savaş Sırasında Geçici Ateşkes Hatlarında İsrail Savunma Kuvvetleri'nin Varlığı.....	189
Resim 84. İsrail'de Bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri Savaşçıları Eşliğinde Ülkeye Kaçırılan 13 Kişi Geri Dönüyor.....	190
Resim 85. Genelkurmay Başkanı, Güney Askeri Komutanlığı'nda Durum Değerlendirmesi Yaptı	191
Resim 86. Genelkurmay Başkanı: Kuzey Bölgesini Tahliye Etme Kararı Aldık. İsrail Ordusu Evi Koruyor.....	192
Resim 87. Nüfusun Güneye Doğru Hareketi İçin Güvenli Yol	193
Resim 88. Güney Lübnan Köylerine Çok Sayıda Hizbullah Füzesi Düştü.....	194
Resim 89. İsrail Savunma Kuvvetleri Yiğitçe Savaşçı Üyelerinin Hayatlarını ve İsrail Savunma Kuvvetleri'nin Değerlerini Korur	195
Resim 90. Savaşın Geçici Olarak Durdurulması İle Güçlerimiz Ateşkes Hatlarında Konuşlanacak.....	196
Resim 91. Gazzelilerin, Gazze Şeridi'nin Güneyinden Kuzeyine Doğru Hareketlerine Hiçbir Şekilde İzin Verilmeyecek	197
Resim 92. İnsani Amaçlarla Askeri Faaliyetlerin Durdurulması.....	198
Resim 93. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, Terörist HAMAS'ın Beş Üst Düzey Liderini Öldürdü	199
Resim 94. HAMAS'ın Kuzey Gazze Şeridi'ne İnsani Yardım Taşımak Üzere Kamyonların Girmesini Önlemek İçin Kurduğu Kontrol Noktasının Fotoğrafı	200
Resim 95. İsrail Savunma Kuvvetleri, Ülkeye Dönen Esirleri Almak İçin Hazırlıklarını Tamamlıyor	201

Resim 96.	401'inci Tugay Güçleri Cebaliya'nın Eteklerinde Savaşıp Altyapısını ve Çocukların Yataklarının Altındaki Savaş Ekipmanlarını Ortaya Çıkardı	202
Resim 97.	Genelkurmay Başkanı'nın Gazze Şeridi'ndeki; “Biz Savaşı Durdurmuyoruz, Aksine Zafere Kadar Devam Edip, Yolumuzda İlerliyoruz” Söylemi	203
Resim 98.	Hükümet Faaliyetleri Koordinasyon Birimi, Siyasi Düzeyin Onayıyla ve ABD, Mısır ve Birleşmiş Milletler İle Yapılan Anlaşmalara Uygun Olarak, Yerinden Edilmiş Kişileri Barındırmak İçin Ekipman Yüklü 42 Kamyonun Girişini Koordine Etti.....	204
Resim 99.	Son Günlerde Huza'a'daki Düşman Kalelerine Karşı Bir Harekât Başlattık	205
Resim 100.	Noel, Lübnanlılara Terörizmin Mükemmel Tadıyla Geldi.....	206
Resim 101.	İran Devrim Muhafızları: Aksa Tufanı Operasyonu, Kasım Süleymani Suikastına Verilen Tepkilerden Biridir.....	207
Resim 102.	Gazze'nin İçinden ve HAMAS Tünellerinden Birinin Derinliklerinden Bir Fotoğraf.....	208
Resim 103.	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Kuzey Komutanlığı Yüksek Düzeyde Bir Hazırlığa Tanık Oluyor	209
Resim 104.	Han Yunus'taki El-Katiba Camii İçindeki Terör Altyapısı ve Sabotajcılarının Örtbas Edilmesi.....	210
Resim 105.	İsrail Savunma Kuvvetleri, Bölge Sakinlerinin Güvenliklerini Sağlamak Amacıyla Çatışma Bölgesinden Çıkmalarına Olanak Tanıyan Güvenli Bir İnsani Koridor Açtı	211
Resim 106.	Han Yunus'ta 1,5 Kilometrelik Tünel ve Roket Üretim Fabrikasının Tahrip Edilmesi	212
Resim 107.	İŞİD-HAMAS ile Aramızdaki Fark	213
Resim 108.	Hava Kuvvetleri ve Demir Kubbe Sistemi Hava Tehdidini Bertaraf Etti ..	214
Resim 109.	Gazze'nin Göbeğinde Bile Askerlerimiz Yerel Yönetim Seçimlerinde Oy Kullanıyor	215
Resim 110.	Hagari: HAMAS İsrailli Sivilleri Katletmekten Gazzeli Sivillerin Arkasına Saklanmaya Başladı	216

Resim 111. Maglan Birliği Savaşçıları Han Yunus'ta Çatışmaya Giriyor ve Terörist Altyapıya Baskın Düzenliyor.....	217
Resim 112. Allah'ım Bizi Ramazan'a Ulaştır Ve Sinvar Şeytanlarını Zincire Vur	218
Resim 113. Ne Halde Döndün Ramazan	219
Resim 114. Kuveyt Döner Kavşağı'nda Olanlar İnceleniyor	221
Resim 115. İsrail Savunma Kuvvetleri, HAMAS Teröristlerine, Terör Faaliyetlerini Korumak İçin Hastaneleri Ve Diğer Sivil Tesisleri Kalkan Olarak Kullanmayı Bırakmaları Çağrısında Bulunuyor	223
Resim 116. Şifa Hastanesi'ne düzenlenen baskında polis memurları tutuklandı	224
Resim 117. Liderler Cennette, Gazzeliler ise Cehennemde	225
Resim 118. İran'ın Terörist Çıkarları Uğruna Kudüs'ün Arap Ülkelerinin Harabelerinden Kurtarılması	226
Resim 119. Kurban Bayramınızı En İçten Dileklerle Tebrik Ediyor, En İyi Dileklerimi Sunuyorum.....	227
Resim 120. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın Önde Gelen Bir Para Değıştiricisine Saldırıp Onu Ortadan Kaldırdı.....	228
Resim 121. İran ve Ajanları Tüm Ortadoğu'yu Tehlikeye Atmış, Hareketsiz Bırakmıştır	229
Resim 122. 162'nci Tümenin Gazze Şeridi'nin Merkezinde Başlattığı Sürpriz Operasyona Ait Görüntü	230
Resim 123. Beyt Lahiya Bölgesindeki Vatandaşlara Acil Uyarı	231
Resim 124. Kuzey Gazze Sakinlerine Mesaj: Kuzey Gazze Bölgesi Savaş ve Tehlikeli Bir Bölgedir, Bu Nedenle İnsani Alanlarda Kalma Çağrımızı Yineliyoruz.....	232
Resim 125. İsrail Savunma Kuvvetleri, İnsani Yardım Bölgesine Yerleştirilen Roketatarlara Tam Olarak Saldırıyor	233

SÖZLÜK

Asparagas: Şişirme haber.

Dezenformasyon: Bilgi çarpıtma.

HAMAS: Resmî adıyla İslamî Direniş Hareketi, Filistin Ulusal Yönetimi'nde seçimle belirlenmiş, Filistin Parlamentosunda çoğunluğu elinde tutan Filistinli silahlı grup ve Sünni İslamcı siyasi parti.

Hamaset: Dinleyenleri etkilemek veya heyecanlandırmak amacıyla yapılan abartılı anlatım.

Manipülasyon: Yönlendirme.

Manipülatif: Karşısındaki kişilerin duygu, düşünce ve davranışlarını kendi çıkarlarına uygun biçimde yöneten ve yönlendiren.

Medya okuryazarlığı: Radyo, televizyon, gazete, dergi gibi elektronik veya yazılı basın organlarıyla video, sinema, reklam vb. görsel yayınlara ulaşma, bunları eleştirel olarak okuma, çözümleme, değerlendirme ve iletme yeteneği.

Propaganda: Bir öğreti, düşünce veya inancı başkalarına tanıtmak, benimsetmek ve yaymak amacıyla söz, yazı vb. yollarla gerçekleştirilen çalışma; yaymaca.

GİRİŞ

Medya, ülkeler arasındaki çatışmalarda propaganda aracı olarak kullanılmakta ve psikolojik savaşta önemli bir rol oynamakta olup, araç ve materyallerinin hedef tarafın inançlarını etkilemek amacıyla sistematik olarak kullanılmasının hedeflendiği propaganda ve psikolojik savaşın en önemli ve erişilebilir araçlarından biri haline gelmiştir. Askeri güç kullanımları, ekonomik kabiliyetler, siyasi hareketler vb. sınırları aşmadan medya, yalnızca tüm bu araçların ortak paydası ve toplumu etkilemedeki amaç ve yönelimlerinin ana aktarıcısı olması nedeniyle ayrılmaktadır. Hedef kitle, askeri haberleri ve savaş ayrıntılarını ileten, morali yükselten veya düşüren kitledir. Aynı zamanda bir savaşla ilgili gerçeklerin aktarımını da etkilemenin yanı sıra halihazırda gerçekleşmiş bir askeri zaferin değerini azaltabilmekte veya artırabilmektedir. Bütün bunların yanı sıra medyanın etkisi aslında o kadar da büyük değildir.

Medya, acı verici bir hayal kırıklığı durumu oluşturmak için, ekonomik ablukanın etkisini abartma rolünü de oynamakta ve belirli bir ülkenin diplomatik kapasitesini abartabilmektedir. Bu nedenle ülkeler, İsrail'e karşı propaganda ve psikolojik savaş yürütmek veya iç cepheyi hazırlamak için medyayı kullanmakta ve bunların yanı sıra İsrail, işgali hem İsrail hem de Arap kamuoyunda kendi demokratik değerlerine dair zihinsel bir imaj oluşturmak için birçok medya becerisinden yararlanmaktadır. İsrail askeri gücü, Filistinlilerin topraklarını işgal etmesiyle birlikte işgal politikası izleyen bir askeri güce dayanan ve aynı zamanda Arap bölgesine yabancı kalan bir oluşumdur.

İsrail propagandası, Filistin topraklarını işgal ettiğinden bu yana zihinleri kontrol altına almak için bir fikir savaşı yürütmeye çalışmış, dolayısıyla propagandanın savunma boyutuyla iç cephesini güçlendirmeye çalışırken, saldırı boyutu ise Filistinlilerin ve Arapların özgüvenlerini düşürmeye yönelik bir yol izlemiştir. İsrail propagandası "Topraksız Halk" gibi birtakım ifadeleri halka empoze etmekten geri durmamış ve Filistinlilerin kökünü kazımak için bir halk propagandasının da aşamalarına ayak uydurmuştur. İsrail, araç ve yöntemlerini geliştirerek hem Filistin hem de Arap halkına saldırmaktadır. İsrail, yürüttüğü her saldırı veya savaşta propaganda kaynaklarını,

belirlediği askeri ve siyasi hedeflerle tutarlı bir dizi hedefe ulaşmak için kullanmakta ve propaganda çabalarını şu amaçlara odaklamaktadır:

Farklı Yerel, Filistinli ve Uluslararası Düzeyler:

İsrail propagandası bir tür siyasi çatışma olarak kabul edilmektedir. Siyaset ve medya, İsrail'in propaganda şemsiyesi altında korunur hale geldiğinden dolayı bütün bunlar, siyasi hareketin siyasi karar alma aracıdır. Böylece medya ve propaganda hareketi, propaganda yönetiminin önemli araçlarından biri haline gelmiştir. Psikolojik savaş ister iç cepheyi korumak olsun ister iç cepheyi etkilemek olsun, kamuoyu eğilimlerini şekillendirmede etkili bir araçtır. Propaganda barış sırasında durmayacağı gibi hazırlık ve savaş sırasında yoğunlaşmaktadır.

Savaşlarda Propagandanın Önemi:

Siyonist hareketin başlangıcından itibaren işgal, propaganda ve psikolojik savaş yöntem ve araçlarından yararlanmaya bel bağlamıştır. Filistin, küçük bir azınlık Yahudi nüfusuna sahip bir Osmanlı bölgesiyken İngiliz Hükümeti'nin 1917'de Birinci Dünya Savaşı sırasında yayınladığı ve Filistin'de "Yahudi halkı için ulusal bir yurt" kurulmasına desteğini duyuran bir kamu bildirisi olan Balfour Deklarasyonu'nun propaganda sloganı "Halksız toprak, topraksız halk" idi. İşgal, barışsever bir Yahudi devlete sahip olma hakkı nedeniyle, askeri zaferlerini, ordusunun yenilmez bir ordu olduğunu öne sürerek "Halksız toprak, topraksız halk" anlayışıyla Filistin'e ait değerleri istismar ederek Arapların moralini bozmaya, iradesini kırmaya, özgüvenini sarsmaya çalışmıştır. İsrail işgali, Filistin halkına yönelik başlattığı her saldırı ve çatışmada hem iç hem uluslararası düzeyde Filistinlilere karşı medya savaşını kazanmak amacıyla kendi propagandasına hizmet eden teknolojik gelişmelerle araç ve gereçlerini geliştirmektedir.

İsrail'in -doğrudan ya da örtülü- propaganda söylemi, Filistin direnişinin Gazze bölgesine İsrail'in Yahudi vatandaşlarının yaşamlarını sürdürebilmesi için kurduğu yerleşim kamplarına baskın yapıp 200'den fazla kişiyi esir aldığı 7 Ekim 2023 olaylarından sonra, İsrail ordu sözcüleri çeşitli medya kuruluşları aracılığıyla İsrail'in propagandasını yaparak aktif hale geldi. Caydırıcılık, rehinelerin kurtarılması ve Gazze

Şeridi'ndeki Filistin direnişinin ortadan kaldırılması ve direniş (HAMAS) karşı mücadelenin, Arapların İslami hareketlere karşı çatışmasının bir parçası olması ve kuşatmanın yoğunlaştırılmasıyla birlikte hayatın her alanını etkileyen bir saldırıyla binlerce ailenin yerinden edilmesi, yüzlerce evin yıkılmasıyla beraber İsrail propaganda söylemi, İsrail vatandaşlarının güvenliğini sağlamak için gerekçeler öne sürmeye ve olayları yanıltmak, yalan söylemek, çarpıtmak ve küçültmek gibi tekrarlanan ifadeler sunmaya devam etti. Çeşitli medya araçları aracılığıyla sosyal medyaya Facebook ve X gibi geniş alanlar ayrıldı ve İsrail ordusunun sözcüleri İbranice, Arapça ve İngilizce olarak paylaşımlar yaptılar.

İsrail propaganda söyleminin önemi ve anlatısını tanıtmadaki çeşitli yöntemler, Filistin toplumu üzerindeki etkisi ve güvenliğine ve iç cephesinin korunmasına yönelik oluşturduğu tehlike nedeniyle, İsrail propaganda söylemini ve iç cepheye yönelik propaganda unsurlarını incelemek ve İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik 2023/2024 saldırısında kullanılan İsrail propagandasını öğrenmek oldukça önem arz etmektedir.

Propaganda çalışmaları kimi zaman başarılı olmuş, kimi zaman başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Saldırı sırasındaki direniş gerçeğine gelinecek olursa, teçhizatlarının geliştirilmesi gerekliliğine rağmen Filistin propagandasının direnişine ve öngörüsüne ilk kez tanık olduğumuzu söyleyebiliriz. İsrail propagandası, yukarıda bahsettiğimiz gibi Filistinlilerin psikolojik yönlerini etkileyebilmiştir. Bu nedenle işgal, psikolojik savaşını tanıtmak için çeşitli propaganda yöntemleri kullanmış ve aynı zamanda İsrail'in söylemini tanıtmak için çalışan teknik ekipler kurmaya da başlamıştır. Bunların başında özellikle siber güvenlik, istihbarat toplama ve propaganda yayma üzerine çalışmalar yürüten 8200. Birim gelmektedir. Batılı toplumları sosyal medya (X - Facebook - YouTube) aracılığıyla Facebook yönetimini etkilemede de büyük rol oynamış, hesapları silerek ve içerik paylaşımlarını kısıtlayarak Filistin'i konu alan içeriklere karşı mücadele etmiştir.¹

Bu tezde, bütün bu bilgiler ışığında İsrail'in özellikle 7 Ekim 2023'te başlayan Aksa Tufanı Harekâtı başta olmak üzere Gazze'ye yönelik düzenlenen operasyonlarda ve

¹ GZT, 'Filistin'e sosyal medyada uygulanan abluka kırılıyor', E.T.: 24 Aralık 2020.

bu operasyonların bir sonucu olarak çıkan savaşlarda kullandığı propaganda yöntemleri ele alınacak ve bu yöntemlerin hangi alanlarda ve ne şekilde kullanıldığı açıklanacaktır.

Birinci bölümde araştırmanın teorik ve metodolojik temelleri açıklanmıştır. Propaganda ve söylem konularında daha önce yapılmış çalışmalar incelenerek mevcut literatür taraması sunulmuştur. Ayrıca araştırma problemi, amacı, önemi, soruları, kuramsal çerçevesi, yöntemi, örnekleme ve kullanılan analiz araçları detaylandırılmıştır.

İkinci bölüm kavramsal ve tarihsel çerçeve sunmak amacıyla söylem, medya söylemi ve propaganda kavramlarını ele almakta, propaganda söyleminin türleri, araçları ve yöntemleri açıklanmaktadır. Bu bölümde ayrıca İsrail'in tarihsel süreçteki propaganda söylemi detaylı bir biçimde ele alınmakta ve 2023 yılında Gazze'ye yönelik saldırılar bağlamında bu söylemin yapısı irdelenmektedir.

Üçüncü bölümde araştırmanın uygulama kısmı yer almaktadır. İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya platformu X üzerindeki Arapça paylaşımları analiz edilerek, gönderilerdeki açık ve örtük anlamlar ile görsel unsurlar incelenmiştir. Bu analiz aracılığıyla İsrail'in Gazze saldırısı sürecinde nasıl bir propaganda dili benimsediği ortaya konulmuştur.

Dördüncü bölüm araştırmanın sonuçlarını, çıkarımlarını ve önerilerini içermektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda, İsrail'in propaganda söyleminin temel nitelikleri değerlendirilmiş ve medya ile propaganda ilişkisinin bu bağlamdaki yansımaları tartışılmıştır. Ayrıca çalışmanın ulaştığı sonuçlara göre sosyal medya, medya söylemi ve medya uzmanları düzeyinde bazı önerilerde bulunulmuştur.

Bu yapı doğrultusunda hazırlanan tez, İsrail'in sosyal medya üzerinden yürüttüğü propaganda faaliyetlerinin söylem çözümlemesi aracılığıyla anlaşılmasına katkı sunmayı hedeflemektedir.

1. ARAŞTIRMANIN GENEL ÇERÇEVESİ

Bu araştırma, konunun kuramsal temelleri ile uygulama alanlarını bütüncül bir bakış açısıyla ele almak ve elde edilen bulguları bilimsel çerçevede değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır. Araştırmanın genel çerçevesi, mevcut literatürde yer alan çalışmaların sistematik olarak incelenmesi ve bu çalışmaların yöntemsel, kuramsal ve içeriksel açıdan karşılaştırmalı değerlendirilmesi üzerine kurulmuştur. Bu süreçte, alanın tarihsel gelişimi, öne çıkan yaklaşımlar, tartışmalı noktalar ve mevcut boşluklar tespit edilerek araştırmanın özgün katkı sağlayabileceği alanlar belirlenmiştir. Böylelikle çalışmanın hem teorik hem de uygulamalı boyutunun sağlam ve tutarlı bir temele dayandırılması hedeflenmiştir.

1.1. Daha Önce Yapılmış En Önemli Çalışmalar

Bu tezde birçok metodolojik bilimsel çalışmanın araştırılması ve gözden geçirilmesi yoluyla önceki bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır. Araştırmasının bazı noktalarında, mevcut araştırma içe ortak noktalara sahip olan çalışmalara odaklanılmış ve kullanılan konular veya teori açısından incelenmiştir. Bu bağlamda yapılan önceki çalışmalar üç eksene ayrılmıştır; bunlardan birincisi propaganda ve psikolojik savaş çalışmalarına, ikincisi söylem analizi ve araçlarına ilişkin çalışmalara, üçüncüsü ise sosyal paylaşım sitelerine ayrılmıştır.

1.1.1. Propaganda Çalışmaları

Propaganda çalışmaları, sosyal bilimler ve iletişim alanlarında önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmalar, kamuoyunu etkilemeyi ve belirli siyasi ya da ideolojik hedeflere hizmet etmeyi amaçlayan medya mesajlarının analizine odaklanır. Propaganda söyleminde kullanılan dil, görseller ve duygusal tekrar gibi araçlar ve yöntemler bu kapsamda ele alınır. Ayrıca bu çalışmalar, propagandayı üreten taraflara, hedef kitleye ve propagandanın ortaya çıktığı toplumsal ve siyasal bağlama ışık tutar. Pek çok araştırma, propagandanın özellikle kriz ya da çatışma dönemlerinde toplumsal bilinci şekillendirme ve politikaları meşrulaştırma sürecinde nasıl etkili olduğunu göstermektedir.

1.1.1.1. Hüseyin'in “Ortadoğu'ya İlişkin Amerikan Propaganda Söylemi” Adlı Çalışması (2014)

Çalışmada Amerikan propaganda söyleminin Arap bölgesine yönelik eğilimlerinin tespit edilmesi, hedeflerinin ortaya konulması, bölge halklarını hedef alan Amerikan söyleminin yayın amaçlarının tespit edilmesi, Amerikan politikasından sorumlu olanların söylemi ve propagandanın sorumluluğuna yüklenen öncüllerin belirlenmesi amaçlanmıştır.² Bu çalışma, içerik analizi ve anket yöntemi kullanılan betimsel bir çalışma olarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın sınırları ise 01/01/2012 ile 05/05/2013 tarihleri arası al-Hurra TV'de yapılan propagandalar olarak belirlenmiştir.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Amerikan propaganda söylemi, ABD'nin İran nükleer dosyasına ilişkin çabalarını, İran'ın nükleer kapasiteye sahip olabileceği korkusuyla bu teknolojiyi geri çekmeye yönelik ciddi bir girişim olarak açıklamıştır.
- b. Amerikan propaganda söylemi, İsrail'e baskı yapmak için gerçek, samimi bir çaba sarf etmeden, müzakere sürecinde tarafları desteklemek ve bir araya getirmek şeklinde ortaya çıkan, Filistin meselesini çözme arayışını ortaya koymuştur ki bu da ciddi bir çaba değildir.
- c. Propaganda konuşması, Amerika Birleşik Devletleri'nin İsrail'in güvenliği ve korunması konusundaki kararlılığını ifade etmiştir.
- d. Amerikan söylemi, Arap bölgesinin temsil ettiği halkların imajını çarpıtma eğilimi göstererek propaganda söyleminin işlevlerinden birini gerçekleştiriyor ve bu çarpıtma yoluyla can damarı olan bölge ülkelerinin iç işlerine müdahale edebilmiştir.

² Hüseyin, V. M. A. (2014). *Ortadoğu'ya ilişkin Amerikan propaganda söylemi: Amerikalı politikacıların 01/01/2012'den 31/05/2013'e kadar olan dönemde el-Hurra kanalındaki açıklamalarının analitik bir çalışması* [Yüksek lisans tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.

1.1.1.2. Ebu Ėuş'un “Hizbullah ve HAMAS'ın Askeri Medya Performansı ve Psikolojik Savaşı” Adlı Çalışması (2014)

Çalışma, Filistin ve Lübnan direnişinin İsrail’le çatışması sırasında medya kuruluşları tarafından yayınlanan video medya materyallerinin içeriğini tanımlamayı, bunlardan mesajlar çıkarmayı, savaş medyasını ve medyanın savaşın seyri üzerindeki psikolojik etkisini değerlendirmeyi amaçlamıştır.³ Bu çalışma, tanımlayıcı bir çalışma olarak değerlendirilmekte olup, içerik analizi yöntemi çerçevesinde anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi, 2006 ve 2014 savaşlarındaki Lübnan direnişi esnasında Filistin direniş liderlerinin konuşmalarına ve medya ofisleri aracılığıyla yayınlanan materyallere dayanmaktadır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. HAMAS, bir yandan işgale yönelik direniş cephesini genişletmek, diğer yandan da İsrail cephesine nüfuz etmek için askeri ve medya sistemini geliştirmeyi başarmış ve bunlar arasında koordinasyon sağlamaya çalışmıştır.
- b. Filistin direnişi askeri operasyonlarını belgelemiş ve bunları hedef kitleler için inşa etmiştir. Örneğin Nahal Oz Operasyonu’na, İzzeddin el-Kassam Tugayları Başkomutanı Muhammed el-Dayf’in İsrail hükümetini şaşırtan bir konuşması eşlik etmiştir. Bunun yanı sıra direnişin Zikim Operasyonu’nun bitiminden sonra ortaya attığı İsrail’in donanma birliğinin bölgeye gelmeden önce öldürüldüğünü iddia eden hikayesini itibarsızlaştırmak için kullanmıştır.
- c. Hizbullah, yerel ve düşman kitleleri nezdinde güvenilirlik oluşturmayı ve düşmanını caydırmayı başarısından dolayı askeri medyayı ve psikolojik savaşı kullanmanın başarılı bir örneği olmuştur.

³ Ebu Ėuş, (2016). *Hizbullah ve HAMAS'ın askeri medya performansı ve psikolojik savaşı: Temmuz 2006 ile Temmuz 2014 arasında karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek lisans tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.

1.1.1.3. Ebu Şenab’ın “İsrail Basınının Savaşlar Sırasında Psikolojik Savaş Uygulaması: Örnek Olarak Dökme Kurşun Operasyonu” Adlı Çalışması (2014)

Çalışma, İsrail basınının savaşlar sırasındaki psikolojik savaş uygulamalarını tespit etmeyi amaçlamıştır. 2008-2009’daki operasyon için “Gazze’ye Dökme Kurşun” başlığı, İsrail basınının ister iç cephede ister İsrail toplumu ya da esas olarak askeri ve psikolojik savaşa maruz kalan Filistinlileri hedef alan dış cephede olsun, hedef odaklı psikolojik savaşı nasıl kullandığını bilmek amacıyla bir model olarak seçilmiştir. Çalışma, söylem analizi yaklaşımını ve içerik analizi aracını kullanan betimleyici bir çalışmadır.⁴ Çalışmanın örneklemini, saldırının gerçekleştiği 27/12/2009 tarihinde yayınlanan üç İsrail günlük gazetesinden (Maariv, Haaretz ve Yedioth Ahronoth) seçilmiştir. Çalışma aynı zamanda bu gazetelerdeki analitik yazılar ve görüş yazıları üzerinde de yürütülmüştür.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. İsrail basını, iç ve dış cephede yürütülen psikolojik savaşta, Filistin tarafını caydıracak şekilde ordunun gücünü ve büyüklüğünü yansıtarak önemli bir rol oynamıştır.
- b. Filistinli sivillere yönelik katliam ve soykırımlara, cami ve evlerin yıkılmasına, uluslararası kurumların hedef alınmasına yönelik tüm gerekçeleri kendisine sunmuştur.
- c. İsrail toplumunun özgüveninin yükselmesine yardımcı olmuştur.
- d. Filistin düzeyinde basın, HAMAS’ı aşırılıkçı bir terör hareketi olarak sunarak muhalefeti çarpıtmaya çalışmış ve Gazze’deki savaştan HAMAS’ı sorumlu tutmuştur.

⁴ Ebu Şenab, H. İ. H. (2017). *İsrail basınının savaşlar sırasında psikolojik savaş uygulaması: Dökme kurşun saldırısı örneği, 2008-2009* [Yüksek lisans tezi]. Gazze İslam Üniversitesi, Gazze.

1.1.1.4. İbrahim’in “Irak'taki Siyasi Duruma İlişkin İngiliz Propagandasının İçeriği: Örnek Olarak The Times Gazetesi” Adlı Çalışması (2013)

Çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'nin işgalinden sonra Irak'ta yaşanan siyasi duruma, bu durumun rejimde yol açtığı siyasi dönüşümlere ve çeşitli güvenlik ve ekonomik krizlere ilişkin The Times gazetesinde yer alan İngiliz propagandasının içeriğinin ortaya konulmasının yanı sıra propaganda amaçlı kullanılan en önemli sözcükleri ve ifadeleri bilmek amaçlanmıştır.⁵ Araştırmada örneklem olarak 01/07/2010 ile 30/09/2010 tarihleri arasında The Times gazetesinde Irak siyasi olaylarını ele alan tüm gazetecilik konuları ele alınmıştır. Çalışma, kapsamlı bir şekilde taranması şeklinde anket yöntemi ve içerik analizi yönteminin kullanılmasına dayanan betimsel bir çalışmadır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. İngiliz propagandası, alıcıyı Amerikan kuvvetlerinin ayrılmasını reddeden ve kuvvetlerinin sayısını azaltan tutumuna ikna etmek için bunları vurgulayıp tekrarlayan bir dizi içeriğe odaklanmıştır.
- b. İngiliz propagandası, İran'ın Irak müdahalesine büyük önem vermiş ve The Times gazetesinde İngiliz propagandasının benimsediği en önemli yöntemler; gözdağı, dikkati başka yöne çekme yöntemi ve seçme yöntemi olmuştur.
- c. The Times gazetesinde İngiliz propagandası, “işgal” yerine “istila”, “Irak halkı” yerine “Sünniler ve Şiiiler” gibi propaganda amacına hizmet eden bazı kelime ve dilsel terimleri kullanmayı amaçlamıştır.

1.1.1.5. Mansur'un “Irak'ta Alman Propagandası” Adlı Çalışması (2012)

Çalışma, Alman propagandası olgusunun başlangıcından bu yana Almanya içinde ve dışında, özellikle Orta Doğu ve Irak'ta takip etmeyi, araştırmayı ve Alman propagandasının tarihsel olarak Irak'ta kullandığı en önemli yöntemleri ve Alman

⁵ İbrahim, A. M. (2013). *Irak'taki siyasi duruma ilişkin İngiliz propagandasının içeriği: The Times gazetesini örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.

propaganda eğilimlerini tespit etmeyi amaçlamıştır.⁶ Çalışma, Almanya ile Irak'ın seçkin ilişkiler paylaştığı ve bölgenin İngiltere ile Almanya arasında bir çatışmaya tanık olduğu el-İkab, Independence ve Country gazetelerindeki haberler ve manşetler üzerinde analitik bir çalışma yoluyla uygulanan propaganda ile sınırlı tutulmuştur. Ayrıca bu çalışma, tarihsel yaklaşım ve içerik analizi yöntemi olmak üzere iki yaklaşımı temel alan betimleyici bir çalışmadır. Çalışmanın zaman örnekleme, çalışmaya konu olan üç gazetenin 01/04/1940'tan 01/07/1941'e kadar olan haberlerine dayandırılmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Alman propagandası, İngiltere'nin Irak'taki politikasının bir sonucu olarak Irak halkının hoşnutsuzluğunu istismar ederek Irak kamuoyunu İngiltere'ye doğru harekete geçirmeyi başarmıştır. Aynı zamanda Ramazan ayının gelişi başta olmak üzere dini faktörü de kullanmış ve buna büyük önem vermiştir.
- b. Irak'ta Alman propagandasından sorumlu olanlar, propaganda söylemini tanıtmak ve propagandasını harekete geçirmek için yazılı iletişim araçlarını kullanmış, ayrıca broşürler, hediyeler ve taşıması, aktarması ve değiştirilmesi kolay olan diğer basılı araçları da kullanmışlardır.
- c. En çok öne çıkan yöntemler ise; yalan söylemek, yalvarmak, gözdağı vermek, arkadaşlardan yardım istemek ve güç gösterisinde bulunmaktır.

1.1.1.6. Selman'ın “Uydu Kanallarında Arap Bölgesine Yönelik Propaganda Yöntemleri Kullanıyor” Adlı Çalışması (2012)

Çalışmada, Amerikan el-Hurra haber kanalı ve İran el-Alem haber kanalının haber bültenlerinde yer alan propaganda yöntemlerinin ortaya konulması, bölgedeki olay ve gelişmelerin sunulması ve Amerikan el-Hurra kanalının hedeflerinin belirlenmesi

⁶ Mansur, A. (2011). *Irak'ta Alman propagandası: 04/01/1940-07/01/1941 tarihleri arasındaki döneme ait gazetelerde (el-Akab, el-Bilad ve el-İstiklal) yer alan haber ve makalelerin analitik bir çalışması* [Yüksek Lisans Tezi]. Trablus Üniversitesi, Trablus.

amaçlanmıştır.⁷ Araştırma, anket yönteminin ve içerik analizi aracının kullanıldığı, örneklem olarak ise iki kanalın 01/03/2012 tarihinden 31/05/2012 tarihine kadar uzanan üç aylık bir süre boyunca yayınladığı haberlere dayanan betimsel bir araştırmadır. Çalışma, her kanal için 90 bültenle ve bu materyaller için kapsamlı bir envanter yöntemiyle el-Hurra kanalında 2610 haber ve el-Alem kanalında 2580 haberle sınırlandırılmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. el-Hurra ve el-Alem kanallarında İsrail ve Amerika'ya ait propaganda yöntemleri bulunmaktadır ve bu yöntemler şunlardır: Tekrarlama, uzlaşma, kışkırtma, konuyu abartma, çarpıtma, duygusal çekicilik, dikkati başka yöne çekme, gerekçelendirme, düşmanlığı sınırlama ve söylemde katılık, yıldırma, istatistiklere güvenme, anketler ve bilgi için önyargılı seçim, lakap takma, rakibin niyetini açığa vurma, rakibin iddialarını çürütme ve yanlış bağlantılar.
- b. Amerikan ve İran propagandası, Amerikan propagandasında da karşımıza çıkan istatistiklere dayalı yöntemler ve anketler gibi yeni propaganda yöntemlerini kullanmıştır.
- c. İran'ın nükleer dosyası veya programı, Arap bölgesine yönelik Amerikan propagandasında yüksek düzeyde ilgi görmüştür.

1.1.1.7. Madi'nin “Bir Kavram, Tanım ve Yöntem Olarak Propaganda” Adlı Çalışması (2009)

Çalışma, 2008 ve 2009 yıllarında Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sırasında İsrail propagandasının kullandığı taktik ve yöntemleri, İsrail'in siyasi hedeflerine hizmet edecek iletişim araçlarının nasıl kullanılacağını ve İsrail'in hedeflerine ulaşmada propaganda

⁷ Selman, A. Y. (2012). *Uydu kanallarında kullanılan Arap bölgesine yönelik propaganda yöntemleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.

başarısının boyutunu belirlemeyi amaçlamıştır.⁸ Çalışma, Arap uydu kanalları el-Cezire, el-Arabiya, el-Şarkiya, LBC ve radyo istasyonlarından oluşan bir örneklem için 27/12/2008 ile 17/01/2009 tarihleri arasındaki bir sınırlamayla ve gözlem aracı aracılığıyla kapsamlı bir anket yöntemini kullanan tanımlayıcı bir araştırma olarak kabul edilmektedir.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. İsrail, tekrarlama, sorumluluğu sınırlama, isim takma, yalan söyleme, yanıltma gibi propaganda yöntemlerini kullanmıştır.
- b. Kullanılan en belirgin yöntemlerin başında şunlar gelmektedir: İsraillilerin insani gerçekliğine dair kalıplaşmış imaj, Filistinlilerin antisemitizmi ve yabancı gazetecilere e-posta ve SMS yoluyla bilgi sağlanmıştır. Bütün bunların yanı sıra İsrail, YouTube’da Filistinli direnişçilerin fotoğraflarının yayınlandığı bir kanal oluşturmuş ve Gazze Şeridi’ne yönelik saldırıyı meşrulaştırmak için sivilleri öldürmediğini vurgulamak amacıyla Twitter’ı (X) kullanmıştır. Ayrıca İsrail, Gazze’den bilgi ve veri yayınlamak için yerel Filistin radyo istasyonlarının yayınına da kontrol etmektedir.
- c. İsrail propagandası, ölü sayısındaki büyük farklılıklar, televizyonda yayınlanan parçalanmış Filistinli çocukların görüntüleri, beyaz fosfor kullanımı ve BM tarafından işletilen el-Fahura okulunun bombalanması dolayısıyla arzu ettiği başarıyı elde edememiştir.

1.1.1.8. Kasım’ın “İsrail’in Psikolojik Savaşının Filistin’e Etkisi: Mescid-İ Aksa İntifadası Örneği” Adlı Çalışması (2007)

İsrail’in Filistin halkına karşı iç ve dış cephede kullandığı psikolojik savaş araç ve yöntemleri ile İsrail’in 2000 yılında patlak veren Mescid-i Aksa İntifadası’nda Filistin halkına uyguladığı çeşitli psikolojik savaş araç ve mekanizmalarının etkisinin

⁸ Mâdi, S. (2020). *Bir kavram, tanım ve yöntem olarak propaganda: İsrail’in Gazze’ye yönelik son savaşı (2008-2009) sırasındaki propagandası üzerine analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Ürdün Üniversitesi, Ürdün.

belirlenmesi amaçlanmıştır.⁹ Çalışma betimsel bir araştırma olup, içerik analizi yaklaşımını esas almış ve intifada sırasında İsrail'e bağlı olarak yayın yapan bir grup gazete ve belge için içerik analizi ve anket aracını kullanmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. İsrail, Mescid-i Aksa İntifadası'nda bir dizi psikolojik savaş hedefine ulaşmayı başarmıştır. Bunların arasında, rakibini dışlamak ve onu dünya çapında, Araplar arasında ve halk arasında tecrit etmek de yer almıştır.
- b. İsrail, moralleri zayıflatmak, Filistin halkının birliğini bozmak, çelişkiler yaratmak için psikolojik ve sosyal güvenliği hedef almanın yanı sıra İsrail'i mağdur, Filistinlileri de katil gibi göstererek kavramları tersine çevirmeyi başarmıştır.
- c. İsrail, çeşitli psikolojik savaş mekanizmalarıyla caydırıcı bir unsur elde ederek dünya kamuoyunu kapsamlı bir şekilde yanıltmıştır.

1.1.1.9. Mustafa'nın "Irak'taki Anglo-Amerikan Savaşı Sırasında Amerikan Siyasi Propagandasının Arap Gazetelerinin İçeriğine Yansıması" Adlı Çalışması (2006)

Çalışma, 2002-2003 döneminde Irak'a yapılan Anglo-Amerikan savaşı sırasında Amerikan siyasi propagandasının Arap gazetelerinin içeriğine ne ölçüde yansıdığını izlemenin yanı sıra, savaş fikrini kabul etmek ve ikna edici çağrıların Amerikan siyasi propagandasını benimsemedeki etkisini açıklığa kavuşturmak için küresel kamuoyunu etkileyen Amerikan siyasi propagandasını tespit etmeyi amaçlamıştır.¹⁰ Çalışma betimleyici bir araştırma olup, medya araştırması yaklaşımına ve karşılaştırmalı yaklaşıma dayanmaktadır. Araştırmada Mısır'dan el-Ahram, Suudi Arabistan'dan el-

⁹ Kasım, Y. M. (2007). *İsrail'in psikolojik savaşının Filistin'e etkisi: Mescid-i Aksa İntifadası örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Birzeyt Üniversitesi, Kudüs.

¹⁰ Mustafa, H. N. H. (2005). *2002-2003 Irak'taki Anglo-Amerikan savaşı sırasında Amerikan siyasi propagandasının Arap gazetelerinin içeriğine yansıması* [Yüksek Lisans Tezi]. Ezher Üniversitesi, Kahire.

Riyad, Kuveyt'ten Siyasa ve Lübnan'dan el-Envar olmak üzere dört Arap gazetesi seçilmiş ve 29/01/2002'den 15/03/2003'e kadar olan dönem ele alınmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Irak'ın elinde mühimmat olması, Anglo-Amerikan savaşını konu alan gazete araştırmalarında Amerikan propagandasının en önemli temellerinden biri olmuştur.
- b. Propaganda, Irak'ın terör örgütleriyle temas halinde olduğu ve savaşın Irak halkını özgürleştirmeyi amaçladığı fikrinin desteklenmesine dayanmıştır.
- c. Amerikan bakış açısına göre propagandanın en önemli dayanağı, hava donanması ve Amerikan teknolojik üstünlüğü sebebiyle Amerikan ordusunun askeri ve teknolojik açıdan gücünü vurgulaması olmuştur. Bunun yanı sıra propagandada Saddam gibi bir diktatörle başa çıkmanın tek yolunun güç olduğu vurgulanmıştır.

1.1.2. Söylem Analizi Çalışmaları

Bu bölümde, Filistin direnişi meselesine yönelik medyada üretilen söylemlerin içerik ve yapısal özelliklerini inceleyen söylem analizi temelli araştırmalara yer verilecektir. Söylem analizleri, gazetecilik pratiğinin yalnızca haber sunumu ile sınırlı kalmayıp, toplumsal ve siyasal gerçekliklerin inşasında nasıl bir rol üstlendiğini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda, gazetecilik faaliyetlerinin ideolojik duruşlar ve politik yönelimler doğrultusunda şekillendiğini gösteren örnek çalışmalar incelenecek; haber metinlerinde kullanılan dilin, belirli aktörleri nasıl konumlandığı ve olaylara dair hangi çerçeveleri sunduğu değerlendirilecektir.

1.1.2.1. Haris'in “Filistin Direnişi Meselesine Yönelik Filistinli Gazetecilik Söylemi: Karşılaştırmalı Bir Analitik ve Saha Çalışması” Adlı Çalışması (2014)

Çalışma, Filistin gazeteciliğinin Filistin direnişi meselesine yönelik söylemini izlemeyi, analiz etmeyi ve tezlerini belirlemeyi, söylemi üretenlerin dayandığı aktif güçlere, argümanlara, delillere ve referans çerçevelerine atfedilen özellikleri ve rolleri izlemeyi ve “Filastin” ve “el-Hayat el-Cedide” adlı iki gazetenin söylemleri arasındaki

uzlaşma ve farklılık alanlarını belirlemeyi amaçlamıştır.¹¹ Araştırma, söylem analizi yaklaşımı, anket çalışmaları yaklaşımı ve karşılıklı ilişkiler yaklaşımına dayanan betimsel bir araştırma olarak değerlendirilmektedir. Çalışmada 02/07/2007'den 20/12/2012 tarihine kadarki dönemi incelemek için söylem analizi yöntemi ve anket yöntemi iki araç olarak kullanılmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Direniş konusunu ele alan tezlerde en büyük payı işgal tedbirleri tezi almıştır. Filastin gazetesinde en büyük payı silahlı direniş alırken, el-Hayat el-Cedide gazetesinde barışçıl direniş tezi en büyük payı almıştır.
- b. Filastin gazetesinde HAMAS ve el-Kassam Tugayları'na yönelik olumlu rollerin yüzdesi artarken, el-Hayat el-Cedide gazetesinde Fetih Hareketi ve Başkan Mahmud Abbas'a yönelik olumlu özelliklerin ve rollerin yüzdesinin arttığı görülmüştür.
- c. Araştırmaya konu olan Filastin ve el-Hayat el-Cedide adlı iki gazetede söylemlerde ABD ve İsrail işgaline atfedilen özellikler ve roller olumsuz olmuştur.

1.1.2.2. Hassuna'nın “Sivil ve Siyasi İnsan Hakları Sorunlarına Yönelik Filistinli Gazetecilik Söylemi” Adlı Çalışması (2014)

Çalışma, Filistin gazeteciliğinin sivil ve siyasi insan hakları meselelerine yönelik söyleminin temelini belirlemeyi ve bunlara yönelik söylemin özelliklerini, aktif güçleri, referans çerçevelerini, kanıtlarını, benzerlik ve farklılıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır.¹² Araştırmacı, çalışmasında içerik analizi ve söylem analizi kuramına dayanarak medya araştırması yöntemi, söylem analizi ve karşılıklı ilişkiler olmak üzere

¹¹ Haris, R. M. (2016). *Filistin direniş meselesine yönelik Filistinli gazetecilik söylemi: Karşılaştırmalı bir analitik ve saha çalışması* [Yüksek Lisans Tezi]. el-Zeytuna Araştırma Merkezi, Beyrut.

¹² Hassuna, M. (2015). *Sivil ve siyasi insan hakları sorunlarına yönelik Filistinli gazetecilik söylemi: Karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze İslam Üniversitesi, Gazze.

üç yöntem kullanmıştır. Çalışma örnekleme ise 01/01/2012'den 31/12/2013'e kadar olan süre, organize örnekleme yöntemi kullanılarak alınmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. el-Hayat el-Cedide gazetesinde tutukluların açlık grevi en yüksek orana sahipken, Filastin gazetesinde ise işgalin tutuklulara yaptığı işkenceyi konu alan haberler en yüksek orana sahip olmuştur.
- b. Araştırmaya konu olan iki gazete de Filistinli mahkumları en aktif güç olarak göstermektedir. Filastin gazetesinde Filistin Yönetimi olumsuz bir rolle karakterize edilirken, gazetede HAMAS hareketi olumlu bir rolle nitelendirilmiştir.
- c. Filastin gazetesinin dayandığı temel referanslar hukuki ve tarihi referanslar olurken el-Hayat el-Cedide gazetesi ise siyasi ve güvenlikle ilgili referanslara dayanmıştır.

1.1.2.3. Avdallah'ın “Yabancı Uydu Kanallarının İnternet Sitelerinde 2012 Yılında Gazze'ye Yönelik Saldırıya İlişkin Arapça Haber Bültenleri” Adlı Çalışması (2014)

Çalışmada, İsrail'in Kasım 2012'de Gazze Şeridi'ne yönelik saldırısına ilişkin olaylarla ilgili haber çerçevelerinin analiz edilmesi, yabancı uydu kanallarının sitelerinde yer alan Arap dilindeki haber materyallerinin sonuçlarıyla birlikte izlenmesi ve analiz edilmesi, benzerlik ve saldırılara ilişkin haberlerin kapsamı arasındaki farklılıkların belirlenmesi amaçlanmıştır.¹³ Araştırma, araştırmacının anket yöntemini kullandığı betimsel bir araştırma olup, bu çerçevede içerik analizi aracının yanı sıra sistematik karşılaştırma yöntemine dayanan karşılıklı ilişkiler yaklaşımından da yararlanılmıştır. Araştırmanın örnekleminde ise Arap dilinde yayın yapan Russia Today, el-Hurra ve

¹³ Avdallah, K. A. (2013). *Yabancı uydu kanallarının internet sitelerinde 2012 yılında Gazze'ye yönelik saldırıya ilişkin Arapça haber bültenleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Kudüs Üniversitesi, Kudüs.

France 24 adlı üç yabancı uydu kanalının web sitesinde 01/11/2012 ile 31/12/2012 arasındaki dönemde yayınladığı haberler yer almıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Haber çerçevelerinin en yüksek yüzdesi, merkezi figürlerin çerçeveleri olmuş ve çatışma çerçevelerinin genel eğiliminin çoğu, İsrail saldırıları ve bunların yansımaları kategorisinin lehine sonuçlanmıştır.
- b. İçeriğinde Filistinlilerin ya da İsraillilerin insani kaygılarına yer veren haberlerin sayısı sınırlı olmuş fakat genel olarak büyük oranda Filistin tarafının lehine sonuçlanmıştır.
- c. Destek ve muhalefet eğilimlerinin çoğu saldırıya karşı çıkma yönündedir ve haber çerçevelerini kullanma mekanizmalarına ilişkin haber materyallerinin içerikleri çoğunlukla Filistinlilerin bakış açısıyla örtüşmektedir.

1.1.2.4. Ebu Ras'ın “Filistin Basınında 25 Ocak Mısır Devrimi'nin Haber Bültenleri” Adlı Çalışması (2014)

Çalışma, “Filastin” ve “el-Hayat el-Cedide” gazetelerinde Mısır devrimine ilişkin haber çerçevelerinin temelini, özelliklerini ve eğilimlerini nicel ve nitel araştırma yöntemiyle analiz etmeyi ve bu gazetelerin haber yapma konusundaki ilgilerinin boyutunu belirlemeyi amaçlamıştır.¹⁴ Mısır devriminin faaliyetleri ve olayları, devrimi etkileyen faktörler, kullanılan söylem türü ve dayandığı referans çerçeveleri 01/01/2011'den 31/12/2012'ye kadar olan dönemdir.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Gazze Şeridi'nin kuşatılması konusu, Filistin'de 25 Ocak Devrimi gazetesinin sayıları arasında en büyük yüzdeyi alırken, seçimler konusunda ise Mısır'ın 25 Ocak Devrimi meseleleriyle el-Hayat el-Cedide gazetesinden daha çok ilgilenmesi

¹⁴ Ebu Ras, N. A. (2014). *Filistin basınında 25 Ocak Mısır Devrimi'nin haber bültenleri: Karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. El-Aksa Üniversitesi, Gazze.

dolayısıyla en büyük yüzdeyi el-Hayat el-Cedide gazetesinin aldığı ortaya çıkmıştır.

- b. Araştırma, iki gazetede de Mısır Devrimi'nin en belirgin nedenleri arasında kötü ekonomik, sosyal ve siyasi koşulların yer aldığını, çözüm çerçevelerinde ise gerçek ve adil siyasi katılım çerçevesinin en büyük yüzdeyi aldığını göstermiştir.
- c. Filastin gazetesinde İhvan-ı Müslimin, Cumhurbaşkanı Muhammed Mursi ve Gazze hükümetinin olumlu rolleri %100 puan alırken, el-Hayat el-Cedide gazetesinde olumsuz roller ise %100 puan almıştır.

1.1.2.5. Alyan'ın “Yabancı Uydu Kanallarının Arapça Sitelerinde Filistin Devleti Meselesine İlişkin Haber Bültenleri” Adlı Çalışması (2014)

Çalışmada, Filistinlilerin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na üyelik başvurusu konusunda yabancı uydu televizyon sitelerinde kullanılan Arapça haber bültenlerinin, en öne çıkan haber bültenleri ve kullanılan çerçeveleme mekanizmaları ve araçları takip edilerek izlenmesi amaçlanmıştır.¹⁵ Bu çalışma, medya araştırması yaklaşımını ve metodolojik karşılaştırma yöntemini kullanan tanımlayıcı çalışmalardan biri olarak değerlendirilmektedir. Veriler, içerik analizi anketi ve standartlaştırılmış kişisel görüşme yöntemleri olmak üzere iki araç kullanılarak derlenmiştir. Araştırmanın örnekleminde ise Arap dilinde yayın yapan Russia Today, BBC Arabic ve al-Hurra TV adlı üç yabancı uydu kanalının web sitesinde 29/12/2012 ile 29/01/2013 arasındaki dönemde yayınladığı haberler yer almıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Russia Today uydu kanalının internet sitesi, Filistin'in Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na üyelik başvurusu konusuna büyük ilgi gösterirken, BBC ve el-Hurra

¹⁵ Alyan, R. E. (2014). *Yabancı uydu kanallarının Arapça sitelerinde Filistin devleti meselesine ilişkin haber bültenleri: Karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze İslam Üniversitesi, Gazze.

web siteleri, Filistin'in Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na üyelik başvurusu konusunu ele alan basın materyallerini görmezden gelmiştir.

- b. Filistin'in Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na üyelik başvurusuna verilen genel destek eğilimi, çalışma sitelerinin kapsamına hâkim olmuş; el-Hurra TV web sitesinde, karşıt eğilimin ilerleyişini yansıtan açık farklılıklar ortaya çıkmıştır.
- c. Çalışmaya konu olan web siteleri, Filistin'in Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na üyelik talebinin sonuçlarını kapsama alanında göstermeye dayanmakta ve çalışma alanları, Filistin'in talebi konusuna yönelik olarak müzakerelere geri dönme, savaşı durdurma ve iki devletli yönetim odaklı çözümler önermektedir.

1.1.2. Sosyal Paylaşım Siteleri Üzerine Yapılan Çalışmalar

Bu başlık altında, sosyal paylaşım sitelerinin Filistinli bireylerin siyasal ve toplumsal katılım süreçlerindeki etkisini inceleyen ampirik araştırmalara yer verilecektir. Özellikle sosyal medya platformlarının genç nüfus üzerindeki dönüştürücü etkisi, kamusal söylemlerin üretimi, politik mobilizasyonun şekillendirilmesi ve gündem belirleme süreçleri çerçevesinde değerlendirilecektir. Sunulan çalışmalar, sosyal ağların politik bilinç, ifade özgürlüğü ve kültürel normlar üzerindeki rolünü ortaya koyarak, dijital medyanın toplumsal değişimle olan ilişkisini analiz etmektedir.

1.1.3.1. Âbed'in “Filistin Kamuoyunu Sosyal ve Politik Değişime Doğru Harekete Geçirmede Sosyal Medya Ağlarının Rolü” Adlı Çalışması (2012)

Çalışma, sosyal medya ağlarındaki Filistinli üniversite öğrenci nüfusu arasında kamuoyunu sosyal ve politik değişime yönelik harekete geçirmede sosyal medya ağlarının rolüne ilişkin değişkenleri belirlemeyi ve öğrencilerin sosyal medya ağlarında tartıştıkları politik ve sosyal konuları belirlemeyi amaçlamıştır.¹⁶ Araştırma, medya izleyicisine anket yapma yöntemine dayanan betimleyici bir araştırmadır. Araştırmacı, Gazze Şeridi'ndeki

¹⁶ Âbed, Z. A. (2012). *Filistin kamuoyunu sosyal ve politik değişime doğru harekete geçirmede sosyal medya ağlarının rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. el-Necah Araştırma Üniversitesi, Nablus.

Filistin üniversitelerinden (500) erkek ve kız öğrenciden oluşan bir örneklem üzerinde bir araç olarak anketi kullandı.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Filistin üniversitelerindeki erkek ve kız öğrenciler, sosyal paylaşım sitelerinin toplumsal davranışı teşvik etmede etkili bir rol oynadığını, birçok sosyal ve politik sorunun çözümünde rollerinin düşük olduğunu görmektedirler.
- b. Sosyal medyada en çok tartışılan konu, farklı toplumlarda düşünce ve ifade özgürlüğüdür.
- c. Katılımcılar, sosyal medyanın en olumsuz yönlerinden birinin gelenek ve göreneklere zarar vermesi olduğuna inanmaktadırlar.

1.1.3.2. el-Şerafi'nin “Filistin Gençliğinin Siyasi Kültürünü Şekillendirmede Sosyal Medyanın Rolü” Adlı Çalışması (2012)

Çalışma genel olarak, Gazze Şeridi'ndeki Filistinli gençlerin siyasi kültürünü şekillendirmede sosyal medyanın rolünü açıklığa kavuşturmayı, Gazze Şeridi'ndeki Filistinli gençlerin ve üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanımının ardındaki nedenleri ortaya çıkarmayı ve etkileşimin kapsamını belirlemeyi amaçlamıştır.¹⁷ Araştırma, Filistinli gençlere kazandırılan siyasi kültürün geliştirilmesinde fayda sağlamak, sosyal medyanın kullanımı ve sosyal medyanın gündeme getirdiği en önemli siyasi konular hakkındaki bilgisi sayesinde, Filistinli gençlerin büyük ilgisini çekmiştir. Bu çalışma tanımlayıcı bir çalışma olarak değerlendirilmektedir. Araştırmacı, Mart 2012'nin başından Nisan 2012'nin sonuna kadar olan bir zaman diliminde Filistinli üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem aracılığıyla medya izleyicisine anket uygulaması yoluyla anket yöntemini kullanmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

¹⁷ el-Şerafi, R. H. H. (2012). *Filistin gençliğinin siyasi kültürünü şekillendirmede sosyal medyanın rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze Ezher Üniversitesi, Gazze.

- a. Ankete katılanların büyük çoğunluğunun sosyal medyayı çok yüksek oranda kullandığı, en çok kullanılan sosyal medyanın Facebook olduğu, ikinci sırada e-postanın geldiği sonucuna varılmıştır.
- b. Çalışma, çoğu öğrencinin sosyal medyayı bilgi edinmek için kullandığını ve öğrencilerin bilgi edinmek için sosyal medyaya güvendiklerini ve katılımcıların % 70'inin Filistin siyasi kültürünü şekillendirmede oynadığı role güvendiklerini ortaya çıkardı.

1.1.3.3. el-Masri'nin “Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Sitelerini Kullanımları ve Bunların Diğer Medya Üzerindeki Etkileri” Adlı Çalışması (2011)

Çalışmanın amacı üniversite, öğrencilerinin sosyal medya kullanımlarını, sosyal medyanın diğer medyaları takip etme üzerindeki etkisini tespit etmek, etkisini ortaya koymak ve analiz etmeye çalışmaktır. Araştırma, medya hedef kitlesine anket yapma yöntemine dayanan betimleyici bir araştırmadır.¹⁸ Araştırmacı, Gazze Şeridi'ndeki Filistin fakültelerinden 50 erkek ve kız öğrenciden oluşan bir örneklem üzerinde elektronik anketi bir araç olarak kullanmıştır.

Çalışma şu sonuçlara varmıştır:

- a. Katılımcıların internet üzerinden sosyal medya sitelerini kullanması diğer medyalarla etkileşimini düşürmüş, gazete ve dergi okumayı olumsuz yönde etkilemiştir.
- b. Katılımcıların sosyal medya sitelerini kullanmalarının radyo istasyonlarını dinlemelerini olumsuz yönde etkilemiş, ayrıca sosyal medya sitelerini kullanan katılımcıların %58'i televizyon kanallarını izleme oranlarının azaldığını belirtmiştir.
- c. Ankete katılanların sosyal medya sitelerini kullanmalarının en olumsuz yönlerinden biri, siyasi krizleri körüklemesi, kutuplaşma fırsatı yaratması, gerilimi

¹⁸ el-Masrî, U. (2019). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya sitelerini kullanımları ve bunların diğer medya üzerindeki etkileri. *Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi*, Mısır.

artırması ve farklılıkları derinleştirmesidir. Ankete katılanların elde ettiği en faydalı ve olumlu etkilerden biri ise insanların sosyal medya sitelerini kullanmaları yoluyla başkalarıyla tartışmalarını sağlayacak konularla tanışmasıdır.

1.1.4. Önceki Çalışmalarla Farklılıklar ve Benzerlikler

Mevcut çalışma ile önceki çalışmalar arasında pek çok benzerlik ve farklılığın olduğu söylenebilir.

1.1.4.1. Benzerlikler

Çalışma, betimsel araştırmayla bağlantısı açısından önceki çalışmalarla aynı fikirdedir ve aynı zamanda söylem analizi yaklaşımını kullanan bir dizi çalışmayla da uyumludur.

1.1.4.2. Farklılıklar

- a. Filistin ve Arap toplumunun güvenliğine yönelik tehlikeye rağmen, önceki çalışmaların hiçbiri İsrail'in propaganda söylemi konusunu ele almamıştır.
- b. Mevcut çalışma, psikolojik savaş, propaganda ve propaganda söylemi üzerine yapılan önceki çalışmalardan farklı olarak söylem analizi yaklaşımını kullanmıştır. Daha önce yapılan araştırmaların çoğunda içerik analizi kullanılmış, bu çalışmada ise psikolojik savaşta söylem analizi kullanılmıştır.
- c. Bu çalışma, söylem analizini kullanan önceki çalışmalardan araç kullanımı açısından farklılık göstermektedir. Bu çalışmada iki araç kullanılmıştır: örtük anlam analizi ve görüntü analizi. Daha önce yapılan çalışmalarda ise bu araçlardan herhangi biri kullanılmamıştır.
- d. Önceki çalışmaların hiçbiri İsrail'in resmi sosyal medya sitelerini incelemediğinden, çalışma sosyal medya siteleri alanında daha önceki çalışmalardan ayrılmıştır.
- e. Çalışma, daha önceki çalışmaların ele almadığı bir konuyu, yani İsrail'in 2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırısını ele almaktadır.

Daha önce yapılan çalışmalardan yola çıkılarak:

- a. Çalışma problemini formüle ederken ve amaçlarını tanımlarken daha önce yapılmış çalışmalardan yararlanılmıştır.
- b. Çalışmaya konu olan sosyal medya sitelerinden yararlanılırken önceki çalışmalar ele alınmıştır.
- c. Söylem analizi aracından yararlanılmıştır.

1.2. Sorun Hakkında Akıl Yürütme

- a. Bu tezde İsrail haberlerini takip edilirken İsrail ordusunun Arapça sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya hesabındaki gönderileri ele alınmıştır.
- b. İsrail ordu sözcüsünün sayfası ziyaret edilerek takipçi sayısına bakıldığında yaklaşık 525 bin olduğu tespit edilmiştir.
- c. Araştırma örnekleme olan söz konusu hesaptaki gönderiler, en yenisinden en eskiye doğru incelenmek üzere İsrail ordusu sözcüsü Avichai Adraee'nin Arapça olarak yapmış olduğu paylaşımların 1'den 250'ye kadar numaralandırıldığı bir tablo oluşturulmuştur.
- d. İsrail ordusu sözcüsü Avichai Adraee'nin Arapça paylaşım yaptığı hesapta bulunan 250 gönderi %5'e indirgenip araştırmaya örneklem olacak 12 gönderi seçilmiştir.

1.3. Örneklem Analizi

1 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Haber yazısı.¹⁹

Gönderide kullanılan fotoğraflar:

¹⁹ Adraee, A., 'Haber metni', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 24 Nisan 2024.

Resim 1. Haber Yazısı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 24 Nisan). *Haber metni*. 24 Nisan 2024 tarihinde

<https://x.com/AvichayAdraee/status/1783026908516458600> adresinden edinilmiştir.

Temel anlam analizi:

- İnsani bölgelerin hedeflenmesinin meşrulaştırılması.
- Terörist mevzilerin ve füze fırlatıcılarının insani alanlarını döndürme direnişinin suçlanması.
- İsrail ordusu ve güvenlik kuruluşu arasındaki ortak iş birliğinin gösterilmesi.

Görüntü analizi: Filistin direnişine ilişkin Arap kamuoyunun harekete geçirilmesi ve insani yardım alanlarını hedeflemeye yönelik zihinsel görüntüler çizilmesi.

2 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Gazze sakinlerine hitaben acil mesajdır! Gazze Şeridi'nin kuzeyi tehlikeli bir savaş alanıdır ve bu nedenle, Gazze Şeridi'nin güneyindeki insanları sığınak alanlarında kalmaya davetlerimizi tekrarlıyoruz. Güvenliğinizi korumak için Kuzey Gazze Şeridi'ne dönün.²⁰

²⁰ Adraee, A., 'Gazze sakinlerine hitaben acil mesajdır! Gazze Şeridi'nin kuzeyi tehlikeli bir savaş alanıdır ve bu nedenle, Gazze Şeridi'nin güneyindeki insanları sığınak alanlarında kalmaya davetlerimizi tekrarlıyoruz. Güvenliğinizi korumak için Kuzey Gazze Şeridi'ne dönün.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 22 Haziran 2024.

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 2. Gazze Sakinlerine Hitaben Acil Mesajdır! Gazze Şeridi'nin Kuzeyi Tehlikeli Bir Savaş Alanıdır ve Bu Nedenle, Gazze Şeridi'nin Güneyindeki İnsanları Sığınak Alanlarında Kalmaya Davetlerimizi Tekrarlıyoruz. Güvenliğinizi Korumak İçin Kuzey Gazze Şeridi'ne Dönün.

Kaynak: Adraee, A. (2024, 22 Haziran). *Gazze sakinlerine hitaben acil mesajdır! gazze şeridi'nin kuzeyi tehlikeli bir savaş alanıdır ve bu nedenle, gazze şeridi'nin güneyindeki insanları sığınak alanlarında kalmaya davetlerimizi tekrarlıyoruz. güvenliğinizi korumak için kuzey gazze şeridi'ne dönün.* 22 Haziran 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1804524228244283645/> adresinden edinilmiştir.

Temel anlam analizi:

- İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri üzerindeki baskının gösterilmesi.
- Uluslararası hukukun ardından İsrail ile Uluslararası Topluma Gönderme Sertifikası.

Görüntü Analizi: Gönderideki metne dikkat çekilmek istenmesi.

3 Numaralı Gönderi

Gönderi Metni: Beyt Lahiya bölgesindeki 1778, 1774, 1761-1765. Bloklarda bulunanlara acil uyarı! 1770 ve 1766 numaralı bloklarda bilinen barınağa gidin ve uyarıyı mazur görün.²¹

²¹ Adraee, A., 'Beyt Lahiya bölgesindeki 1778, 1774, 1761-1765. Bloklarda bulunanlara acil uyarı! 1770 ve 1766 numaralı bloklarda bilinen barınağa gidin ve uyarıyı mazur görün.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 23 Nisan 2024.

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 3. Beyt Lahiya Bölgesindeki 1778, 1774, 1761-1765. Bloklarda Bulunanlara Acil Uyarı! 1770 Ve 1766 Numaralı Bloklarda Bilinen Barınağa Gidin ve Uyarıyı Mazur Görün

Kaynak: Adraee, A. (2024, 23 Nisan). *Beyt lahiya bölgesindeki 1778, 1774, 1761-1765. bloklarda bulunanlara acil uyarı! 1770 ve 1766 numaralı bloklarda bilinen barınağa gidin ve uyarıyı mazur görün.* 23 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1782762346739343591> adresinden edinilmiştir.

Temel anlam analizi:

- İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri üzerindeki baskının gösterilmesi.
- Uluslararası hukukun ardından İsrail ile Uluslararası Topluma Gönderme Sertifikası.

Görüntü Analizi: Gönderideki metne dikkat çekilmek istenmesi.

4 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Acil: Hava Kuvvetlerine bağlı 162. Tümen'in Gazze Şeridi'nin merkezinde başlattığı sürpriz harekâta geçtiğimiz hafta boyunca güçlerimiz, 100'den fazla terör

altyapısını temizleyerek yok etmiş, 40'tan fazla teröristi ise yüz yüze çatışmalar ve baskınlarla etkisiz hale getirmiştir. Tahrip edilen terör altyapıları arasında, HAMAS'a ait roket ve silahların üretildiği bir tesis ve İslami Cihad'a ait uzun menzilli roketlerin üretildiği bir tesis de dahil olmak üzere, Gazze Şeridi'ndeki terör örgütlerine ait çok sayıda askeri hedef yer almaktaydı. Savaşçılar, Gazze Şeridi'nin altında yer alan tünellere baskın düzenleyerek güçlerimizin şeridi geçmesini engellemeyi hedefledi. Tünellerde HAMAS sabotajcılarına ait çok sayıda silah bulundu. Harekât sırasında, bir saldırı tüneli girişi de dahil olmak üzere 17 tünel girişi imha edildi. Güçler ayrıca Gazze Şeridi'nde terör örgütleri tarafından kullanılan çok sayıda platform ve roketatar da buldu.²²

Gönderide kullanılan fotoğraflar:

²² Adraee, A., Acil: Hava Kuvvetlerine bağlı 162. Tümen'in Gazze Şeridi'nin merkezinde başlattığı sürpriz harekâta geçtiğimiz hafta boyunca güçlerimiz, 100'den fazla terör altyapısını temizleyerek yok etmiş, 40'tan fazla teröristi ise yüz yüze çatışmalar ve baskınlarla etkisiz hale getirmiştir.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 23 Nisan 2024.

Resim 4. Hava Kuvvetlerine Bağlı 162. Tümen'in Gazze Şeridi'nin Merkezinde Başlattığı Sürpriz Harekâta Geçtiğimiz Hafta Boyunca Güçlerimiz, 100'den Fazla Terör Altyapısını Temizleyerek Yok Etmiş, 40'tan Fazla Teröristi İse Yüz Yüze Çatışmalar ve Baskınlarla Etkisiz Hale Getirmiştir

Kaynak: Adraee, A. (2024, 23 Nisan). *Acil: Hava Kuvvetlerine bağlı 162. Tümen'in Gazze Şeridi'nin merkezinde başlattığı sürpriz harekâta geçtiğimiz hafta boyunca güçlerimiz, 100'den fazla terör altyapısını temizleyerek yok etmiş, 40'tan fazla teröristi ise yüz yüze çatışmalar ve baskınlarla etkisiz hale getirmiştir.* 23 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1782762346739343591> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Alıcının zihnindeki İsrail söyleminin rakamlarla ve istatistiklerle güçlendirilmesi.
- b. Kısa ve sürpriz bir operasyon sırasında çok sayıda hedefe ulaşma konusunda ordunun istihbarat ve operasyonel yeteneklerinin vurgulanması.
- c. Kara ve hava operasyonlarının sonuçlarını abartarak Filistin ve Arap kamuoyunun moralinin bozulması.

Görüntü analizi:

- a. Ordunun söyleminin güçlendirilmesi.
- b. İsrail söyleminin doğruluğunun fotoğraflarla kanıtlanması.
- c. Ordunun ciddiyetini ve gücünü gösteren fotoğrafların gösterilmesi.

5 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Cihad Otel: Liderler cennette, Gazzeliler ise cehennemde.²³

Gönderide kullanılan fotoğraf:

²³ Adraee, A., 'Cihad Otel: Liderler cennette, Gazzeliler ise cehennemde.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 30 Mart 2024.

Resim 5. Cihad Oteli: Liderler Cennette, Gazzeliler İse Cehennemde

Kaynak: Adraee, A. (2024, 30 Mart). *Cihad oteli: Liderler cennette, gazzeliler ise cehennemde*. 30 Mart 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1774096047372935590> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İslami Direniş Hareketi “HAMAS” ve İslami Cihad Hareketi liderlerinin imajının çarpıtılması.
- b. Halkın direniş liderlerine karşı kışkırtılması

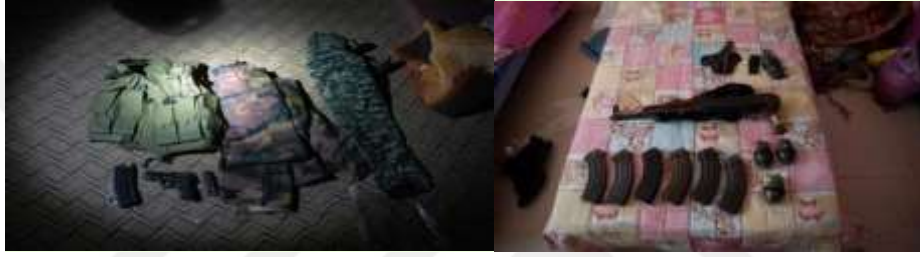
Görüntü analizi: Halk ile direnişin liderleri arasındaki fark, liderlerin cennette, halkın ise cehennemde olmasıdır.

6 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Haber metni.²⁴

Gönderide kullanılan fotoğraflar:

²⁴ Adraee, A., 'Haber metni', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 24 Nisan 2024.

Resim 6. Haber Yazısı

Kaynak: Adrace, A. (2024, 24 Nisan). *Haber metni*. 24 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdrace/status/1774096047372935590> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Konut kulelerini hedef alma ve baskın yapma gerekçesi.
- İsrail güvenlik servislerinin istihbarat ve bilgi yeteneklerinin incelenmesi.
- İsrail ordusu birimlerinin direniş savaşçıları takip etme ve tutuklama konusundaki gücünün gösterilmesi.

Görüntü analizi:

- İsrail ordusunun söylemini, samimiyetlerini gösteren fotoğrafların sergilenerek güçlendirilmesi.
- Ordu geçit töreni fotoğrafları.

7 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Allah'ım, Ramazan'a ulaşmayı nasip et, Sinvar iblislerini ve HAMAS İŞİD'ini zincire vur, HAMAS ve İŞİD terörünü Gazze halkından uzak turalım. Amin deyin.²⁵

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 7. Allah'ım, Ramazan'a Ulaşmayı Nasip Et, Sinvar İblislerini ve HAMAS İŞİD'ini Zincire Vur, HAMAS ve İŞİD Terörünü Gazze Halkından Uzak Turalım.

Amin Deyin

Kaynak: Adraee, A. (2024, 9 Mart). *Allah'ım, ramazan'a ulaşmayı nasip et, sinvar iblislerini ve hamas işid'ini zincire vur, hamas ve işid terörünü gazze halkından uzak turalım. amin deyin.* 9 Mart 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1766438125331419488> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze'deki Filistin halkının HAMAS'ın kurbanı olarak gösterilmesi.
- Gazze halkına yönelik insani boyutun ve endişenin gösterilmesi.
- Dini söylemlerle kamuoyunun duygularına hitap edilmesi.

²⁵ Adraee, A., 'Allah'ım, Ramazan'a ulaşmayı nasip et, Sinvar iblislerini ve HAMAS İŞİD'ini zincire vur, HAMAS ve İŞİD terörünü Gazze halkından uzak turalım. Amin deyin.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 9 Mart 2024.

- d. HAMAS hareketinin ve lideri Yahya Sinvar'ın suç çetesi olarak gösterilmesi.
- e. HAMAS hareketinin uluslararası alanda mücadele eden terör örgütlerine benzetilmesi ve bir özgürlük hareketi olmadığının belirtilmesi.
- f. HAMAS ve liderlerinin IŞİD'e benzetilmesi.

Görüntü analizi: Ramazan ayı öncesi dini duygulara hitap edilmesi.

8 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Dün Kuveyt Döner Kavşağı'nda yaşananlara ilişkin acil soruşturma:

14 Mart 2024 Perşembe günü İsrail Silahlı Kuvvetleri, kuzey Gazze Şeridi'ndeki Gazzelilere dağıtılmak üzere gıda ve malzeme de dahil olmak üzere insani yardım yüklü 31 kamyonluk bir konvoyun geçişine izin verdi. Yardım konvoyunun insani koridora ulaşmasından yaklaşık bir saat önce, Filistinli silahlı kişilerin konvoyu bekleyen Gazzeli sivillerin yakınında ateş açtığı görüldü. Kamyonların içeri girdiği sırada kalabalık kamyon yüklerini yağmalarken silahlı kişiler de ateş etmeye devam etti. Kamyonların çarpması sonucu yaralanan bazı sivillerin de olduğu görüldü. İsrail Silahlı Kuvvetleri'nin gece saatlerinde gerçekleştirdiği ilk ve derinlemesine incelemede, kara kuvvetleri tarafından Kuveyt Döner Kavşağı'ndaki yardım konvoyuna veya konvoyun yakınındaki kalabalığa doğru ateş açılmadığı görüldü. İsrail Silahlı Kuvvetleri olayı araştırmaya devam etmektedir.²⁶

Gizli anlam analizi:

- a. Asılsız haber yayınlanarak kamuoyunun yanıltılması.
- b. Kuveyt Kavşağı'nda hedef alınmaları sonucu onlarcasının şehit olmasının ardından Filistinli sivillerin öldürülmesinin meşrulaştırılması.
- c. Filistinli sivillerin hedef alınmasından HAMAS'ın sorumlu tutulması.

²⁶ Adraee, A., 'Dün Kuveyt Döner Kavşağı'nda yaşananlara ilişkin acil soruşturma', X sosyal paylaşım sitesi, (<https://x.com/AvichayAdraee/status/1768583000613126412>), E.T.: 15 Mart 2024.

- d. Direnişe karşı kışkırtma ve sivillerin öldürülerek işgalin karakterinin inkâr edilmesi.
- e. Yardımların Filistin vatandaşlarının geçişine izin verilmesiyle İsrail ordusunun ahlaklı bir ordu olduğunun gösterilmesi.

9 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Şifa Hastanesi'nde titiz kampanyaya devam ediyoruz: Şu ana kadar HAMAS ve İslami Cihad'la bağlantıları doğrulanan 500'ün üzerinde teröristi tutukladık. Geçtiğimiz günlerde tutukladığımız sabotajcılar arasında şunlar yer alıyor:

Rıdvan Yunus Kemal Tafeş: İslami Cihad için silah üretiminde departman yetkilisi.

Bekir Ahmed Bekir Kanita - HAMAS Güvenlik ve Koruma Departmanı üyesi.

Haşim Muhammed Hasan el-Batş - Gazze Şehri İslami Cihad Tugayı Mali İşler Dosya Memuru.

Soruşturmalarımızda bize değerli bilgiler sağlıyorlar.²⁷

Gönderide kullanılan fotoğraf:

²⁷ Adraee, A., 'Şifa Hastanesi'nde titiz kampanyaya devam ediyoruz: Şu ana kadar HAMAS ve İslami Cihad'la bağlantıları doğrulanan 500'ün üzerinde teröristi tutukladık.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 26 Mart 2024.

Resim 9. Şifa Hastanesi'nde Titiz Kampanyaya Devam Ediyoruz: Şu Ana Kadar HAMAS ve İslami Cihad'la Bağlantıları Doğrulan 500'ün Üzerinde Teröristi Tutukladık. Geçtiğimiz Günlerde Tutukladığımız Sabotajcılar Arasında Şunlar Yer Alıyor

Kaynak: Adraee, A. (2024, 26 Mart). *Şifa hastanesi'nde titiz kampanyaya devam ediyoruz: şu ana kadar hamas ve islami cihad'la bağlantıları doğrulan 500'ün üzerinde teröristi tutukladık.* 26 Mart 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1772709785973948483?lang=ca> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze'deki Şifa Tıp Kompleksi'nin hedef alınmasından Filistin direnişinin sorumlu tutulması ve direnişin burayı terör amacıyla kullandığının iddia edilmesi.
- Şifa Tıp Kompleksi'ndeki yaralı Filistinli sivillerin öldürülmesinin ve tutuklanmasının meşrulaştırılması.
- Direnişin Şifa Tıp Kompleksi'nin kullanımına karşı gösterilen direnişle sınırlandırılması.

Görüntü analizi: Direniş savaşçıların tutuklanması nedeniyle İsrail söyleminin gerçekliğine dair kanıt gösterilmesinin yanı sıra Şifa Tıp Kompleksi'ne saldırı ve hedef alma gerekçesi.

10 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: Uluslararası Kudüs Günü olarak adlandırılan günde İran'ın yaşayacağı düşüncesi, bunu söyleyenlerin ve içgöründen yoksun olanların inandığı bir yalandır. Arap ülkelerinin harabeleri üzerindeki Kudüs'ü terörist çıkarları uğruna özgürleştirmek, ucuz bir propagandanın ne fazlası ne azıdır.²⁸

²⁸ Adraee, A., 'Uluslararası Kudüs Günü olarak adlandırılan günde İran'ın yaşayacağı düşüncesi, bunu söyleyenlerin ve içgöründen yoksun olanların inandığı bir yalandır. Arap ülkelerinin harabeleri üzerindeki Kudüs'ü terörist çıkarları uğruna özgürleştirmek, ucuz bir propagandanın ne fazlası ne azıdır.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 14 Nisan 2024.

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 10. Uluslararası Kudüs Günü Olarak Adlandırılan Günde İran'ın Yaşayacağı Düşüncesi, Bunu Söyleyenlerin ve İçgöründen Yoksun Olanların İnandığı Bir Yalandır. Arap Ülkelerinin Harabeleri Üzerindeki Kudüs'ü Terörist Çıkarları Uğruna Özgürleştirmek, Ucuz Bir Propagandanın Ne Fazlası Ne Azıdır

Kaynak: Adraace, A. (2024, 14 Nisan). *Uluslararası kudüs günü olarak adlandırılan günde iran'ın yaşayacağı düşüncesi, bunu söyleyenlerin ve içgöründen yoksun olanların inandığı bir yalandır. arap ülkelerinin harabeleri üzerindeki kudüs'ü terörist çıkarları uğruna özgürleştirmek, ucuz bir propagandanın ne fazlası ne azıdır.* 14 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraace/status/1646742705970585600?lang=ar-x-fm> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İran'ın, Kudüs'ü bölgedeki amaçları doğrultusunda ucuz bir propaganda aracı olarak kullanması.
- Arap kamuoyu arasında, bazı Arap ülkelerini yok edenin İran olduğu yönünde görüş ayrılığının yayılması.

Görüntü analizi: İran'ı, Mescid-i Aksa'nın özgürleştirilmesi bahanesiyle Suriye, Lübnan, Irak ve Yemen'in yıkımından sorumlu tutulmasıyla İran Cumhuriyeti'nin imajının bozulması.

11 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın askeri kanadında önde gelen bir direnişçi olarak çalışan bir teröriste saldırıp onu ortadan kaldırdı. Refah ve Şucaiyye'de HAMAS terör örgütüne baskınlar: Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın Refah'taki askeri faaliyetlerini finanse eden en önemli unsurlardan biri olan askeri kanatla operasyonu çerçevesinde faaliyet gösteren, hatta yüzlerce askerini transfer eden Nasır Yakup Cabir Nasr adlı teröristi etkisiz hale getirdi. Geçtiğimiz aralık ayında da askeri faaliyetler amacıyla binlerce dolar aktarıldı. Gazze Tümeni Kuzey Tugayı komutasındaki İsrail Silahlı Kuvvetleri savaşçıları, geçtiğimiz birkaç gün boyunca Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Şucaiyye bölgesinde teröristleri ortadan kaldırdıkları ve birçok terör altyapısını yok ettikleri hassas bir operasyon kapsamında çalıştı. Faaliyetlerden birinde savaşçıları, terörist HAMAS teröristleri tarafından eğitim tatbikatları yapmak için kullanılan bir alana baskın düzenledi. Güçlerin bölgeye baskın yapmasının ardından, Hava Kuvvetleri bölgeye baskın düzenleyerek burayı yok etti.²⁹

²⁹ Adraee, A., 'İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın askeri kanadında önde gelen bir direnişçi olarak çalışan bir teröriste saldırıp onu ortadan kaldırdı. Refah ve Şucaiyye'de HAMAS terör örgütüne baskınlar.', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 11 Nisan 2024.

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 11. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın Askeri Kanadında Önde Gelen Bir Direnişçi Olarak Çalışan Bir Teröriste Saldırıp Onu Ortadan Kaldırdı. Refah ve Şucaiyye'de HAMAS Terör Örgütüne Baskınlar

Kaynak: Adraee, A. (2024, 11 Nisan). *İsrail savunma kuvvetleri ve genel güvenlik servisi, hamas'ın askeri kanadında önde gelen bir direnişçi olarak çalışan bir teröriste saldırıp onu ortadan kaldırdı. refah ve şucaiyye'de hamas terör örgütüne baskınlar.* 11 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1778406797713289602?lang=bg> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail ordusunun Filistinli direniş savaşçılarını takip etme yeteneğinin gösterilmesi.
- İsrail ordusu ve güvenlik kurumu arasında ortak işbirliğinin gösterilmesi.

Görüntü analizi: İsrail kuvvetlerinin inceleme görüntüsü.

12 Numaralı Gönderi

Gönderi metni: İran ve İran'ın Irak'taki, Yemen'deki vekilleri ve Lübnan'daki Hizbullah, tüm Ortadoğu'yu riske attı ve ilerlemesini durdurdu. İran, bölgedeki herhangi bir ülkeye ciddi zarar vermesi muhtemel yaklaşık 60 ton savaş başlığı ve patlayıcı maddeyi temsil

eden çeşitli tiplerde yaklaşık 350 fırlatma gerçekleştirirken bölge ülkelerinin hava sahasını kapattı.³⁰

Gönderide kullanılan fotoğraf:

Resim 12. İran ve İran'ın Irak'taki, Yemen'deki Vekilleri ve Lübnan'daki Hizbullah, Tüm Ortadoğu'yu Riske Attı ve İlerlemesini Durdurdu

Kaynak: Adraee, A. (2024, 14 Nisan). *İran ve iran'ın irak'taki, yemen'deki vekilleri ve lübnan'daki hizbullah, tüm ortadoğu'yu riske attı ve ilerlemesini durdurdu.* 14 Nisan 2024 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1778406797713289605> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in meşru müdafaa durumunda olup saldırıya uğraması düşüncesinin halkın zihinlerine yerleştirilmesi.
- İran'ın terörü destekleyen bir güç olduğunun, İran ve vekillerinin bölgeyi tehlikeye atan düşman olduğunun gösterilmesi.

³⁰ Adraee, A., 'İran ve İran'ın Irak'taki, Yemen'deki Vekilleri ve Lübnan'daki Hizbullah, Tüm Ortadoğu'yu Riske Attı ve İlerlemesini Durdurdu', X sosyal paylaşım sitesi, E.T.: 14 Nisan 2024.

Görüntü analizi:

- a. İsrail'in, İran saldırısına karşı koyma konusundaki savunma yeteneklerinin istatistikler aracılığıyla vurgulanması.
- b. İsrail'in her yönden tehlikeye açık olması gösterilerek takipçilerin duygularına hitap edilmesi.

1.4. Araştırma Sorunu

Çalışmanın sorunu, 2023/2024 Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sırasında İsrail'in propaganda söyleminin, İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin X internet sitesindeki Arapça paylaşım yaptığı hesabı üzerinden analiz edilmesi, bu söylemin içerdiği anlamların tespit edilmesi ve söz konusu hesap aracılığıyla yayınlanan görsellerin çağrışımlarının analiz edilmesidir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Araştırmanın önemi şu konuları içermektedir:

- a. İsrail propaganda söylemini araştırmanın önemi, Filistinlileri ve Filistin söylemini hedef alan bir medya ürünü olmasıdır.
- b. Filistinlilere karşı kullanılan İsrail propagandasının tehlikesi ve bunun Filistin toplumunun güvenliği ve emniyeti ile iç cephenin korunması üzerindeki yansımaları.
- c. İsrail saldırısının Gazze Şeridi'ne etkisi, 35.562 şehit verilmesi, evlerin %80'inin yıkılması ve Filistin toplumu üzerinde bıraktığı psikolojik etkiler.
- d. İsrail propaganda söylemini ele alan Filistin araştırmalarının sınırlılıkları, çalışmanın ciddiyeti ve yeniliği, bilgi dahilinde konunun daha önce ele alınmamış olması.

1.6. Araştırmanın Hedefleri

Araştırma, bir dizi hedefe ulaşmayı amaçlamaktadır; bunlardan en önemlileri şunlardır:

- 2023 savaşında Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıda İsrail'in kullandığı propaganda söyleminin tanımlanması.
- İsrail ordu sözcüsünün İsrail propagandasındaki rolünün açıklanması.
- İsrail'in propaganda söyleminde saklı olan anlamların gösterilmesi.
- İsrail propaganda söyleminde görsellerin kullanımının ve bunların çağrışımlarının tanımlanması.
- İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıya ilişkin propaganda söyleminin özelliklerinin ortaya konması.

1.7. Araştırma Soruları

Araştırma şu ana soruya yanıt vermektedir: İsrail'in 2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırısı sırasında ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi "X" teki Arapça sayfasından yaptığı propaganda söylemi nedir?

Bu ana sorunun yanında şu sorulara da cevap vermektedir:

- Araştırmaya konu olan İsrail ordusu sözcüsü Avichai Adraee'nin sayfasında yayınlanan, 2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sırasında İsrail'in yaptığı propaganda konuşmasının özünde yatan anlamlar nelerdir?
- Araştırmaya konu olan İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sayfasında yayınlanan fotoğraflarda gösterilen konular nelerdir?
- Araştırmaya konu olan İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sayfasında yayınlanan fotoğraflarda gizlenen çağrışımlar nelerdir?

1.8. Araştırma Kuramları

Çalışma, çevredeki olayların yeni bir biçimde yeniden formüle edilmesi olarak değerlendirildiği ve medya kuruluşundaki önemlerinin medyanın yayın politikasına

uygun olarak düzenlendiği gündem belirleme kuramına dayandırılmıştır. Gündem belirleme kuramı, alıcıyı ikna etmeyi ve o mecranın ideolojik yönelimlerine göre yönünü değiştirmeyi amaçlayan bir kuramdır.³¹ Gündem belirleme araştırması kuramının kökenleri, medyanın toplumu ilgilendiren konuları sunarak kamuoyu oluşturmaya ve dış dünyada meydana gelen olaylar ile bu olaylarla ilgili zihnimize oluşan görüntüler arasındaki bağlantıyı bulmaya çalıştığına inanan Walter Lippmann'a kadar uzanmaktadır.³²

Medyanın kitleler arasında zihinsel imajlar oluşturmaya yardımcı olduğu düşünülmektedir ve bu durum çoğu zaman kitlelerin zihninde yanlış ortamların mevcut olduğu anlamına gelir ve medya, toplumu ilgilendiren konuları sunarak kamuoyu oluşturmaya çalışır.³³ Gündem belirleme teorisi, iki değişken arasındaki ilişkiyi araştırmak için iki yöntemeye dayanır.³⁴ Birincisi, medyanın gerçekleri kaynakların seçimi, odak noktaları, mesajın görsel yönü, gazetecilik yayınlarındaki tipografik unsurlar ve medya seçimi açısından ele alma ve diğer medya işleme yöntemleridir. İkincisi ise kamuoyunun dikkatini konunun diğer yönlerini göz ardı ederek belirli bir yönüne yöneltmektir.

Çalışma, İsrail propaganda söyleminin ordunun Arapça sözcüsü aracılığıyla sunduğu tezleri incelemek ve söylemde kullanılan bağlamları mekânsal ve zamansal durum, referans ve anlam açısından bilmek için gündem belirleme teorisine dayanmaktadır. Bu söylemin arkasında zamanlama, nedenler ve buna yol açan faktörler bulunmaktadır.

³¹ Makkavi, H. İ. (2017). *İletişim ve çağdaş teorileri*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire. (s. 346)

³² Önceki Referans, s.342.

³³ Abdulhamid, M. (2018). *Medya teorileri ve etki eğilimleri*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire. (s. 271)

³⁴ el-Kadî, N. A. M. (2008). *Mısır halkının farmasötik ürün reklamlarının tehlikelerine ilişkin algısı: üçüncü şahıs etkisi üzerine bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Kahire Üniversitesi, Kahire. (s. 40)

1.9. Araştırmanın Türü, Yöntemi ve Araçları

Bu bölümde, araştırmanın temel metodolojik çerçevesi ortaya konulacaktır. Çalışmanın bilimsel niteliğini ve araştırma sürecinin sistematik yapısını açıklamak amacıyla araştırma türü, yöntemi ve kullanılan araçlar ayrıntılı olarak ele alınacaktır. Bu kapsamda, araştırmanın problematiğine uygun olarak seçilen yöntemsel yaklaşımın gerekçeleri ile veri toplama ve çözümleme süreçlerinde başvurulacak araçların işlevi detaylandırılacaktır.

1.9.1. Araştırma Türü

Bu çalışma, ağırlıklı olarak belirli olan belirli bir grup veya durumun özelliklerini tahmin etmeyi, analiz etmeyi ve değerlendirmeyi veya bir olgunun, durumun veya olay grubunun biçimiyle ilgili güncel gerçekleri incelemenin yanı sıra sebeplerini araştırmadan veya kontrol etmeden onlar hakkında yeterli ve doğru bilgi elde etmek amacıyla, belirli bir olgunun kaç kez tekrarlandığı ve meydana geldiği ve başka bir olgu veya olgu grubuyla bağlantısının kapsamının belirlenmesini amaçlayan tanımlayıcı araştırma kapsamına girmektedir.³⁵

1.9.2. Araştırma Yöntemi

Söylem analizi yöntemi, nitel ve yorumlayıcı çalışmalara yönelik yaklaşımlardan biridir. Bu yaklaşım, yorumlayıcı bir toplumsal gerçeklik teorisi içerir. Bu yaklaşım, başlangıçta söylemi zamansal bir bağlam veya çeşitli bağlamlar üzerinden şekillendiren ideolojiyi ve entelektüel yönleri belirlemeyi amaçlamıştır. Ancak önerdiği çağrışımlar ve anlamlarla birlikte söylemde görünen ve gizli olan yönleri de içerecek şekilde geliştirilmiştir.³⁶

³⁵ Hüseyin, V. M. A. (2014). *Ortadoğu'ya ilişkin amerikan propaganda söylemi- amerikalı politikacıların 01/01/2012'den 31/05/2013'e kadar olan dönemde el-Hurra kanalındaki açıklamalarının analitik bir çalışması* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat. (s. 346)

³⁶ Abdulaziz, B. (2011). *Medya araştırma yöntemleri, teorik ilkeler ve uygulama becerileri*. Modern Kitabevi, Kahire. (s. 288)

1.9.3. Araştırma Araçları

Söylem analizi yöntemi şu araçları içermektedir:

*Gizli Anlam Analizi*³⁷: Söylem analizinde gizli anlama ilgi, hedef kitlenin algılarının oluşumunun sadece söylemde ortaya çıkan bilgilerle gerçekleşmediği, aynı zamanda gizli fikirler aracılığıyla da gerçekleşebileceği varsayımına dayanmaktadır. Söylemin yansıttığı temalar, örtülü ilişkiler ve söylemin bir şekilde üretilip formüle edilmesi belirlidir. Böylece alıcının anlayışı söylemi üretenlerin istediği yöne yönlendirilir ve örtülü anlamların izlenmesi kişinin bilmesini sağlar.

*Görüntü Analizi*³⁸: Görüntü analizi, görüntü kavramının geleneksel anlamının ötesine geçer ve görüntünün renk gibi boyutları ve çeşitli bileşenleri arasındaki etkileşimi gibi onunla ilişkilendirilen öğeler de vardır.

Araştırma, konu ve söylem bileşenlerini inceleyerek şu sorulara yanıt vermektedir:

- Araştırmanın kattıkları nelerdir?
- Anlatılmak istenen nedir?
- Araştırmanın öne çıkan yönleri nelerdir?

Araştırma örnekleminde yayınlanan görsellerle ilişkili konuları ve bu konuların örtülü anlamlarını anlamak ve bunları yayınlandığı tarihteki söylem ve olayların zamansal bağlamıyla ilişkilendirmek için görüntü analizi kullanılmıştır.

1.10. Araştırma Evreni, Zaman Aralığı ve Örneklem

Araştırma, sosyal medya sitesinde resmi bir sayfa olan İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin Arapça hesabı aracılığıyla X'e dayandırılmıştır. Çalışmada 08/10/2023 ile 08/04/2024 arasındaki zaman dilimini esas alınmış ve bu 6 aylık süreçte araştırma evreninin tamamının kontrol edilememesi nedeniyle ekteki açıklama ve fotoğraflar analiz edilmiştir. 250 farklı paylaşımdan 120'sini oluşturan gönderiler, İsrail ordu sözcüsü

³⁷ Önceki Referans, s.307.

³⁸ Önceki Referans, s.311.

Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi X'te Arapça paylaşım yaptığı hesabındaki metin, fotoğraf ve videolardan oluşmaktadır.

Çalışma popülasyonunun seçimi, aşağıdaki nedenlerle gerekçelendirilmiştir:

- a. İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki saldırısı, 35.000'den fazla kişinin şehit düştüğü ve evlerin %80'inden fazlasının yıkıldığı şiddetli bir saldırıya tanık olmuş ve bu durum, Filistin direnişinin İsrail'i püskürtmek için gösterdiği seçkin performansı da etkilemiştir.
- b. Gazze'nin, İsrail ordusu ile Şehit İzzeddin el-Kassam Tugayları liderliğindeki Filistin direnişi arasında, hükümetin birçok özel operasyonla saldırıya maruz kaldığı, söylemlerde ve medya propagandasında yaşanan bir mücadeleye sahne olmuştur.

1.11. Araştırma Konusu

İsrail propaganda söyleminde ele alınan ve İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi "X"teki Arapça sayfasında 08/10/2023 tarihinden 08/04/2024 tarihine kadar metin ve fotoğraf şeklinde yayınlanan 120 gönderi analiz edilmiştir.

1.12. Analiz ve Ölçme Birimi

İsrail ordusunun sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi "X"'te bulunan Arapça sayfasında yayınlanan 120 gönderiden yararlanılarak konu ve fikir analizi birimleri kullanılmış ve İsrail ordu sözcüsünün hesabı aracılığıyla İsrail'in propaganda söyleminin özellikleri tespit edilmiştir.

1.13. Araştırma Koşulları

Bu başlık altında, araştırmada analiz edilen söylemlerin şekillendiği bağlamsal koşullar ele alınacaktır. Söylemlerin ideolojik yönelimler doğrultusunda nasıl üretildiği, meşrulaştırıldığı ve dolaşıma sokulduğu süreçler, propaganda ve ikna stratejileri çerçevesinde değerlendirilecektir. Bu kapsamda, özellikle propaganda söyleminin anlam

üretimindeki rolü ve hedef kitle üzerindeki etkisi açıklanarak, çalışmanın çözümleme düzeyine kuramsal bir temel sağlanacaktır.

1.13.1. Propaganda Söylemi

Propaganda söylemi, gerçeğe inandırmak ve gerçeğin ne olması gerektiğine ilişkin öngörü ve niyetlerine göre tasvir etmek amacıyla üretilen, düşündürücü ve gösterge niteliğinde bir değerle karakterize edilen retorik bir anlam taşıyan dilsel veya dilsel olmayan propaganda mesajıdır.³⁹

1.13.2. 2023 Gazze Savaşı

Filistin tarafında “Aksa Tufanı”, işgal tarafında ise “Demir Kılıç” olarak adlandırılan Filistin direnişiyle 7 Ekim 2023 tarihinde başlayan Gazze Savaşının sebeplerine bakılacak olursa bunlardan en öne çıkanları, İsrail'in Kudüs'teki Mescid-i Aksa avlularında devam eden ihlallerine verilen tepki, Batı Şeria'da Araplar ve Yahudiler arasındaki ayrımcılık, Doğu Şeria'da yerleşim faaliyetlerinin artması, İsrail hükümetinin aşırı sağa yönelimi ve Gazze'deki kuşatmanın 2006'dan bu yana 18 yıldır devam etmesi nedeniyle Filistinlilere karşı düşmanca kararların artmasıdır.

1.13.3. Sosyal Medya Siteleri

Sosyal medya siteleri, kullanıcıların kolayca katılabileceği ve hesap oluşturma veya hesap eklemeye katkıda bulunabileceği internet siteleridir.⁴⁰

1.13.4. X Platformu

X platformu, Elon Musk'ın satın almasının ardından Temmuz ayında adını “X” olarak değiştirdiği, eski adıyla Twitter olarak bilinen platformdur. X, kullanıcılarına, diğer hesaplardan retweet ve beğeniler alacak "tweetler" göndermelerine olanak tanıyan bir

³⁹ İbriz, B. (1987). *Medya söylem analizinde dile yatırım*. İslami Eserler Ansiklopedisi, Medine. (s. 87)

⁴⁰ el-Mukdâdi, A, (1999), *Sosyal Ağ Devrimi*, İslami Araştırmalar Enstitüsü, Kahire. (s.24)

mikroblog hizmeti sunan Amerikan sosyal medya sitesidir. Bu güncellemeler kullanıcının sayfasında görünür ve arkadaşları bunları doğrudan ana sayfalarından veya kullanıcının profilini ziyaret ederek okuyabilir.⁴¹

1.14. Araştırmanın Bölümleri

Çalışma, her biri aşağıdaki konu gruplarını içeren dört bölüme ayrılmıştır:

- a) Birinci Bölüm: Araştırmanın Genel Çerçevesi
- b) İkinci Bölüm: Söylem ve Propaganda
 - Medya Söylemi
 - Propaganda ve Propaganda Söylemi
 - İsrail Propaganda Söylemi
 - İsrail'in 2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısı
- c) Üçüncü Bölüm: Gönderi Analizi

⁴¹ Önceki Referans, s.37

2. SÖYLEM VE PROPAGANDA

Bu bölümde, söylem ve propaganda kavramları arasındaki ilişki, iletişim bilimleri ve sosyal bilimler perspektifinden ele alınacaktır. Söylem, yalnızca dilsel bir ifade biçimi olmanın ötesinde, toplumsal ilişkilerin, güç dinamiklerinin ve ideolojik yapıların şekillendirilmesinde önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir. Propaganda ise bu söylemsel yapıların belirli hedefler doğrultusunda yönlendirilmesi ve kamuoyunun algısının biçimlendirilmesi sürecinde etkin bir strateji olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bağlamda, söylem ile propaganda arasındaki etkileşim, tarihsel gelişim süreci ve farklı medya ortamlarındaki yansımaları üzerinden analiz edilerek, konunun teorik çerçevesi ortaya konulacaktır.

2.1. Medya Söylemi

Bu bölümde, medya söylemi bağlamında dilin taşıdığı anlam katmanları ve iletişimsel işlevi üzerinde durulacaktır. Söylem analizinde dil yalnızca bir iletim aracı olarak değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve ideolojik anlamların üretildiği bir pratik olarak ele alınmaktadır. Bu çerçevede, dilsel yapıların söylemsel düzlemde nasıl işlediği ve medya içeriklerinde anlam inşasına nasıl katkı sağladığı teorik bir temel üzerinden değerlendirilecektir.

2.1.1. Dilde Söylem

İbn Manzur'un Lisânu'l-Arab'da zikrettiği sözün gözden geçirilmesi anlamına gelen hutbeler konusundan Zemahşerî, kısaltmalar veya sıkıcı tatminler içermeyen niyet olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda Kur'an-ı Kerim'de söylem kavramı on iki defa, on iki sûreye dağılmıştır;⁴² bunlar arasından örnek olarak şu ayetler verilebilir:

- a. ...ve cahiller onlara hitap ettiğinde: Selâm derler... (Furkan, 63)
- b. ...onlar ondan söz edemeyecekler... (Nebe , 37)

⁴² Bulfaa. (t.y.). *Söylem Analizinde Teorik Araçlar*. [Web sitesi]. (s. 11)

- c. ...ve Yüce Allah şöyle buyurdu: "Gözetimimiz altında ve vahyimize göre gemiyi yap. Zulmedenler hakkında bana bir şey söyleme. Çünkü onlar suda boğulacaklardır..." (Hud, 37)

Dilde söylem, göndericinin, konuşmacının veya yazarın muhatap, dinleyici veya okuyucuya iletmek istediği bilgileri taşıyan konuşma parçasıdır. Birinci kişi bir mesaj yazar ve diğeri bunu aralarındaki ortak dil sistemine dayanarak anlar. Dolayısıyla sözlüklerin ulaştığı anlam, üç unsurun varlığına bağlı olan "diyalog" ile temsil edilir: Gönderici, alıcı ve mesaj.⁴³

İngilizcede söylem, “diyalog” anlamına gelen Latince kökenli bir kelimedenden türetilmiş bir kelimedir ve yapısalcılık, yapısökümcülük veya anatomi gibi bir dizi Batılı terim de dilimize yine Latince'den aktarılmıştır. Aktarım sürecinde bir alıcıdan diğere açık kavram ve tanım farklılıkları ortaya çıkmıştır. Söylemin çağrışımları ve kavramları, akademisyenlerin çeşitli alanlarına ve uzmanlık alanlarına göre değişiklik göstermiştir. Bu da her bilgi alanının kendi varsayımlarını ve sorunlarını kavrama empoze etmesine yol açmıştır. Bazıları söylemi, konuşma ve konuşma yöntemleriyle daraltırken, diğeri onu tüm sosyal sistemle eşanlamli hale getirecek şekilde genişletmiştir.⁴⁴

2.1.1.1. Söylemin Terimlerle Tanımı

Fransız bilim adamı Michel Foucault söylemi şu şekilde tanımlamıştır: Sözlerini, kuruluş sistemlerini, mantıksal yapılarını veya yapısal bütünlükleri belirli olan metinler ve sözler bütünü.⁴⁵

⁴³ el-Havalde. (t.y.). *Bir İletişim Aracı Olarak Söylem Kavramı*. [Web sitesi].

<http://kenanaonline.com/users/MOMNASSER/posts/380864>. (s. 11)

⁴⁴ Ahmed. (t.y.). *Söylem Analizi*. [Web sitesi].

<https://hekmah.org/%D8%AA%D8%AD%D9%84%D9%8A%D9%84-%D8%A7%D9%84%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-%D9%88%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%85%D8%A7%D8%B1%D8%B3%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%82%D9%85%D9%8A%D8%A9/>. (s. 15)

⁴⁵ Foucault, M. (1999). *Bilginin arkeolojisi*, The Times Yayınları, Washington (V. Urhan, Çev.). (s. 31)

Todrov, söylemin bir anlatıcının ve bir dinleyicinin varlığını varsayan ve anlatıcının amacının dinleyiciyi bir şekilde etkilemek olduğunu varsayan herhangi bir ifade veya konuşma eylemi olduğuna inanmaktadır.⁴⁶

Showalter ise söylemi bir metindeki yalnızca isimlendirilen, teşhis edilen veya iletilen yönlerin aksine değerlendirici, destekleyici, ikna edici veya retorik yönler olarak tanımlamıştır.⁴⁷

Dr. Nezha Mahmud el-Dulaymi söylemin özel bir tanımını yaparak, söylemin şu şekilde olduğunu ifade etmiştir: Belirli kurallara göre önceden hazırlanmış, belirli bir görüşü ifade eden ve alıcılara bir şekilde iletilmek istenen mesaj.⁴⁸

2.1.2. Medya Söylemi

Medya söylemi, konuları, unsurları ve zamansal, kurumsal ve toplumsal bağlamda içerdiği anlamlar, çağrışımlar ve hedefler de dahil olmak üzere tüm açık ve gizli bileşenleri açısından iletilen mesajdır. Söylem hem yazılı hem sözlü dili içerir. Sözel olmayan ifadeler, aynı zamanda beden dilini, görsel unsurları, renkleri, vurgulama ve gizlemenin tüm unsurlarını ve bu konuyla doğrudan veya dolaylı olarak bağlantılı olan her şeyi kapsamlı bağlamında ele almaktadır.⁴⁹

Ahmed el-Akid ayrıca medya söylemini bir grup kitle iletişim medya faaliyetleri, haber raporları, manşetler, televizyon programları, radyo materyalleri ve diğer spesifik söylemler olarak tanımlamıştır.⁵⁰ el-Akid'e göre medya söylemi, gerçekliğin ne olması gerektiğine dair önceden anlaşılmış bir anlayışa göre ikna edilmesi ve tasvir edilmesi sürecidir ve içsel bir mantıkla karakterize edilen bir kavramlar, algılar, teklifler ve sözler

⁴⁶ el-Şeyh, M. (2023). *Edebi söylemde Todorov dili*. Trablus Üniversitesi, Trablus. (s. 48)

⁴⁷ Showalter, P. (t.y.). *Simya ve Yorum*. (s. 245)

⁴⁸ el-Duleymi, N. M. (2012). *Propaganda söylemi - medya aracılığıyla kavram ve işlevleri*. Dijital ve Elektronik Medya Gazetesi, Washington. (s. 31)

⁴⁹ Abdulaziz, B. (2011). *Medya araştırma yöntemleri, teorik ilkeler ve uygulama becerileri*. Modern Kitabevi, Kahire. (s. 288)

⁵⁰ İbriz, B. (1987). *Medya söylem analizinde dile yatırım*. İslami Eserler Ansiklopedisi, Medine. (s. 87)

sistemi tarafından temsil edilir. Amacı ise ikna etme ve söylenenlere davranışsal tepki verme, kendine özgü özellikleri ve boyutları olan belirli ritüellerle nitelenmesidir.⁵¹

2.1.2.1. Medya Söylemi Kavramı

Toplumda etkili bir iletişim biçimi olan, belirli bir sosyokültürel yapı çerçevesinde çeşitli dillere dayalı haber ürünüdür. Alıcıyı etkileme, farkındalığını yeniden şekillendirme, gelecek vizyonlarını çizme ve kullandığı teknik medyaya ve kaynaklandığı bilişsel temellere göre fikrini netleştirme konusunda büyük bir yeteneği vardır.⁵²

2.1.2.1.1. Söylem Analizinin Tanımı

Severin, söylem analizini dili bir konuma sabitlenmiş bir etkinlik olarak inceleyen ve dilin ifade edici toplumsal amaçlar için kullanımı olarak cümlelerin ötesine geçen birimler üreten sanat olarak tanımlamıştır.⁵³

Ivan Dick, ise dilin gerçek konuşmacılar tarafından gerçek durumlarda gerçek kullanımının incelenmesi şeklinde tanımlamıştır.⁵⁴ Dick'e göre söylem analizi, söylemi incelemeye yönelik birbiriyle bağlantılı bir yaklaşımlar grubudur ve bu yaklaşımların tümü, yalnızca veri toplama ve analiz etme uygulamalarını gerektirmez, daha ziyade bir dizi teorik ve metateorik varsayımı gerektirir.⁵⁵

Söylem analizi aynı zamanda toplumsal gerçekliğe yönelik açıklamalar bulmayla ilgilenen tüm analitik yaklaşımlarla ortaklık ilişkisi kurmak olarak da tanımlanabilir, ancak söylem analizi açık yanıtlar bulmayı amaçlamaktadır.⁵⁶

⁵¹ Saadiye, N. (2009). *Söylem analizi ve Arapça dersi: bazı Arap çabalarının bir okuması*. Sanat, Beşeri Bilimler ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi, Beyrut. (s. 9)

⁵² İbriz, B. (2009). *Medya söyleminde imge*. Sinema Araştırmaları Dergisi, Medine. (s. 12)

⁵³ Shawd, M. (2009). *Söylem analizi sözlüğü*. (s. 44)

⁵⁴ Önceki Referans, s.44.

⁵⁵ el-Muşâkaba. (2018). *Medya araştırma yöntemleri ve söylem analizi*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire. (s. 104)

⁵⁶ Önceki Referans, s.125.

2.1.2.2. Medya Söylem Analizi Ekolleri

Bu alt başlık kapsamında, medya söyleminin çözümlemesinde kullanılan teorik yaklaşımlar ve analitik gelenekler ele alınacaktır. Söylem analizinin kuramsal temellerini oluşturan farklı ekoller, dili nasıl tanımladıkları ve yorumladıkları açısından birbirinden ayrılmaktadır. Bu çerçevede, dilin yapısal özelliklerine odaklanan yaklaşımlarla, dilin toplumsal bağlam içerisindeki işlevini esas alan yaklaşımlar karşılaştırmalı biçimde değerlendirilecek ve medya metinlerinin incelenmesinde bu ekollerin nasıl uygulandığı açıklanacaktır.

2.1.2.2.1. Dilbilimsel Analiz Ekolü

Dilbilimsel analiz ekolleri, söylem veya dili iki ana eğilime göre ele alır: Biçimsel dil çalışmaları eğilimi ve İletişimsel bağlamda dil çalışmaları eğilimi. Bu ekollerin öncüleri arasında en bilinenleri ise Fransız De Saussure, Amerikalı Chomsky, Harris, Benveniste ve diğerleridir.

2.1.2.2.1.1. Biçimsel Dil Çalışmaları Eğilimi

Biçimsel eğilim, sosyal iletişim bağlamından izole edilmiş dil sistemini incelemekle ilgilenen çalışmalarda temsil edilmektedir. Bu çalışmalar, dilin fonetik, sözdizimsel ve anlamsal düzeyler gibi bilinen düzeylerinde yürütülmektedir. Bu eğilime “Genel Dilbilim” adı verilir ve bu eğilim iki bölüme ayrılır:

2.1.2.2.1.1.1.Yapısal Kısım

Tamamlanmış metni veya söylemi, üretildiği bağlamdan veya göndericiyle olan ilişkisinden ve onu üretme amacından bağımsız olarak, doğrudan biçimiyle incelemekle ilgilenen bir bölümdür.⁵⁷ Bağımsız bir yapıya sahip olması ve bu düzeyler arasındaki ilişkinin bulunması, seslerin ve morfolojinin analizinden başlayarak yapıların anlamlılık

⁵⁷ el-Haladî, A. (t.y.). *Söylem ve Söylem Analizi*. [Web sitesi].

düzeyinin çözümlenmesine yönelik çalışmalar başlangıçta cümlelerin sözdizimsel düzeyde incelenmesiyle sınırlı kalmıştır. Son zamanlarda bunun ötesine geçerek daha üst seviyelere çıkılmış ve metin analizi kavramı, söylem analizi ve metin dilbilgisi gibi bazı kavramlar ortaya çıkmıştır.

2.1.2.2.1.1.2. Pragmatik Kısım

Bu kısım, konuşmacıyı ve onun konuşmayı tamamlama ve oluşturmadaki rolünü incelemekle ilgilenen üretken bir bölümdür. Dili tanımlamanın ötesine geçerek onu yorumlamaya, dilsel yapının bileşimini analiz etmeye ve konuşmacının yapısına göre onu bir yapıdan diğerine dönüştürmeye kadar uzanır.⁵⁸ Dilinin kurallarına ilişkin sezgi ve örtülü bilgidir ve bu bilgi, bu bölümün çalışmakla ilgilendiği alandır. Çünkü dili konuşan kişi, tanımına göre, daha önce duymadığı ve anlayabildiği sonsuz sayıda cümle üretebilmektedir ve bu kısım, dil ve düşünmeyi birbirine bağlamış olup, insanoğlunun sahip olduğu bir özelliktir. Konuşmacının dil yetisi veya yeterliliği vardır ve bu nedenle daha önce duymadığı kelimeler ve yapılar söz konusu olduğunda bile dilsel yaratıcılık yeteneğine sahiptir.

2.1.2.2.1.1.2. İletişimsel Bağlamda Dil Çalışmaları Eğilimi

Bu eğilim, dilin sosyal bağlamda iletişimde kullanımı sırasında incelenmesiyle ilgilenir. Dilsel söylemin telaffuz edildiği bağlamın incelenmesini, onu tanımlamaktan başlayarak, öğelerini ve her öğenin söylemi şekillendirme ve yorumlamadaki rolünü bilmeyi ve aynı zamanda gönderenin söylemini üretirken veya tahmin ederken varsayımlarını incelemektedir. Amaçları, psikolojik ve sosyal bağlam gibi bağlam türlerini bilmek ve bu yöndeki çalışmaların çokluğuna rağmen bunların her birinin söylem üretme ve kontrol etme üzerindeki etkisini fark etmektir. Her birinin belirli bir yöne odaklanması nedeniyle, araştırmacılar iletişim eylemini tanımlamaya çalıştıkça, bunun nasıl gerçekleştiğini öğrendikçe ve göndereni kullanan stratejileri tanıdıkça hepsi genel bir

⁵⁸ İdrisî, *Üretken ve Dönüştürücü Dilbilim*. [Web sitesi].

çerçeveye, yani başkalarıyla iletişim kurma becerisi, seçimine müdahale eden faktörler ve iletişimsel söylemi şekillendirmede kullanılan dil sisteminin etkisinin içine dahil edilebilir.⁵⁹

Bütün bunların temelinde iletişimin iki veya daha fazla taraf arasında gerçekleşen ve insanların ilişkilerini koordine etmek amacıyla kullanılan dilin gereklerine göre düzenlenen sosyal bir etkinlik olduğu gerçeği yer almaktadır. Buna göre, bu eğilimin özelliklerinden biri, doğal dilin yapısının özelliklerini izlemek ve bunları iletişimdeki işlevine bağlamanın yanı sıra her iki tarafın da söylem becerisinin, onlara ulaşmayı sağlayan genel kuralları bilmekte yattığı sonucuna varmaktır. İletişimin amaçları ise yapısal, anlamsal ve fonetik düzeylerdeki dilsel kurallar da dahil olmak üzere söylemi yorumlamaktır. İletişimi genel çerçevede ele alan dilbilimsel çalışmalar, göndericinin çeşitli kullanımlarını ve hatta dil düzeylerinde bazı sabit standartlardan sapmasını tanımlayıp açıkladığı için esnek dilsel çalışmalar olma özelliği taşımaktadır. Konuşmasını telaffuz ettiği bağlama uygun hale getirmek ve bu şekilde bu iki eğilim arasındaki fark açıklığa kavuşur; yani, iki bölümden oluşan ilk eğilim, dilin dışında olanı hesaba katmaz ve dilin iç yapısı üzerindeki etkisini kabul etmez. İkinci eğilim ise söylemin bağlamını ve söylemin yapısı üzerindeki etkisini dikkate alır.⁶⁰

Dilbilimsel ekollerin aşağıdaki özelliklerle nitelendirildiği söylenebilir:

- a. Kelimelerin birlikte ördüğü dilsel, dilbilimsel ve yapısal ilişkilerinin incelenmesi.
- b. Dilin (metnin) üretildiği bağlamdan veya göndericiyle olan ilişkisinden ve göndericinin onu üretme amacından ayrı olarak incelenmesi.
- c. Cümle analizine ilgi, daha sonra metin veya söylem analizine ilgiye dönüşmüştür, ancak bu ilgi dilbilimsel bir bakış açısıyla ele alınmıştır.
- d. Yalnızca dil yoluyla iletişimin, yani dilsel bileşenlerin incelenmesi.

⁵⁹ el-Şehrî, H. (2018). *Söylem stratejileri: pragmatik bir dilbilimsel yaklaşım*, Ezher Üniversitesi, Kahire. (s.9).

⁶⁰ Önceki Referans, s.10.

2.1.2.2. Göstergebilimsel Analiz Ekolü

Göstergebilim, işaret veya işaret bilimi anlamına gelen İngilizce dilinden aktarılan iki terimdir ve uzmanlar bunları göstergebilim ve sembolizm olarak tercüme eder. Muhammed Shoman'ın dediği gibi göstergebilim, bir kişinin nasıl davrandığıyla ilgili üretilen sorular, anlamlar ve aynı zamanda bu anlamları tüketme biçimidir.⁶¹

Dilbilim, sözcüklerin birlikte ördüğü dilsel, dilsel ve yapısal ilişkilerle sınırlı olsaydı, göstergebilim gibi diğer alanlar da meseleyle ilgilenerek dilsel ve sözel bileşenleri metnin dışına işaret eden göstergeler haline getirirdi ve böylece söylem analizi daha da ileriye gidecekti. Bütün bunlar ışığında dilbilim, kelime ve terimlerin türüne ve ifade biçimlerine göre, alımlama ve yorumlama bahsi ile kelimelerin arkasında ne olduğunu okumaya yöneliktir.⁶²

Göstergebilim ise dilsel ve dilsel olmayan tüm iletişim sistemlerinin genel bilimi olarak tanımlanır. Konuyu ifade etmek için dilsel olanı ve dilsel olmayanı birleştiren tutarlı, anlamlı bir sistemdir. İşaretler ve onların zihindeki ifadeleri; işaret ile herhangi bir biçimde bir konu hakkında belirli bir kavramı ileten her şey kastedilmektedir ve göstergebilim ise bir kişinin başkalarıyla diyalog halinde kullandığı ve kullandığı tüm iletişim sistemleridir.⁶³

Göstergebilimsel analiz ekolü aşağıdaki özelliklerle nitelendirilmektedir:⁶⁴

- a. Dilsel ya da simgesel olsun, insanların kullandığı tüm biçimlerdeki iletişimin incelenmesi.
- b. Dilsel kanıtların yorumlanmasında iletişim kavramlarına ve iletişimin amacına dayandırılması.

⁶¹ Şuman, M. (2020). *Medya söylem analizi, kuramsal çerçeveler ve uygulamalı modeller*. Mısır Lübnan Kitabevi, Kahire. (s. 57)

⁶² el-Haladî, A. (t.y.). *Söylem ve Söylem Analizi*. [Web sitesi]. (s. 11)

⁶³ İbriz, B. (2009). *Medya söyleminde imge*. Sinema Araştırmaları Dergisi, Medine. (s. 12)

⁶⁴ Önceki Referans, s.25.

- c. Yan anlam ve yorumlamayla ilgisi, anlam okuma ve göstergebilimsel kanıt ve işaretleri oluşturma, bunların içsel iletişimsel ve anlamsal boyutlarını bilme, örtülü anlamları ortaya çıkarma ve yorumlama.
- d. Pragmatik biçimle, yani kanalların kullanıcılarıyla ve onları simgeleyenlerle olan ilişkisiyle ilgilidir.
- e. Görsel verileri (sinema, televizyon ve hareketli görüntüler), görsel-dilsel verileri (yazı tipleri, sayfanın tipografik organizasyonu) ve üzerinde anlaşmaya varılan ifade sistemlerini (trafik ışıkları, verilerin grafiksel gösterimi) incelemekle ilgilidir.

2.1.2.2.3. Söylem ve Medya Söylem Analizi Ekolü

Söylem analizi, sıradan insanların günlük yaşamlarında, faaliyetlerini yorumlamak ve bunları hem kendilerine hem de başkalarına anlaşılır kılmak için kullandıkları yöntemlerin analizidir. Bu bağlamda Amerikalı sosyolog Harold Garfinkel, bir kitlenin metodolojisi, daha doğrusu kitlenin genel algısını incelemenin metodolojisi anlamına gelen “etnometodoloji” terimini üretmiştir. Etnometodoloji dil ve anlamla ve konuşmamızın sosyal gerçekliğimizi yaratmaya nasıl katkıda bulunduğuyla ilgilenir. Söylem analizinin temel amacı, muhatapların kendi davranış ve anlayışlarını ürettikleri ve başkalarının davranışlarından öğrendikleri süreçleri tanımlamaya ek olarak konuşmacıların zihinsel katılım ve organize sosyal etkileşimde kullandıkları ve güvendikleri unsurları tanımlayarak ve açıklayarak belirlemektir.⁶⁵

Medya söylem analizi, şunları belirlemek için kullanılır:⁶⁶

- a. Diyalog programlarına katılan bireylerin niteliği ve hedefleri.
- b. Diyalogları yürütenlerin kullandığı formüller üzerine çalışan bazı bilim adamları, bu formüllerin kurumsal politika, program zamanı, yayıncının tarafsızlığı ve

⁶⁵ Şuman, M. (2020). *Medya söylem analizi, kuramsal çerçeveler ve uygulamalı modeller*. Mısır Lübnan Kitabevi, Kahire. (s. 57)

⁶⁶ Önceki Referans, s.68.

medyanın varlığı gibi medya işinin sınırları ve kuralları dahilinde konuşmaları yönetmek için kullanılan teknik veya teknik araçlar olduğuna inanmaktadır. Bu formüller arasında yayıncı, konuşmacıların söylediklerini vurgulayarak ve diğerlerini göz ardı ederek özetler ve konuşmacıların söylediklerini açıklığa kavuşturarak ve ima edilen anlamları çıkararak izleyicinin ilgisini çeker.

- c. Kaçınma, uzatma ve saldırı gibi birtakım kalıpları takip ederek misafirlerin veya konuşma sırasındaki kişilerin davranış ve performanslarını analiz etmek ve eleştirmek.

Söylem analizi araştırması, sosyal araştırmalarda kullanılan röportajlar, modeller ve deneysel araçlar gibi örneklerle veya araçların kullanılmasıyla ilgilenmez; daha ziyade konuşmaların ses ve video olarak kaydedilmesine, hatta metinlerin yazılı olarak kaydedilmesine odaklanır. Başka bir deyişle, insanlar arasındaki etkileşimleri doğal bir şekilde kaydetmek için neyin gerekli ve gerçekçi olduğuna ve ayrıca konuşmayı çevreleyen koşulları ele alır.

Söylem analizi aşağıdaki gibi bir dizi eleştiriye tabi tutulmuştur:⁶⁷

- a. Yayıncıların ideolojik önyargılarının ve muhataplara yönelik tutumlarının göz ardı edilmesi.
- b. Dil ve diyalog özelliklerinin toplumdaki iktidar ilişkileri, ideolojiler ve kültürel değerlerle ilişkilendirilmemesi.
- c. Yorumlama süreçlerindeki farklılıklar ve sonuçların tutarlılığı.
- d. Sosyal faktörlerin diyalogdaki katılımcılar ve onların motivasyonları üzerindeki etkisine ilişkin tartışılması.

⁶⁷ Önceki Referans, s.76.

2.1.2.2.4. Kültürel Analiz Ekolü

Kültürel analiz ekolü medya söylemini, halk arasında farkındalık oluşturulması veya bastırılmasındaki etkisinin yanı sıra sosyal etkileşim sürecinde söylemin rolü açısından ele alır.

Richard Hoggart ve Stuart Hall bu ekolün önde gelen isimlerinden sayılmaktadır. Hall, dilde örtüklük, bildirim ve değişim kavramlarını geliştirmiş ve anlamın belirli bir toplumsal düzende metin ile okuyucu arasındaki diyalektiğin ürünü olduğunu vurgulamıştır. Bununla beraber Hall, medyanın gerçeği yansıtmadığı, daha çok ürettiği ve desteklediği anlamlar ve ideolojik tercihler aracılığıyla gerçeği ortaya koyduğu sonucuna vardı. Hall'ün medya alanındaki kültürel analiz yaklaşımı, Goffman'ın araştırmalarından yararlandığı gibi, aynı zamanda söylem analizindeki, söylemde anlamlar ve sosyal ilişkiler kurmaya yönelik eğilimden de yararlanmaktadır.⁶⁸

2.1.2.2.5. Medya Söylemi ve Sosyal-Bilişsel Söylem Analizi Ekolü

Bu yaklaşım, ideolojiyi, siyasi söylemi ve medya söylemini analiz etmeye odaklanan Hollandalı araştırmacı Van Dyke'in çalışmasıyla bağlantılıydı. Bu araştırmacının katkıları, medya söylem analizi ve medya söylemi alanındaki modern araştırmalar üzerinde en etkili katkılar olarak kabul edilmektedir. En önemli katkılarından biri medya metinlerinin ve bunların bilişsel bağlamlarının sistematik ve genişletilmiş niceliksel araştırmasını yeniden ele alması ve buna ek olarak söylem analizini alımlama çalışmalarına artan ilgiyle metinsel kuralların haber üretmek ve almak için nasıl çerçeve oluşturduğuna dair daha kesin bir tanımla birleştiren bir teori geliştirmesidir.⁶⁹

Van Dyke'in söylem kavramı kapsamlı bir sosyal bilişsel süreçler teorisiyle bağlantılıdır. Dyke'e göre söylem, metinlerin üretimi ve algılanmasının hayali veya varsayımsal bilişsel modellere ve çizimlere (üstyapılara) dayanması anlamına gelir ve bu modeller bireysel ve kolektif ideolojilerdir. Üretim süreci ve alımlama sürecinde bilişsel

⁶⁸ Önceki Referans, s.83.

⁶⁹ Önceki Referans, s.85.

sürecin kendisine odaklanır ve haber ve medya söylemlerini anlamamanın yanı sıra, anlama süreci ile toplumsal pratikler arasındaki ilişkiye de odaklanır. Dyke'in yaklaşımı bilişsel sürece bağlı olduğundan, rolün yanı sıra mantıksal ve entelektüel yapıları ve aktörün rollerini de analiz etmeye odaklandığı görülmektedir. Ayrıca, söylem üreticisinin arka planı ve metinlerin üslup özellikleri de dikkate alınmıştır. Örneğin basılı materyalin genel tasarımı, grafik değişiklikleri, medya materyallerinde analize tabi tutulması gereken çeşitli düzeyler ve boyutlar, konuşma esnasındaki ses tonlaması ve konuşmacının ilgisiz yönleri, cümle yapıları, retorik mekanizmalar, sözel çağrışımlar ve seçilmiş sözcükler gibi.⁷⁰

Van Dyke'in yaklaşımı aşağıdaki özelliklerle nitelendirilmektedir:⁷¹

- a. Metnin bağlamı ile ilişki kurulması, yani medya söylemlerinin yapılarının bilişsel, tarihsel, kültürel ya da politik bağlamlar çerçevesinde analizine odaklanılması.
- b. İdeolojilerin toplumlar içindeki farklı grupların konumlarının bilişsel temelini temsil etmesi nedeniyle, yorumlama sürecinde rol oynadığına inanılan analizde ideolojiye dikkat edilmesi.
- c. Özellikle söylemin temelini oluşturan ideolojiler incelenirken, örtük ya da ima edilen anlamın çözümlenmesine dikkat edilmesi.
- d. Metin analizinin alımlama çalışmaları ile birleştirilmesi.
- e. Söylem analizinde nicel ve nitel göstergelerin birleştirilmesi.

2.1.2.2.6. Michel Foucault ve Söylem Analizi Ekolü

Michel Foucault, söylemi bir olay ve pratik olarak ele alırken, dikkatini düşüncenin analizine ve ardından söylemin analizine vermiştir. Foucault'ya göre söylem, birtakım araçlar aracılığıyla izlenen, seçilen, organize edilen ve yeniden dağıtılan bir üretimdir. Görevi ise yetkilerini ve risklerini sınırlamak olan prosedürlerdir. Açıkça görüldüğü gibi Foucault, söylemi dilsel bileşenleri açısından analiz etmekten uzaklaşmakta, söz kalıplarıyla ve bunların yorumlanmasıyla, bunların estetiğiyle ve örtülü

⁷⁰ Önceki Referans, s.96.

⁷¹ Önceki Referans, s.103.

anlamlarıyla ilgilenmemektedir. Foucault'ya göre söylem, ortaya çıkmasına ya da kaybolmasına izin veren bir otoriteye tabidir. Söylemde iki düzeyde varlık ve yokluk vardır ve her ikisi de bir açıklamaya ihtiyaç duyar, ancak Foucault bunun ötesine geçerek söylem kavramını yöneten “dağıtım” kavramını ekler. Foucault, kendisini oluşturan dilsel birimlerin dağılımına dayanan ilk düşünceyi, söylemin zaman ve mekân içindeki dağılımını ve alıcıyla ortaya çıkan ilişkiyi incelerken, belirli bir söylemin etkisine ve güdülerine dikkat eder. Foucault, kavramların ve söylemin bir coğrafi bölgede dışlanırken, başka bir bölgede kabul edilip memnuniyetle karşılandığı sonucuna varmıştır.⁷²

2.1.2.2.7. Alman Medya Söylem Analizi Ekolü

Alman ekolü, söylem içindeki dile, retoriğe ve diyalektik stratejilere olan ilgisiyle öne çıkmaktadır. Bu ekol çerçevesinde, söylem analizinde ilki bilim adamı Sigmund Bieger ve ikincisi Ruth Wodak tarafından yönlendirilen iki eğilim ortaya çıkmıştır. Jaeger'in söylem analizi prosedürlerine ilişkin söylem analizinin niteliksel kalmasını talep ederken aynı zamanda herhangi bir söylemi analiz etmek için belirli bir metodolojik tarifi varlığını inkâr ettiği açıklamalarına atıfta bulunmak mümkündür.⁷³ Ancak söylem analizi tasarlanmalıdır. Araştırmacının ilgileri ve hedefleri ile analiz edilen söylemin içeriği ile tutarlı olacak şekilde söylem analizini içerir.⁷⁴

Alman ekolü aşağıdaki özelliklerle nitelendirilmektedir:

- a. Söylemin genel yapısının analizi.
- b. Sözel ve sözel olmayan bağlamın analizi.
- c. Metnin mikro düzeyde dilbilimsel analizi.
- d. Söylemin ve hedef kitlenin analizi, söylemin sosyal ve ideolojik çerçevesi, söylemi anlamaya yönelik dilsel özellikler ve söylemin amaçlanan etkileri.

⁷² el-Haladî, A. (t.y.). *Söylem ve Söylem Analizi*. [Web sitesi]. (s. 11).

⁷³ Önceki Referans, s.76.

⁷⁴ Önceki Referans, s.91.

Wodak'ın çalışmaları üzerinde büyük etkisi olan Alman bilim adamı Maas ise söylem analizinde aşağıdaki adımların benimsenmesi çağrısında bulunmuştur:

- a. Metnin içeriğinin ve konusunun belirlenmesi.
- b. İçeriğin nasıl sunulduğunun yani dilsel analiz ve üslup analizinin açıklanması.
- c. Mesajın anlamlarının toplumsal ve tarihsel bağlamla ilişkisi içinde analiz edilmesi.
- d. Genel sonuçlara ulaşmak için önceki adımların ilişkilendirilmesi.

Wodak'ın da dahil olduğu Viyana Ekolü'nün, söylem analizini uygarlığın etkilerine yönelik bir araştırma süreci olarak ele aldığı ve söylemlerin ortaya çıkışının, çok katmanlı bir yaklaşım kullanan çok düzeyli bir analiz yoluyla araştırılması gerektiği belirtilmelidir. Viyana Ekolü'nde söylem ve toplumsal pratik düzeyde, nitel analiz arasında ise metnin mikro düzeyde tarihsel ve niceliksel analizi birleştirilir. Bu bilgi ve verilerin toplumsal, kültürel, ekonomik ve tarihsel söylem pratiğinin, anlamının arka planını temsil ettiğini bilerek, söylemin analiz edilmesi ve yorumlanmasında mevcut tüm bilgi ve verilerin düzenli olarak kullanılmasına dayanan tarihsel söylem yaklaşımı olarak adlandırılmaktadır. Bu ekol, söylemin toplumdan ve tarihten ayrı olarak analiz edilemeyeceğini savunmaktadır. Bu ekol, söylemi analiz etmek için bir dizi yol gösterici adım sunmaktadır.⁷⁵

- a. Metnin ve ilgili metinlerin bağlamını anlama ihtiyacı.
- b. Raporlar, veriler ve canlı olgular arasında karşılaştırma.
- c. Analizin boyutlarını (söylemden kaynaklanan boyutlar ve söylemi çevreleyen boyutlar) birbirinden ayırt edilmesi.
- d. Çeşitli kategorilerde araştırma ve sınıflandırma yöntemi belirlenmesi:
 - 1) Söylemin biçiminin ve içeriğinin belirlenmesi.
 - 2) Tartışma stratejilerinin ve tekniklerinin analiz edilmesi.
 - 3) Sonuçlar ile dilsel özellikler arasındaki bağlantının mikro düzeyde açıklığa kavuşturulması.

⁷⁵ Şuman, M. (2020). *Medya söylem analizi, kuramsal çerçeveler ve uygulamalı modeller*. Mısır Lübnan Kitabevi, Kahire. (s. 57)

2.2. Propaganda ve Propaganda Söylemi

Bu bölümde, propaganda kavramı tarihsel ve teorik bağlamda ele alınarak, söylemsel yapı içerisindeki işlevi incelenecektir. Propaganda, yalnızca bir bilgilendirme biçimi değil, aynı zamanda kitlelerin tutum ve davranışlarını yönlendirme amacı taşıyan ideolojik bir iletişim aracıdır. Bu çerçevede, propaganda söyleminin toplumsal yapılarla ve medya pratikleriyle kurduğu ilişki değerlendirilerek, modern anlamda propaganda faaliyetlerinin kökenine ve evrimine ışık tutulacaktır.

2.2.1. Propaganda

Propaganda, en basit anlamıyla geleceğin mantığının çarpıtılmasıdır; bir başka ifadeyle, o olmadan ulaşılması mümkün olmayan bir pozisyon alma ya da görüş belirtmeyle sonuçlanan bir psikolojik rehberlik biçimidir.⁷⁶

İnsanoğlu resim yapmayı, yazmayı, konuşmayı ve başkalarıyla iletişim kurmayı bildiğinden beri propaganda kullanılmaya başlanmıştır. Propaganda terimi 17. yüzyıldan önce bilinmese de eski çağlardan beri propaganda faaliyeti kullanılıyordu. Düşmanlarının moralini etkilemek ve onları kendi taraflarına çekmek için propaganda yapıyorlardı. Nil Vadisi'nde Firavunlar, düşmanlarını karalama yöntemini bir propaganda biçimi olarak kullanan eski Çinlilere benzer şekilde, gerçek savaşın başlamasından önce ve savaş sırasında propaganda sanatını kullanmada ustalaştılar.⁷⁷

Antik çağlardan bu yana insanlar, muhaliflerinin düşünce ve morallerini etkilemek ve onları kendi iradesine göre yönlendirmek için çeşitli yöntem ve araçlara başvurmuştur. Yunanlılar, siyasi hedeflerine retorik yoluyla ulaşmak için propaganda yöntemlerini biliyorlardı ve bu yöntemleri kullanmada da ustalaşmışlardı.⁷⁸

Romalılar, düşman propagandasını ortadan kaldırmak için anında caydırma yöntemini kullanma konusunda benzersiz olduğundan ve hem İlyada hem de Odyseia'da

⁷⁶ el-Şatârî, B. (1987), *Kuveyt uydu kanalı için siyasi propaganda*, Kuveyt Yayınevi, Kuveyt. (s.17).

⁷⁷ Nasr, O. (2017), *Psikolojik Savaş: Söz ve İnanç Savaşı*, Medya Araştırmaları Enstitüsü, Kahire. (s.56).

⁷⁸ el-Abyarî, Z. (2010), *Uluslararası Medya ve Tanıtım*, İskenderiye, Mısır. (s.151).

ulusal duyguları uyandırmak için coşkulu şiir kullanıldığından, Roma İmparatorluğu'nun kendi propaganda yöntemleri vardı.⁷⁹

Propagandanın tarihsel kökeni Orta Çağ'a, özellikle de bir papanın Katolik Kilisesi'nin dış görevleriyle ilgilenen Kutsal Propaganda ve Evanjelizasyon Cemiyeti adlı bir yönetim kurduğu 1633 yılına kadar uzanır.⁸⁰ İslam tarihine gelince özellikle Haçlı Seferleri'nde propaganda, önceki tüm konumlarından daha önemli ve tehlikeli bir rol oynamıştır. Bunun nedeni, savaş fikrinin 19. yüzyılda askerlere anlatılan dini hikayeler yoluyla din alimleri tarafından ortaklaşa desteklenmesidir. Aynı şekilde şairler, yazarlar, hatipler gibi edebiyatçıların da askerler Allah ve İslam uğruna şehit oluncaya dek propagandaya katılması, ruhlarda bir coşku uyandırmıştır.⁸¹ Arap İslam Devleti, İslam davetini ilk aşamalarında, Rasûlullah (s.a.v.)'in kendisini korumak için yalan ve gizlenmeyi kabul etmeden Mekke'den hicret etmeye çağırılmasından bu yana biliyordu. Peygamber Efendimiz'den (s.a.v.) sonra gelen Hidayet Halifeleri onun yolunu takip etmişlerdir. Ancak Emevi devleti kurulduğunda bu başlangıç hikayeleri, iftira, hadisleri taklit etme ve yalan uydurma yöntemleri kullanılarak çarpıtılmıştır. Abbasi devletinin gelenekleri, propagandayı taraftar yaratmanın ve devletin yapısında değişiklik yapmaya yönelik kamuoyunu hazırlamanın ana silahı haline getirmiştir.⁸²

2.2.1.1. Propaganda Türleri

Propaganda, amacının farklılığına veya kullanılan araca göre bir grup türe ve bölüme ayrılmaktadır. Bunun nedeni, propagandanın çeşitli bölümleri veya yöntemleriyle uluslararası ilişkilerde öne çıkan bir role sahip olmasıdır.

⁷⁹ Hamza, A. (1987), *Medya ve Tanıtım*. Ezher Üniversitesi, Kahire. (s.130).

⁸⁰ Sukarî, V. (2009), *Kamuoyu, Medya ve Propaganda Üzerine Bir Araştırma*. Merkez Kitabevi, Kahire. (s.73).

⁸¹ Hamza, A. (1987), *Medya ve Tanıtım*. Ezher Üniversitesi, Kahire. (s.135).

⁸² Cevad, F. (2019), *İran Propagandası ve İsrail Propagandası*. Merkez Kitabevi, Kahire. (s.27).

2.2.1.1.1. Propagandanın Üsluba Göre Sınıflandırılması

Propaganda, üslup şekline göre ikiye ayrılmıştır:

- a. *Gizli Propaganda*: Amacını ve kaynağını gizlemeye dayanan, kamuoyunun gerçeklerden haberinin olmadığı veya etkilemeye çalışan birilerinin olduğu ve bu propagandanın belirsizliği artırdığı propaganda türüdür. Savaşlar ve krizler sırasında bu propaganda, en tehlikeli propaganda türlerinden biri olarak kabul edilmektedir.⁸³
- b. *Açık Propaganda*: Gizli propagandanın aksine görünürdeki propagandadır. Çünkü Vaizlik Nezareti gibi tanınmış bir sistemin varlığıyla bildirilir ve gerçeklerin bir yönünün bildirilmemesine veya bilinmesine engel değildir.⁸⁴

2.2.1.1.2. Propagandanın İşlev ve Amaçlarına Göre Sınıflandırılması

Propaganda, işlev ve amaçlarına göre aşağıdakilere ayrılır:

- a. *Yıkıcı Propaganda*: Bu propaganda türü, her türlü amaca ulaşmayı, tüm devlet kurum ve kuruluşlarını hedef alan, rejimin altını oymaya ve devirmeye yol açan yıkıcı sürecinde ahlaki idealleri yıkmayı amaçlar. İnsan ruhundaki ilkel duygular içerisinde şüphe, nefret, kafa karışıklığı vb. içgüdüsel eğilimleri uyandırmaya yöneliktir. Bu tür propaganda, toplumsal krizlerin ve sivil huzursuzlukların yaşandığı ülkelerde etkindir.⁸⁵

Örneğin İsrail, medyaya HAMAS direnişçilerinin 7 Ekim 2023 sabahı Gazze Şeridi'ne yakın bir bölgede düzenlenen Supernova Müzik Festivali esnasında düzenlenen Koruyucu Hat Harekâtı sırasında 40 çocuğun kafasını kestiğini iddia eden bir iddia öne sürmüştür. Bu iddia, İsrail kaynaklı i24 haber kanalı dahil olmak üzere İsrail medya kuruluşları tarafından medyada dolaştırılmış ve daha sonra bunu destekleyecek kanıt eksikliği nedeniyle geri çekilmiştir. ABD

⁸³ el-Abd, A. (2010). *İletişime ve kamuoyuna giriş*. İletişim Yayınları, İstanbul. (s. 23)

⁸⁴ (2005). *Propagandanın refahı, araçları ve yöntemleri*. Siyasal Kitabevi, Ankara. (s. 98)

⁸⁵ el-Tahamî, M. (2012). *Medya ve sosyalist dönüşüm*. Mısır Kültür Yayınları: Kahire. (s. 45)

Başkanı Joe Biden da açıklamalarında bu iddiadan bahsetti ve daha sonra bunu destekleyecek hiçbir görüntü görmediğini itiraf etmiştir.⁸⁶

- b. *Kışkırtıcı Propaganda*: Kitleleri hükümet tarafından benimsenen radikal değişiklikleri kabul etmeye teşvik etmeyi amaçlayan propagandadır. Devrimci hareketler ve halk savaşları kışkırtıcı propagandayla gelişmiştir. Genellikle muhalefet propagandasıdır ve gerçekleri ortadan kaldırmaya çalışan bir kitle tarafından yürütülebilir. Hükümet kurmak veya hükümet sistemini değiştirmek, savaş zamanlarında enerjileri harekete geçirmek ve kışkırtmak için yapılan bu tür propaganda, önünde beklenmedik olasılıklar açar ve insanlara görünürde mükemmelmış gibi görünen sıra dışı hedefler önerir.⁸⁷

Örneğin sosyal medyada #Pallywood ve #Gazawood gibi etiketler kullanılarak Gazze'deki Filistinlilerin acılarını belgeleyen fotoğraf ve videoların gerçekliğini sorgulayan kampanyalar yayılmıştır. Sosyal medya platformlarında Filistinli bir doktorun yaralı bir kişiyi kurtardığı anları gösteren bir video dolaşmış ve bu görüntülerin, doktorun gömleğinin renginin değişmesi nedeniyle medyaya servis edildiği iddia edilmiştir. Bu iddiaların amacı, İsrail'in ihlallerine ilişkin medya haberlerinin güvenilirliğini zedelemektir.⁸⁸

2.2.1.1.3. Propagandanın Kaynağa Göre Sınıflandırılması

- a. *Dikey Propaganda*: Bir öncü, lider, siyasetçi veya dini lider tarafından, otoritesi ve üstün liderlik konumu nedeniyle gerçekleştirilen ve kendisini takip eden halkı

⁸⁶ <https://www.washingtonpost.com/politics/2023/11/22/biden-yet-again-says-HAMAS-beheaded-babies-has-new-evidence-emerged/>. E.T.: 22 Kasım 2023

⁸⁷ Talat, S. (2015). *Propaganda ve iletişim: İngiliz gizli belgeleri üzerine uygulamalı teorik bir çalışma*. Alfa Yayınları: İstanbul. (s. 182)

⁸⁸ <https://kashif.ps/%D8%AD%D8%B3%D8%A7%D8%A8%D8%A7%D8%AA-%D8%AA%D8%B4%D9%83%D9%83-%D8%A8%D8%A5%D8%B5%D8%A7%D8%A8%D8%A9-%D9%88%D9%85%D9%88%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86%D9%8A%D9%8A%D9%86-%D9%88/>. E.T.: 13 Mayıs 2024

etkilemeye çalışan, dolayısıyla hiyerarşinin üst basamağından alt basamağına göre ilerleyen propaganda türüdür.⁸⁹

- b. *Yatay Propaganda*: Kitlenin en üstünden değil içinden yürütülen propagandadır. Prensip olarak, tüm bireyler eşit olduğundan dolayı bir lider yoktur ve bu propaganda tutarlı bir farkındalık oluşturmayı amaçlar.

2.2.1.1.4. Propagandanın İçeriğe Göre Sınıflandırılması

- a. *Beyaz Propaganda*: Bir devletin veya bir partinin, bir ülkenin halkına, ordusuna veya düşmanına karşı kışkırtmak amacıyla başlattığı, argümana ve delile dayalı, mantiken doğru ve dolayısıyla diğerlerinden daha inandırıcı görünen propagandadır.⁹⁰
- b. *Kara Propaganda*: Kökeni bilinmeyen, gerçek kaynağını açıklamayan sloganlara yaklaşan, daima kılık değiştirmeye, saklanmaya, hileye, yalana ve aldatmaya yönelen propagandadır. Düşman toprakları içinde, gizli yollarla gelişir. Yanlış haberler vererek, ülkede kafa karışıklığı ve kaos oluşturarak kamuoyuna büyük zarar vermesi amaçlanan propaganda türüdür.⁹¹
- c. *Gri Propaganda*: Beyaz ve kara propagandanın bir karışımıdır. Bir yandan inandırıcıdır, diğer yandan ise kaynağı belirsizdir, açıklananların dışında kalan konuları gizler ve daha yüksek düzeyde zekâ ve dirayet gerektirir.

2.2.1.1.5. Propagandanın Konuya Göre Sınıflandırılması

- a. *Siyasi Propaganda*: Bir ülkenin iç ve dış politikasıyla ilgili konuları içerir.⁹² Propaganda konuları, devlet başkanlarının veya parti liderlerinin kişisel

⁸⁹ Ebu Usbaa, J. (2012). *Çağdaş toplumlarda iletişim ve medya*. Beyrut Yayınları, Beyrut. (s. 179)

⁹⁰ Karagözlü, M. (2014). *Sosyal psikoloji, medya sorunları ve propaganda*. Alfa Yayınları, İstanbul. (s. 26)

⁹¹ el-Abd, A. (2011). *Propaganda ve ikna: Teorik temeller ve uygulamalı modeller*. İletişim Yayınları, İstanbul. (s. 47).

⁹² Hatem, R. (2013). *Medya ve propaganda, kuramlar ve deneyler*. Siyasal Kitabevi, Kahire. (s. 171)

yaşamlarıyla ilgilidir ve aynı zamanda müzakere, anlaşmalar ve diğerleri gibi siyasi konularla da ilgilidir. Siyasi propaganda ikiye ayrılabilir:

1) Dış Propaganda: Yönlendirildiği ülkeyi çevreleyen ideolojik engeli aşmaya bağlıdır.

2) İç Propaganda: Hükümet ile muhalefet arasındaki çatışma şeklini alır.

- b. Sosyal Propaganda: Halkın ilgisini oluşturan sosyal ve kültürel olguların yanı sıra, toplumun şartlarıyla ve çeşitli sınıf ve gruplar arasındaki ilişkilerle ilgili tüm konularla ilgilenir.
- c. Ekonomik veya Ticari Propaganda: Üretimi, tüketimi, mal ve hizmetlerin fiyatlarını vb. etkileyen ekonomik konuları içerir ve ülkeler, finansal kar elde etmek için propagandayı ekonomik amaçlarla kullanır.

2.2.1.2. Propaganda Yöntemleri

Propagandada kullanılan ve halen kullanılmakta olan yöntemler çeşitlilik gösterse de bu yöntemler propagandanın amacına ve hitap ettiği kitleye göre birbirlerinden ayrılmakta ve propaganda taktikleri propagandadan sorumlu olanların kullandıkları yöntemlerden farklılık göstermektedir.⁹³ Fikir ve düşünceleri değiştirmenin zorluğu nedeniyle, propagandanın içeriği daha önce sunulmamış yeni fikirlerle ilgiliyse daha kolay olur. Bu nedenle propaganda, çağlar boyunca kullanılmış olan etkili yöntemleri takip eder.

2.2.1.2.1. Tekrarlama ve Takip Yöntemi

Bu yöntem kamuoyunu değiştirmenin en başarılı yöntemlerinden biri olarak kabul edilirken, reklam propagandası da bu yöntemi kullanmış ve bunun kitlelere hitap etmek için ideal bir yöntem olduğuna inanmıştır.⁹⁴ Bu yöntemde, binlerce konuyu kapsayan

⁹³ Mazzahira, A. (2015). *Propaganda, yöntemleri ve ekolleri*. Eksen Yayınları, Beyrut. (s. 85)

⁹⁴ Önceki Referans, s.85.

ancak bazı gerçeklere odaklanan açıklamalar yayınlandığından dolayı insanların kulaklarının ve gözlerinin tekrar tekrar onlara çekilmesi, kitlelerin anlaması ve hatırlaması uzun zaman almaktadır.

2.2.1.2.2. Yalan Söyleme Yöntemi

Propaganda veya medya, bir hedefe ulaşmak için genellikle farklı derecelerde yalana başvurur. Yalan söyleme yöntemine genellikle doğru bilgi sağlamak veya gerçekleşmemiş diğer güncel gerçekleri uydurmak eşlik eder. Yalan ne kadar büyükse, o kadar çok insan inanır.⁹⁵ Örneğin Bush'un Bağdat'ta demokrasiyi yaymayı ve kitle imha silahlarını ortadan kaldırmayı iddia ederken Irak'ta yaptığı da buydu.

2.2.1.2.3. Çıkarma, Ekleme ya da Abartma Yoluyla Çarpıtma Yöntemi

Bu yöntemde propaganda, silme veya amaçlanan anlamı değiştiren bazı kelime veya ifadeler ekleme yoluyla eksikliklerini azaltmak için bir yöntem kullanır. Silme ve ekleme biçimleri çeşitlilik göstermiştir. Son zamanlarda oluşturulan sosyal medya sitelerine ek olarak mümkün olduğunca fazla söylem içerir ve artık görüntülerin birleştirilmesi ve bazı sahnelerin ve video kliplerin yeniden düzenlenmesinde modern teknolojiye dayanmaktadır.⁹⁶

2.2.1.2.4. Duygusal Uyarılma Yöntemi

Bu yöntemde propaganda, tartışma ve iknaya değil, esas olarak duyguları uyandırmaya dayanmaktadır. Hitler, kitlelerin kadınların birçok özelliğini taşıdığına ve kitlelerin tepkisinin her zaman zihinsel bir tepkiden çok duygusal bir tepki olduğuna inanmıştır.⁹⁷ Propagandanın duygulara, özellikle de nefret duygusuna yönelik olması

⁹⁵ Hitler, A. (2008). *Kavgam*. İnkılap Kitabevi, İstanbul. (s. 110)

⁹⁶ Önceki Referans, s.110.

⁹⁷ Bahiş-el-Baraki, Â.-İ. (2017). *Propaganda söyleminde Âl-Bahiş-el-Baraki genellemeleri: Göstergebilimsel bir çalışma*. Dar al-Jami'at, Beyrut. (s. 68)

gerektiğini ve bunun en kolay yolunun nefreti körüklemenin karalama olduğunu, dolayısıyla insanların itibarının çarpıtılması ve gerçeklerin tahrif edilmesi gerektiğini söylemiştir.

Bu yöntemin kullanımı, nesnelliğin olmayışı, yöntemleri kullanmanın zorluğu ve özellikle okuma yazma bilmeyen toplumlarda, kamuoyunu kazanmayı veya tam tersiyle yüzleşmeyi sağlayacak maddi gerçeklere sahip olmanın imkansızlığı nedeniyle daha da kötüleşmektedir. Britanya parlamento seçimlerinde seçmenlerin bir kısmını memnun etmek için eşcinselliğin mevcudiyeti ve yasallaştırılmasının onaylanmasının istenmesi, bu tür propagandaya örnektir.

2.2.1.2.5. İsim ve Terimlerin Kötüye Kullanılması Yöntemi

Bu yöntem, en önemli propaganda yöntemlerinden biri olarak medyada yaygın olarak yaygınlaşmakta ve ifade ettiği şeyin özüne uymayan isim ve terimlerin kullanıldığı görülmektedir.⁹⁸ Örneğin Amerika, Irak'ın işgalini “Irak'ın Kurtuluşu” olarak adlandırmıştır. İsrail ayrıca Filistin topraklarına kasıtlı olarak eski Yahudi isimleri vermekte ve bu bölgeleri “Yerleşim yerleri” olarak adlandırmaktadır.

2.2.1.2.6. Kendinden veya Başkalarından Şüphe Duyma Yöntemi

Bu yöntem, insanların kendilerine ya da başkalarına olan güvenlerini sarsmayı, yani bir tür iç yenilgiye uğratmayı amaçlamaktadır.⁹⁹ Örneğin İsrail propagandası, Mısır ordusunun 1967'deki yenilgisinden sonra, Mısır'ın yetersizliklerine odaklandığı için şüphencilik yöntemini kullanmıştır. İsrail, Mısır Ordusunun İsrail ordusuyla yüzleşecek yeterli savaş yeteneklerinin olmadığını ve Mısır ordusunun modern silahlarla başa çıkamayan zayıf bir ordu olduğunu vurgulamıştır.

⁹⁸ Önceki Referans, s.79.

⁹⁹ Propagandanın gelişmesi, yöntemleri ve ekolleri. (2015). Dar al-Nahda al-Arabiyya, Kahire. (s. 85).

2.2.1.2.7. Yanlış İlişkilendirme Yöntemi

Bu yöntem, hiçbir ilişkisi olmayan konuların birbirine bağlanması durumunda kullanılmaktadır. Örneğin Amerikan yönetimi, Irak'ta devam eden işgali, Irak'ta ve Arap bölgesinde demokrasi ve istikrarın yayılmasıyla yanlış bir şekilde ilişkilendirmiştir.¹⁰⁰ 2006'da Lübnan'da meydana gelen yıkımda Hizbullah, iki İsrail askerinin yakalanmasını hedefleyen bir askeri operasyon başlatmıştır.

2.2.1.2.8. Gerçekleri Sunma Yöntemi

Gerçekler yalanlardan, abartılardan ve söylentilerden daha yerleşik, daha güçlü ve daha kalıcı olduğundan, mümkün olan en geniş insan kesimine ulaşılması amacıyla gerçeklere erişime dayandığı için medyada genellikle bu yöntem kullanılmaktadır.¹⁰¹

2.2.2. Propaganda Söylemi

Dr. Hamide Sumaisim, propaganda söylemini, gerçekliğin ikna edilmesi ve ne olması gerektiğine ilişkin ön anlayışa göre tasvir edilmesi süreci olarak tanımlamakta ve propaganda söyleminin bir kavramlar, algılar ve öneriler sistemiyle temsil edildiğini ifade etmektedir. Sumaisim'e göre propaganda söylemi, amacı ne olursa olsun, kendisine hâkim olan bir iç mantıkla karakterize edilen, ikna etmeyi ve söylediklerine davranışsal tepki vermeyi amaçlayan, belirli ritüellerle gerçekleştirilen, kendine has özellikleri ve mitolojik boyutları olan sözlerdir.¹⁰² Toplumsal gerçekliğin belirli bir yönüne bilişsel olarak sahip olmak ve daha sonra onun iç mantığını anlamak için bir kavramlar sistemi içeren bir entelektüel sistem olmasının yanı sıra toplumun eğilimlerini ve davranışlarını etkilemeye yöneliktir.¹⁰³ Propaganda söylemi, gerçeği inandırmak ve onu bir kişinin ne olması gerektiğine dair önceden bir farkındalık ve niyetlere uygun olarak tasvir etmek amacıyla

¹⁰⁰ Âl-Bahîş el-Mayalî, M. (2018). *Propaganda mantığı ve ikna edici argümantasyon*. Dar al-Kutub, Beyrut. (s. 529)

¹⁰¹ Önceki Referans, s.534.

¹⁰² Sumaysim, A. (2016). *Propaganda söylemi kavramına giriş*. Dar al-Fikr, Kahire. (s. 18)

¹⁰³ Muhammed, S. (2015). *Siyasi söylem üzerine bir çalışma*. Dar al-Maarif, Beyrut. (s. 18)

Üretilen, düşündürücü ve gösterge niteliğinde bir değerle karakterize edilen retorik bir anlam taşıyan dilsel veya dilsel olmayan bir propaganda mesajı olarak kabul edilmektedir.¹⁰⁴

Kimball Young ise propaganda söylemini, kitlelerin tutum, fikir ve değerlerini değiştirmek ve sonuçta davranışlarını da değiştirmek amacıyla sembollerin kasıtlı, organize ve planlara dayalı olarak telkin edilmesi ve diğer psikolojik yöntemlerle kullanılması olarak tanımlamıştır.¹⁰⁵ Young’a göre propaganda konuşması, bireylerin psikolojik işlevlerini bir tepkiye ulaşmak için değiştirebilecek özelliklere sahip etkili bir mesajdır. Ona göre propaganda söyleminin amacı ve özü, göndericinin sahip olduğu bir fikre veya düşünceye çağrıda bulunmak, istenen tepkiyi elde etmek için sözlü ve sözsüz yöntemleri takip ederek hedef kitlenin zihnini ve ruhunu etkilemektir.¹⁰⁶ Bu nedenle propaganda konuşması, gerçeği sunar ve konuşmacının amacına uygun bir şekilde tasvir edilen ve dinleyiciyi bu yapay gerçekliğe ikna etmeye çalışarak, başlangıçtaki algıları değiştirmeye ve konuşmayı yapan kişinin algılayacağı yeni algılar oluşturmaya çalışılan bir söylemdir.¹⁰⁷

2.2.2.1. Propaganda Söylemi Türleri

Propaganda söylemi çeşitli türlere ayrılmıştır.¹⁰⁸

- a. *Doğrudan Propaganda Söylemi*: Açıkça hedeflenen ve içeriği belli olan, pek çok metaforik teknikten uzak durulması ile karakterize edilen bir söylemdir.
- b. *rtl/Dolaylı Propaganda Söylemi*: Doğrudan söylemin tam tersidir ve bu çelişki ışığında yorumlanır. Belirli hedeflere ulaşmak için yorumlayıcı semboller aracılığıyla yorum düzeyleri oluşturma yeteneği ile karakterize edilir.

¹⁰⁴ l-Bahiş, M. (2017). *Propaganda söyleminin Samileri*. Dar al-Jami‘at, Amman. (s. 283)

¹⁰⁵ İmam, R. (2014). *Medya ve kitlelerle iletişim*. Dar al-Hilal, Kahire. (s. 20)

¹⁰⁶ Paul, J., & Deviller, M. (2013). *İletişim teorileri*. Dar al-Tali‘a, Beyrut. (s. 383)

¹⁰⁷ Hâşim, K. (2018). *İsrail’in Irak’a yönelik propaganda söylemi*. Dar al-Sahafa, Amman. (s. 17)

¹⁰⁸ Sumaysim, A. (2016). *Propaganda söylemi kavramına giriş*. Dar al-Fikr, Kahire. (s. 18)

- c. *Gizli Propaganda Söylemi*: Bu tür söylem, doğrudan veya örtülü sembollerle bir fikri aktarmaya çalışmaz, daha ziyade manşette doğrudan olabilecek belirli bir konudan bahseder, ancak kaynağın alındığı veriye bağlı olarak başka fikirler önerir. Konuşma, muhatabın propaganda söyleminin hiçbir kelimesinde bu öneriyi bulmadığını bilerek başlar.

Propaganda söyleminin özünü oluşturan propaganda türlerine ve coğrafi sınıflandırmalarına göre ülkelerin kullandığı propaganda söylemi türlerini şu şekilde ayırabiliriz:

- a. *İç Propaganda Söylemi*: Yerel dinleyicilerin veya bir grup kitlenin görüşlerini değiştirecek fikirleri iletmek ve konuşmayı yapan tarafın arzu ettiği belirli bir davranışın oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla yapılan propaganda söylemi.
- b. *Dış Propaganda Söylemi*: Bir ülke veya kuruluş düzeyinde ortaya çıkan ve propaganda aktörü olarak söylemi gönderen ülkeye hizmet edecek değişkenleri elde etmek amacıyla bir ülkeye veya onu etkilemeye çalışan diğer ülkelerin insanlarına yönelik yapılan propaganda söylemi.

Bu söylemler, söylemi üretenin gizlediği amaçlardan kaynaklanan birçok işlevi yerine getirir. Bu işlevlerden en öne çıkanları şunlardır:

- a. Dikkat fonksiyonu, iletişim sürecinde konuşmanın iki tarafı arasında bağlantının kalmasını sağlar¹⁰⁹ ve aynı zamanda iletişim kanallarının durum düzeyinde açık tutulması için çalışan işlev.
- b. Alıcının çözdüğü sinyalleri ve sembolleri kullanarak başkalarının davranışlarını etkilemeye çalışan yönlendirme işlevi.¹¹⁰

¹⁰⁹ Hâşim, K. (2018). *Mücadelem*. Dar al-Sahafa, Amman. (s. 18)

¹¹⁰ Nafl, A. (2017). *Propaganda söylemi ile siyasal söylem arasındaki ilişkinin temeli*. Dar al-Fikr, Kahire. (s. 51).

- c. Söylemi üreten kişinin ilgisiyle tutarlı bilgi ve verilerin iletilmesi anlamına gelen bilgilendirici veya göndergesel işlev.¹¹¹

2.2.2.2. Propaganda Söyleminin Bileşenleri

Bir propaganda söylemi, aşağıdaki gibi sıralanabilecek bir dizi bileşenden oluşur:

Etkililik, söylemi birden fazla biçim ve tarzda üreteni, birincil aktör ise propaganda söyleminin içeriğindeki gizli birliğin tezahürü olan, eylemlerini iradeye, bilgiye göre gerçekleştiren kişiyi temsil eder. Söylemin içerdiği değer ve kavramları pekiştirip hedef kitlenin farkındalığına ilişkin kanaatlere dönüştürmek amacıyla doğrular¹¹² ve söylemi, çağrışımları ve söylemi oluşturan unsurları birleştirmeye çalışır.¹¹³

Uzamsal mekân, metnin kendi kullanımına göre ayrılıp işlevlerini yerine getirdiği için anlamlı ve mantıklı bir şekilde metinde yer alan, sözlü ve yazılı haliyle metnin dil alanı tarafından temsil edilir.¹¹⁴ Anlamsal değeri olan dil birimlerine göre, dilin kullanıldığında gerçek anlamını veren ve görüntünün kişinin bilincine ve bilinçaltına hitap ettiği ve onu bu söylemle etkileşime girmeye zorladığı biçimsel bir alandır.¹¹⁵ İmajın hafızadaki zamanını yeniden canlandırmak, ideolojik olarak bu imaj mekanlarının hazinesine dayanan davranış ve konumu canlandırmak için imaj aynı zamanda daha büyük bir izlenim yaratmak için gizleme, çarpıtma ve silme yoluyla gerçeği değiştirmeye de çalışmaktadır.

İmaj, kendi içinde olanlardan anlamlarını, yerleştirildiği bağlamlardan alır¹¹⁶ ve alıcı ile imaj arasındaki karşılaştırmaların ve onun olayı çevreleyen diğer koşullar hakkında

¹¹¹ Önceki Referans, s.61.

¹¹² Âl-Bahiş, M. (2017). *Propaganda söyleminin Samileri*. Dar al-Jami'at, Amman. (s. 283).

¹¹³ Önceki Referans, s.289.

¹¹⁴ Önceki Referans, s.294.

¹¹⁵ Âl-Bahiş, M. (2017). *Propaganda söyleminin Samileri*. Dar al-Jami'at, Amman. (s. 312).

¹¹⁶ Şuman, M. (2020). *Medya söylem analizi, kuramsal çerçeveler ve uygulamalı modeller*. Mısır Lübnan Kitabevi, Kahire. (s. 57)

bildiklerinin bir sonucudur.¹¹⁷ İmgenin gücü ve ikna etme yeteneği, sahip olduğu çağrışımlara bağlı olan, varlığından kaynaklanan fikir ve algı çağrışımlarını çağrıştıran örtülü anlamlara sahiptir ve zihinsel süreçlerin azaltılmasında önemli bir etken oluşturmaktadır. Çünkü fikirlerin, anlamların ve olguların biçimsel, imgesel bir varlığı ya da hazır formları olduğunu görmekteyiz.¹¹⁸ İmge propaganda konuşması, dünyayı kendi bakış açısıyla bize gösteren propaganda aktörünün amacına ilişkin entelektüel kapanışı sağlamak olan ve gerçekliğin, yapımcının gördüğü şekliyle gerçekle tutarlı olan nesnel gerçeklik olduğu mesajıdır.¹¹⁹ Resim, bireyin bilincine hitap etmemekte, aksine konuşma ürününün amacına uygun bir tepki elde etmek için onun duygularını uyandırmaya yönelmektedir.¹²⁰

İmgenin, fotoğraf, televizyon ve sinema görüntüsüyle temsil edilen, her birinin kendi yasaları olan çeşitli türleri vardır. Renk simgeleri veya gibi birçok simgenin yanı sıra, söylemi oluşturan sözel olmayan mekânlardan ve simgelerden biridir. Hâkim toplumsal ilişkilerin dayattığı belirli çağrışımlara sahip bir dizi semboldür. Örneğin: çekiç ve orak bizi iş aletlerinden Sovyetler Birliği'ndeki komünizmin sembollerine dönüştürmüştür.¹²¹

Sözsüz sembollerin alanı, ses performansı alanı kapsamına girmektedir, Tosky'ye göre dil, ses ve anlam arasındaki bir ilişkidir. Çünkü kullanılan her kelimenin bir anlamı ve biçimi vardır ve ses ve anlam iç içe geçmiştir ve ses performansı verir. Kullanılan söylemin göstergesel ve dilsel canlılığı, psikolojik bağlamın düzeyine göre tek bir kelime için birden fazla çağrışım oluşturur. Telaffuzun gerçekleştiği yerde, ölçülerde asonans, benzetme ve simetriyi içeren konuşmadaki ses uyumu hazırlanır. Alıcının bilinçaltının, durumla onu ifade etmek için kullanılan dil arasında içerik ve uyum açısından benzeşmesi

¹¹⁷ Beagle, J. (2015). *Medya göstergebilimine giriş*. Dar al-Fikr, Kahire. (s. 26)

¹¹⁸ el-Hitî, M. (2016). *Arap medyası ve siyonist propaganda*. Dar al-Hilal, Beyrut. (s. 108)

¹¹⁹ Âl-Bahiş, M. (2017). *Propaganda söyleminin Samileri*. Dar al-Jami'at, Amman. (s. 313).

¹²⁰ Izzi, A. (2014). *İletişim teorisinde farklı bir medya düşüncesine yönelik çalışmalar*. Dar al-Maarif, Kahire. (s. 46)

¹²¹ *Propaganda söylemi ile siyasi söylem arasındaki ilişkinin niteliğinin aktarılması*. (2017). Dar al-Fikr, Kahire. (s. 54)

bunun bir örneğidir. Faruk el-Şara'nın Washington'da ifade ettiği “Sınır mücadelesi değil, varoluş mücadelesi” ifadesi, 1967 sınırlarından vazgeçmemenin katı ve ilkeli duruşunu ifade etmek, sözgelimi belirli bir konudaki duruşu ifade etmektedir.¹²²

Ritüel söylem yani toplum içindeki insan gruplarının yaşadığı olaylarla, mirasları ve kültürel birikimleriyle orantılı olarak belirlenir ve ilgililerin anlattığı hikayeler bu çerçeveye dahil edilir. Dinsel olarak miras alınan değer ve geleneklere bağlı kalmak için nesiller boyunca yeniden duyulabilecek şekilde formüle edilmiştir.¹²³

2.2.2.3. Propaganda Söyleminin Özellikleri

Propaganda söylemi bir dizi özellik ile tanımlanır:¹²⁴

- a. Söylemin pragmatığı, büyük ölçüde etkili bir mesaj iletmeyi amaçladığı, iletmek istediğinin ve propaganda mesajının temelini ve hedeflerinin uyarlanmasına bağlıdır.
- b. Oluşturulan propaganda söylemleri, bir gösterge sisteminden diğerine geçme ve görünme özelliğine sahiptir.
- c. Belirli bir hedefe ulaşmak için belirli bir hedef kitleye çok sayıda konuşma kullanarak söylemin konusunu iletmeye kasıtlıdır.
- d. Propaganda söylemi bir otorite söylemidir ve otoritesi siyasi, sosyal ve ekonomik kurumların otoritesinden kaynaklanır.
- e. Dilin tarafsız olmamasından kaynaklanan söylemin taraflılığı.
- f. Önceki söylemlerin üretimi ve yeniden üretimi olan propaganda söyleminin metinlerarasılığı birbirine kapalı ve açık olmayan kaynak ve kökenleri içermektedir.

¹²² el-Mesedî, M. (2015). *Politika ve dilin otoritesi*. Dar al-Hilal, Beyrut. (s. 336)

¹²³ *Propaganda söylemi ile siyasi söylem arasındaki ilişkinin niteliğinin aktarılması*. (2017). Dar al-Fıkr, Kahire. (s. 56)

¹²⁴ Âl-Bahiş, M. (2017). *Propaganda söyleminin Samileri*. Dar al-Jami‘at, Amman. (s. 335).

2.3. İsrail Propaganda Söylemi

Bu başlık altında, İsrail'in propaganda söyleminin tarihsel gelişimi ve söylemsel stratejileri incelenecektir. Propaganda, İsrail'in siyasal meşruiyet inşası, uluslararası kamuoyunu etkileme çabaları ve Siyonist ideolojinin kitlelere aktarılması süreçlerinde merkezi bir araç olarak kullanılmıştır. Bu bağlamda, hem kuruluş öncesi dönemde hem de devletin kurulmasından sonra yürütülen söylem faaliyetleri, kullanılan medya araçları ve öne çıkarılan temalar tarihsel bir perspektifle değerlendirilecektir.

2.3.1. Tarih Boyunca İsrail Propagandası

İsrail'in kuruluşundan bu yana, siyasi Siyonizm'de olduğu gibi propaganda çalışması ve medya söylemiyle ilişkilendirilen herhangi bir siyasi çağrı olmamıştır. Bu konuda örnek olarak şunu söyleyebiliriz: Yahudi Devleti kitabının yazarı ve Siyonizm'in kurucusu olarak kabul edilen Theodor Herzl, modern siyasi Siyonist hareketin hedeflerine ulaşmak için propagandanın önemini fark etti ve bu nedenle ilk sayısı 1897 yılının haziran ayında "Bu gazete, din ayrımı gözetmeksizin Yahudi milletinin düşmanlarına karşı kullanılacak bir kalkan ve silah olmalıdır." manşetiyle yayınlanan "Die Welt" (Dünya) adını taşıyan haftalık bir gazete çıkardı.¹²⁵ O tarihten itibaren Siyonist propaganda, Yahudileri "Vaat Edilen Topraklara" dönmeye teşvik etmeye başladı ve aralarında şöyle etkili sloganlar yayıldı: "Filistin topraklarında dört metre yürüyen kimseye Allah cennette bir yer tahsis eder.", "Belirli bir ülkede büyük bir sarayda yaşamaktansa, Filistin çölünde yaşamak daha iyidir."¹²⁶

İsrail'in kuruluşundan bu yana, Siyonist propaganda yayın kuruluşları, Marx, Freud, Eunitarian ve diğerleri gibi bu yayın organları tarafından tekrarlanan isimler aracılığıyla, Yahudilerin dünyadaki üstünlüğü ipinden yararlanmaya çalışmışlardır. Siyonist propaganda, kamuoyunun en geniş kesimlerini Siyonizm'e sempati kazanmak

¹²⁵ Rabia. (2024). *İsrail propagandasının felsefesi*. Beyrut, Direniş Kültürü Yayınları. (s. 167)

¹²⁶ Önceki Referans, s.171

amacıyla harekete geçirmek için bir dizi tarihi, dini, entelektüel, siyasi, ekonomik ve sosyal meseleyi açıkça istismar etmiştir.¹²⁷

Siyonist hareket, propaganda çalışmalarını geliştirmede Fransız Devrimi'nden yararlanmış, bu propagandayı kişisel söylem alanından kitle söylemine aktararak, dünyanın çeşitli ülkeleriyle doğrudan söylem fikrinde de komünist propaganda deneyiminden yararlanmışır.¹²⁸ Siyonist propagandanın amaçladığı önemli konular arasında, aşağıdaki özelliklere sahip bir karakter olan Yahudi'nin dünya halklarının zihnindeki imajını değiştirmek vardı.¹²⁹

- a. Yahudi, mutlak ahlaksızlıkla, paraya tapmayla, Yahudilerden ve paradan başka herkese ve her şeye sadakatsizlikle karakterize edilen bir kişiliktir.
- b. Yahudi, izolasyon ve ihanete istekli olma ve korkaklıkla karakterize edilen bir kişiliktir.
- c. Yahudi, değerlere saygı duymayan bir kişiliktir, çünkü ona göre amaç, araçları meşrulaştırır.
- d. Yahudi, kendisine dayatılan duruma ve koşula göre renk değiştiren kirli bir karakterdir.

Yahudi propagandası, Yahudi'nin mevcut imajını şu şekilde oluşturmaya çalıştı:¹³⁰

- a. Yahudi cesurdur ve kaderinin kendi elinde olduğuna inanır.
- b. Yahudi sosyal gelenekleri korur.
- c. Yahudi her konuda üstündür ve dâhidir.

¹²⁷ Rabia. (2023). *Psikolojik savaşa ciddi bir bakış*. Beyrut, Direniş Kültürü Yayınları. (s. 25)

¹²⁸ Önceki Referans, s.34

¹²⁹ Rabia. (2024). *İsrail propagandasının felsefesi*. Beyrut, Direniş Kültürü Yayınları. (s. 167)

¹³⁰ Önceki Referans, s.181

2.3.2. Yahudi Devletinin Kurulmasında Siyonist Propagandanın Rolü

Siyonist propaganda, diasporadaki Yahudileri sosyal ve ekonomik düzeylerinin yanı sıra ideolojik ve entelektüel yönelimlerine göre de ele alarak çoğunu cezbetmek ve onları zekice bir şekilde Filistin'e göç etmeye ikna etmek amacındaydı.¹³¹ Bu propaganda, özellikle Avrupa ülkeleri başta olmak üzere halkları ve ülkeleri Filistin'i Yahudileştirme iddialarının meşruluğuna ve Yahudi yükünden kurtulmaya çalışıldığına ve burayı dünyadaki tüm Yahudiler için ulusal bir vatan haline getirildiğine ikna etmeye çalışmıştır.

2.3.3. Siyonist Propagandanın Gelişim Evreleri

İsrail'in propaganda söylemi aşırı hız ile karakterize edilmiş ve İsrailli liderlerden biri şöyle demiştir: “Araplar uykularından uyanıp propaganda araçlarımızın farkına varmadan ve onların ellerine düşmeden önce hızlı hareket etmek şarttır. Eğer araçları ve temellerini biliyorsak, Amerika'nın yardımı bize fayda sağlamayacaktır¹³² ve bu nedenle İsrail Siyonizm'i kurulduğu günden bu yana, uğraştığı güçler ve her birinin amacı veya taktiksel hedefi açısından belirleyici aşamalardan geçmiştir.” İsrailli liderin açıklamasında bahsedilen İsrail devletinin kurulmasındaki İsrail propagandasının rolü şu beş aşamaya ayrılabilir:¹³³

- a. Siyonist hareket, önde gelen ülkelerden birinden, daha sonra Balfour Deklarasyonu olarak anılacak olan projesini hayata geçirmesine izin verecek bir söz almaya çalışmıştır. Bu adım, “Topraksız halk, halksız toprak” sloganını taşımaktadır.
- b. İsrail ve İngiliz tarafları arasında Yahudi devletinin kurulmasına yönelik sinerji: Bu aşama, büyük güçlerin Yahudilere ulusal bir vatan tanıdığını öngören 181 sayılı kararın yayınlanmasıyla başarıyla taçlandırılmıştır.

¹³¹ el-Masrî. (2024). *İbrani devleti ve psikolojik savaş*. Beyrut, Direniş Kültürü Yayınları. (s. 22).

¹³² Memnuniyet. (2023). *Kamuoyu, medya ve propaganda*. Kahire, Siyaset ve Strateji Yayınları. (s. 321).

¹³³ Mezahira. (2023). *Propaganda: Yöntemleri ve ekolleri*. Amman, Filistin Araştırmaları Merkezi. (s. 302)

- c. İsrail daha sonra ateşkese odaklanmış, Filistin'in işgalinden kaynaklanan sonuçları göz ardı ederek ve iki taraf arasındaki çatışmanın siyasi olduğu gerçeğine odaklanarak İsrail'in komşularıyla barış ve ateşkes yaymaya çalıştığını doğrular nitelikte komşu ülkeler arasındaki anlaşmazlıkları müzakere yoluyla çözmeye çalışmıştır.
- d. 1967 saldırısı, Arap varlığını kırmak ve yok etmek amacıyla savaşı Arap dünyasına yönelik psikolojik bir savaşa dönüştürmek için askeri ve siyasi üstünlük aşamasına odaklanan propagandanın yapıldığı çözüm ve 242 sayılı karar aşamasını oluşturmaya başlamıştır.
- e. 1973 savaşının ardından İsrail, şoku atlatmayı başarmış ve bu durum Camp David, Vadi Araba, Oslo ve diğerleri gibi bir dizi sözleşme ve barış antlaşmasıyla taçlandırılmıştır.

2.3.4. Yurtdışında İsrail Propagandası

Yahudi Haham Rashu Ron şöyle demiştir: “Eğer altın, dünyayı kontrol edecek ilk gücümüzse o zaman gazetecilik de ikinci gücümüz olmalıdır.”¹³⁴

Yahudiler ve Siyonistler propaganda söyleminin tehlikesini erkenden fark etmiş ve yıllar önce büyük Batılı gazeteleri kontrol altına almaya çalışmışlardır. Bunlar arasında 1788'de kurulan İngiliz The Times gazetesi ve İngiltere'de yayınlanan The Express, The Daily Mail ve The Manchester Guardian gibi gazetelerin çoğunun Yahudilerin kontrolü altında olduğu bilinmektedir.¹³⁵

Batı toplumlarında Amerikan İsrail Halkla İlişkiler Komitesi ve Amerikan İsrail İlişkileri Komitesi gibi çok sayıda İsrail yanlısı grubun bulunduğu bilinmekte ve bununla beraber gözlemciler, İsrail lobisini güçlü ve korkutucu olarak tanımlamaktadır. Bu gruplar

¹³⁴ Ebu Ğanima. (2023). *Dünya medyasının Siyonist kontrolü*. Direniş Kültürü Yayınları, Beyrut. (s. 11).

¹³⁵ *Siyonist medyanın kaprisleri ve propaganda yöntemleri*. (2022). Filistin Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, Kahire. (s. 46)

kamuoyu üzerinde baskı kurmayı ve kamuoyunu etkilemeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla İsrail dış propagandası aşağıdakiler gibi bir dizi destekleyici araç kullanmaktadır:

- a. Büyük İsrail'in kuruluşunun Mesih'in gelişinin bir koşulu olduğunu vurgulayan, edebiyata ve mitolojiye sızan eski Yahudi inanışları.¹³⁶
- b. Amerikan toplumu içindeki manevi, ideolojik ve mali çıkarlarla bağlantılı, üyeleri çoğunlukla çifte vatandaşlığa sahip olan ve İsrail'i destekleyen güçler tarafından cömertçe finanse edilen adaylar olarak İsrail'in mantığına karşı çıkan az sayıdaki kişiyi seçim yenilgisine uğratmak amacıyla hazırlanan sadık baskı grupları.
- c. Her türden propaganda aygıtları ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki etkili Yahudi güçleri, büyük haber ajanslarının, yapım şirketlerinin, film yapım şirketlerinin, matbaaların ve yayınevlerinin çoğuna hakimdir ve kamuoyunu şekillendirme konusundaki güçlü yetenekleri nedeniyle bu propaganda araçları, en öldürücü ve yıkıcı ateşli silahlara eşdeğer bir silaha dönüşmüştür. Eğer askeri silahlar bireyleri bedenleriyle hedef alıyorsa, propaganda silahları da nesillerin zihinlerini, morallerini, psikolojik yapılarını hedef almaktadır.¹³⁷
- d. İsrail'in dış politikada kullandığı araçlardan biri de Temsilciler Meclisi üyeleri ve Senato üyelerinin üçte birinden oluşan adayların, kamuoyunda ve çıkar gruplarında hâkim olan fikirleri kabul etmeye ve benimsemeye teşvik etme rolünü oynadığı seçim süreci olmuştur. İsrail'de her iki yılda bir seçimlere hazırlanılmakta ve dört yılda bir yapılan başkanlık seçimleri Amerikan siyasi hayatına hâkim olmaktadır. Bu yıllarda adaylar, İsrail'e olan bağlılıkları bağlamında birbirlerine üstünlük sağlama ihtiyacı duymaktadırlar.
- e. Bir diğer araç, İsrail'in sızdırdığını iddia ettiği yüzlerce uzmanla dolu araştırma ve çalışma merkezleridir. Bu araçla İsrail'in imajını parlatmak veya bu merkezler tarafından yayınlanacak belirli siyasi göstergeleri açığa çıkarmak ve böylece

¹³⁶ Konuşmaya cesaret edenlerimiz var. (2023). Beyrut, Direniş Kültürü Yayınları. (s. 60)

¹³⁷ Bedran. (2024). *Amerikan araştırmalarında Arap-İsrail çatışması*. Kahire, Siyaset ve Strateji Yayınları. (s. 218)

özellikle Arap bölgesi ve dünyadaki krizlerle ilgili önemli ve hayati kararlara yansıtılması amaçlanmaktadır.¹³⁸

- f. Büyük şirketler, finansal güç merkezleri ve Yahudi sermayesinin bunlar üzerindeki hakimiyeti sayesinde genellikle her yeni Amerikan yönetimi için en önemli pozisyonları ve iş atamalarını kontrol etmekte ve İsrail, yönetim kurullarını kendisine bağlılık borçlu olan unsurlar ve Araplara ve Müslümanlara yönelik politikalarını karakterize eden yayılmacı ve ırkçı fikirler aracılığıyla devralmaya hevesli bir konuma sahip olmuştur. Bu konseylerdeki Yahudi lobisi, Amerika'nın Arap-İsrail çatışmasındaki rolüne ilişkin her türlü tartışmayı susturmak için yorulmak bilmeyen bir çaba başlatmıştır.¹³⁹

2.3.4.1. İsrail'in Yurt Dışındaki Propaganda Söylemine Katkıları

Yurt dışındaki İsrail propagandası aşağıdaki katkılarda bulunmuştur:

- a. Siyonist hareket, Siyonist liderlerle anlaşarak Siyonist misyon tarafından denetlenen medya aracılığıyla, Siyonizm'in Filistin'i Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayırmayı amaçlamadığı ve Siyonistlerin bunu bildiği gerçeğiyle özetlenen bir propaganda kampanyası yürütmüştür. Güçlü ve büyük bir Osmanlı İmparatorluğu'nun koruması altındaki sınırlar içine itilmediği sürece bir Yahudi merkezinin varlığı garanti edilemezdi.¹⁴⁰
- b. Yurtdışındaki Siyonist propaganda, Yahudileri Filistin'e göç etmeye ve ülkeleri Filistin'deki davalarının haklılığı ve orada kalma arzuları konusunda ikna etmeye çalışmıştır.
- c. İsrail propagandası aynı zamanda dünya haberlerini Yahudilere İbranice iletmek, Yahudiler ile Filistin arasındaki bağlantıyı Arapça olarak sürdürmek ve İsrail halkı

¹³⁸ el-Neccar. (2024). *Ortadoğu'da stratejik politika*. Beyrut, Stratejik Araştırmalar Yayınları. (s. 27)

¹³⁹ Cockbrain. (2023). *Tehlikeli ilişkiler: Gizli Amerikan-İsrail ilişkilerinin gizli hikayesi*. Kahire, Siyasal Yayıncılık. (s. 125)

¹⁴⁰ Arap doğusundaki Siyonist faaliyetin Kasımiyya'sı ve yankısı. (2022). Amman, Filistin Araştırmaları Merkezi. (s. 51)

ile Filistin'den ve artan Yahudi rolünden haber aktarmaya odaklanmak için de çalışmıştır.¹⁴¹

2.3.5. İsrail Propaganda Söyleminin Avantajları

İsrail propaganda söyleminin etkili olmasında çeşitli stratejik unsurlar belirleyici rol oynamaktadır. Bu unsurlar, söylemin hedef kitle üzerinde inandırıcılık kazanmasını ve uluslararası medya ağlarında meşruiyet üretmesini kolaylaştırmaktadır. Özellikle güvenlik, meşru müdafaa ve ulusal tehdit gibi temalar üzerinden kurulan söylemler hem iç kamuoyunun mobilizasyonunu hem de dış kamuoyunun algı yönlendirmesini mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda, propaganda söyleminin avantajlarını oluşturan temel başlıklar aşağıda ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

2.3.5.1. Askeri Anlatıma Dayanması

İsrail medyası sahadaki infazları İsrail'in askeri söyleminin arkasında yayınlama konusunda yeteneklidir. Bu daha ziyade, İsrail sokaklarını ve İsrail liderliğini Filistinlilere karşı kışkırtmanın bir parçası olmuştur ve bu, insanları katleden askerlere bunu yapacaklarına dair garanti verme şeklini almıştır. Yargılanamaması, sırf şüphe üzerine dahi olsa kasıtlı öldürme amacıyla ateş etme talimatının yanı sıra, İsrail medyasını savunan, yerleşimci terörüne ilişkin olarak, özellikle suikastlar ve saha infazlarında yerleşimcilerin anlatılarının taşıyıcısı ve yayıncısı olmuştur. Batı Şeria'da yaşanan olaylar da bunu doğrulamaktadır. İsrail propagandasının en tehlikeli yanı, bazı Filistin medya kuruluşlarının bu söylemi İsrail gazetesi veya web sitesinden alındığı iddiasıyla doğruluğunu teyit etmeden yayınlamasıdır.¹⁴²

Bu söylemin en belirgin örneklerinden biri, İsrail ordusunun resmi sözcüsü Avichai Adraee'dir. Gazze'deki savaşlar sırasında (2021, 2022, 2023) Adraee, İsrail askeri anlatısını tanıtmak için sosyal medya platformlarını kullanmıştır. Paylaşımları aracılığıyla

¹⁴¹ Nusek. (2024). *İsrail'de gazetecilik ve toplum*. Hayfa Üniversitesi, Hayfa. (s. 43)

¹⁴² “Hediye tüccarları” ve medya savaşı [web sitesi]. <https://www.alkhanadeq.com/post.php?id=43501>
E.T.: 10 Ağustos 2025

İsrail'i, direniş grupları tarafından Filistinli sivillerin hedef alınmasına odaklanarak "Filistin terörizmine" karşı kendini savunan bir devlet olarak tasvir etmeye çalışmıştır. Ayrıca, İsrail'in imajını iyileştirmek amacıyla, savaşlardan kaynaklanan krizleri yönetmekten Filistinlileri sorumlu tutmaya çalışmıştır.¹⁴³

2.3.5.2. Yumuşak Güç Yönteminin Kullanılması

İsrail, komşularından gelebilecek her türlü olası askeri tehdidi püskürtmek için güvenlik ve askeri hazırlıklar yaptığı bir dönemde, özellikle Filistin meselesiyle ilgilenenlerin zihinlerini işgal etmeye çalışmaktadır. Gerçekleri çarpıtarak ve sonuçta İsrail'in ırkçı imajını temize çıkararak eğitim amaçlı bir beyin yıkama operasyonu yürütmek için askeri güç ve yumuşak güç olmak üzere iki paralel gücü kullanmaktadır. Bu, İsrail'in yönlendirdiği gücü kullanılarak onlara yönelinerek yapılmaktadır. İsrail, kendisini Ortadoğu'daki demokrasilerden biri olarak gören resmi Amerikan ve Avrupa medyasına güvenmektedir.¹⁴⁴ Bu İsrail yumuşak gücü, askeri yeteneklerini tüketmeden İsrail'in başkalarını çekmesine ve onlarla dayanışma içinde durmasını sağlamasının yanı sıra sosyal ağ siteleri aracılığıyla Arap toplumuyla iletişim kurmasını sağladığı için askeri olmayan en iyi siyasi silahlardan biri olarak kabul edilmektedir. Çeşitli fikirleri kurnazlıkla ve korkuyla karşılanırken, rakiplerinin kendisine yönelttiği her türlü eleştiriye karşı sabırlı ve hoşgörülü davranılmaktadır.¹⁴⁵

Yumuşak gücün kullanımının en belirgin örneklerinden biri, Topraklardaki Hükümet Faaliyetleri Koordinatörü Ofisi (COGAT) tarafından yönetilen resmi Facebook sayfası "al-Munsaq" (Koordinatör)'dür. Sayfa, İsrail'in barış ve kalkınmanın destekçisi imajını teşvik ederek, ilaç ve gıda yardımı dağıtımı gibi Filistinli sivillere yaptığı "insani yardımları" sergilemekte ve özellikle İsrail askerlerinin çocuklara ve kadınlara yardım

¹⁴³ İsrail Savunma Kuvvetleri. (t.y.). [Telegram kanalı]. <https://t.me/s/IDFSpokespersonArabic?before=9055>. Erişim tarihi: 20 Mayıs 2025.

¹⁴⁴ el-Sehlî. (2024). *İsrail ve yumuşak güç* [web sitesi]. <https://www.noonpost.com/content/52639> E.T.: 10 Ağustos 2025.

¹⁴⁵ Udeh. (2024). *Afhayedraî ve yumuşak güç* [web sitesi]. <https://www.annabaa.org/arabic/studies/28439> E.T.: 10 Ağustos 2025

ettiği görüntülere yer vermektedir. Bu söylem, İsrail'i sorumlu ve insani bir devlet olarak sunmayı amaçlamakta ve böylece Filistinlilerin İsrail ihlallerine ilişkin söyleminin güvenilirliğini zedelemektedir.¹⁴⁶

2.3.5.3. İsrail Propagandasının Dini Niteliği

İsrail medyası ve yazarlarının yanı sıra Siyonizm'in kökeni de her zaman Arap-İsrail çatışmasındaki ve Tevrat'taki dini boyuta değinmeye, Vaat Edilmiş Topraklar inancını desteklemeye, Yahudilerin Tanrı'nın seçilmiş halkı olduğu inancını desteklemeye odaklanmıştır. Dini niteliği ele alındığında İsrail propagandası, devletin Yahudiliğini tanımanın yanı sıra Kudüs'ü savunma fikrini teşvik etmek ve Yahudi halkını mazlum ve zulme uğrayan bir halk olarak tasvir etmek üzerine kurulmuştur.¹⁴⁷

İsrail propagandasında kullanılan dini niteliğin en belirgin örneği, 7 Ekim 2023'te başlayan "Aksa Tufanı" harekâtında, İsraili yetkililerin Gazze'ye yönelik askeri operasyonları meşrulaştırmak için İncil'deki dini sembolleri kullanmasıdır. Örneğin, resmi konuşmalarda “Amalekliler”, “Makkabiler” ve “Yeşu bin Nun” ifadeleri kullanılarak savaşa dini bir karakter kazandırılmış ve ilahi bir misyonun parçası olarak sunulmuştur. Dini sembollerin bu şekilde kullanılmasının amacı, askeri operasyonları Yahudi hafızasındaki kutsal kavramlarla ilişkilendirerek, askeri operasyonlara yönelik yurt içi ve yurt dışı desteğini artırmaktır.¹⁴⁸

2.3.5.4. İkna Edici Yöntem Kullanılması

İsrail basını ve Siyonist projenin siyasi pazarlaması üzerine yapılan bir araştırmada, üç İsrail gazetesi olan Maariv, Yedioth Ahronoth ve Haaretz için en uygun üslubun ikna edici üslup ile yüzleşme ve tartışma kullanımı olduğu tespit edilmiştir. Yapıcı anlatım biçimi ikinci sırada yer alırken, en az kullanılan yöntem ise retorik yöntemlerdi.

¹⁴⁶ İsrail Savunma Kuvvetleri. (t.y.). [Facebook gönderisi].

<https://www.facebook.com/share/v/1EgR7H1wNt/?mibextid=wwXlfr>. Erişim tarihi: 5 Haziran 2025.

¹⁴⁷ el-Hubayli. (2024). *İsrail ve Siyonist projenin siyasi pazarlaması*. Beyrut, El-Medya Yayınları, (s. 63).

¹⁴⁸ Meem.magazine. 2023. [Video]. https://youtu.be/otcJyldJz14?si=8sUjO3ZjM_VqtvvgV E.T.: 30 Ekim 2023

Bu durum, Filistin ve uluslararası anlatıların aksine İsrail anlatısının etkililiğini ve gücünü vurgulamaktadır.¹⁴⁹

İsrail'in ikna edici yöntem kullanmasına örnek olarak 2021 ve 2023'te Gazze'nin bombalanmasının gerekçelendirilmesini göstermek mümkündür. İsrail'in Gazze'deki askeri operasyonları sırasında, askeri ve hükümet sözcüleri uluslararası medyada (CNN, BBC ve Fox News gibi) sık sık ikna edici propaganda mesajlarını tekrarlarlarken ekranlarda boy göstermişlerdir. Bunların en dikkat çeken: "İsrail, HAMAS'ın İsraili sivillere yönelik ayırım gözetmeyen roket saldırılarına karşı meşru bir meşru müdafaa içinde hareket ediyor." ifadesinin kullanılmasıdır.¹⁵⁰

2.3.5.5. Filistinlilere Yönelik Dışlayıcı Yöntem Kullanılması

İsrail medyası, propagandasını yaymak için hiçbir zaman uzlaşmacı çözümler kullanmamış, hiçbir zaman bir arada yaşamayı, kendini onaylamayı ve hatta barışçıl direnişi talep etmemiştir. Her zaman teslim olma ve oldu bittiyi kabul etme kavramını tesis etmeye çalışmaktadır. 1948'de yerlerinden edilen Filistinlileri, genel halkla birlikte değerlendirmekte ve Filistinlilere ırkçı, üstünlükçü bir yaklaşımla davranmaktadır. Onları Arap ve Filistin milliyetçi boyutundan izole etmekte ve Filistinlileri geçmişlerinden ve atalarından ayırmaya çalışmaktadır. Öyle ki İsrail solu bu konuda şu sloganları atmaktadır: "İleriye bakın, geçmiş unutulur."¹⁵¹

İsrail'in propagandalarında Filistinlilere yönelik dışlayıcı bir yöntem izlemesine verilebilecek en belirgin örnek, İsrail Maliye Bakanı Bezalel Smotrich'in Mart 2023'teki açıklamasında: "Filistin halkı diye bir şey yoktur. Bu sadece yüz yıldan daha eski bir icattır." İfadelerini kullanmasıdır.¹⁵²

¹⁴⁹ el-Hubaylî. (2024). *İsrail ve Siyonist projenin siyasi pazarlaması*. Beyrut, El-Medya Yayınları, (s. 66).

¹⁵⁰ *Birleşmiş Milletler*. (2024). 48 Filistinlinin kimliğinin parçalanmasında İsrail'in rolü [web sitesi]. <https://news.un.org/ar/story/2024/09/1135086> E.T.: 27 Eylül 2024

¹⁵¹ Önceki Referans.

¹⁵² *Al-Watan News*. (2023). 48 Filistinlinin kimliğinin parçalanmasında İsrail'in rolü [web sitesi]. <https://alwatannews.net/ampArticle/1057963> E.T.: 20 Mayıs 2023

2.3.5.6. Değiştirici Terimlerin Kullanılması

İsrail'in, medyayı tahrif ettiği ve yalnızca kendi istekleri doğrultusunda yayınladığı anlatıya destek olarak kullanması sonucu günümüzde İsrail medyasında şu kavramları duyamamaktayız:¹⁵³ Filistin direnişi, Filistin'in iç kesimlerinden olanlar ve hatta Filistin Devleti. İsrail propagandası her zaman, terimlerin kendisinden başlayarak halka kadar Filistin ile alakası olan her şeyi silmeye çalışmaktadır. Bu terimler arasında şunlar yer almaktadır:¹⁵⁴

- a. İsrail, Arap eğitim müfredatından “Büyük Felaket: Nekbe” tabirini çıkarmış ve bunun yerine “Bağımsızlık Günü” olarak adlandırılan bir günden söz etmiştir.
- b. İsrail Eğitim Bakanlığı, Kudüs'teki Arap okullarına "İsrail Devleti'nin Bağımsızlık Belgesi"ni vererek, okul yönetiminden belgenin okullara asılmasını, tüm öğrenci ve öğretmenlerin okuyabileceği bir yerde sergilenmesini istemiştir.
- c. İsrail, 1948'de işgal ettiği Filistin'deki Arap okullarındaki öğrencilere ve Kudüs'teki öğrencilere İsrail marşını dayatmış, Filistin milli marşını yasaklamış ve bununla da yeterli kalmayıp Arap okullarında Filistin bayrağının çekilmesini de yasaklamıştır.
- d. İsrail, Filistinlilere, özellikle de 1948'de işgal edilen Filistin'de yaşayanlara kendi dilini ve kültürünü empoze etmiş ve onları Arap ve İslam çevrelerinden izole etmiştir. Onları ulusal düzeyde duygusal olarak kendisine bağlı ve İsrail Devletinin varlığına tehdit oluşturan Arap dünyasının ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir.
- e. İsrail, Arap kimliğini silme politikasının bir parçası olarak, yıktığı Arap kasaba ve köylerine 1949'dan beri Tevrat'taki isimleri vermektedir. Dönemin İsrail Başbakanı David Ben-Gurion şöyle söylemiştir: “Arap isimlerini hariç tutmalıyız. Siyasi nedenlerden dolayı, Arapların ülkeye sahip olma hakkını siyasi olarak tanımıyoruz.”
- f. İsrail, Filistinli ailelerin, yazarların ve akademisyenlerin evlerinden on binlerce benzersiz Filistin kitabını çalmıştır. Bunlar arasında Halil Sekakini'nin özel

¹⁵³ el-Masrî. (2024). *İbrani devleti ve psikolojik savaş*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 52).

¹⁵⁴ el-Marağî. (2024). *İsrail işgalinin Filistin kimliğine etkisi*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 75–90).

kütüphanesi ve Naşasıbi ailesinin kütüphanesi ile halka açık Filistinlilerin kütüphaneleri ve okullarındaki hatta kiliselerdeki İslam hukuku ve medeni hukuk belgeleri, Kur'an tefsirleri, tarih ve felsefe kitapları ve diğer nadir kitaplar ve çeşitli konuları kapsayan belgeler yer almaktadır.

- g. İsrail, "Burak Duvarı" yerine "Ağlama Duvarı" tabirini kullanmaktadır.
- h. Mescitler ve arkeolojik alanlar, İsrail işgalinin barbarlığına maruz kalmakta ve bu durum Filistin'in tüm derin mirasını ve medeniyetini etkilemektedir. İsrail, 76 cami ve ibadethaneyi yıkarak, kapatarak, bakımsız bırakarak ve hatta bu yapılara saldırarak cami ve mescitleri sinagog ve Yahudi tapınaklarına dönüştürmüştür. Safed kentindeki Yahudi sinagoguna dönüştürülen Yakubî Camii ve Afula Camii, bunlardan yalnızca ikisidir. Sinagoga dönüştürülen Tiberya'daki Sitt Sakine (Sakine Hanım) Mescidi, Rachel adında bir Yahudi sinagogu haline getirilmiştir. Bunların yanı sıra İsrail tarafından asıl kullanım amaçlarından saptırılmış olan ve ahırlar ve depolar gibi kullanılan çok sayıda cami ve mescit bulunmaktadır.¹⁵⁵
- i. İsrail, Batı Şeria'ya "Yahudiye ve Samiriye" adını vermiştir. Bu terim, özellikle hükümet ve ordu tarafından, İsrail siyasi ve medya söyleminde sistematik olarak kullanılmaktadır. Bu kullanımla Filistin topraklarından Arap ve Filistin karakterini silmek ve bu toprakların "tarihi İsrail toprakları"nın ayrılmaz bir parçası" olduğunu iddia eden İncil'e dayalı bir dini anlatıyla değiştirmek amaçlanmaktadır.¹⁵⁶

¹⁵⁵ Ayyaş. (2024). *Tarih araştırmaları* [web sitesi]. <https://www.tariharastirmalari.com> E.T.: 8 Ağustos 2025

¹⁵⁶ Anadolu Ajansı. (t.y.). *Filistin, İsrail'i Batı Şeria'yı "Yahudiye ve Samarya" olarak adlandırmayı hedefliyor*. <https://www.aa.com.tr/ar/%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84/%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86-%D8%AA%D9%88%D8%AC%D9%87-%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84-%D9%84%D8%AA%D8%B3%D9%85%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%B6%D9%81%D8%A9-%D8%A8%D9%80%D9%8A%D9%87%D9%88%D8%AF%D8%A7-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%B3%D8%A7%D9%85%D8%B1%D8%A9-%D9%8A%D9%87%D8%AF%D9%81-%D9%84%D8%B6%D9%85%D9%87%D8%A7/3476908>. E.T.: 10 Şubat 2025.

2.3.5.7. Teknolojiye Bağımlılık

İsrail medyası, ileri dezenformasyon teknolojisine ve psikolojik savaşa güvenmektedir. İsrail medyası, bireylerin zihniyetlerini, psikolojilerini ve inançlarını etkilemeyi, onları zayıflatmayı, hayal kırıklığına uğratmayı, parçalanmayı ve rahatsız etmeyi amaçlayan programlı bir düşmanca saldırı planlamayı planlamaktadır. Bu süreç, hızlı, sakın ve yavaş baştan çıkarıcılığa, gaflet ve saflığa dayalıdır. Kaosa sürüklenme ve yavaş yıkımla başlayan, ardından “Böl ve yönet” manasına gelen parçalanma ile başlayan, aşamalı bir şekilde hedeflere ulaşılmaktadır. Bu hedef, kitleler arasında söylentilerin, yanlış raporların ve propagandanın yükseltilmesi ve çekişmenin kışkırtılmasıyla gerçekleştirilir. Bir yandan bireylerin ruhuna korku, terör ve ayrılık aşılama, diğer yandan da liderlerine olan güvenlerini sarsma amacını taşımaktadır.¹⁵⁷

2.3.6. Siyonist İsrail Propagandasının Yöntemleri

İsrail Siyonist medyası, uzun süredir birçok Batılı medya çevresini elinde bulundurduğu için rahat bir alanda hareket etmektedir ve bu, atalarının topraklarına dönüşü teşvik etmeye ve bireylerin maddi ve psikolojik durumlarını propaganda yaparak kontrol altına almakla bağlantılı olan Amerika Birleşik Devletleri Propagandasının eğitim ve öğretim için kullandığı ikna edici bir söylemdir. İsrail, propaganda planlarını Arap, Afrika ve Avrupa kamuoyunu etkilemeye yönelik geliştirmiştir. İsrail propagandasında kullanılan yöntemler şu şekilde özetlenebilir:

2.3.6.1. Medyayı İstismar Etme Yöntemi

Siyonist hareketin liderleri medyaya büyük önem vermiş ve medyayı hedeflerine ulaşmak için vazgeçilmez bir araç olarak görmüşlerdir.¹⁵⁸ 1897'de İsviçre'nin Basel kentinde düzenlenen ilk Siyonist konferansta onaylanan çalışma programının ikinci

¹⁵⁷ el-Umarî. (2024). *İsrail medyası: Eylemin yapısı ve mekanizması*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 11).

¹⁵⁸ el-Duleymî, N. M. (2012). *Propaganda söylemi - medya aracılığıyla kavram ve işlevleri*. Dijital ve Elektronik Medya Gazetesi, Washington. (s. 31)

maddesinde Filistin'de Siyonist devleti kurma hedefinin uygulanmasında propagandanın önemi vurgulanmıştır. Bu propaganda iki bölüme ayrılmıştır:

- a. *Yazılı Propaganda*: Gazeteler, dergiler, bültenler, broşürler, süreli yayınlar, kitaplar, şiirler, öyküler vb. dahil olmak üzere çeşitli medya araçları aracılığıyla yapılan propaganda türüdür.
- b. *Sözlü Propaganda*: İnsanları görsel ve işitsel propaganda yağmuruna tutarak, Siyonist bakış açısını yansıtacak şekilde manipüle etmeye dayalı olan propaganda türüdür.

Eylem ve icraat yoluyla yapılan propaganda ise iki türdür:

- a. *İç ve Dış Sessiz Propaganda*: İnsan ruhunun ve onun doğasında var olan şiddet faktörlerinin derinlemesine incelenmesi sonucunda insan ilişkilerinden yararlanmaya odaklanır.
- b. *Şiddet ve Terörizm Propagandası*: Bir kişinin kazanamaması halinde şiddete, mali ve psikolojik baskıya, uyarı ve kişisel tehditlere veya suikast, bombalama, bomba yerleştirerek saldırı vb. yöntemlere başvurusudur.

2.3.6.2. Manevra ve Kaçma Yöntemi

Bu yöntem, Filistinlilerin Arap olduğunu ve sorunun nedeninin Arap ülkeleri olduğunu söyleyerek Filistinlilerin meşru haklarından kaçarken, sorularla yüzleşmekten ve genellemelerle cevap vermekten kaçınma sürecidir.¹⁵⁹ Çünkü İsrail, Filistinlileri işgal edilmiş Filistin topraklarına yerleştirmeyi ve kendi toplumlarına dahil etmeyi reddetmiş, öyle ki Filistinliler gerilimin kaynağı olarak kalmıştır. Aslında İsrail, bunu yaparak mülteci sorununun kendisinden kaynaklandığını göz ardı etmiştir.

¹⁵⁹ Önceki Referans, s.90.

2.3.6.3. Şantaj ve Tehditler

İsrail, bu yöntemi güçlü bir şekilde kullanmış ve hiç kimse İsrail politikasını suçlamaya veya eleştirmeye cesaret edememiştir.¹⁶⁰ Özellikle de suçlama daha önce İkinci Dünya Savaşı sırasında veya öncesinde Alman ordusunda görev yapmış birine yönelikse ve Arap farklılıklarını yayarak ülkeler ve devletler arasındaki ilişkileri zehirlediye. Bu yöntem, İsrail'in gücünü sorgulamaya yönelik kampanya ve Arap ülkeleri arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi, aralarındaki farklılıkların yayılması ve çekişme yaratılması amacıyla kullanılmaktadır.

2.3.6.4. Sahtecilik Yöntemi

Bu yöntem, mükemmel bir İsrail propaganda yöntemidir ve bunun örnekleri çoktur: Kudüs'ün Yahudileştirilmesi, Kudüs'ün yalnızca Müslümanlar için değil tüm dinler için bir hak olduğu ve şehrin karakterinin uluslararası, küresel bir karakter olması gibi. Varoluş, ulusal görecelik anlamına gelir.¹⁶¹ İsrail ise aynı zamanda Batı'yı, İsrail'in kendisinin bir parçası olduğuna, Yahudilerin Ortadoğu'da Batı medeniyetini temsil ettiğine ve onların varlığının gerekli olduğuna inandırmak için gerçekleri çarpıtmıştır.

2.3.6.5. Reklam Kampanyalarından Faydalanılması Yöntemi

İsrail, gazeteleri aşağıdakilere odaklanan ücretli reklamlarla doldurmuştur:

- a. Yahudileri yeni bir katliamdan kurtarmak.¹⁶²
- b. Ortadoğu'daki komünist meydan okuma karşısında yeni bir Münih'ten kaçınmak.
- c. Yahudi zulmünün belasını hatırlatan bir yazı yazmak.

¹⁶⁰ el-Masrî. (2024). *İbrani devleti ve psikolojik savaş*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 55).

¹⁶¹ Abbas. (2024). *Siyonist medya, çağrı ve direnişe karşı psikolojik savaş ve onunla yüzleşme*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 27).

¹⁶² Önceki Referans, s.28.

Bu reklamlar, vergi muafiyetinden yararlanan kuruluşlar tarafından ödeniyordu ve bir reklamın fiyatı, geçen yüzyılın 60'lı yıllarındaki fiyatlara göre yaklaşık on bin dolar olarak tahmin ediliyordu.¹⁶³

2.3.7. İsrail Propagandasının Temelleri

Bu başlık altında, İsrail propaganda söyleminin tarihsel, kültürel ve özellikle dini referanslar üzerinden nasıl yapılandırıldığı incelenecektir. İsrail'in söylemsel stratejileri, yalnızca güncel politik gelişmelere değil, aynı zamanda tarihsel süreklilik ve kutsal metinlere dayalı meşruiyet iddialarına da yaslanmaktadır. Bu bağlamda, propagandanın ideolojik zeminini oluşturan tarihi-dini temellerin nasıl kurgulandığı ve bu temsillerin Filistin meselesine dair algı inşasında nasıl bir işlev üstlendiği analiz edilecektir.

2.3.7.1. Tarihi-Dini Temeller

İster Yeni Ahit (Tevrat) ister Eski Ahit (İncil) olsun, dini kitapların modern yorumuna dayanan temellerin ve her durumda Filistin tarihinin Siyonistler tarafından desteklendiği kabul edilmektedir.¹⁶⁴ İsrail propagandası, esasen orada Davut Krallığı'nı kuran Yahudilerle bağlantılıdır ve bu, Siyonist propagandanın bu krallıktan önceki tarihi ve ondan sonraki tarihi Filistin'in eski, orta çağ ve modern tarihinden kurtardığı anlamına gelmektedir. Genel olarak Siyonist propaganda, tarihsel dini temeli, tarihsel hak ve Yahudilere verilen ilahi vaat olarak bilinen olguya dayanmaktadır.

¹⁶³ Hıdır. (2024). *Siyonist medya ve propaganda*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 101).

¹⁶⁴ Abbas. (2024). *Siyonist medya, çağrı ve direnişe karşı psikolojik savaş ve onunla yüzleşme*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 29).

2.3.7.2. Siyasi Temeller

Bunlar, Siyonistlerin anladığı şekliyle Batı dünyasının ve medeniyetinin birtakım siyasi ilkelerine dayanan temellerdir.¹⁶⁵ Geri kalmış bir ortamda medeniyet merkezidir ve Arap barbarlığı karşısında özgür dünya için ileri bir demokratik kaleyi temsil etmektedir.

2.3.8. Siyonist Propaganda Planlamasının Özellikleri

Bu bölümde, Siyonist propaganda faaliyetlerinin yapısal ve örgütsel nitelikleri ele alınacaktır.¹⁶⁶ Propaganda süreci, yalnızca içerik üretimiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda bu içeriğin planlanması, hedeflenmesi ve sistematik olarak yayılması açısından kurumsal bir düzene oturtulmaktadır. Bu bağlamda, propaganda organizasyonunun işleyişini belirleyen temel ilkeler olan merkezileşme, uzmanlaşma ve iş bölümü gibi unsurlar, söylemin sürekliliğini ve etkinliğini sağlayan başlıca faktörler olarak değerlendirilecektir.

2.3.8.1. Merkezileşme

Siyonist propaganda, kapsamlı planlamasını geliştiren, daha sonra devlet politikasına uygun olarak genel bir propaganda çalışması stratejisi dahilinde ara planlarını hazırlayan uzmanların yer aldığı devasa bir aygıt aracılığıyla çalışır. Dış politikanın uygulanmasına yönelik araçlarla bağlantılıdır.

2.3.8.2. Uzmanlaşma

Siyonist propagandaya göre uzmanlaşma, alanların çokluğunun, bu alanların niteliksel ve kişisel deneyimler açısından çokluğuna göre birden fazla uzman uzmanı gerektirmesi anlamına gelir.

¹⁶⁵ Önceki Referans, s.31.

¹⁶⁶ Cemal, E. (2005). *Kurumsal yapının çoğulculuğu ile milliyetçi söylemin hakimiyeti arasında İsrail basını ve medyası*. Beyrut Üniversitesi, Beyrut. (s. 55)

2.3.8.3. Odaklanma

Propaganda planlama süreci, hedefe odaklanmayı dikkate alan, daha sonra başarıya yönelik her propaganda planlama sürecinde mutlaka yer alması gereken önemli bir özellik olarak tekrara başvuran konsantrasyon özelliğine bağlıdır.

2.3.8.4. Zamanlama

Başarılı bir propaganda planlaması, kabul ve tasdik etme ortamını ve faktörlerini hazırlarken, uygun zamanda başarılı bir propaganda başlatmayı da içerir.

2.3.8.5. Esneklik

Siyonist propaganda planlamasının esnekliği, her durumun ve her aşamanın kendi yönteminin, temellerinin ve hedeflerinin olduğu gerçeklik ve aşamaların yöntemiyle ilgilenmesiyle ortaya çıkar.

2.3.9. İsrail Propagandasının Araçları

İsrail propagandası, medya ve iletişim alanlarında bilimsel analize ve birikmiş deneyime dayanan bir dizi propaganda yöntemi kullanmaktadır.¹⁶⁷ Bu yöntemler arasında şunlar yer almaktadır:

2.3.9.1. Kitle İletişim Araçları

Siyonist hareket, uydu kanalları ve İnternet gibi modern teknolojileri kontrol etmiş ve medyayı kontrol etmek ve Siyonist hareketin sahip olduğu mali yeteneklere dayalı olarak yönlendirmek için mevcut medyaya sahip olma özgürlüğünden aşağıdakiler de dahil olmak üzere çeşitli şekillerde yararlanmıştır:

¹⁶⁷ el-Duleymî, N. M. (2012). *Propaganda söylemi - medya aracılığıyla kavram ve işlevleri*. Dijital ve Elektronik Medya Gazetesi, Washington. (s. 31)

- a. Medyanın doğrudan mülkiyeti ya da ulusal medyada önemli mevkiler işgal edilerek medya üzerinde kontrol sağlanmış, hatta kontrol edilemeyen gazeteler bile medyanın kontrolüne girmiştir.
- b. Nüfusun genel sayısal yüzdesine kıyasla medya camiasında geniş bir alanı kapsayan muhabirler ve Siyonist düşüncüyü destekleyen ya da ırkçı, önyargılı liberalizasyonla karakterize edilen diğer meslektaşları aracılığıyla medya alanında çok sayıda Yahudi'nin varlığından yararlanılmıştır.
- c. Yorumcuları, yazarları ve ünlü kişileri ve dolayısıyla alıcıları etkileyen kanaat önderleri olarak birçok ülkedeki üst düzey gazetecilere, öğrencilere ve sendika figürlerine İsrail'e ziyaretler ve davetler düzenlemek için çalışan üst düzey medya çalışanlarını İsrail'i desteklemeye çekme faaliyetleri yapılmıştır.
- d. Medya uzmanları, İsrail'in tutumlarını reddedenleri antisemitizmle suçlamış ve sonuç olarak, medya uzmanları popülerliklerini kaybetmekten korkmuştur. Bu da onları İsrail'in iradesine boyun eğmeye zorlamaktadır.
- e. Seçkin gazeteler kontrol edilmiş, ardından da üst sınıftan liderler ve kanaat önderleri tarafından karar alma ve değiştirme konusunda güçlü bir etkiye sahip olunmuştur.

2.3.9.2. Doğrudan İletişim Araçları ve Kanalları

İsrail, doğrudan kişisel iletişime, nüfuza ve yüz yüze iknaya olan ilgisini gözden kaçırmamış, bunu başarmak için her toplumdaki güç merkezlerini belirlemeye çalışmış ve kitleleri etkileyebilecek kanaat önderlerini seçmiş ve onları kontrol etmeye çalışmıştır. Böylece, aşağıdaki yöntemler aracılığıyla Türkiye'nin politikasının, diplomasisinin ve medyasının hizmetinde olabilmışlerdir:¹⁶⁸

- a. Konferanslar ve ziyaretler.
- b. Festivaller.
- c. Turizm, gezi ve sergiler.

¹⁶⁸ el-Tehamî. (2024). *Teori ve pratik arasındaki propaganda içeriğinin analizi*. Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 107).

- d. Akademiyen değişimi.
- e. Skandallar uydurmak ve şantaj yapmak.
- f. Ağağ dikimi.
- g. Ülkelerin adına binalar dikmek.
- h. Eğitim kursları.
- i. Yahudi olmayan öncü kişilerin isimlerini caddelere vermek.

2.3.9.3. Yahudi Cemaatleri

İsrail, dünyadaki toplam Yahudi sayısının %15'inden fazlasını barındırmaktadır. Bu nüfusun çoğunluğu kıtaların geri kalanına dağılmıştır ve bunların en büyük kısmı Kuzey Amerika'da, ardından Rusya'da ve bazı Batı Avrupa ülkelerinde yaşamaktadır. İsrail ve Siyonist propagandası bu dağılımdan en iyi şekilde yararlanmış ve Yahudiler ile İsrail arasındaki ikili sadakat olgusunu oluşturan bağlantının gücü de buna yardımcı olmuştur.

2.3.9.4. Sivil Toplum Kuruluşları

Bunlardan en önemlisi, Siyonist etkinin temeli ve İsrail'in tüm dünyadaki ana üssü olan ABD merkezli Siyonist lobidir, zira Amerikan politikasını doğrudan etkileyebilmekte ve İsrail ile ilgili olarak bu politikanın kendi iradesinden sapmasını zorlaştırmaktadır.¹⁶⁹

2.3.9.5. Sinema

1948'de İsrail'in kuruluşundan bu yana, İsrail sineması Siyonist hedefleri netleştirmeye ve onları Yahudi devletinin içindeki veya dışındaki izleyicilere aktarmaya çabalamakta ve bunu da uzun metrajlı filmlerden başlayarak her zamanki dramatik ve komedi yöntemleriyle yapmaktadır. Bununla beraber kısa metrajlı filmler, belgeseller ve belgesel filmler aracılığıyla da gerçekleri olabildiğince tahrif etmeye ve izleyiciye

¹⁶⁹ *İki propaganda kampanyası ve radyonun psikolojik savaşta kullanılması*. (2024). Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 431).

sofistike ve yüksek teknolojiye sahip sanatsal bir şekilde sunmaya çalışmaktadır. Buna göre İsrail'de çoğu Yahudi yerleşimcilerin insanüstü kahramanlıklarını anlatan, Arap imajını çarpıtan, Arap insanını İsrail askeri ve vatandaşının önünde korkak olarak tasvir eden yüzlerce film çekilmiştir.

Yahudiler, ileri sinemanın etkili iletişimin modern araçlarından biri olduğunu düşünerek dünya sinemasına odaklanmış ve Siyonist lobide Siyonist zehri modern uluslararası filmlere, uzun metrajlı filmlere ve kısa filmlere sokmak amacıyla yeteneklerinin çoğunu Hollywood'u işgal etmek için kullanmıştır.¹⁷⁰

2.3.10. İsrail Propagandasının Gelişim Evreleri

Bazı insanlar Siyonist propaganda ile İsrail propagandası arasında bir fark olduğunu düşünmektedir.¹⁷¹ Çünkü Siyonist propaganda Filistin dışına odaklanırken, İsrail propagandası içeriye odaklanmaktadır ve İsrail propagandasının gelişim aşamaları, Siyonist propagandadan farklı olması nedeniyle daha önce de belirttiğimiz gibi, 1897'den yani Siyonist hareketin ortaya çıkışından itibaren dört aşamada gelişmiştir:

2.3.10.1. Balfour Deklarasyonuna Kadar Yapılan Propaganda

Yahudi tarihini yeniden yazarak, mirası ayrı bir miras olarak öne çıkararak ve Yahudi kişiliğinin yeni bir imajını sunarak, Yahudiler için ulusal bir vatan yaratmak için kültürel varlığı meşrulaştırma ve yasal meşruiyet kazanma arayışı aşamasıdır.

¹⁷⁰ el-Tenir ve Atvi. (2024). *İsrail medyası ve yüzleşmesi*. Arap Yayınları, Kahire, (s. 31).

¹⁷¹ *Siyonist propaganda baharı*. (2024). Ortadoğu Yayınları, Beyrut, (s. 100).

2.3.10.2. Balfour Deklarasyonu'ndan İsrail Devletinin Kuruluşuna Kadar Yapılan Propaganda

Bu dönemde yapılan propaganda, Siyonist çağrının ve dinsel duyarlılığın yoğunlaştığı propagandadır. Amacı ise daha fazla Yahudiyi Filistin'e göç etmeye teşvik etmek ve Yahudilere yönelik zulme ve antisemitizm fikrine odaklanmaktır.

2.3.10.3. İsrail'in Kuruluş Döneminde Yapılan Propaganda

Bu aşama, İsrail'in kuruluş döneminde Siyonist psikolojik etmenlerle başa çıkma süreçlerindeki yeni gelişmelerin yaşandığı propaganda aşamasıdır.

2.3.10.4. 1967 Savaşına Kadar Yapılan İsrail Propagandası

Bu propaganda, egemen bir devletten kaynaklanmaya başlamış ve Batı'ya karşı tavrı, çıkar odaklı, İsrail'in Araplarla savaşlarının meşru müdafaa savaşları olduğu yönünde değişmiştir. İsrail propagandası 1967 savaşına kadar genel ve kapsayıcı felsefeye tabi, kitle blokları ve psikolojik etmenleri kışkırtma yöntemini benimseyen planlı propaganda haline gelmiş ve uluslararası Yahudi cemiyetleriyle İsrail siyasi partileri arasındaki rol dağılımına daha bağımlı hale gelmiştir.

2.3.11. İsrail'in Önde Gelen Medya Kuruluşları

Bu alt başlıkta, İsrail'in Arapça yayın yapan medya organları ve bu yayınların propaganda stratejileri içerisindeki işlevi ele alınacaktır. İsrail, hedef kitleye doğrudan kendi dilinde ulaşarak kamuoyu oluşturma, algı yönetimi ve ideolojik yönlendirme süreçlerini daha etkili biçimde gerçekleştirme imkânı bulmaktadır. Bu bağlamda, Arapça yayın yapan medya kuruluşları yalnızca bilgilendirme değil, aynı zamanda siyasi ikna ve psikolojik etki yaratma araçları olarak da değerlendirilmektedir. Aşağıda, bu kuruluşların amaçları ve faaliyet yapıları ayrıntılı olarak incelenecektir.

2.3.11.1. İsrail Medyasında Arapça Yayın Yapan Önemli Kanallar ve Amaçları

Filistin kamuoyunu Filistin'deki Yahudiler için ulusal bir vatan fikrini kavramaya ikna etmek ve bunu teşvik etmek için Siyonist hareketin kurumları tarafından Arapça yayınlanan bir dizi medya kuruluşları çıkmıştır. Bunlardan bazıları şunlardır:¹⁷²

2.3.11.1.1. İsrail'in Sesi Radyosu

İsrail'in Arapça yayın yapan ilk medya kuruluşlarından biridir ve İsrail'in Arap vatandaşlarına hizmet etmek ve İsrail ile komşu Arap halkları arasında anlayış ve barışı teşvik etmek için yayının Arapça dilinde yapılmasını şart koşan 1965 tarihli Yayın Otoritesi Yasası kapsamında faaliyet göstermektedir.¹⁷³ 24 saat hizmet vermekte olup dinleyicilerine 17 haber bülteni ve kültürel, müzikal ve sosyal programlar sunmaktadır. İsrail'in Sesi radyosunu Arapça yayın yapan diğer medya kuruluşlarından ayıran en önemli özellik, 1965 yılına kadar başbakanlık tarafından yönetilmesi ve başbakanlığa bağlantılı olmasıdır. Bu bağlantı, masum ve insani görünen programlar aracılığıyla, bilgi toplamak ve ajan yetiştirmek için bir kaynak olarak kullanılmasını kolaylaştırmıştır.

2.3.11.1.2. İsrail Uydu Televizyonu

2001 yılının başında İsrail işgal devletinin resmi yayın otoritesinin kararıyla kurulmuş ve masrafları İsrail hükümeti tarafından karşılanmak üzere 25 milyon şekel maliyetle 18.6.2002 tarihinde yayına başlamıştır.¹⁷⁴ Kuruluş amaçları arasında İsrail'in yüksek çıkarlarının gerektirdiği zorunluluk gerekçesi altında işgalci devletin politikasını savunmak, ayrıca Araplara günlük mesajlar göndermek, İsrail'in saldırgan politikasını kamuflaj ve aldatma yoluyla gizlemek yer almaktadır. Bu kanalda, medyadaki durumun

¹⁷² Halidi. A. (2024). *Filistin kimliği: Modern ulusal bilincin inşası*. Filistin Yayınları, Beyrut, (s. 45).

¹⁷³ Filistin Bilgi Merkezi. (2024). *Hükümet medyası, saldırının başlangıcından bu yana işgalcilerin katliamlarına ilişkin yeni istatistikler ortaya koyuyor*. [web sitesi] <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871> E.T.: 6 Mayıs 2024

¹⁷⁴ el-Raşid, İsrail Uydu Kanalı, web sitesi.

gerçekliğine aykırı bir mesaj çizilmekte ve yayını günde 12 saat Ortadoğu'nun tüm ülkelerine, Kuzey Afrika'ya ve Körfez Arapçasına ulaşmaktadır.

2.3.11.1.3. i24 Kanalı

2013 yılında yayına başlayan en son Arapça yayın yapan İsrail medyasıdır. Arapçaya ek olarak İngilizce ve Fransızca olarak bu dillerin konuşulduğu ülkelerde de yayın yapmaktadır.¹⁷⁵ Kanalin sorumlularının amacı, doğruyu aktarmaktır. İsrail'in vatandaşları için değil, İsrail'den nefret edenler için muhteşem imajı, Patrick Dehri adlı Fransız-Yahudi bir iş adamı tarafından finanse edilmekte olup yöneticisi, işgalci devletin iktidardaki birçok politikacısıyla yakın ilişkileri olan Frank Maloul'dür. Kanal resmi olarak Lüksemburg'da kayıtlı olmasına rağmen ofisleri Yafa'da bulunmaktadır. Kendisini "Uluslararası basın karşısında Demir Kubbe" olarak tanımlayan bu kanal, siyasi gündemini ve başlangıçta gizlemeye çalıştığı kuruluş amacını, yani İsrail'in Arap dünyasındaki imajını iyileştirmek olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

2.3.11.1.4. el-Masdar Web Sitesi

Arapça yayın yapan bir İsrail haber sitesidir ve yazarları, İsrailli Yahudiler ve Araplardan oluşan bir ekip olarak bilinmektedir. Sitenin yöneticileri, kendi adlarına Amerikan halkını endişe verici konularla tanıştırmayı amaçlayan "İsrail Projesi" kapsamında İsrail ve Ortadoğu bölgesinde çalışmaktadır. Bu site, İsrail ve Orta Doğu'daki bölgesel meseleler hakkında dengeli bir diyalog oluşturmaya, haber konularında farklı yönleri ve çeşitli İsrail seslerini sunmaya ve ayrıca İsrail'den gelen ve genellikle Arap okuyucuya ulaşmayan hikayeler yayınlamaya yönelik bir yayın politikası izlemektedir.

¹⁷⁵ Haydar, Siyonist Kubbe, web sitesi.

2.3.11.2. İsrail Medyasında İbranice Yayın Yapan Önemli Kanallar ve Amaçları

İsraillileri harekete geçirmek ve Filistinlilere karşı kışkırtmak amacıyla radyo ve televizyon programları yayınlayan bir dizi istasyon bulunmaktadır. Ayrıca haber bültenleri, siyasi ve ekonomik yorumlar, eğitim, eğlence ve bilgilendirme programlarının yanı sıra çeşitli film, dizi ve oyunlar da yayınlamaktadır. İç ve dış ilişkiler, savunma ve medya da dahil olmak üzere bunların denetimine müdahale etmek amacıyla yayın yapan bu medya kuruluşları arasında öne çıkanlar şunlardır:¹⁷⁶

2.3.11.2.1. İsrail Ordu Radyosu (Tsahal Topluluğu)

1950 yılında kurulmuş olup, doğrudan Ordu Bakanı ve Genelkurmay Başkanına bağlıdır ve yalnızca orduya hizmet veren askeri bir radyo istasyonudur.

2.3.11.2.2. İsrail Eğitim Televizyonu

1968'den 1970 sonbaharına kadarki süreçte kurulmuş olup, çocuk programları ve eğitim programlarının yanı sıra “İyi Akşamlar” adlı siyasi program ve “Nazra” adlı haber programları gibi birçok farklı program yayınlamaktadır.

2.3.11.2.3. Kanal 2

1993'ten itibaren Keshet ve Talad Reshet gibi İsrail'in en önemli basın kuruluşlarının katıldığı ticari bir kanala dönüşmüştür. Programları resmi olmayan bir popüler kuruluş tarafından izlenmekte ve birçok günlük haber yayınlanmaktadır. Akşam saat beşte, saat altıda ve akşam saat sekizde 45 dakikalık ana haber bülteni yayınlanmaktadır.

¹⁷⁶ Filistin Bilgi Merkezi. (2024). *Hükümet medyası, saldırının başlangıcından bu yana işgalcilerin katliamlarına ilişkin yeni istatistikler ortaya koyuyor*. [web sitesi] <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871>
E.T.: 6 Mayıs 2024

2.3.11.2.4. Kanal 10

Programlarını İsrail Haber Şirketi aracılığıyla yayınlayan kanal, sabah yedide ve akşam yedide yerel haber programı, saat sekizde ayrıntılı bir bülten yayınlamaktadır ve İsrail medyasından seçkin bir editörler ve muhabirler grubunu içermektedir.

2.3.11.2.5. Kablo TV

Çeşitli haber, film, müzik ve spor programları yayınlamaktadır. Günlük haberler ve siyasi konularda uzmanlaşmış değildir. Bu kanalın yayın dağıtım sürecini organize etmek amacıyla İsrail'in coğrafi olarak 31 bölgeye bölünmüş olması dikkat çekicidir.

2.3.11.3. İsrail Yazılı Basını

Bunlardan en önemlileri, kuruluşundan günümüze kadar İsrail'deki üç aileye ait üç büyük gazete olan şu gazetelerdir:¹⁷⁷

2.3.11.3.1. Yedioth Ahronoth Gazetesi

İsrail'in en çok tirajlı gazetesi olan Yedioth Ahronoth gazetesi, Mozes ailesine aittir. Bu gazete, bilgi kaynakları ve 700 çalışanı bulunan nitelikli kadrosu açısından her kesimden ardışık hükümetler adına konuşan bir gazete olarak kabul edildiğinden, yönelimler ve eğilimler konusunda gelişmiş ve başarılı sayılmaktadır.

2.3.11.3.2. Maariv Gazetesi

Popülerlik ve dağıtım bakımından ikinci sırada yer alan gazete, Nimrodi ailesine aittir ve yönelimleri ve eğilimleri bakımından sağcıdır ve Likud Partisi'ne bağlıdır. Bunun sebebi ise çalışanlarının büyük çoğunluğunun Likud Partisi üyesi olmasıdır.

¹⁷⁷ Cemal, E. (2005). *Kurumsal yapının çoğulculuğu ile milliyetçi söylemin hakimiyeti arasında İsrail basını ve medyası*. Beyrut Üniversitesi, Beyrut. (s. 55)

2.3.11.3.3. Haaretz Gazetesi

Schocken ailesine ait olan bu gazete, diğer gazetelere göre biraz daha ılımlı bir sol çizgiye sahiptir ve sol eğilim ve yönelimlere sahip olmasının yanı sıra finansal nedenlerden dolayı arenadan çıkarılan Hamishmar ve Davar gazetelerinin dışında elit bir gazete olarak değerlendirilmektedir.

2.3.11.4. Elektronik Gazetecilik

1 Temmuz 2002'de İsrail hükümeti, İsrail politikasını açıklamak için hükümetin web sitelerini çevrimiçi medya olarak kullandı ve bu siteler Dışişleri Bakanlığı, Başbakanlık, Başbakanlık Ofisi ve Savunma Bakanlığı'nın web sitelerine bağlandı.¹⁷⁸ Yayınlanan materyallerin içeriğini belirlemek için bu sitelerden en önemlileri Başbakanlık, Dışişleri Bakanlığı, İsrail Ordusu ve Nana ve Wella gibi haber siteleridir. İsrail'in Arapça web sitelerinin yanı sıra, en önemlileri Yedioth Ahronoth gazetesi ve Dışişleri Bakanlığı'dır. Şu an İsrail bakanlıklarının çoğunda hepsi aynı hedeflere ulaşmayı amaçlayan medya departmanları bulunmaktadır ancak en önemlileri ve öne çıkanları şunlardır:

2.3.11.4.1. Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Daire Başkanlığı

İsrail'in medya faaliyetlerini planlamaktan ve koordine etmekten sorumlu organdır. 1970 yılında Bakanlık, yardımcı medya konusunda uzmanlaşan tanınmış kişilerden ve entelektüellerden oluşan bir danışma organı oluşturmuştur.¹⁷⁹ Ben Gurion, şu ifadeleri kullanmıştır: “İsrail Dışişleri Bakanlığı'nın misyonu, İsrail ordusunun operasyonlarının ardındaki anlamı meşrulaştırmak ve dünyaya açıklamaktır.” Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Daire Başkanlığı'nın en önemli faaliyetleri şunları içermektedir:

¹⁷⁸ Filistin Bilgi Merkezi. (2024). *Hükümet medyası, saldırının başlangıcından bu yana işgalcilerin katliamlarına ilişkin yeni istatistikler ortaya koyuyor*. [web sitesi] <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871> E.T.: 6 Mayıs 2024

¹⁷⁹ Cemal, E. (2005). *Kurumsal yapının çoğulculuğu ile milliyetçi söylemin hakimiyeti arasında İsrail basını ve medyası*. Beyrut Üniversitesi, Beyrut. (s. 55)

- a. İsrail konusunda özel ekler yayınlamak için önde gelen uluslararası gazetelerle anlaşma yapmak.
- b. Yerel ve küresel olaylar ve İsrail'in bu olaylara ilişkin tutumu hakkında birden fazla dilde medya bültenleri yayınlamak.
- c. Çeşitli şehir ve yerleşim yerlerine geziler ve saha ziyaretleri düzenlemek, yabancı heyetlere başta askeri harekât yerleri olmak üzere çeşitli yerlere eşlik etmek.
- d. Yabancı televizyonlarla yakın ilişkiler kurmak ve onlara İsrail ile ilgili belgesellerin sunulması konusunda anlaşmaya varmak.
- e. Entelektüelleri ve medya profesyonellerini İsrail'e göndermek ve İsrail'e getirmek,
- f. Devletin genel hedeflerine hizmet eden konferanslar ve seminerler vermek.

Aksa İntifadası sırasında bakanlığın en önemli medya figürleri arasında Shai Bazak, Gideon Meir ve Yitzhak Blumthaal vardı. Dışişleri Bakanlığı entegre faaliyetlere sahip bir medya organıdır ve resmi İsrail yabancı medyasının omurgasını temsil ettiği söylenebilir. Hükümet medyası, konferanslar ve halka açık toplantılar düzenlemekte ve çok sayıda yayın yayınlamaktadır. Bunlara örnek olarak bir yıl içinde yüz binlerce nüshası dahili ve harici olarak dağıtılan yüz farklı yayın vardır.

2.3.11.4.2. Başbakanlık Medya Dairesi Başkanlığı

Buradaki en önemli şey hükümetin basın bürosudur, çünkü yabancı ve yerel basının karşı karşıya gelmesi durumunda hükümetin sözcüsü konumundadır.¹⁸⁰ Yerli ve yabancı gazetecilere hızlı ve etkili basın hizmeti sunmakla ilgilenir ve uygun olanakları onların hizmetine sunar. Basın ofisi, bir araştırma departmanı, bir referans ve arşiv kütüphanesi ve bir dizi çalışandan oluşmaktadır. Başbakanlık Medya Dairesi Başkanlığı, yabancı muhabirlere hizmet etmek için bir dizi yayın yayınlamaktadır. Bunlardan en önemlileri şunlardır:

¹⁸⁰ Ebu Feyyad, A. M. İ. (2006). *İsrail basınının Lübnan savaşına bakışı: Gazetelerin karşılaştırmalı analitik çalışması*. Kudüs Üniversitesi, Kudüs. (s. 34)

- a. İsrail gazetelerinin manşetlerini ve resmi yetkililerin yurtdışındaki İsrail diplomatik misyonlarına ve İsrail'de ikamet eden yabancı diplomatlara gönderilen en önemli açıklamalarının çevirilerini içeren İbranice ve İngilizce günlük haber bültenleri ve özetleri.
- b. İsrail Devleti Yıllığı her yıl yayınlanmakta, devletle ilgili gerçekleri içermekte ve yabancı muhabirlere dağıtılmaktadır. Dışişleri Bakanlığı her yıl yüzbinlerce kopyasını dünya çapında birçok dilde dağıtmaktadır.

2.3.11.4.3. Savunma Bakanlığı Basın Dairesi Başkanlığı

Çalışmalarının çoğunu ordu mensuplarına yönlendiren, çeşitli silahlarla ilgili coğrafi ve askeri konuları ele alan yayınevidir ve aynı zamanda çeşitli silahlar ve ordu birimleriyle bağlantılı kişilere yönelik haftalık ve aylık dergiler de yayınlamaktadır. Bunların en önemlileri “el-Sekne” dergisi ve Maarkhout dergisidir.

2.3.12. İsrail Propaganda Medyası

Propaganda medyası, yeni ortaya çıkan ve yaygınlaşan kavramlardan biri olarak kabul edilmekte olup, herhangi bir ülkenin politika ve stratejileriyle bağlantılı, toplumun güvenliğine ve istikrarına hizmet eden, entelektüel ve kültürel temellere dayanan bir güvenlik çağrışımına sahiptir. Propaganda medyası, çeşitli medya ve güvenlik kuruluşları aracılığıyla sunulan, güvenlik niteliğindeki medya faaliyetlerinin etkisini ve etkinliğini radyo, televizyon, basın vb. gibi araçlarla artırmayı içeren, kendi felsefesi ve hedefleri olan bir medya türü olarak tanımlanmaktadır. Amacı, dengeli farkındalık yoluyla mümkün olan en fazla sayıda insanı eğitmektir.¹⁸¹

Medya, kitlelerle iletişim ve bağlantı döngüsü oluşturmak için etkili bir güvenlik aracı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, faaliyetleri ve propaganda mesajının icrası konusunda kamuoyunu bilinçlendirmeyi başardığı için propaganda aygıtının önemli bir işlevidir. Bununla beraber medya, risklerin ve bunların nasıl önleneceğinin bilincindedir.

¹⁸¹ el-Cehnî. (2011). *Güvenlik medyası ve önleme*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire. (s. 32)

¹⁸² Gazeteciler ve medya, toplumsal kalkınmanın çeşitli düzeylerde sağlanmasında, özellikle Maslow'un piramidindeki sınıflandırmasına göre temel insan ihtiyaçlarından biri olan propaganda yönünün oluşturulmasında önemli ve hayati bir rol oynamaktadır.¹⁸³

İsrail işgal hükümeti bu konuda yetmiş yılı aşkın süredir yürürlükte olan İngiliz Olağanüstü Hal Yasası'na güvenmektedir. Bu yasaya bağlı kalmak, İsrail işgal devletini demokrasi iddiasında bulunan tek ülke haline getirirken İsrail, resmi olarak özgürlüklere sansür uygulayan bir yasaya da sahiptir. Basın-medyanın ve İngiliz Olağanüstü Hal Kanunu'nun medya özgürlüğünü baskılayan tek araç olmadığı, bazı davalarda yayın yasağı getiren yargı kararlarının da bu alanda kullanıldığı, kanunun içeriğini boşaltan bir araç olduğu belirtilmektedir. Örneğin bu yasaya bağlı olan bir raporda, tutuklu kadın asker Anat Kam davası ve “Otobüs 300” davası da dahil olmak üzere yayınlanması yasaklanan birçok davaya değinilmektedir.¹⁸⁴

İsrail siyasi sistemi, ülke açısından krizlerini yönetmede totaliter sistemlerden biri olarak değerlendirilmektedir. Savaş ve kriz durumlarında, resmi ve gayri resmi tüm devlet kurumları ve sivil toplum kuruluşları, devletteki askeri egemenliğe tabidir. Geçen yıl bir dizi adım atılmıştır; bunlardan bazıları uzun bir sürecin başlangıcını temsil etmekte, ancak sivil cepheye yönelik sistematik prosedürler aracılığıyla İsrail'deki sivil cephenin hazırlık durumunu geliştirmeyi amaçlayan tamamlanmış bir prosedür ortaya koymaktadır. Örneğin devleti çeşitli düzeylerde etkileyebilecek acil durumlara yönelik hazırlık eğitimi, farklı tehdit senaryoları etrafında dönmekte ve katılan tüm taraflar acil durum hazırlıklarına katılıp herhangi bir savaşta ilk müdahaleyi sağlayan işçiliğin geliştirilmesine doğrudan katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle eğitim, farklı risklerin yansımaları ve etkileri ile yüzleşme biçimlerine ilişkin deneyimlerin genel olarak kamuoyuna aktarılması açısından da önemlidir.¹⁸⁵

¹⁸² Mirza, C. H. (2006). *Teori ve pratik arasında güvenlik ortamı*. Merkez Kitabevi, Kahire. (s. 15)

¹⁸³ el-Cehnî. (2011). *Güvenlik medyası ve önleme*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire. (s. 41)

¹⁸⁴ Sikha Mekomit Web Sitesi. (t.y.). *Yerel sohbet*. Web sitesi. (s. 7). E.T.: 7 Ağustos 2025.

¹⁸⁵ *İlran'ın sivil cephe'deki dokunulmazlığı Mansur'unkinden daha azdır* (2020). Ortadoğu Yayınları, Beyrut. (s. 25).

Arap Amerikan Üniversitesi'nde medya alanında öğretim görevlisi olan Said Ebu Mualla, İsrail medyasının tamamen askeri hedeflere, ulusal güvenliğe ve propaganda bakış açısına hizmet etmek üzere görevlendirildiğini ve bu nedenle askeri sansürün kararlarına herkesin uyduğunu söylemiştir. Medya kuruluşları ve İsrail'le yaşanan tüm silahlı çatışmalar da bunu kanıtlar niteliktedir. İsrail medyası, bir güvenlik medyası, askeri bir medya, özellikle askeri konularda resmi ve propaganda vizyonuna göz yummadan itaat eden bir medya olarak tanımlanmaktadır. Bunun sonucunda ise iki önemli şey ortaya çıkmaktadır: Birincisi, medyanın sahip olduğu ancak yayınlamadığı önemli ve tehlikeli bilgilerin saklanması ve ikincisi, istihbarat teşkilatlarından gelen, doğru olması gerekmeyen güvenlik sızıntılarının yayınlanması, doğruluk koşulunu kaybetme anlamına gelmektedir.

İsrail medyası, Filistinlilerle yaşanan çatışmada gazetecilik profesyonelliğini tanımıyor ve sanki sınırlarda ya da Filistin şehirlerinde çatışan güçlerin arkasındaymış gibi davranmaktadır. Aslında bu durum, İsrail gazeteciliğinin kafasında belki de yerleşik bir mesele hâlini almıştır. Bazı İsrailli gazetecilerin asker veya birliklerde subay olarak güvenlik geçmişine sahip olması da bunu desteklemektedir. Bu da tüm toplumun işgali sürdürmek ve işgal altındaki devleti korumak amacıyla askere alındığı gerçeğiyle bağlantılıdır. İsrail hükümeti, güvenlikle ilgili her şeyin mutlak kapsamlılığı ışığında İsrail hükümetinin, İsrail siyasi sistemi içinde, İsrail'in siyasi karar alma sürecini etkileyen ve yönlendiren resmi ve gayri resmi tüm kurumları dahil ettiği gerçeğini de dahil edebilmiştir. Genel bir strateji çerçevesinde kamuoyu, İsrail politikasının iç ve dış düzeylerde hedeflediği hedefe ulaşmayı amaçlamaktadır.¹⁸⁶

İbranice Sikha internet sitesinde yayınlanan “Makumet/Yerel Konuşma”, İsrail işgal devletindeki basın özgürlüğünden bahsetmiştir. Rapor, İsrail'in bu tür bir özgürlüğün varlığına ilişkin iddiasının kırılganlığını, raporda sunulan bir dizi veri aracılığıyla göstermiş olup internet sitesinde, İsrail işgal devletinde var olan sansürün ve bu tür bir özgürlüğün hiçbir Batı demokrasisinde bulunmadığını, bunun en belirgin kanıtının ise

¹⁸⁶ Musa. (t.y.). *Askeri çavuşun makası: israil basınının ağzından*. Web sitesi. (s. 5). E.T.: 7 Ağustos 2025.

basın kartı vermenin Hükümet Enformasyon Dairesi'nin yetkileri çerçevesinde kalması olduğunu belirtmiştir.¹⁸⁷ Medya kuruluşlarının önderlik ettiği bu politika ve İsrail sivil toplum kuruluşlarına körü körüne bağlılık, bu kurumların vermek istediği mesajın gerçek içeriğini ortaya çıkarmıştır. Bu durum, er ya da geç bu kurumların güvenilirliğine yansımaktır. Gazze savaşı sırasında İsrail medya kurumu, askeri kuruma tabi olduğu gerçeğini ve onun üzerindeki kontrolünün boyutunu yansıtmış ve iki yönlü sistematik medya manipülasyonunun, siyasi propagandanın boyutunu göstermiştir. Bu iki yön ise şu şekilde özetlenebilir:

- a. İlk yön, İsrailli siyasetçilerin bir yandan İsrail politikalarını destekleyen kamuoyu yaratmayı amaçladığı, diğer yandan ise İsrail hükümetini oluşturan partilere partizan desteği sağlamak için kullanılan iç yöndür. İç yönün en önemli hedeflerinden birinin İşçi Partisi'ni ve Başbakan Olmert'i desteklemek olduğu Gazze savaşında açıkça görülmektedir.
- b. Diğer yön ise İsrailli politikacıların, herkes tarafından reddedilen suçlarını ve yasa dışı uygulamalarını örtbas etme politikalarına uluslararası destek kazanmak amacıyla İsrail politikasını ve İsrail'in pozisyonunu uluslararası topluluklar düzeyinde pazarlamayı amaçladığı alan olan uluslararası yöndür.

2.4. İsrail'in 2023 Yılında Gazze Şeridi'ne Yönelik Saldırısı

Bu bölümde ele alınacak olan söylem analizi çalışmaları, İsrail'in 2023 yılında Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sürecinde kullanılan dil ve söylemin, savaşın nasıl şekillendiğini ve kamuoyunda nasıl bir algı yaratıldığını anlamaya yönelik temel bir araç olarak değerlendirilmiştir. Söylem analizi, bu bağlamda hem resmi açıklamalar hem de medya metinleri üzerinden yürütülmüş ve saldırının meşrulaştırılması, düşman imajının inşası ile savaşın dramatize edilmesi gibi temalar incelenmiştir. Böylece saldırının stratejik ve ideolojik boyutları daha derinlemesine ortaya konulmuştur.

¹⁸⁷ Sikha Mekomit Web Sitesi. (t.y.). *Yerel sohbet*. Web sitesi. (s. 7). E.T.: 7 Ağustos 2025.

2.4.1. 2023 Gazze Saldırısının Başlangıcı ve Saldırı Süreci

Gazze'de şu ana kadar yaşanan son savaş olan 2023 Gazze Savaşı'nın ilk iki gününde yaşanan olayların ardından işgalci devlet resmen olağanüstü savaş hali ilan etti ve bu yasa, İsrail'in pek çok askeri operasyon gerçekleştirmiş olmasına rağmen 1973 yılından bu yana 7 Ekim'de başlayan savaşta ilk kez devreye girdi. İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant, Gazze Şeridi'nin "kapsamlı" kuşatma altına alınacağını, elektriğin kesileceğini ve yiyecek ve yakıt girişinin engelleneceğini duyururken, İsrail ordusu Gazze Şeridi'nde ilerlemeye devam etti. Üstüne üslük Gallant, İsrail'in savaştığı direniş savaşçıları ve Filistinlileri "insan görünümlü hayvanlar" olarak tanımladı. Bu durum İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün konuyu "iğrenç" ve "savaş suçu işlemeye davet" olarak nitelendirdiği eleştirilere yol açtı.¹⁸⁸

Gazze'de 2023 yılında başlayan bu savaş, İsrail'in Gazze Şeridi'nde yürütmeye alışkın olduğu savaşlardan farklı bir bağlamda gelişti. Filistin direnişi bu kez “Aksa Tufanı Harekatı” olarak adlandırdığı operasyonda 7 Ekim 2023'te Gazze Şeridi'nin bitişiğindeki İsrail yerleşim yerlerine 3.000 füze fırlatarak ve dört tekerlekli el yapımı araçlar, motosikletler, planörler ve yine el yapımı paramotorlar kullanarak Gazze ile İsrail arasındaki ayırım duvarını aşarak çevredeki kasabalara doğru ilerledi. İsrail'in işgali souncu Gazze Şeridi'nin çevresine inşa edilen 9 metre yükseklikteki ayırım duvarı dolayısıyla hayatlarında ilk kez Gazze'den çıkmayı başaran 2.500'den fazla Filistinli, burada çok sayıda askeri bölgeyi kontrol altına aldı ve kamplarda şiddetli çatışmalara girdi. Ayrıca çok sayıda askeri de yakalayıp Gazze'ye götürdüler. Bir grup İsrail askeri aracının ele geçirilmesinin ardından İsrail, ertesi gün Gazze'ye resmen savaş ilan etmeden önce misilleme saldırıları düzenlemeye başladı.

İşgal askerleri, daha önce direniş güçlerinin kontrolünde olan yerleşim birimlerini yeniden ele geçirerek saldırılarına başladı.¹⁸⁹ Aynı zamanda İsrail, 15 Ekim'e kadar Gazze

¹⁸⁸ Anadolu Ajansı. (2024). *Hak İzleme Örgütü: Gallant'ın Filistinlilere yönelik açıklamaları “Savaş suçları işlemeye davetiye”*. [web sitesi] <https://www.aa.com.tr/ar> E.T.: 1 Mayıs 2024

¹⁸⁹ CBS News. (2024). *Savaşlarda ölü sayısı artarken İsrail, HAMAS yönetimindeki Gazze'ye kara saldırısına hazırlanıyor*. [web sitesi] <https://www.france24.com/ar> E.T.: 1 Mayıs 2024

Şeridi'ne de hava saldırıları düzenledi. Birleşmiş Milletler, Gazze nüfusunun neredeyse yarısını oluşturan yaklaşık bir milyon Filistinlinin ülke içinde yerinden edildiğini bildirdi. İsrail'in hem Mısır hükümeti hem de İsrail tarafından kuşatma altında bulunan Gazze'ye gıda, su, elektrik ve yakıt tedarikini kesmesinin ardından insani kriz endişeleri arttı. İsrail, toplam Gazze Şeridi nüfusunun yarısını oluşturan bir milyon yüz bin Gazze şehri sakinini, savaş suçu anlamına gelecek şekilde zorla yerinden edilme olarak kabul edilen kuzey Gazze'yi tahliye etmeye çağıran mektuplar gönderdi. Birleşmiş Milletler ve birçok ülke ise derhal ateşkes çağrısında bulundu. İnsan hakları grupları savaş nedeniyle Gazzeli mültecilerin kabul edilmesi çağrısında bulundu.¹⁹⁰

Direnış hareketlerini terörist hareketler olarak sınıflandıran en az 44 ülke, Filistin direnişinin İsrail'e karşı başlattığı bu saldırıyı açıkça kınadı ve bunu "terörizm" olarak tanımladı. Buna karşılık Ortadoğu ülkeleri de gerilimin durdurulması çağrısında bulundu ve İsrail'in onlarca yıldır Filistin topraklarını işgal etmesini, bunun temel nedeni olarak belirtti. İran, İsrail'in Gazze'deki savaşı derhal durdurulması halinde savaşta birçok cephenin açılacağı ve İsrail'in "Büyük bir depreme" maruz kalacağı uyarısında da bulundu. Buna ek olarak İsrail'in Gazze'ye herhangi bir kara harekâtı başlatması halinde ise müdahale etme tehdidinde bulundu. Hizbullah savaşçılarının Lübnan'dan İsrail'e füze atması ve İsrail'in güney Lübnan'a hava saldırılarıyla karşılık vermesi üzerine, 8 Ekim'den bu yana Hizbullah güçleri ile İsrail güçleri arasında sürekli bir çatışma yaşanmaktadır. ABD ayrıca Doğu Akdeniz'e iki uçak gemisinden oluşan savaş mühimmatı konuşlandırdı, İngiltere ise savaş gemileri ve uçaklar göndereceğini duyurdu. Bütün bunlara ek olarak Almanya da İsrail'e askeri yardım sağlamaya başladı.¹⁹¹

İnsan Hakları İzleme Örgütü, İsrail'i 10 ve 11 Ekim tarihlerinde Gazze üzerinde beyaz fosfor bombası kullanmakla suçladı ve bunun uluslararası hukuku ihlal ettiğini

¹⁹⁰ Filistin Bilgi Merkezi. (2024). *Hükümet medyası, saldırının başlangıcından bu yana işgalcilerin katliamlarına ilişkin yeni istatistikler ortaya koyuyor*. [web sitesi] <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871> E.T.: 6 Mayıs 2024

¹⁹¹ DW. (2024). *HAMAS'ın İsrail'e saldırısına yönelik yaygın uluslararası kınama ve itidal çağrısı*. DW Arapça. [web sitesi] <https://www.dw.com/ar> E.T.: 4 Mayıs 2024

söyledi.¹⁹² İsrail ise bu suçlamaları reddetti. Takvimler 17 Ekim'i gösterdiğinde İsrail Hava Kuvvetleri, onlarca yaralının yanı sıra çoğu kadın ve çocuk olmak üzere yüzlerce yerinden edilmiş sivilin bulunduğu hastaneyi hava saldırısı sonucu vurmasıyla Baptist Hastanesi katliamını gerçekleştirdi. Katliam, şehitlerin cesetlerinin parçalanıp yanması, hastanenin ise kan gölüne dönmesiyle gerçek bir felakete yol açtı.¹⁹³

29 Şubat 2024'te İsrail güçleri tarafından "Un Katliamı" olarak adlandırılan katliam,¹⁹⁴ İsrail güçlerinin insani yardım almak için bekleyen büyük kalabalığa ateş açması sonucu 110'dan fazla Filistinlinin ölümüne ve yüzlercesinin yaralanmasına yol açtı. Yardım konvoyu ile yapılan yardımların yanı sıra işgalcilerin her gün gerçekleştirdiği yüzlerce katliamın yanı sıra şehit sayısı da 33.084'e ulaştı.¹⁹⁵

2.4.1.1. Gazze Şeridi'nin Karadan İşgali

27 Ekim 2023 akşamı İsrail işgal ordusu, Filistinli direniş savaşçılarıyla çatışmak ve İsrailli mahkumları bulup kurtarmak amacıyla Gazze Şeridi'ne kara harekâtı başlattı. 30 Ekim'de İsrail işgal ordusu, Gazze Şeridi'nin kuzey ve güney kısımlarını birbirine bağlayan ana yol olan Selahaddin Caddesi blokunu kapattı.¹⁹⁶ Ayrıca Gazze şehrinin el-Zeytun Mahallesi'nde de İsrail tankları görüldü. Bölge sakinlerinden biri AFP'ye, İsraillilerin "Selahaddin Caddesi'ni kestiğini ve bu yoldan geçmeye çalışan her araca ateş ettiğini" söyledi. Görgü tanıkları ayrıca bir İsrail tankının, çatısında beyaz bayrak taşıyan ve evine dönmeye çalışan bir taksiye ateş açtığını bildirdi. Olay üzerine bir İsrail askeri

¹⁹² France24. (2024). *İnsan Hakları İzleme Örgütü İsrail'i Gazze ve Lübnan'daki askeri operasyonlarında beyaz fosfor mühimmat kullanmakla suçluyor*. France24 Arapça. [web sitesi] <https://www.france24.com/ar> E.T.: 2 Mayıs 2024

¹⁹³ el-Cezire Net. (2024). *İşgal, Gazze'deki Baptist Hastanesini bombalayarak yeni bir katliam gerçekleştiriyor*. Al Jazeera Net. [web sitesi] <https://www.aljazeera.net/news/liveblog> E.T.: 6 Mayıs 2024

¹⁹⁴ Vefa. (2024). *İşgalci İsrail, Gazze'de yardım bekleyen vatandaşlara karşı yeni bir katliam gerçekleştiriyor*. Wafa.ps. [web sitesi] <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871> E.T.: 8 Mayıs 2024

¹⁹⁵ Filistin Merkezi İstatistik Bürosu. (2024). *Gazze Şeridi'ndeki toplam şehitler*. PCBS. [web sitesi] <https://www.pcbs.gov.ps/site/lang> E.T.: 7 Mayıs 2024

¹⁹⁶ Sky News Arabia. (2024). *İsrail, Gazze'ye tam kara saldırısının başladığını duyurdu*. Sky News Arabia. [web sitesi] <https://www.skynewsarabia.com/middle-east/> E.T.: 4 Mayıs 2024

sözcüsü şunları söyledi: “İsrail ordusuna bu yönde herhangi bir kanıt gösterilmedi. Bu aracın sivillere ait olduğuna ve içinde kimin olduğuna dair bir bilgi yok.” Yine aynı gün, Filistinli direnişçiler tarafından kaçırılan bir İsrail askeri, İsrail Silahlı Kuvvetleri'nin, İsrail istihbaratı Shin Bet ve Mossad'ın yardımıyla yürüttüğü operasyonla serbest bırakıldı.

31 Ekim'de İsrail hava saldırıları, kalabalık bir yerleşim kompleksi olan Cebaliya şehrine şiddetli bir saldırı başlattı ve en az 100'den fazla kişinin öldürüldüğü bir katliama yol açtı. 31 Aralık 2023'te Filistin Merkez İstatistik Bürosu, bu yılki şehit sayısının, 1948 Nekbe'den bu yana Filistin'in tanık olduğu en fazla şehit sayısı olduğunu açıkladı.

2.4.2. Talmud'da Geçen “Demir Kılıçlar” İsmi

Filistin Direnişi'nin başlattığı müdafaa hareketine Filistin tarafının “Aksa Tufanı” adını vermesinin ardından İsrail askeri liderliğinin Gazze'deki yıkıcı soykırım savaşına "Demir Kılıçlar" adını vermesi, kibirli askeri boyutunun yanı sıra, Talmud'un dinsel boyutunu da çağrıştırmaktadır.¹⁹⁷ Bu durum, İsrail'in Gazze'ye karşı yürütülen barbar savaşı desteklemek için iç parçalanma hâli oluşturmak ve Yahudileri yurt dışında seferber etmek amacıyla Siyonist varlık içindeki veya çeşitli Batı ülkelerine yayılmış Yahudilerin duygularına hitap etmek amacıyla savaşını Tevrat'la ilgili terimlerle tanımlamaya istekli olduğu neredeyse ilk seferdir.

2.4.2.1. Askeri Açıdan Önemi

Belirli askeri çağrışımlara sahip olan, psikolojik etkiyi amaçlayan ve operasyonun gücünü simgeleyen önceki isimlerin aksine İsrail, mevcut operasyonunu "Demir Kılıçlar" olarak adlandırdı. Bu operasyonda İsrail tarafından Aksa Tufanı'na yanıt olarak HAMAS ve el-Kassam Tugayları'na bağlı çok sayıda askeri noktanın roket ve füzelerle hedef alındığı belirtildi. Analistlere göre “Kılıç” sözcüğündeki çoğul eki, birden fazla cephede

¹⁹⁷ Grand LB, Z. S. (2024, 7 Mayıs). “Demir kılıçlar”, *Tevrat'ta geçen talmudik bir isimdir*. <https://www.grandlb.com/politics>. E.T.: 7 Mayıs 2024.

savaş anlamına gelir: Gazze'de bir demir kılıç, Batı Şeria'da benzer bir kılıç, Güney Lübnan'da üçüncü bir kılıç ve gerekirse Suriye'de dördüncü, İran'da ise beşinci kılıç.

2.4.2.2. Dini Açıdan Önemi

Kavrama dini bir meşruiyet ve kutsal bir hava verme çabasıyla bu isim, İncil veya Talmudik kökenlerden yoksun değildir. Tevrat'ın birinci kitabı Samuel'in 13. bölümünde, İsraililerin demir kılıç ve mızrak yapmaları için, demir aletlerin yontulması konusunda Filistinlilerin tekeline sahip olduklarına dair bir işaret vardır. Bugün Filistinlilere karşı "demir kılıçların" fırlatılması, İsraililerin Tevrat'taki anlatıma göre, binlerce yıl önce Filistinlilerle yaşanan büyük bir olaydan önce demir silah üretiminden mahrum bırakılmalarına yönelik çağdaş bir misilleme olarak gelmiştir. Bugün tarihsel olarak doğru olup olmaması değil, inananlar için siyasi ve dini sembolik çağrışımları, inanmayanlar için ise terörist çağrışımları önemlidir.

İncil'in Vahiy-19. bölümünde, aynı bağlamda daha açık ve kanlı bir görüntü vardır: "Bundan sonra göğün açılmış olduğunu, beyaz bir atın orada durduğunu gördüm. Binicisinin adı Sadık ve Gerçek'tir. Adaletle yargılar, savaşır. Gözleri alev alev yanan ateş gibidir. Başında çok sayıda taç vardır. Üzerinde kendisinden başka kimsenin bilmediği bir ad yazılıdır. Kana batırılmış bir kaftan giymiştir. 'Tanrı'nın Sözü' adıyla anılır. Beyaz, temiz, ince ketene bürünmüş olan gökteki ordular, beyaz atlara binmiş O'nu izliyorlardı. Ağzından ulusları vuracak keskin bir kılıç uzanıyor. Onları demir çomakla güdecek. Her Şeye Gücü Yeten Tanrı'nın ateşli gazabının şarabını üreten masarayı kendisi çiğneyecek. Kaftanının ve kalçasının üzerinde şu ad yazılıydı: 'Kralların Kralı ve Rablerin Rabbi'. Bundan sonra güneşte duran bir melek gördüm. Göğün ortasında uçan bütün kuşları yüksek sesle çağırdı: 'Kralların, komutanların, güçlü adamların, atlarla binicilerinin, özgür köle, küçük büyük, hepsinin etini yemek için toplanın, Tanrı'nın büyük şölenine gelin!'. Sonra canavarı, dünya krallarını ve onların ordularını, ata binmiş olanla O'nun ordusuna karşı savaşmak üzere toplanmış gördüm. Canavarla onun önünde doğaüstü belirtiler gerçekleştiren sahte peygamber yakalandı. Sahte peygamber, canavarın işaretini alıp heykeline tapanları bu belirtilerle saptırmıştı. Her ikisi de kükürtle yanan ateş gölüne

diri diri atıldı. Geriye kalanlar, ata binmiş olanın ağzından uzanan kılıçla öldürüldü. Bütün kuşlar bunların etiyle doydu.”

Organize ve sistematik bir soykırım olan, Gazze'deki Filistin halkının her türlü yenilikçi suç biçiminde kasıtlı olarak öldürülmesinin ismi, İncil'deki anlamın gerçek ve pratik bir düzenlemesi olarak 21. yüzyılda Gazze savaşının İncil'deki imgesi, “Demir Kılıçlar Operasyonu” adıyla yeniden üretilmiştir.

2.4.3. “Aksa Tufanı” İsmi

7 Ekim 2023 yılında patlak veren Gazze savaşını, Filistin direnişi ise 2008'deki "el-Furkan" savaşından, 2012'deki "Şist Taşları" savaşına, 2014'teki "Yiyen Fırtına"ya, ardından 2021'deki "Kudüs Kılıcı"na, 2022'deki "Arenaların Birliği"ne kadar uzanan isim serüveninin ardından son olarak “Mescid-i Aksa Tufanı” olarak adlandırmıştır.¹⁹⁸ Aksa Tufanı Harekatı, önceki savaşlardan birçok yönüyle farklı bir savaştır:

2.4.3.1. Dil Açısından Önemi

Arap dili sözlükleri "Tufan" kelimesinin "çok sayıda ve büyük olan" anlamına geldiği konusunda hemfikirdir. Bunun yanı sıra bu terim, Kur'an-ı Kerim'de Nuh kavminin küfürde ısrar etmeleri ve Nuh (a.s.)'ın, kavmine 950 kez çağrı yapmasına rağmen inat etmeleri sonrasında helak edilmesinden bahsederken zikredilmiştir.

Gazze'de patlak veren "Mescid-i Aksa Tufanı" savaşına dönecek olursak, ister "Tufan" terimini kullansın, ister Kudüs'ü de buna eklesin, bu ismin birden fazla anlamı vardır. Siyasi açıdan çelişkili tüm insanları bir araya getiren Mescid-i Aksa'ya zarar verilmemesi yönündeki uyarıları dikkate alan çatışma, diğer taraftan işgalin beklemediği birçok sürprizi de beraberinde getirmiştir.

¹⁹⁸ el-Vatan. (2024, 4 Mayıs). *Filistin operasyonuna neden “aksa tufanı” adı verildi?*. <https://www.elwatannews.com/news/>. E.T.: 4 Mayıs 2024.

2.4.3.2. Amaç Açısından Önemi

Gazzeli güvenlik işleri uzmanı İbrahim Habib, çatışmaya isim vermenin, savaşın anlamı ve asıl hedefi olan Mescid-i Aksa'nın maruz kaldığı saygısızlık ve zaman içinde bölünmeye çalışılmasıyla bağlantılı olduğunu ifade etmiş ve Filistin direnişinin, İsrailileri eylemlerinden caydırmak için her yolu denediğini ancak sonuç alamadığını, bu nedenle bu isimdeki mücadelenin önceki tepkilerden farklı olduğunu sözlerine eklemiştir.

2.4.3.3. Milli Açısından Önemi

İbrahim Habib, Mescid-i Aksa'nın Araplar için milli ve herkes için insani meseleleri bir araya getiren bir konu olduğunu belirtmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir: "Bu isim, her Arap'ın ruhunda büyük çağrışımlar taşımaktadır. Şu anki meselede yani Mescid-i Aksa meselesinde, özellikle de Arap milletlerin Mescid-i Aksa'ya yapılan haksızlığı görmezden gelme konusunda fikir birliğine varması nedeniyle ulusal veya Arap bazında hiçbir iki kişi aynı fikirde değildir."

Ramallah'taki Yabous Araştırma Merkezi müdürü Süleyman Bışarat ise stratejik savaşlarda isim seçmenin bir grup çevresel, dini, kültürel, askeri, psikolojik ve diğer faktör ve koşulları hesaba katma açısından zor bir görev olduğunu ifade etmiş, Filistin kimliği ile bağlantılı olarak Kudüs şehrinin İslami kimliğinin ve Mescid-i Aksa'nın statüsünün son yıllarda ilmi görüş farklılıkları sonucu ortaya çıkan askeri çatışmalarda güçlü bir şekilde yer aldığına dikkat çekmiştir.

2.4.4. Aksa Tufanı Operasyonu Sırasında İsrail Propagandası

Aksa Tufanı Operasyonu sırasındaki İsrail propagandası, İsrail'in çoklu medya kolları ve istihbarat servisleri, özellikle de İsrail ordusunda siber savaş konusunda uzmanlaşmış 8200. Birim aracılığıyla başlattığı İsrail propagandasını ifade etmektedir.¹⁹⁹

¹⁹⁹ el-Cezire Net. (2024, 4 Mayıs). *Elektronik propaganda savaşı: işgal, "aksa tufanı"yla direnişi kuşatmayı amaçlıyor*. <https://www.aljazeera.net/news/liveblog>. E.T.: 4 Mayıs 2024.

Tel Aviv, Filistin direniş gruplarını terörizmle ilişkilendirmek ve uluslararası sempati kazanmak amacıyla, gerçek delil olmaksızın pek çok haber yayınlamaya çalışmıştır.

2.4.5. İsrail'in 2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısının Nedenleri

İşgalci İsrail, Arap topraklarını gasp eden bir varlık olarak, işgal altındaki Filistin halkına karşı savaşlarını ve saldırılarını yürütmek için gerekçelere veya gerekçelere ihtiyaç duymamakta, özellikle de talihsiz Balfour Deklarasyonu'ndan bu yana başlayan saldırıları günümüze kadar çeşitli biçimlerde devam etmektedir.²⁰⁰ Öldürme, yerinden etme, yağmalama, yer değiştirme operasyonları, Yahudileştirme, baskı, tutuklama ve kutsallara saygısızlık, katliam ve yoğun yıkımın eşlik ettiği savaşlar ve büyük saldırılar söz konusu olduğunda her zaman İsrail işgalinden söz edilmektedir. Özellikle Arapların İsrail ile yüzleşmeye hazır olmadığı ve bu arenanın hâlâ en güçlüsü ve en değerlisi olduğunun bilinciyle hareket eden İsrail, saldırı için bahaneler arayıp üretmektedir.

Filistin Direnişinin saldırısını başlattığı 7 Ekim'den bu yana, İsrailli ve Batılı yetkililer, özellikle de ABD, İngiltere ve Almanya'daki yetkililer, mide bulandırıcı bir şekilde “İsrail'in kendini savunma hakkı olduğunu” tekrarlamaktadır. Hatta bazıları o kadar kibirlenmiştir ki, İsrail'in Gazze'de sivil halka karşı uluslararası insani hukuk kurallarını açıkça ihlal ederek gerçekleştirdiği katliamlara ilişkin ülkelerinin görüşü sorulduğunda da yine bu cümleyle cevap vermektedirler.

İsrail'in geçtiğimiz 7 Ekim'den bu yana yaptığı eylemler, yalnızca uluslararası insani hukuk kurallarını ihlal etmekle kalmamakta, aynı zamanda Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne göre savaş suçlarını, insanlığa karşı suçları ve hatta soykırımı da temsil etmektedir. Uluslararası hukuk kurallarına göre belirlenmiş olan, işgal ateşi altında acı çeken halkların, işgal esaretinden kurtulmak için silahlı mücadele de dahil olmak üzere her türlü yola başvurarak direnme ve kendilerini savunma hakkına sahip olduğudur.

²⁰⁰ Filistin Araştırmaları Enstitüsü. (2024, 3 Mayıs). *İsrail'in gazze'ye yönelik saldırganlığı: nedenler, sonuçlar ve yansımalar*. <https://www.palestine-studies.org/ar>. E.T.: 3 Mayıs 2024.

2.4.6. Filistin Direnişini 7 Ekim Saldırısını Başlatmaya Sevk Eden Nedenler

- a. İsrail'in Kudüs'te bulunan Mescid-i Aksa avlusunda devam eden ihlalleri, Batı Şeria'da Araplar ve Yahudiler arasındaki ayrımcılık faaliyetleri ve Doğu Şeria'da yerleşim faaliyetlerinin artması.²⁰¹
- b. İsrail hükümetinin aşırı sağa yönelmesi nedeniyle Filistinlilere karşı alınan düşmanca kararların artması.
- c. Gazze 2006'dan bu yana 17 yıldır sürmekte olan kuşatma.

2.4.6.1. Gazze Ablukası

Gazze ablukası, İsrail'in Gazze Şeridi'nde kara, deniz ve hava yoluyla sağlanan insani ve mali hareketlere uyguladığı boğucu bir kuşatmadır. Gazze Şeridi'nin sınırlarını üç taraftan yöneten İsrail, Gazze Şeridi'nden geri çekildikten sonra İsrail'in tek taraflı olduğunu duyurmuştur. Eylül 2005'teki taksim planına göre Filistinliler artık sınırın Mısır'la olan tarafında kontrole sahip olmayacak bir konuma gelmiştir. İsrail, 2007 yılında nüfusun çoğunluğunun mültecilerden oluştuğu yoğun nüfuslu Gazze Şeridi'ndeki ablukayı sıkılaştırarak yakıt, elektrik ve birçok malın girişini engellemiş veya kısıtlamış, Gazze Şeridi ile İsrail arasındaki geçişleri kapatmıştır. Filistinlilerin ve yabancı sempatizanların kuşatmayı çeşitli şekillerde kırmaya yönelik çabaları devam etmiş ancak İsrail Gazze Şeridi'ne karşı askeri kampanyalarını durdurmamıştır.

Günümüzde Gazze Şeridi gerek insani yardım kuruluşları gerekse entelektüeller veya gazeteciler tarafından, halkın maruz kaldığı koşullar, zorluklar ve uygulanan kuşatma nedeniyle “Dünyanın en büyük açık hava hapisanesi” şeklinde tanımlanmaktadır.

²⁰¹ BBC. (2024, 4 Mayıs). *Hamas'ı israil'e yıldırım saldırısı düzenlemeye sevk eden sebepler nelerdi?*. <https://www.bbc.com/arabic/articles>. E.T.: 4 Mayıs 2024.

2.4.7. İsrail'in 2023'te Gazze'ye Yönelik Saldırısına İlişkin Amaçları

İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Filistin direnişinin Aksa Tufanı Operasyonu'nu başlattığı 7 Ekim şokunun ardından yaptığı ilk konuşmasından bu yana ilan ettiği savaş için iki ana hedef belirlemiştir:²⁰²

- a. Gazze Şeridi'ndeki tüm HAMAS varlığının silinmesi.
- b. HAMAS'ın elindeki İsrailli esirlerin serbest bırakılması.

Analistler, İsrail'in savaştaki hedeflerini detaylandırarak 4 hedeften söz etmektedir:

- a. HAMAS yönetiminin ortadan kaldırılması ve Gazze Şeridi'ndeki hakimiyetine son verilmesi.
- b. Filistin direnişinin altyapısının yok edilmesi.
- c. İsrailli esirlerin serbest bırakılması.
- d. Gazze nüfusunun Sina'ya kaydırılması.

2.4.7.1. Hedefsiz Saldırı

Filistin Ulusal Girişimi Genel Sekreteri Mustafa Bergusi, İsrail saldırısının hiçbir amacına ulaşmadığını, savaşın amaçsız bir saldırganlığa dönüştüğünü ifade etmiş, İsrail'in esirlerini kurtarmayı ve direnişi ortadan kaldırmayı başaramamasının yanı sıra tankların girdiği yerlerdeki kontrollerini genişletmede de amaçlarına ulaşamadıklarını ve saldırının temel amacı olan Gazze Şeridi'ndeki etnik temizliği de gerçekleştiremediklerini belirtmiştir.²⁰³

²⁰² Sky News Arabia, (2024, 4 Mayıs). "İsrail, Gazze'ye tam kara saldırısının başladığını duyurdu," <https://www.skynewsarabia.com/middle-east/> E.T.: 4 Mayıs 2024.

²⁰³ el-Cezire Net. (2024, 4 Mayıs). *Mustafa barghouthi, gazze'de 110 gün süren şiddetli savaş.. israil hedeflerine ulaştı mı?*. <https://www.aljazeera.net/news/>. E.T.: 4 Mayıs 2024.

3. GÖNDERİ ANALİZİ

3.1. Gönderilerin Analizi

İsrail propaganda söylemini ve temellerini kapsamlı bir şekilde incelemek, birden fazla çalışmayı ve birden fazla düzeyde çalışmayı gerektirir. Ancak bu çalışmada, Filistin iç cephesine ve Arapça konuşan Arap kamuoyuna yönelik propaganda söylemini incelemek amacıyla takipçileri giderek artan İsrail ordusu sözcüsü Avichai Adraee'nin sosyal medya sitesi X platformunda bulunan Arapça paylaşımlar yaptığı hesabında yayınlanan propaganda materyalinin bir kısmı analiz edilmiştir. Gönderiler, X platformunda mevcut olan birçok özelliği içermektedir:

- a. Metin
- b. Video
- c. Fotoğraf
- d. Metin içeren fotoğraf
- e. Metin içeren video

Paylaşılan gönderilerdeki görseller ve metinler, söylem analizi araçları kullanılarak ve görsel ve metinden bir örnek seçilmesine dayalı olarak analiz edilmiştir. Çalışma, metne eklenen tüm görselleri ve metinleri analiz etmek için görüntü analizi ve gizli anlam araçlarını kullanmıştır. Seçilen gönderiler en eskiden en yeniye doğru 1 numaradan başlayıp 114 numarayla bitecek ve olay dizgisine uygun olacak şekilde numaralandırılmıştır.

1 Numaralı Gönderi

Resim 13. İsrail Halkı Yaşıyor, Sancağımız Mağlup Olmayacak

Kaynak: Adraee, A. (2023, 7 Ekim). “İsrail halkı yaşıyor, sancağımız mağlup olmayacak.” 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710519448535228615?t=0klqRIMCy4UQ60RfmUFHfw&s=19>

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'i halkın savunucusu olarak göstermek.
- Saldırıdan ve ardından gelecek İsrail saldırısından HAMAS'ı sorumlu tutmak ve bunun bedelini ödeyeceğini söylemek.
- Sorumluluğu tek bir adresle sınırlamak: HAMAS.
- İsrail'in HAMAS tarafından terör saldırısına maruz kaldığına dair takipçilerin duygularına hitap etmek.

Görüntü analizi: Kamuoyunun duygularına hitap ederek, İsrail halkının hayatta olduğunu, yenilmeyeceğini ve bayraklarının düşmeyeceğine dair çağrı yapmak.

2 Numaralı Gönderi

Resim 14. HAMAS, Gazze Şeridi'nde cehennemin Kapılarını Açtı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 7 Ekim). “HAMAS Gazze Şeridi'nde cehennemin kapılarını açtı” 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710691709875634319?t=TOqB_hEVC-bDwd0lcafvg&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze Şeridi'nde yıkıma yol açtığı ve cehennemin kapılarını açtığı için sorumluluğu HAMAS hareketine yüklemek.
- İsrail'in saldırıya uğradığını ve kendini savunduğunu vurgulamak.

Görüntü analizi:

- Filistin kamuoyunu HAMAS'ın aleyhine çevirmek.
- HAMAS'ı bir grup yeraltı teröristi olarak tasvir etmek.

3 Numaralı Gönderi

Resim 15. HAMAS Terör Örgütünün Üretim Merkezi ve İstihbarat Karargâhının Bulunduğu Bina

Kaynak: Adraee, A. (2023, 7 Ekim). *HAMAS terör örgütünün üretim merkezi ve istihbarat karargâhının bulunduğu bina*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710757799775314280?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Filistin Kulesi'nin terör amaçlı kullanıldığı gerekçesiyle ordu tarafından yıkılmasının gerekçesi.
- Hedefleri vurmada güç göstermek.

Görüntü analizi: İsrail anlatısını kanıtlarla güçlendirmek.

4 Numaralı Gönderi

Resim 16. Yüzlerce HAMASlı Teröristi Öldürdük

Kaynak: Adrae, A. (2023, 8 Ekim). *Yüzlerce HAMASlı teröristi öldürdük*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdrae/status/1710886246636003634?t=V79FB9BUKiARDEEbTI_T7g&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- “Yuva” kelimesinin kullanımı; İsrail'in sığınaklarda saklanan bir suç çetesiyle karşı karşıya olduğuna işaret ediyor.
- Direnışı destekleyen halkı hayal kırıklığına uğratmak ve İsrail cephesinin moralini yükseltmek için rakamları abartmak.

5 Numaralı Gönderi

Resim 17. Komandolar, HAMAS Deniz Kuvvetleri Güney Tugayı Komutan Yardımcısını Ele Geçirdi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 8 Ekim). *Komandolar, HAMAS Deniz Kuvvetleri Güney Tugayı komutan yardımcısını ele geçirdi*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichayAdraee/status/1711107894928724038?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail deniz komandolarının direniş savaşçılarına ulaşma, onları tutuklama ve ardından sorgulama konusundaki gücünü ortaya koymak.
- Direnişe destek veren halkı hayal kırıklığına uğratmak.

6 Numaralı Gönderi

Resim 18. Genelkurmay Başkanı, Hava Kuvvetlerinin HAMAS Terör Örgütüne Ait Operasyonel Bir Tesisi Hedef Almasını Denetledi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 9 Ekim). *Genelkurmay Başkanı, Hava Kuvvetlerinin HAMAS terör örgütüne ait operasyonel bir tesisi hedef almasını denetledi.* 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711262604499223001?t=0AsfZJeKm-aMfmclU90EA&s=19>

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Camilerin terörizm amacıyla kullanıldığına dair zihinsel bir resim çizmek ve bombalanmalarını meşrulaştırmak.
- Hava Kuvvetlerinin hedeflerini vurmadaki gücünü ve doğruluğunu vurgulamak.

Görüntü analizi: Genelkurmay Başkanı ve Hava Kuvvetleri İdaresi'nin Tel Aviv'deki inceleme fotoğrafı.

7 Numaralı Gönderi

Resim 19. Gazze Tümen Komutanı, HAMAS Teröristleriyle Sahada Çatışmayı Yöneten Savaşçılar Arasında

Kaynak: Adrae, A. (2023, 9 Ekim). *Gazze Tümen Komutanı, HAMAS teröristleriyle sahada çatışmayı yöneten savaşçılar arasında*. 21 Ocak 2025 tarihinde

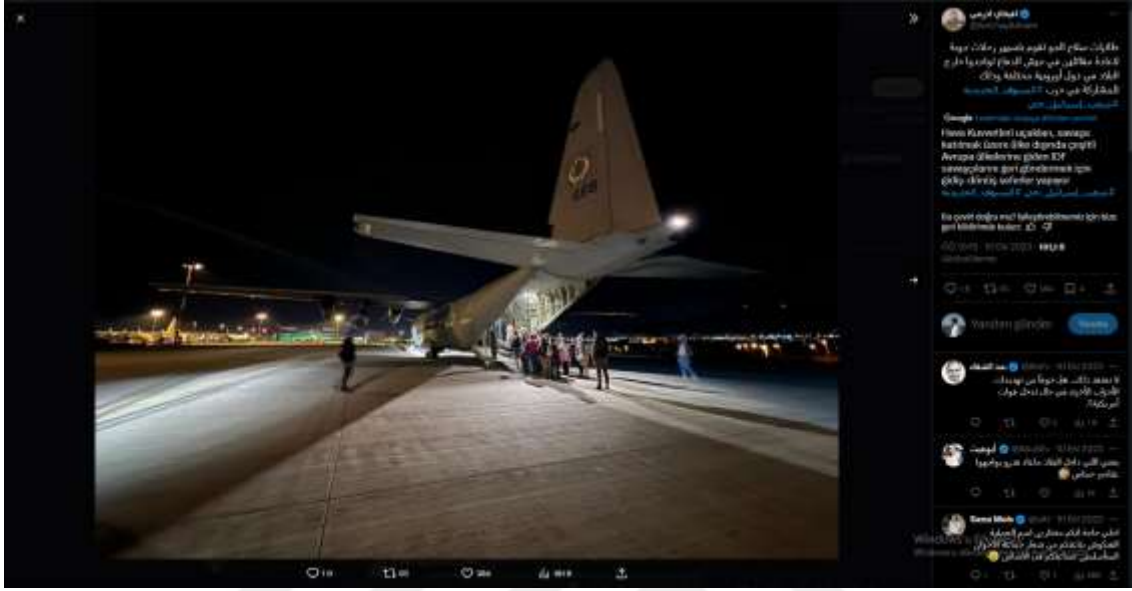
<https://twitter.com/AvichaiAdrae/status/1711272561718292764?t=SKWZ6GxcaV4zWAF1BzxV4A&s=1> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in Gazze Tümeni'nin HAMAS savaşçılarıyla mücadeleye hazır olduğunu, hazırlıklı olduğunu ve yeteneğini göstermek.
- Komutanın muharebeleri yönetme becerisini öne çıkarmak.

Görüntü analizi: 7 Ekim'de HAMAS'ın vurduğu Gazze Tümeni Komutanı ile askerleri arasındaki iletişime dikkat çekmektedir.

8 Numaralı Gönderi

Resim 20. Hava Kuvvetleri Uçakları, Ülke Dışında Bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri Savaşçılarını Geri Göndermek İçin Uçuş Gerçekleştiriyor

Kaynak: Adrae, A. (2023, 10 Ekim). *Hava Kuvvetleri uçakları, ülke dışında bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri savaşçılarını geri göndermek için uçuş gerçekleştiriyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdrae/status/1711641551309299814?t=QC2VfkpGFdJPQw90tPhXmg&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: Savaşa katılmaya tam hazırlığın ve hazırlığı göstermenin yanı sıra tüm ülkelerden İsrailli savaşçıların getirilmesi.

Görüntü analizi: Fotoğrafı inceleyin.

9 Numaralı Gönderi

Resim 21. İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS Örgütüyle Bağlantılı Terörist Hedeflere Yoğun Baskınlar Düzenlemeye Devam Ediyor

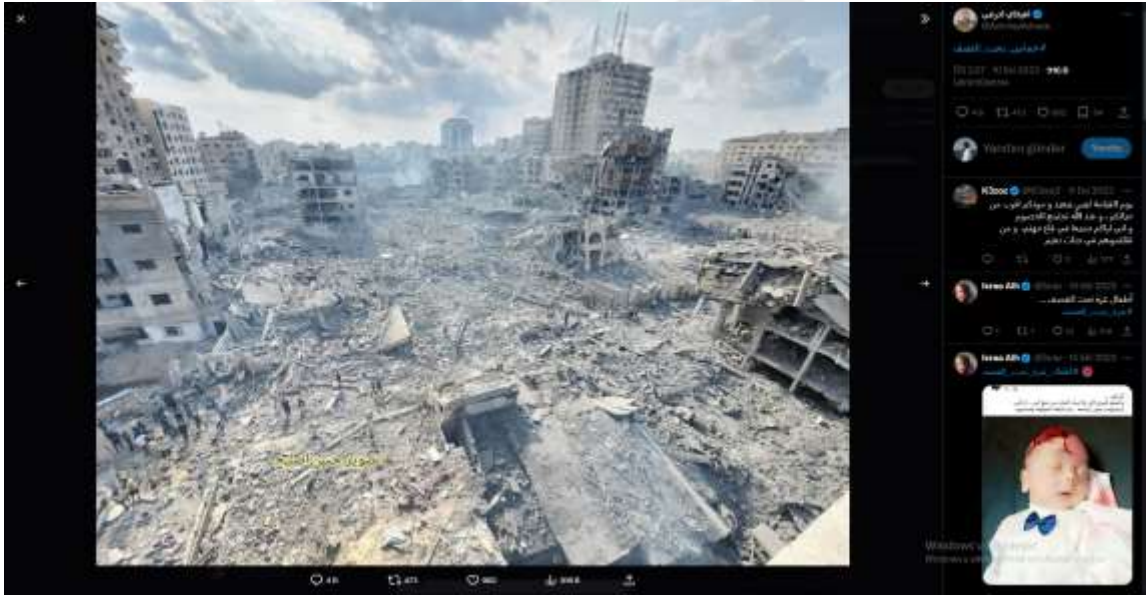
Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Ekim). *İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS örgütüyle bağlantılı terörist hedeflere yoğun baskınlar düzenlemeye devam ediyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711679007685534016?t=S_eLszuj3LbRG4Lw-AqNzA&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İsrail'in caydırıcı gücünü ortaya koymak, İsrail'in bir terör örgütüyle karşı karşıya olduğu gerçeğine odaklanmak ve Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıyı, saldırı değil, meşru müdafaa eylemi gerçekleştirdiğini ve amacının koruma olduğunu göstererek meşrulaştırmak.
- b. Sivilleri terörden kurtarmak.

10 Numaralı Gönderi

Resim 22. HAMAS Bombardıman Altında

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Ekim). *HAMAS bombardıman altında*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711720207595512023?t=U34o9E5E6LdOXuBw2sIJcw&s=19> adresinden edinilmiştir.

Görüntü analizi: Fotoğraflar; İsrail savaş uçaklarının yaptığı yıkımın boyutlarını, HAMAS'ın bombardıman altında olduğunu kanıtı olarak göstermektedir.

11 Numaralı Gönderi

Resim 23. İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS Siyasi Bürosunun Bir Üyesini Ortadan Kaldırıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Ekim). *İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS siyasi bürosunun bir üyesini ortadan kaldırıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711735057050718608?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: HAMAS hareketinin siyasi büro üyelerinden birine karşı gerçekleştirdiği suikast operasyonunda İsrail Silahlı Kuvvetleri'nin gücünü öne çıkarmakta ve hedef göstermeyi İsrail'e yönelik operasyonların planlanmasına katılması nedeniyle meşrulaştırmaktadır.

12 Numaralı Gönderi

Resim 23. HAMAS ve IŞİD, Bir Madalyonun İki Yüzüdür

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Ekim). *HAMAS ve IŞİD bir madalyonun iki yüzüdür*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711826985956094090?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: HAMAS hakkındaki terörizm fikrini pekiştirmek amacıyla HAMAS hareketini, küresel olarak dışlanmış ve uluslararası alanda savaştan IŞİD çetesiyle karşılaştırmak ve tasvir etmek.

13 Numaralı Gönderi

Resim 24. Amerikan Mühimmatını Taşıyan İlk Uçak İsrail'e İniyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 11 Ekim). *Amerikan mühimmatını taşıyan ilk uçak İsrail'e iniyor*. 21 Ocak

2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711852029012840653?t=hRtEX4xLIMeAwIR8GD5zyQ&s=19>
adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Bölgenin ilk ve en güçlü ordusu olan ve bölgesel istikrara katkı sağlayan İsrail ordusunun gücünü vurgulamak.
- İsrail'in ilk müttefiki olan Amerika Birleşik Devletleri'nin gücünü, ona mühimmat ve konsantre bomba tedarik ettiğini göstermek.

14 Numaralı Gönderi

Resim 25. HAMAS Yanlış Hesap Yaptı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 11 Ekim). *HAMAS yanlış hesap yaptı*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711999018799145080?t=kGpj70g7IKGW4jSdtmyGvA&s=19>
adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail işgal uçaklarının Filistinli sivilleri hedef almasından HAMAS'ı sorumlu tutmak.

- b. Filistinli sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak.
- c. Anlamsız bir kelimenin kullanılması; Filistin toplumundaki bölünmeyi ve ayrımcılığı güçlendirmek.
- d. Gazze Şeridi'nin yıkımından HAMAS'ın sorumlu olduğunu göstermek.

Görüntü analizi: Gazze Şeridi'nin yıkımından el-Kassam Tugayları Başkomutanı Muhammed el-Dayf sorumlu tutulmaktadır.

15 Numaralı Gönderi

Resim 26. İsrail Savunma Kuvvetleri, Gazze Şeridi'nde Benzeri Görülmemiş Saldırı Operasyonları Başlatıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 11 Ekim). *İsrail Savunma Kuvvetleri, Gazze Şeridi'nde benzeri görülmemiş saldırı operasyonları başlatıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712014181518512243?t=5qVwYkFXmH7wzhJO4eFRQ&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: İsrail Hava Kuvvetleri'nin gerçekleştirdiği şiddetli saldırı ve ateş halkalarının ve tüm alanların yıkılmasının gerekçesi, bu alanların Gazze kuşatma bölgesine yönelik saldırıya katılan teröristler tarafından kullanılmasıdır.

Görüntü analizi: İsrail Hava Kuvvetlerinin bombalama gücünün ve terörizm için kullanılan alanların kapsamlı coğrafi araştırmasının kanıtı.

16 Numaralı Gönderi

Resim 27. HAMAS'ın Teçhizatları Arasında Bulunan Terör Örgütü IŞİD'in Bayrağının Resmidir

Kaynak: Adrae, A. (2023, 12 Ekim). *HAMAS'ın teçhizatları arasında bulunan terör örgütü IŞİD'in bayrağının resmidir*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdrae/status/1712382022633615829?t=Nkv8zHorsCXBIY9i_hJDpQ&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: HAMAS'ı İslam'dan arındırmak ve onu uluslararası alanda savaşan terör örgütü IŞİD'e benzetmek ve İslam'ın HAMAS açısından masum olduğunu göstermek.

Görüntü analizi: Takipçilerin güveninin güçlendirilmesi ve İsrail anlatısının samimiyetinin kanıtı.

17 Numaralı Gönderi

**Resim 28. Genelkurmay Başkanı: İnsan Hayvanlarının Katili HAMAS
Teröristlerinin Çocuklarımızı, Kadınlarımızı, Erkeklerimizi Katlettiği Acımasız,
İğrenç ve Ani Olaydan Beş Gün Sonrası**

Kaynak: Adraee, A. (2023, 12 Ekim). *Genelkurmay Başkanı: İnsan hayvanlarının katili HAMAS teröristlerinin çocuklarımızı, kadınlarımızı, erkeklerimizi katlettiği acımasız, iğrenç ve ani olaydan beş gün sonrası*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712453557104857434?t=jgTWD87aXYCLyBd317H6Tw&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ın vahşi, çirkin bir terör katliamı gerçekleştirdiğinin gösterilmesi, HAMAS'ın insani hayvanlara benzetilmesi, çocukların öldürülmesi, kadınlara tecavüz edilmesi.
- İsrail'in operasyonuna Tevrat'ta geçen bir isim olan “Demir Kılıçlar” denmesi ve ismin amacı, İsrail'in kendisine saldırmaya çalışan herkesi vurmasıdır.

18 Numaralı Gönderi

Resim 29. Yalancı Aruri Dünyayı ve İslam'ı Aldatmayın

Kaynak: Adraee, A. (2023, 12 Ekim). *Yalancı Aruri Dünyayı ve İslam'ı aldatmayın*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712474282100654312?t=nk5rd3IygF1eWFJAQbzcKA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Salih el-Aruri'ye saldırı ve onun IŞİD lideriyle kıyaslanması.
- Salih el-Aruri'nin hikayesini yalanlayarak İslam'ı kınamak ve savaşçıların en korkunç katliamları yaptığını söylemek.

Görüntü analizi:

- Komutan Salih el-Aruri'yi, IŞİD'in uluslararası alanda dışlanmış lideri Ebubekir el-Bağdadi'ye benzetmek.
- Salih el-Aruri daha sonra İsrail tarafından suikaste uğradı.

19 Numaralı Gönderi

Resim 30. Çabalarımızı Savaş Hedeflerini Gerçekleştirmeye Odaklıyoruz

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Ekim). *Çabalarımızı savaş hedeflerini gerçekleştirmeye odaklıyoruz*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichayAdraee/status/1713105925135896603?t=mZ0FaxHKRGiUneHyT2ZkVA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze'yi yöneten örgütü ortadan kaldırmak için tehdit etmek.
- Korkunç olarak nitelendirdiği saldırının ardından devlete kendisini savunduğunu göstermek.
- Gazze organizasyonlarının IŞİD ve terör örgütlerine benzetilmesi.

20 Numaralı Gönderi

Resim 31. HAMAS, Gazzelilerin Gazze Vadisi'nin Güneyine Doğru Hareketini Bu Şekilde Engellemeye Çalışıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Ekim). *HAMAS, Gazzelilerin Gazze Vadisi'nin güneyine doğru hareketini bu şekilde engellemeye çalışıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713243805896343762?t=XK1RuQYth6ZgnvvirQScvw&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Defalarca “canlı kalkan” sözcüğünü kullanmak ve HAMAS'ı, vatandaşların güneye kaçıp onları insan kalkanı olarak kullanmak ve arkalarına saklanmak için kaçmasını engellemekle suçlamak.
- Yerel halkı HAMAS liderlerine düşman etmek.

Görüntü analizi: İsrail'in söyleminin doğruluğunun kanıtı.

21 Numaralı Gönderi

Resim 32. Bir Bid'atın Arkasında Dua Etmek Bid'at mıdır? Eğer Bu Bid'atçı, Gazze Şeridi'ni Cehenneme ve Karanlığa Sürükleyen Bir Rejimden Geliyorsa?

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Ekim). *Bir bid'atın arkasında dua etmek bid'at mıdır? Eğer bu bid'atçı, Gazze Şeridi'ni cehenneme ve karanlığa sürükleyen bir rejimden geliyorsa?* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713251957228351624?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ı ve İslami Cihad'ı İslam'dan uzaklaştırmak, onlara terör suçlaması yüklemek ve Gazze Şeridi'ndeki su baskınlarının nedeni olarak kamuoyunu onlara karşı kışkırtmak.
- Halk ile liderler arasındaki ayırım ve liderlerin halkın acılarından uzakta, yurt dışında tünellerde veya otellerde bulunması.

Görüntü analizi: Liderlerle insanları birbirinden ayırmak.

22 Numaralı Gönderi

Resim 33. Gazze Kuşatma Bölgesindeki Yerleşim Yerlerinden Birindeki Vahşet Resimleri. Bunlar HAMAS'ın Eylemleri

Kaynak: Adraee, A. (2023, 16 Ekim). *Gazze kuşatma bölgesindeki yerleşim yerlerinden birindeki vahşet resimleri. Bunlar HAMAS'ın eylemleri.* 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713855999512133794?t=2pxgplhOXXKcOh-YyWv_pzA&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsraillilere karşı yapılan yerleşim yerlerinden birinde yaşananların abartılması ve İsraillilerin maruz kaldığı dehşeti gösteren resimler sergilenmesi, daha sonra İsrail uçaklarının İsrail bölgelerini bombalayan ve İsrailli sivilleri öldüren kişiler olduğu ortaya çıktı.
- İsrail, Yahudilere karşı en büyük katliamları gerçekleştiren IŞİD suç örgütüyle mücadele ediyor.

Görüntü analizi: İsrail söyleminin kanıtı ve söylemin kanıtlarla güçlendirilmesi.

23 Numaralı Gönderi

Resim 34. Genelkurmay Başkanı: İsrail Savunma Kuvvetleri, Göreve Bağlılığı Sayesinde Kazanacaktır

Kaynak: Adraee, A. (2023, 17 Ekim). *Genelkurmay Başkanı: İsrail Savunma Kuvvetleri, göreve bağlılığı sayesinde kazanacaktır*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714142766077300973?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Güç gösterisi ve Gazze Şeridi'ne kara saldırısı için hazırlıklı olduğunu gösterilmesi.
- İsrail'e savunma pozisyonu ve saldırıya uğrayan devletin haklı bir devlet olduğunu ve galip geleceğini göstermek.
- Askerler arasındaki yakınlığı ve uyumu gösterin, böylece zafere ulaşacak ve görevi tamamlayacaklardır.

Görüntü analizi: Genelkurmay Başkanının muharebenin komutanı olarak güçlendirilmesi ve sözcünün beyanının teyit edilmesi.

24 Numaralı Gönderi

Resim 35. UNRWA'nın HAMAS'ın Vahşeti ve Suçluluğundan Duyduğu Korku

Kaynak: Adraee, A. (2023, 17 Ekim). *UNRWA'nın HAMAS'ın vahşeti ve suçluluğundan duyduğu korku*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714203170866393416?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'a karşı kışkırtma ve HAMAS ile halk arasında ayırım yapılması.
- Uluslararası örgüt "UNRWA"ya HAMAS'la iş birliği yaptığı yönünde suçlamalar yöneltiliyor.
- UNRWA'nın HAMAS tarafından baskı altına alındığını ve iş birliğinin tehdit altında olduğunu göstermek.
- HAMAS'ın tüm yardımları çaldığını ve halkı umursamadığını göstermek.

Görüntü analizi: İşgalin HAMAS liderliği tarafından tehdit altında olduğunu göstermek.

25 Numaralı Gönderi

Resim 36. Liderler Cennette, Halk ise Cehennemdedir

Kaynak: Adraee, A. (2023, 17 Ekim). *Liderler cennette, halk ise cehennemdedir*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714264532883734553?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze Şeridi sakinlerini HAMAS hareketine liderlik etmeye teşvik etmek.
- HAMAS'ın liderliğinin yerinden edilmeden uzakta rahat bir yaşam sürmesini göstermek.
- Yaşananları ve HAMAS'ın cehennemin kapılarını Gazze'ye açtığını abartmak.
- Gazze Şeridi'nde yaşanan yıkım ve katliamlardan HAMAS'ı sorumlu tutmak.
- HAMAS'ın Gazze'ye cehennem getirdiğini göstermek.

Görüntü analizi: HAMAS hareketinin liderliğini, Gazze'nin maruz kaldığı yerinden edilmeden, acılardan ve bombalamalardan uzak, rahat bir yaşam sürüyormuş gibi göstermek.

26 Numaralı Gönderi

Resim 37. (Hangi Günahtan Dolayı Öldürüldünüz?) İslami Cihad Terör Örgütünün Roketleri el-Baptist Hastanesi'nde Sivilleri Öldürdü

Kaynak: Adrace, A. (2023, 18 Ekim). *(Hangi günahtan dolayı öldürüldünüz?) İslami Cihad terör örgütünün roketleri el-Baptisti Hastanesi'nde sivilleri öldürdü.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdrace/status/1714419643819934016?t=3dnezem39bTXsKzWzBq0sA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İslami Cihad hareketini Baptist Hastanesini bombalamakla ve bu terör hareketini daha önce İsraililere karşı terör eylemleri gerçekleştirmekle suçlamak.
- İsrail'in Baptist Hastanesi'ni bombalamasını uluslararası kurumlar nezdinde meşrulaştırma ve reddetme girişi.

Görüntü analizi: Suçu İslami Cihad'a yüklemek ve İsrail ordusunun, Baptist Hastanesi'nin bombalanmasından kaçınması.

27 Numaralı Gönderi

Resim 38. Havadan Çekilen Fotoğrafın İncelenmesi, Baptist Hastanesi'nin Otopark Dışında Doğrudan İsabet Almadığını Doğruluyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 18 Ekim). *Havadan çekilen fotoğrafın incelenmesi, Baptist Hastanesi'nin otopark dışında doğrudan isabet almadığını doğruluyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714536342950998271?t=2G25bF08_aFXJcs9lw50PA&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: İşgalcilerin 500 şehidin hayatına mal olan bir katliam gerçekleştirdiği Baptist Hastanesi avlusunun bombalanmasının sorumluluğundan kaçma girişimi.

Görüntü analizi: İsrail'in havadan, denizden veya karadan herhangi bir saldırısının olmayacağı yönündeki anlatısını güçlendirmek.

28 Numaralı Gönderi

Resim 39. Güçlerimiz HAMAS'ın Seçkin Güçlerinden Onlarca Mensubu İmha Etti

Kaynak: Adraee, A. (2023, 19 Ekim). *Güçlerimiz HAMAS'ın seçkin güçlerinden onlarca mensubu imha etti*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichayAdraee/status/1714865325051637977?t=m-UeGG9miQg4tBmqFdaT-w&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in kendisini savunduğunu ve bir terör örgütüyle karşı karşıya olduğunu göstermek.
- Kamu Güvenliği Hizmetinin liderler hakkındaki bilgilere erişme becerisini göstermek.
- Hava Kuvvetlerinin liderleri hedef almadaki gücünün vurgulanması.
- Öldürme gerekçesi; Gazze kuşatma bölgesine yapılan saldırı.

29 Numaralı Gönderi

Resim 40. HAMAS, Kaçırılanları Sanki İnsani Nedenlerle Geri Vermiş Gibi Göstermeye Çalışıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 20 Ekim). *HAMAS, kaçırılanları sanki insani nedenlerle geri vermiş gibi göstermeye çalışıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichayAdraee/status/1715446547767325113?t=0HHUKZjCKOUrUVJB0dL8qw&s=1> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: HAMAS, insani gerekçelerle İsraili tutukluları serbest bıraktıktan sonra, imajını iyileştirmeye çalışan iğrenç ve suç örgütü olmakla suçlandı.

30 Numaralı Gönderi

Resim 41. Gazze Şeridi'ndeki HAMAS'a ait Terör Hedeflerini Yok Etmeye ve Teröristleri Ortadan Kaldırmaya Devam Ediyoruz

Kaynak: Adraee, A. (2023, 21 Ekim). *Gazze Şeridi'ndeki HAMAS'a ait terör hedeflerini yok etmeye ve teröristleri ortadan kaldırmaya devam ediyoruz*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1715667502703825391?t=kEudOJ-g5VQDQYXdDAzd9w&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordunun hedefleri vurma ve direniş savaşılarına suikast düzenleme yeteneğini göstermek.
- HAMAS ile Gazze'deki Filistinli vatandaşlar arasındaki ayrım.
- HAMAS ve İslami Cihat'ı, roketlerinin saçma bir şekilde Filistinlilerin başlarına düştüğünü söyleyerek Filistinli sivilleri öldürmekle suçlamak ve İsrail'i bu cinayetten temize çıkarmak.

31 Numaralı Gönderi

Resim 42. Güneş Terörizme Hizmet Edecek Şekilde Yönlendiriliyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 22 Ekim). *Güneş terörizme hizmet edecek şekilde yönlendiriliyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716050524833734714?t=DRjMW2Vsrqf6BUWo62RjYw&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ın Filistin halkının acılarına, hastanelerdeki acılarına kayıtsız kaldığını, yakıtı tünellerde ve bombardıman uçaklarında kullandığını göstermek.

- b. Gazzelileri HAMAS'a karşı kışkırtmak.
- c. Akaryakıtın terör amacıyla kullanılması pahasına hastaneleri ihmal ederek HAMAS'ın önceliklerini tersine çevirmek.
- d. İsrail'in, yakıtın Gazze Şeridi'ne girmesini engellemeyi haklı göstermesi ve reddetmesi.

32 Numaralı Gönderi

Resim 43. Hamas Sivilleri Bu Şekilde Canlı Kalkan Olarak Kullanıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 22 Ekim). *HAMAS sivilleri bu şekilde canlı kalkan olarak kullanıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716145370651095519?t=SQQkJx50z_B4oYhPIImE9w&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Anaokulları, okullar ve camilerin silah deposu olarak kullanılması nedeniyle Filistinli sivillerin ve çocukların öldürülmesinden HAMAS'ı sorumlu tutmak ve işgal kuvvetleri tarafından sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak.
- b. HAMAS'ın Gazze halkına terör uyguladığını ve onları canlı kalkan olarak kullandığını göstermek.

33 Numaralı Gönderi

Resim 44. Hamas'ın Elinde Bulunan Yarım Milyon Litreden Fazla Dizel Yakıt Böyle Görünüyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 24 Ekim). *HAMAS'ın elinde bulunan yarım milyon litreden fazla dizel yakıt böyle görünüyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716705535175631198?t=sCBIsK7Wr41Ljol7imRaAg&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS hareketinin liderini terör örgütü IŞİD'in lideri “Bağdadi”ye benzetmek.
- HAMAS'ı tüneller için yakıt çalmakla suçlamak.
- HAMAS'a karşı kışkırtma ve yakıtın hastanelere ulaşamamasından HAMAS'ın sorumlu tutulması.

34 Numaralı Gönderi

Resim 45. Genelkurmay Başkanı: Bu Savaşın Tek Başlığı Vardır, Başka Başlığı Yoktur. Bunun Bedelini HAMAS Liderleri Ödeyecek

Kaynak: Adraee, A. (2023, 24 Ekim). *Genelkurmay Başkanı: Bu savaşın tek başlığı vardır, başka başlığı yoktur. Bunun bedelini HAMAS liderleri ödeyecek.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716813510146142460?t=ZcwGeNEz00JW2bPJKiaUhQ&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: Saldırıya uğrayan ve saldırganı geri püskürten İsrail'i meşru müdafaa durumunda göstermek ve HAMAS'a bunun bedelini ödeyeceği tehdidinde bulunmak.

35 Numaralı Gönderi

Resim 46. Bizim, HAMAS'la Aramızdaki Fark

Kaynak: Adraee, A. (2023, 25 Ekim). *Bizim, HAMAS'la aramızdaki fark*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717067722259857506?t=pTEA7pQNcnXiZglB26GGXA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Direnişe kışkırtma ve işgalin öldürme tanımının inkâr edilmesi.
- İşgalin kurtarıcı olduğunu, öldürenin de HAMAS (İŞİD) olduğunu göstermek ve bununla övünmek.
- HAMAS'ın sivilleri katleden İŞİD gibi gösterilmesi.
- Direnişe kışkırtma ve imajını bozma.

Görüntü analizi: Direnişin imajını çarpıtmak ve İsrail ordusunun imajını iyileştirmek.

36 Numaralı Gönderi

Resim 47. İsrail Savunma Kuvvetleri, Korkunç Terör Örgütü HAMAS ile Savaşıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 25 Ekim). *İsrail Savunma Kuvvetleri, korkunç terör örgütü HAMAS ile savaşıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717089441292927335?s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Hedeflenen hedefe, yani HAMAS'a odaklanmak, HAMAS ile Filistin halkı arasında ayırım yapmak ve Gazze'ye yönelik saldırıyı meşrulaştırmak.

- b. HAMAS, sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak için sivillerin arasına saklanıp onları canlı kalkan olarak kullanmasıyla sorumluluğunu sınırlandırıyor.
- c. Bölge sakinlerine, hedeflenen bölgelerden yerinden edilme konusunda bir uyarı.
- d. HAMAS, terör örgütü IŞİD'i terörizmle suçlamak için defalarca kullanıyor.

37 Numaralı Gönderi

Resim 48. Suça Yönelik Operasyonu Gerçekleştiren Teröristlerden Birinin Elinde Bulunan Bir Kâğıt

Kaynak: Adraee, A. (2023, 25 Ekim). *Suça yönelik operasyonu gerçekleştiren teröristlerden birinin elinde bulunan bir kâğıt*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717113361605738916?t=BIRUpJLv9LMysG9j2xz3qQ&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Gazze Şeridi'ne yapılan saldırıya gerekçe bulmak ve 7 Ekim saldırısına katılanların en korkunç katliamları merhametsizce gerçekleştirdikleri gerçeğine odaklanmak.
- b. HAMAS savaşçılarının Yahudileri öldürme emri aldığı bahanesiyle Gazze'deki cinayeti meşrulaştırmak.

- c. Eski Müslüman liderlere saldırıp onları aynı suçları işlemekle itham etmek ve HAMAS'ın da onları örnek aldığını göstermek.

Görüntü analizi: Ordu sözcüsünün söyleminin doğruluğunu belirtmek.

38 Numaralı Gönderi

Resim 49. Maskeli adam Huzeyfe el-Kahlut'un Tıpkı IŞİD Liderlerinin Kadın ve Çocukların Arkasına Saklandığı Gibi Kufiyyenin Arkasına Saklandığını Gösteriyor

Kaynak: Adrace, A. (2023, 28 Ekim). *Maskeli adam Huzeyfe el-Kahlut'un tıpkı IŞİD liderlerinin kadın ve çocukların arkasına saklandığı gibi keffiyenin arkasına saklandığını gösteriyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdrace/status/1718293657877368943?t=egG-73LO_Wty9mFDiYAEhQ&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. el-Kassam Tugayları savaşçıları tecavüz, kafa kesme ve kafa kesmeyle suçlayarak İslam'dan ve insanlıktan uzaklaştırmak.
- b. Direnişin ve liderlerinin ya harcama yaparken ya da perde arkasında saklandıkları konusunda kamuoyunun zihninde bir resim çizmek.

- c. İsrail'e karşı medya savaşının lideri olan el-Kassam Tugayları sözcüsüne yönelik kışkırtma.
- d. Şin Bet ve Askeri İstihbarat'ın el-Kassam sözcüsünün yüzündeki perdeyi kaldırma becerisini göstermek.

39 Numaralı Gönderi

Resim 50. HAMAS'ı Yok Etmeye Hız Kesmeden Devam Ediyoruz

Kaynak: Adraee, A. (2023, 29 Ekim). *HAMAS'ı yok etmeye hız kesmeden devam ediyoruz*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718519711984497018?t=MjG6Q-CUKelctqiYyjJMVA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Direniş liderlerine zulmedilmeye ve tasfiye edilmeye devam edileceği tehdidinde bulunmak.
- b. HAMAS'ın "İŞİD" olduğu fikrinin tekrarlanarak pekiştirilmesi.
- c. Bir Kuran ayetinden alıntı yaparak ve dini söylemlerle duygu ve hislere hitap etmek.

Görüntü analizi: Şehit fotoğraflarını sergileyerek Filistin halkının moralini bozmak

40 Numaralı Gönderi

Resim 51. Güçlerimiz Gazze Şeridi'nin Kuzeyinde Kara Faaliyetlerini Sürdürüyor. Gazze Şeridi'nde Teröristler Etkisiz Hale Getirildi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 29 Ekim). *Güçlerimiz Gazze Şeridi'nin kuzeyinde kara faaliyetlerini sürdürüyor. Gazze Şeridi'nde teröristler etkisiz hale getirildi.* 21 Ocak 2025 tarihinde

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718609400481321191?t=CjWuNeMiaf_ILmG5hiFkaA&s=19

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail Ordusu ve Hava Kuvvetlerinin hedefleri vurma yeteneğini göstermek, savaş ve bilgi yeteneklerini sergilemek.
- İsrail'in caydırıcı gücünü ortaya koymak.
- Ordunun direniş savaşçıları takip etme ve direnişi destekleyen halkın moralini bozma becerisi.

Görüntü analizi: İsrail ordusunun saha üzerindeki kontrolünü ve özgürce hareket etme yeteneğini gösteriyor.

41 Numaralı Gönderi

Resim 52. HAMAS Üyeleri Tarafından Terör Eylemleri Başlatmak Üzere Eğitim Amacıyla Kullanılan, Cebaliya'nın Batısındaki Askeri Terörü Yönlendirme Kompleksinin Görüntüsü

Kaynak: Adraee, A. (2023, 31Ekim). *HAMAS üyeleri tarafından terör eylemleri başlatmak üzere eğitim amacıyla kullanılan, Cebaliya'nın batısındaki askeri terörü yönlendirme kompleksinin görüntüsü.* 21

Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1719409655464484895?t=1AOTWT_gou-thhRHl4qSNQ&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Dikkatin direnişin performansından başka yöne çekilmesi.
- Ordunun kısa sürede çok sayıda hedefi gerçekleştirme konusundaki istihbarat ve operasyonel yeteneklerinin ve direniş savaşçılarını takip etme ve ortadan kaldırma yeteneklerinin vurgulanması.
- Cebaliye'nin batısının hedef alınmasının gerekçesi.
- Direnin İsrail ordusu karşısındaki kayıplarının abartılması.

Görüntü analizi: Drone fotoğrafları ve verilerle ordunun iddiasının doğruluğunun kanıtlanması.

42 Numaralı Gönderi

Resim 53. Dün Deniz Füzeleri Kızıldeniz Bölgesine Ulaştı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 1 Kasım). *Dün deniz füzeleri Kızıldeniz bölgesine ulaştı*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1719606766810304761> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in birçok cephede savaşla karşı karşıya olduğunu göstererek takipçilerin duygularına hitap etmek.
- Kızıldeniz'deki Donanmanın hazırlık durumunun gözden geçirilmesi.

Görüntü analizi: Güç gösterisi.

43 Numaralı Gönderi

Resim 54. Özel Kuvvetler, Topçu Birliklerinin Yardımıyla Sabotajcılarla Şiddetli Ve Uzun Süreli Çatışmalar Gerçekleştirdi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 2 Kasım). *Özel Kuvvetler, topçu birliklerinin yardımıyla sabotajcılarla şiddetli ve uzun süreli çatışmalar gerçekleştirdi*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1719977773656080855> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Tüm hava ve kara silahlarıyla güç gösterisi.
- Ordunun direniş karşısında sonuç alma becerisinin gözden geçirilmesi.
- Ordunun faaliyetlerini, gece geç saatlerde çalışabilme yeteneğini ve teröristleri vurma yeteneğini vurgulamak.

Gizli anlam analizi: Bir güç gösterisi ve İsrail'in meşru müdafaa durumunda olduğu fikrinin pekiştirilmesi.

44 Numaralı Gönderi

Resim 55. Genelkurmay Başkanı: Hava Kuvvetleri Gazze Şeridi'nde Büyük Bir Kuvvetle Faaliyet Göstermektedir

Kaynak: Adraee, A. (2023, 2 Kasım). *Genelkurmay Başkanı: Hava Kuvvetleri Gazze Şeridi'nde büyük bir kuvvetle faaliyet göstermektedir.* 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720079466368778515> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Performansta güç ve kararlılık göstermek.
- Hava Kuvvetlerinin her zaman hazır olup olmadığının gözden geçirilmesi.

46 Numaralı Gönderi

Resim 57. Ambulansların Hedef Alınmasından Bahseden HAMAS'ın Sözcülerini Gösteren Resim

Kaynak: Adraee, A. (2023, 3 Kasım). *Ambulansların hedef alınmasından bahseden HAMAS'ın sözcülerini gösteren resim*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720505953022263344> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordunun ambulansları bombalamasını meşrulaştırmak ve sorumluluğu direniş savaşçılarıyla sınırlandırmak.
- Ambulansların direniş savaşçıları tarafından kullanıldığına ilişkin iddia.

47 Numaralı Gönderi

Resim 58. Güneydeki Sivil Hareket İçin Güvenli Yol

Kaynak: Adraee, A. (2023, 5 Kasım). *Güneydeki sivil hareket için güvenli yol*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720917602522820925> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS onların güneye gitmesini engellediği için yerinden edilenlerin maruz kaldıklarından HAMAS'ı sorumlu tutmak.

- b. İsrail'in uluslararası yasalara bağlı olduğunu ve yerinden edilmiş insanlar için insani alanların güvenliğini sağladığını göstermek.
- c. Gazze'deki halk HAMAS terörünün kurbanıdır.

Görüntü analizi: Tekrarlanan uyarılarla İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri için duyduğu endişeyi göstermektedir.

48 Numaralı Gönderi

Resim 59. Roket Fırlatma Rampaları ve Endonezya Hastanesinin Altında Yer Alan Bir Tünel

Kaynak: Adraee, A. (2023, 5 Kasım). *Roket fırlatma rampaları ve Endonezya hastanesinin altında yer alan bir tünel*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1721189886491869667> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Endonezya hastanesinin hedef alınmasının gerekçesi, çünkü HAMAS burayı terörist karargâhı olarak kullanıyordu.

- b. Sorumluluğun, hastaneyi terör merkezine dönüştüren ve yer altında komuta ve kontrol merkezi inşa eden HAMAS hareketiyle sınırlandırılması.

Görüntü analizi: İzleyicilerin güvenini arttırmak ve konuşmacının anlatımına inanmak.

49 Numaralı Gönderi

Resim 60. Şeyh Rıdvan Mahallesiindeki Evin Bir Odasında Roketler Yapılıyor, Diğer Odada İse Çocuklar Uyuyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 9 Kasım). *Şeyh Rıdvan mahallesiindeki evin bir odasında roketler yapılıyor, diğer odada ise çocuklar uyuyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722535866596295159> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Yerleşim bölgelerinin ve okulların bombalanmasını haklı çıkarmak.
- b. Çocuk odalarını cephane deposu olarak kullanarak direnişe kayıtsızlık ve umursamazlık göstermek.

Görüntü analizi:

- a. Sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak.

b. İsrail propagandasının doğruluğunun kanıtı.

50 Numaralı Gönderi

Resim 61. Genelkurmay Başkanı ve Genel Güvenlik Teşkilatının Başkanı Kara Kuvvetleriyle Birlikte Gazze Şeridi'nin Derinliklerine Girdi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 9 Kasım). *Genelkurmay Başkanı ve Genel Güvenlik Teşkilatının başkanı kara kuvvetleriyle birlikte Gazze Şeridi'nin derinliklerine girdi.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722669584518402475> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail ordusunun muharebe birimlerinin planlanması ve uyumu açısından gücünün vurgulanması.
- Ordu ile Kamu Güvenliği Teşkilatı arasında ortak iş birliğinin gösterilmesi.

Görüntü analizi: Genelkurmay Başkanı ve Genel Güvenlik Teşkilatı Başkanının inceleme fotoğrafı.

51 Numaralı Gönderi

Resim 62. Yemen'den İsrail'e Doğru Fırlatılan Füze Başarılı Bir Şekilde Durduruldu

Kaynak: Adraee, A. (2023, 9 Kasım). *Yemen'den İsrail'e doğru fırlatılan füze başarılı bir şekilde durduruldu*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722674705176338630> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: İsrail hava savunmasının ve Demir Kubbe sisteminin gücünü ülke dışındaki hedeflerle karşı karşıya getirdiğini göstermektedir.

52 Numaralı Gönderi

كمية متراكمة	وسيلة تم ضبطها
405	الأسلحة النارية
207	معدات الموارد البشرية للمقاتلين
2329	المعدات النارية والوسائل القتالية شديدة الانفجار
1351	مخلفات الرصاص
15	مبارز معاد للفرجة
407	الذخائر المتفجرة + المتفجرات
502	أجهزة الاتصال، الكاميرات، المعدات الإلكترونية
4	البصريات
6	السيارات
742	أجزاء مختلفة

تفاصيل الوسائل القتالية التي تم العثور عليها
10.11.2023

Resim 63. Bulunan Silahların Detayları

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Kasım). *Bulunan silahların detayları*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723025498379256001> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- IŞİD'e benzediği fikrini güçlendirmek için IŞİD, HAMAS kelimesinin tekrar tekrar kullanılması.
- Ordunun ve hava kuvvetlerinin hedefleri yok etme gücünü ve hedefleri vurmadaki doğruluğunu göstermek.

53 Numaralı Gönderi

Resim 64. Hizbullah Neden Lübnan'ı ve Şii Toplumunu Kendilerine Ait Olmayan Bir Savaşa Sokmak Konusunda Israr Ediyor ve Neden Bir IŞİD Örgütüyle Dayanışma İçinde?

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Kasım). *Hizbullah neden Lübnan'ı ve Şii toplumunu kendilerine ait olmayan bir savaşa sokmak konusunda ısrar ediyor ve neden bir IŞİD örgütüyle dayanışma içinde?* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723035357392884194> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Lübnan halkını Hizbullah'a karşı kıskırtmak ve bunun Lübnan'ı kendilerinin hiç alakası olmayan bir savaşa sürükleyeceğini iddia etmek.
- HAMAS'ı masumları, çocukları ve kadınları katleden kafir bir örgüt olarak İslam'dan arındırmak.
- Sivillerin kafasını keserek, onlara tecavüz ederek ve öldürerek HAMAS'ın imajını çarpıtmak.

54 Numaralı Gönderi

Resim 65. Başarısız Olan Bir Terör Örgütünün Gazze Şeridi'nde Başlattığı Operasyon Şifa Hastanesi'ni Vurdu

Kaynak: Adraee, A. (2023, 10 Kasım). *Başarısız olan bir terör örgütünün Gazze Şeridi'nde başlattığı operasyon Şifa Hastanesi'ni vurdu.* 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723053350046863534> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Direnîşi Şifa Hastanesi'ni başarısız füzelerle bombalamakla suçlamak.
- Ordunun Şifa Hastanesi'ndeki operasyonunu meşrulaştırmak.

Görüntü analizi: Ordunun hikâyesinin doğruluğunu veriler ve haritalar aracılığıyla kanıtlamak.

55 Numaralı Gönderi

Resim 66. Rantisi Hastanesi'nde Bine Yakın Gazzeliyi Rehin Tutan HAMAS Bölük Komutanının Tasfiyesi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 11 Kasım). *Rantisi Hastanesi'nde bine yakın Gazzeliyi rehin tutan HAMAS bölük komutanının tasfiyesi*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723281723054547304> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Direnış liderleri hakkında kötü bir zihinsel imaj yaratmak.
- Rantisi Hastanesi'nin bombalanmasının gerekçesi: Ahmed Siam suikastı.
- Direnış liderlerinin halkı rehin tuttuğunu gösterme ve kışkırtma.

56 Numaralı Gönderi

Resim 67. İsrail Savunma Kuvvetleri, Suriye İçindeki Direniş Mevzilerine Saldırıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 11 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri, Suriye içindeki direniş mevzilerine saldırıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1723397534775660640> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in saldırıya uğrayan bir devlet olduğunu, meşru müdafaa halinde olduğunu ve birçok cephede savaşla karşı karşıya olduğunu göstermek
- İsrail'in hava savunmasının gücünü gösteren bir görüntü oluşturmak.

57 Numaralı Gönderi

Resim 68. Sinvar, IŞİD Terör Okulunun Başarısız Bir Öğrencisidir

Kaynak: Adraee, A. (2023, 12 Kasım). *Sinvar, IŞİD terör okulunun başarısız bir öğrencisidir*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723653209711915336> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS hareketinin ulusal bir kurtuluş hareketi değil, IŞİD terör çetesi ve terör okulu olarak gösterilmesi.
- “IŞİD” kelimesini küresel olarak dışlanan IŞİD'e benzeterek tekrarlayarak HAMAS ve liderliği hakkında zihinsel bir imaj çizmek.

Görüntü analizi: HAMAS'ın kurucusunun cehennemde olduğunu ve Yahya Sinvar'ı kovduğunu gösteren çizim.

58 Numaralı Gönderi

Resim 69. Cehennem ve Zebanileri Bile Sinvar'ı İnkâr Etmiştir

Kaynak: Adraee, A. (2023, 12 Kasım). *Cehennem ve zebanileri bile Sinvar'ı inkâr etmiştir*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723711627663454636> adresinden edinilmiştir.

Görüntü analizi: HAMAS hareketinin lideri “Sinvar”ı IŞİD'e benzeterek; Onunla alay konusu olan, cehennemin onu kovacağı, Kasım Süleymani ve Ahmed Yasin'in ise onu cehennemden kovacağıdır.

59 Numaralı Gönderi

← **Gönderi**

 افيخاي ادراعي
@AvichayAdraee

#عاجل في عملية مشتركة لجيش الدفاع والشاباك تم اعتقال اكثر من عشرين مخرتا من حماس تم تحويلهم للتحقيق

يقوم افراد الشاباك الى جانب قوات استخبارية وعملية لجيش الدفاع بالعمل مع القوات المتوغلة في قطاع غزة وذلك لجمع الاستخبارات وتنفيذ عمليات خاصة واجراء استجوابات ميدانية بالاضافة الى القبض على مخربي حماس وتقديمهم لمواصلة التحقيق في الشاباك وعند وحدة 504 لهيئة الاستخبارات في إسرائيل.

في النشاط المشترك تم القبض وتحويل اكثر من 20 معتقلا من مخربي حماس من قلب قطاع غزة للتحقيق في اسرائيل.

التحقيق مع العناصر الارهابية ستستخدم للحصول على معلومات استخبارية من الميدان لمواصلة العملية البرية والجهود القتالية

Google tarafından Arapça dilinden çevrildi

#عاجل IDF ve Shin Bet'in ortak operasyonunda yirmiden fazla Hamas teröristi tutuklandı ve soruşturma için nakledildi

Shin Bet üyeleri, IDF istihbaratı ve operasyonel güçleriyle birlikte, Hamas teröristlerini tutuklayıp Shin'de daha ileri soruşturma için öne çıkarmanın yanı sıra istihbarat toplamak, özel operasyonlar yürütmek ve saha sorgulamaları yürütmek için Gazze Şeridi'ne giren güçlerle birlikte çalışıyor. Bet ve İsrail'deki İstihbarat Servisi'nin 504. Biriminde.

Ortak etkinlikte Hamas'lı terörist olan 20'den fazla tutuklu tutuklanarak Gazze Şeridi'nin kalbinden İsrail'e götürüldü.

Kara operasyonunu ve mücadele çalışmalarını sürdürmek amacıyla sahadan istihbarat elde etmek için terörist unsurların araştırılması kullanılacak.

Bu çeviri doğru mu? İyileştirebilmemiz için bize geri bildirimde bulun:

ÖS 9:17 · 12 Kas 2023 · **226,6 B** Görüntülenme

892 64 358 7

Resim 70. İsrail Savunma Kuvvetleri Ve Şin Bet'in Ortak Operasyonunda

Yirmiden Fazla HAMAS Teröristi Tutuklanarak Soruşturma İçin Nakledildi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 12 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri ve Şin Bet'in ortak operasyonunda yirmiden fazla HAMAS teröristi tutuklanarak soruşturma için nakledildi*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1723766986541285640> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordu ile Şin Bet arasında ortak iş birliğinin gösterilmesi.
- Ordunun ve Şin Bet'in teröristlere ulaşma yeteneği.
- İstihbarat güçleri ile ordunun ortak iş birliği sabotajcılara erişimi kolaylaştırıyor.

60 Numaralı Gönderi

Resim 71. HAMAS'ın Altyapısı Bilinçli Olarak Sivil Binaların İçerisine İnşa Edildi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 13 Kasım). *HAMAS'in altyapısı bilinçli olarak sivil binaların içerisine inşa edildi*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723953382715486686> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Asılsız haber yayınlayarak kamuoyunu yanıltmak.

- b. Öldürme gerekçesi; Altyapının sivil binaların içinde olması nedeniyle ordunun teröristleri takip etmek için üstlendiği operasyonların zorluğunu gösteriyor.
- c. el-Şati kampına, okullara, üniversitelere ve evlere baskın yapılması ve bombalanmasının gerekçesi.

Görüntü analizi: Konuşmacının propagandasının doğruluğunu belirtmek için kullanılmıştır.

61 Numaralı Gönderi

Resim 72. İsrail Savunma Kuvvetleri İsrail Devleti'nden Şifa Hastanesi'ne Tıbbi Ekipman, Kuvöz Ve Bebek Maması Teslim Etti

Kaynak: Adraee, A. (2023, 15 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri İsrail Devleti'nden Şifa Hastanesi'ne tıbbi ekipman, kuvöz ve bebek maması teslim etti.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724680656901275719> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Şifa Külliyesi'nde hastaların ve sağlık personelinin korunmasında ordunun rolünün gösterilmesi.

- Görüntü analizi: Konuşmacının propagandasının doğruluğunu belirtmek için kullanılmıştır.

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Kasım). *Fayiz el-Duveyri'ye söyleyin, belki o, gerçeklere dayanarak gerçekliği analiz etmeye başlayacaktır.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724399729360933128> adresinden edinilmiştir.

179

- c. Terörizmin karargâhı olarak, ordunun HAMAS hükümet kompleksine baskın yapmasını meşrulaştırıyor.

Görüntü analizi: Yasama organı ve hükümet kompleksi üzerinde güç ve kontrol gösterisi.

63 Numaralı Gönderi

Resim 74. Savaşçılar Bir Fabrikanın İçinde Buldukları Tünelleri İmha Etti

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Kasım). *Savaşçılar bir fabrikanın içinde buldukları tünelleri imha etti*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724360699743285359> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Savaşın ortasından itibaren yetenek, komuta ve kontrol gösterisi.
- Ordunun HAMAS liderlerinin yerlerini kontrol etme ve onlara suikast düzenleme yeteneği ve gücünü göstermek.

Görüntü analizi:

- İsrail propagandasını görsellerle zenginleştirmek.
- İsrail'e karşı kullanılan yöntemlerin vurgulanması.

64 Numaralı Gönderi

Resim 75. İsrail Savunma Kuvvetleri, Etik ve Profesyonel Sorumluluklarına Bağlı Kalmaya Devam Ediyor

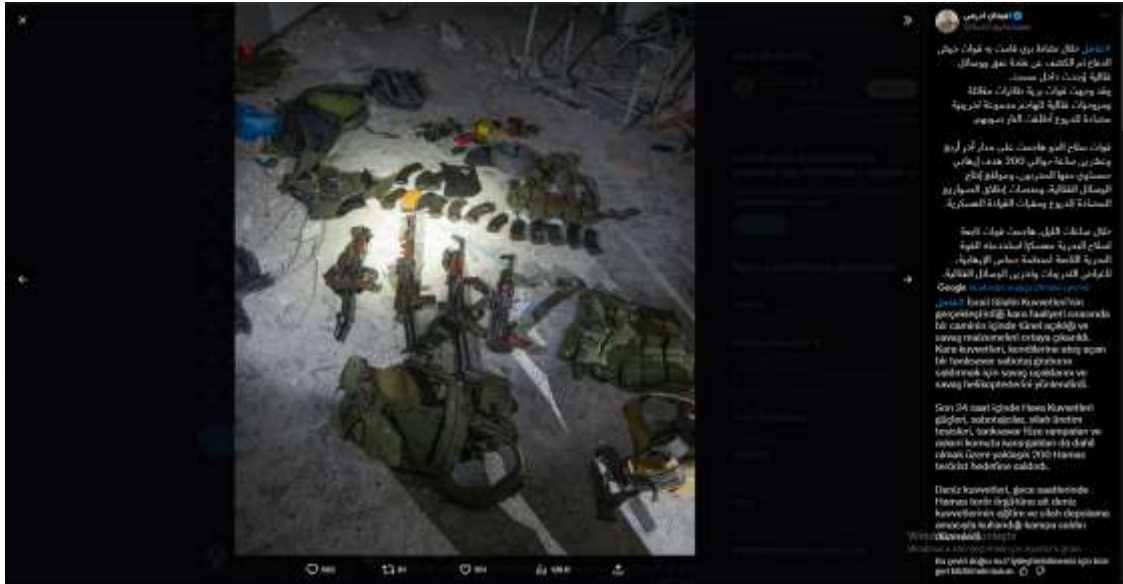
Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri, etik ve profesyonel sorumluluklarına bağlı kalmaya devam ediyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724342513085874178> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in Gazze halkına duyduğu sempatiyi göstermek.
- İsrail'in uluslararası hukuka uyduğuna dair uluslararası topluluğa verilen bir sertifika.
- İsrail ordusunun ahlaki bir ordu olduğunun vurgulanması.

Görüntü analizi: İsrail propagandasının doğruluğunu resimlerle kanıtlamak.

65 Numaralı Gönderi

Resim 76. Bir Caminin İçinde Tünel ve Silahlar Bulundu

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Kasım). *Bir caminin içinde tünel ve silahlar bulundu*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724321868574818461> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Terörizm terimini coşkuyla yapıştırmak.
- Camilerin hedef alınmasının gerekçesi.
- Hava Kuvvetlerinin hedefleri isabetli bir şekilde vurma konusundaki gücünün vurgulanması.
- Ordunun başarılarının boyutunun vurgulanması.

Görüntü analizi: Ordunun anlatımını geliştirmek için sahadaki fotoğrafları göstermek.

66 Numaralı Gönderi

Resim 77. Gazze'deki Rantisi Hastanesi Binasının Bodrumunda Bulunan Aksa Tufanı Başlıklı Belgenin Görüntüsü

Kaynak: Adraee, A. (2023, 14 Kasım). *Gazze'deki Rantisi Hastanesi binasının bodrumunda bulunan Aksa Tufanı başlıklı belgenin görüntüsü*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724206744564318629> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Kanlı terör saldırısı terimiyle halkın sempatisini çekmek.
- HAMAS uluslararası kurumlara saygısızlık ediyor ve İsrail'e karşı hareket etmek için imkanları kullanıyor.

Görüntü analizi: Rantisi Hastanesi'nin basılmasını ve hedef alınmasını meşrulaştırarak İsrail söylemini güçlendirmek.

67 Numaralı Gönderi

Resim 78. HAMAS'ın Rantisi Hastanesi'ndeki Konumu

Kaynak: Adraee, A. (2023, 13 Kasım). *HAMAS'ın Rantisi Hastanesi'ndeki konumu*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724160565474406790> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Rantisi Hastanesi'ne yapılan baskını meşrulaştırmak; çünkü direniş bunu terör amacıyla kullandı.
- Hastanede direniş savaşçılarının bunu 7 Ekim saldırısında kullandığına dair deliller mevcut.
- İsrail'in 7 Ekim katliamını tekrarlayarak kendini savunduğu yönündeki İsrail söyleminin güçlendirilmesi.

Görüntü analizi:

- İsrail'in eylemlerini Rantisi Hastanesi'ni hedef alarak meşrulaştırmak.
- Rantisi Hastanesi'nin uğradığı yıkım ve enkazdan direnişi sorumlu tutmak.

68 Numaralı Gönderi

Resim 79. HAMAS Sadece İslam'ın Öğretilerini İhlal Etmekle Kalmıyor, Aynı Zamanda İnsanlık Onuruna da Hakaret Ediyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Ekim). *HAMAS sadece İslam'ın öğretilerini ihlal etmekle kalmıyor, aynı zamanda insanlık onuruna da hakaret ediyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718213034743583220?t=Z_rqkr3UusuJT7GILKitgrg&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ı İslam'dan uzaklaştırmak.
- HAMAS'ın Şifa Külliyesi'ndeki hastalara karşı davranışlarını insanlıktan çıkarmak.
- HAMAS'ı hastaneler için gerekli olan yakıtı çalmakla suçlamak ve bunu küresel çapta dışlanan IŞİD örgütünün eylemlerini gerçekleştirmek olarak tanımlamak.
- Şifa Tıp Kompleksi'nin basılması ve hedef alınmasının gerekçesi.
- Hastanelerden akaryakıt yasağının meşrulaştırılması ve sorumluluğun, bunu terör amaçlı kullanan HAMAS'a yüklenmesi.

Görüntü analizi:

- a. Zihinsel olarak IŞİD terörü ile ilişkilendirilerek HAMAS'ın imajının pekiştirilmesi.
- b. HAMAS, Şifa Tıp Kompleksi'nin yakıtını çaldı.
- c. Vatandaşları HAMAS'a karşı kışkırtmak.

69 Numaralı Gönderi

Resim 80. HAMAS'ın Terör Amacıyla Kullandığı Gazze Marinasındaki İsrail Bayrağının Görüntüsü

Kaynak: Adraee, A. (2023, 16 Kasım). *HAMAS'ın terör amacıyla kullandığı Gazze marinasındaki İsrail bayrağının görüntüsü*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1725099489390678027> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Filistin ve Arap kamuoyunun moralini bozmak.
- b. Sahilde bir güç ve kontrol gösterisi.
- c. HAMAS'ın bunu terör amaçlı kullandığını ileri sürmek.

Görüntü analizi: Sahayı kontrol etme gücünü göstermek.

70 Numaralı Gönderi

Resim 81. Güvenliğiniz İçin Geçici Olarak Güneye Yönelmeniz Gerektiği Yönünde Acil Uyarı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Ekim). *Güvenliğiniz için geçici olarak güneye yönelmeniz gerektiği yönünde acil uyarı*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdrace/status/1718238080291713174> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Kuzey Gazze'de vatandaşların yaşadığı trajedilerin sebebinin HAMAS olduğu fikrini pekiştirmek.
- HAMAS liderliği halkın gerçekliğini umursamıyor ve onları canlı kalkan olarak kullanıyor.
- Sivillerin yaşadığı bölgelerde sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak ve bundan HAMAS'ı sorumlu tutmak.

Görüntü analizi: İsrail'in masumiyetine dair yasal meselenin kanıtı, endişeyi gösteriyor ve insani yönü vurguluyor.

71 Numaralı Gönderi

Resim 82. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, El-Darac Taburu'nun Üst Düzey Liderlerine Yönelik Yoğun Bir Baskın Sırasında Öldürülüyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Ekim). *İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, el-Darac Taburu'nun üst düzey liderlerine yönelik yoğun bir baskın sırasında öldürülüyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1717592854074200230> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail Savunma Kuvvetleri'nin ve Genel Güvenlik Servisi'nin kendileri için önemli başarılar elde etme becerisini gözden geçirin.
- Merdiven ve elma alanını hedef almanın gerekçesi: HAMAS'a yönelik terör zulumü.
- 7 Ekim'de “kanlı katliam” ifadesini kullanarak takipçilerin duygularına hitap etmek

Görüntü analizi: Şehitlerin fotoğraflarını göstererek ve sözcünün hikayesine inanarak Filistin halkının moralini bozmak.

72 Numaralı Gönderi

Resim 83. Savaş Sırasında Geçici Ateşkes Hatlarında İsrail Savunma Kuvvetleri'nin Varlığı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Kasım). *Savaş sırasında geçici ateşkes hatlarında İsrail Savunma Kuvvetleri'nin varlığı*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichayAdraee/status/1729499960687702354> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ateşkesin ihlal edilmesinden direnişi sorumlu tutmak.
- İsrail kuvvetlerinin üzerinde anlaşmaya varılan ateşkes hatlarına bağlılığı.

c. Ateşkes taahhüdünde bulunmayarak direnç göstermek.

73 Numaralı Gönderi

Resim 84. İsrail'de Bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri Savaşçıları Eşliğinde Ülkeye Kaçırılan 13 Kişi Geri Dönüyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *İsrail'de bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri savaşçıları eşliğinde ülkeye kaçırılan 13 kişi geri dönüyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichayAdraee/status/1728815569355317715> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Bir direniş hareketine değil, bir suç çetesine üye olduklarını belirtmek için tutuklu değil, “kaçırıldı” kelimesinin kullanılması.
- Mahkumlar ve onlara İsraili seçkin birimlerin refakat etmesiyle ilgili endişelerin vurgulanması.

74 Numaralı Gönderi

Resim 85. Genelkurmay Başkanı, Güney Askeri Komutanlığı'nda Durum Değerlendirmesi Yaptı

Kaynak: Adrace, A. (2023, 26 Kasım). *Genelkurmay Başkanı, Güney Askeri Komutanlığı'nda durum değerlendirmesi yaptı.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdrace/status/1728805173965783450> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: Ateşkes sonrasında çatışmaların devam etmesi için ordunun hazırlığı ve Genelkurmay Başkanı huzurunda planların gözden geçirilmesi.

75 Numaralı Gönderi

Resim 86. Genelkurmay Başkanı: Kuzey Bölgesini Tahliye Etme Kararı Aldık. İsrail Ordusu Evi Koruyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Kasım). *Genelkurmay Başkanı: Kuzey bölgesini tahliye etme kararı aldık.*

İsrail ordusu evi koruyor. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1729439480573034713> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Genelkurmay Başkanı, Hizbullah'ın savaşılablmesini sağlamak amacıyla İsrail'in kuzey bölgesinin nüfusunu boşaltma konusunda zor kararlar aldı.
- Anavatanı İsrail'i korumak için verilen çok zorlu bir savaşta ordunun terörle mücadeledeki gücünün vurgulanması.

76 Numaralı Gönderi

Resim 87. Nüfusun Güneye Doğru Hareketi İçin Güvenli Yol

Kaynak: Adraace, A. (2023, 23 Kasım). *Nüfusun güneye doğru hareketi için güvenli yol*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraace/status/1727610903506346136> adresinden edinilmiştir.

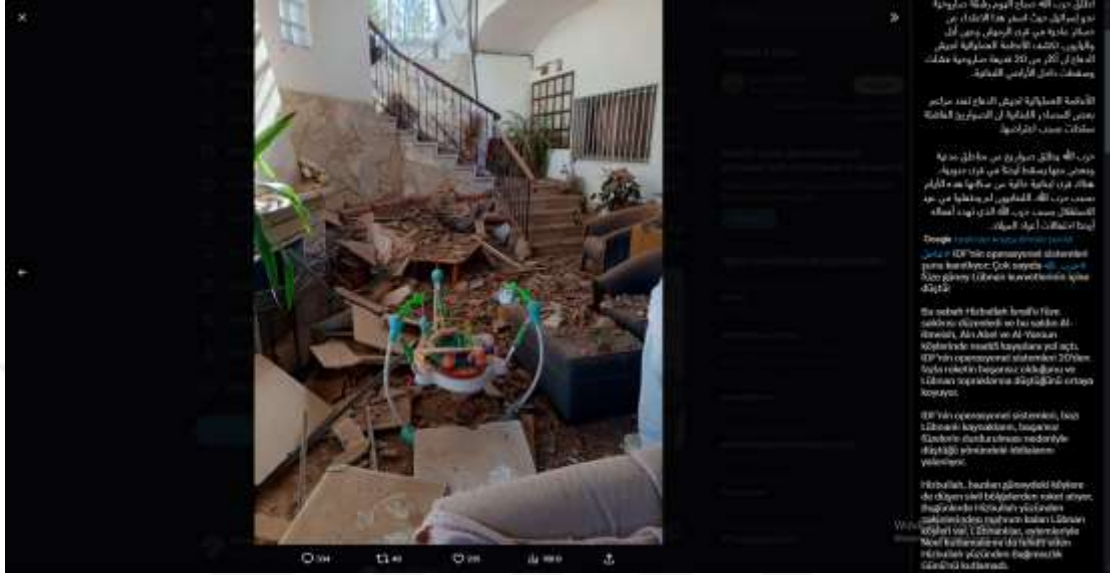
Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ın kuzeydeki kontrolünü İsrail ordusuna kaptırması kamuoyunda büyük bir şok yarattı.
- Halkı HAMAS'ın aleyhine çevirmek, böylece onların Gazze'nin kuzeyinden güneyine kaçmasını engellemek.
- Güvenli bir insani bölge sağlayarak Gazze Şeridi sakinlerine ilgi göstermek.

Görüntü analizi:

- İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri için uluslararası toplum önünde endişesini göstermek.
- Sözcünün anlatımını güçlendirmek ve kamuoyuna gönderilen iletişimin görünür olmasını sağlamak.

77 Numaralı Gönderi

Resim 88. Güney Lübnan Köylerine Çok Sayıda Hizbullah Füzesi Düştü

Kaynak: Adraee, A. (2023, 23 Kasım). *Güney Lübnan köylerine çok sayıda Hizbullah füzesi düştü*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727711621634531614> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Askeri direnişin haberlerini yalanlamak ve füzeleri saçma ve başarısız olarak nitelendirmek.
- Lübnan'da yılbaşında Hizbullah'a karşı tahrik.
- İsrail ordusunun Gazze'deki hedeflerine ulaşmadaki başarısızlığından dikkatleri başka yöne çekmek.
- Partinin füze fırlatmak için kullanması nedeniyle Lübnan'daki sivil bölgelerin hedef alınmasının gerekçesi.

Görüntü analizi: İsrail propagandasının doğru olduğunu delillerle ortaya koymak.

78 Numaralı Gönderi

Resim 89. İsrail Savunma Kuvvetleri Yiğitçe Savaş Üyelerinin Hayatlarını ve İsrail Savunma Kuvvetleri'nin Değerlerini Korur

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri yiğitçe savaş üyelerinin hayatlarını ve İsrail Savunma Kuvvetleri'nin değerlerini korur*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728686001508261918> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordunun gücünü ve ahlakını ortaya koymak.
- Siyasi süreç için koşulların oluşturulması ve mahkûm değişim anlaşmasının kabul edilmesi.
- Ordunun ateşkesten sonra çatışmalara devam etmeye ve HAMAS'ı ortadan kaldırma misyonunu sonlandırmaya hazır olması.

79 Numaralı Gönderi

Resim 90. Savaşın Geçici Olarak Durdurulması İle Güçlerimiz Ateşkes Hatlarında Konuşlanacak

Kaynak: Adraee, A. (2023, 24 Kasım). *Savaşın geçici olarak durdurulması ile güçlerimiz ateşkes hatlarında konuşlanacak*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727795936523440622> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordunun ateşkes hatlarına yerleştirilmesi ve ateşkesin kabul edilmesi.
- Ordunun yoğun nüfuslu bölgeler dışında hareket özgürlüğü.
- Şeridin kuzeyi ve güneyi arasında hareket eden sakinlere yönelik bir uyarı mesajı.
- Kamyonları koordinasyon olmadan hareket ettirmemek.

Görüntü analizi: Takipçilerin dikkatini gönderinin önemine çekmek.

80 Numaralı Gönderi

Resim 91. Gazzelilerin, Gazze Şeridi'nin Güneyinden Kuzeyine Doğru Hareketlerine Hiçbir Şekilde İzin Verilmeyecek

Kaynak: Adraee, A. (2023, 24 Kasım). *Gazzelilerin, Gazze Şeridi'nin güneyinden kuzeyine doğru hareketlerine hiçbir şekilde izin verilmeyecek*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727974089912877315> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Uyarılar aracılığıyla bölge sakinlerinin endişelerinin vurgulanması.
- Bir uyarı mektubu ve Gazze'nin kuzeyine dönmeme tehdidi.

Görüntü analizi: Orijinal gönderiye dikkat çekmek için kullanılmıştır.

81 Numaralı Gönderi

Resim 92. İnsani Amaçlarla Askeri Faaliyetlerin Durdurulması

Kaynak: Adraee, A. (2023, 25 Kasım). *İnsani amaçlarla askeri faaliyetlerin durdurulması*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728343863700439068> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İlgi göstermek ve İsrail güvenlik teşkilatının insani yönünü vurgulamak.
- Yardımanın ulaşmasını ve İsrail'in hukuki meseledeki masumiyetine ilişkin kanıtları kolaylaştırmak.

Görüntü analizi: İsrail propagandasını kanıt ve rakamlarla güçlendirmek.

82 Numaralı Gönderi

Resim 93. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, Terörist HAMAS'ın Beş Üst Düzey Liderini Öldürdü

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, terörist HAMAS'ın beş üst düzey liderini öldürdü.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728775975855350262> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Ordunun HAMAS liderlerine suikast düzenleme yeteneği.
- İsrail ordusunun ve güvenlik servislerinin önemli başarılarına imza atma konusundaki güç gösterisi.
- İstihbarat servislerinin doğru bilgiye ulaşmadaki gücü.

Görüntü analizi:

- Liderleri tehdit etmek, zulmetmek ve öldürmek.
- Ordu sözcüsünün anlatımını güçlendirmek.

83 Numaralı Gönderi

Resim 94. HAMAS'ın Kuzey Gazze Şeridi'ne İnsani Yardım Taşımak Üzere Kamyonların Girmesini Önlemek İçin Kurduğu Kontrol Noktasının Fotoğrafi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *HAMAS'ın kuzey Gazze Şeridi'ne insani yardım taşımak üzere kamyonların girmesini önlemek için kurduğu kontrol noktasının fotoğrafı*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728754788152569935> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Vatandaşların çektiği acıların sebebinin HAMAS olduğu ve onlardan yardım gelmesini engelleyen HAMAS olduğu fikrini pekiştirmek.
- Halkı HAMAS hareketine karşı kışkırtmak ve halkı HAMAS'ın rehinesi olarak göstererek halktan ayırmak.
- Yardımanın halka ulaşamamasından HAMAS'ı sorumlu tutmak.
- Yerel kamuoyunu HAMAS'a karşı kışkırtmak.

Görüntü analizi: İsrail'in anlatısını Filistin tarafından gelen resmi kanıtlarla güçlendirerek güvenilirlik sağlamak.

84 Numaralı Gönderi

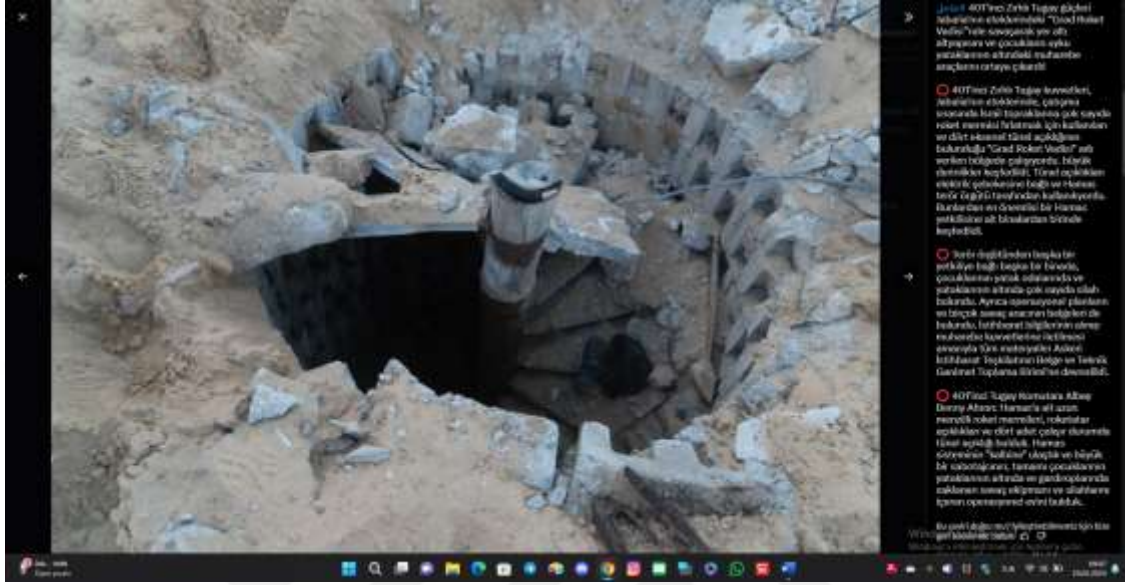
Resim 95. İsrail Savunma Kuvvetleri, Ülkeye Dönen Esirleri Almak İçin Hazırlıklarını Tamamlıyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 24 Kasım). *İsrail Savunma Kuvvetleri, ülkeye dönen esirleri almak için hazırlıklarını tamamlıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728002403474067634> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi: Gazze Şeridi'nden dönen İsrailli mahkumları kabul etme yeteneğinin ve hazırlığının gözden geçirilmesi.

Görüntü analizi: Ordunun ve sağlık ekiplerinin hazırlık durumunu gösteren inceleme fotoğrafı.

85 Numaralı Gönderi

Resim 96. 401'inci Tugay Güçleri Cebaliya'nın Eteklerinde Savaş Altyapısını ve Çocukların Yataklarının Altındaki Savaş Ekipmanlarını Ortaya Çıkardı

Kaynak: Adraee, A. (2023, 23 Kasım). *401'inci Tugay güçleri Cebaliya'nın eteklerinde savaş altyapısını ve çocukların yataklarının altındaki savaş ekipmanlarını ortaya çıkardı*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727691538740707803> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- HAMAS'ın çocuklara yönelik davranışlarını insanlıktan çıkarmak.
- Çocuklar HAMAS'ın baskı ve zulmünün kurbanı oluyor.
- Evlerin hedef alınmasının gerekçesi.
- Çocuklara yönelik katliam ve cinayetlerin gerekçelendirilmesi.

Görüntü analizi:

- İsrail'in, HAMAS'ın sivil alanları ve evleri tünel kazmak için kullandığı yönündeki anlatısını güçlendirmek.
- Gerçekliğin İsrail versiyonunun takipçileri için zihinsel bir resim çizmek.
- Performansta güç ve kararlılık göstermek.

86 Numaralı Gönderi

Resim 97. Genelkurmay Başkanı'nın Gazze Şeridi'ndeki; “Biz Savaşı Durdurmuyoruz, Aksine Zafere Kadar Devam Edip, Yolumuzda İlerliyoruz” Söylemi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 23 Kasım). *Genelkurmay Başkanı'nın Gazze Şeridi'ndeki; “Biz savaşı durdurmuyoruz, aksine zafere kadar devam edip, yolumuzda ilerliyoruz” söylemi*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727600641382523222> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Genelkurmay Başkanı'nın Gazze'deki çatışmaların komutanı olarak imajının güçlendirilmesi.
- Ordunun planlama ve muharebe birimlerinin uyumu açısından gücünün vurgulanması.
- Gazze'deki bölgeleri kontrol altına alarak ordunun gücünü ortaya koymak.
- HAMAS'ın İsrail'e paralel bir güç olarak gösterilmesi.

Görüntü analizi: Kara operasyonu devam ederken güç gösterisi yapılıyor.

87 Numaralı Gönderi

Resim 98. Hükümet Faaliyetleri Koordinasyon Birimi, Siyasi Düzeyin Onayıyla ve ABD, Mısır ve Birleşmiş Milletler İle Yapılan Anlaşmalara Uygun Olarak, Yerinden Edilmiş Kişileri Barındırmak İçin Ekipman Yüklü 42 Kamyonun Girişini Koordine Etti

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *Hükümet Faaliyetleri Koordinasyon Birimi, siyasi düzeyin onayıyla ve ABD, Mısır ve Birleşmiş Milletler ile yapılan anlaşmalara uygun olarak, yerinden edilmiş kişileri barındırmak için ekipman yüklü 42 kamyonun girişini koordine etti.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728848639286444468> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in insani yardımın Gazze Şeridi'ne girmesine izin vererek halk açısından kaygısı.
- Uluslararası kuruluşlar ve Arap ülkeleriyle koordinasyon.
- Liderliğin insani yönlerini göstermek.
- İsrail'in imajını iyileştirmek ve onun sivillere ve uluslararası hukuka önem verdiğini göstermek.

Görüntü analizi: Takipçilerin güvenini güçlendirmek ve konuşmacının anlatımına inanmak.

88 Numaralı Gönderi

Resim 99. Son Günlerde Huza'a'daki Düşman Kalelerine Karşı Bir Harekât Başlattık

Kaynak: Adraee, A. (2023, 26 Kasım). *Son günlerde Huza'a'daki düşman kalelerine karşı bir harekât başlattık*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740005919881109548> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail meşru müdafaa durumundadır ve sabotajcıları takip etmektedir.
- Huza'a bölgesinin yıkılmasını ve 7 Ekim saldırısına katılan sabotajcıların öldürülmesini meşrulaştırmak.
- Askeri operasyon sonucunda ortaya çıkan geniş çaptaki yıkım ve öldürmelerin meşrulaştırılması.

Görüntü analizi: Yerleşim bölgelerinin ve sivillerin hedef alınmasını meşrulaştırarak İsrail söylemini güçlendirmek.

89 Numaralı Gönderi

Resim 100. Noel, Lübnanlılara Terörizmin Mükemmel Tadıyla Geldi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 25 Aralık). *Noel, Lübnanlılara terörizmin mükemmel tadıyla geldi.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1739382051747373504> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Lübnan'daki İslami direnişin imajını bozmak.
- Lübnan'daki Hristiyanlar Hizbullah'a karşı kışkırtma yapıyor.
- Hizbullah Lübnan'a yıkım ve felaket getirecek.
- Lübnan halkının Hizbullah fikrine tabi olduğunu ve partinin Lübnan'ı silah zoruyla işgal ettiğini göstermek.

Görüntü analizi:

- Lübnan'daki İslami direnişe karşı kamuoyunu harekete geçirmek ve Lübnan'ın direnişe teslimiyetine dair zihinsel bir imaj çizmek.

- b. Hizbullah ve HAMAS'ın Lübnan'a yıkımdan başka bir şey getirmeyeceği yönünde kışkırtma.
- c. Lübnan'ın, Hizbullah'ın davranışlarının kurbanı olduğunu göstermek.

90 Numaralı Gönderi

Resim 101. İran Devrim Muhafızları: Aksa Tufanı Operasyonu, Kasım Süleymani Suikastına Verilen Tepkilerden Biridir

Kaynak: Adrae, A. (2023, 27 Aralık). *İran Devrim Muhafızları: Aksa Tufanı Operasyonu, Kasım Süleymani suikastına verilen tepkilerden biridir*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdrae/status/1739988886443761745> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Teröristlerle IŞİD'i zihinsel olarak birleştirerek HAMAS'ın imajını sağlamlaştırmak.
- b. el-Cezire'yi doğrudan kışkırtma.
- c. HAMAS hareketinin lideri Sinvar'ın halkının hakları için değil, Irak'ta Amerika tarafından öldürülen Kasım Süleymani'den intikam aldığı aldatmacası.
- d. Yanıltıcı bir yayın yoluyla El Cezire'yi reddetmek.

- e. Filistin direnişini destekleyen İran için alaycılık ve gözlemcide Arap ve Filistin kanının ucuz olduğu fikrinin yaratılması.

91 Numaralı Gönderi

Resim 102. Gazze'nin İçinden ve HAMAS Tünellerinden Birinin Derinliklerinden Bir Fotoğraf

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Aralık). *Gazze'nin içinden ve HAMAS tünellerinden birinin derinliklerinden bir fotoğraf*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740368502714728470> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Tünellere ulaşım onları yok ederek güç sergilemek.
- İsrail'in başarısını abartıp, direnişe karşı büyük başarılar elde ederek bunu ortaya koyun.
- HAMAS'ın terörist olarak meşrulaştırılması.
- HAMAS hareketinin terör örgütü IŞİD'e benzetilmesi, HAMAS hareketinin terörist niteliğinin pekiştirilmesi ve HAMAS'ın bu gruba dahil edilmesi.

Görüntü analizi: Alanın kontrolünü ve tünel içinde özgürce hareket etme yeteneğini göstermek.

92 Numaralı Gönderi

Resim 103. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Kuzey Komutanlığı Yüksek Düzeyde Bir Hazırlığa Tanık Oluyor

Kaynak: Adraee, A. (2023, 27 Aralık). *İsrail Savunma Kuvvetleri ve Kuzey Komutanlığı yüksek düzeyde bir hazırlığa tanık oluyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740059597753274830> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlamın analizi:

- Ordunun planlama ve muharebe birimlerinin uyumu açısından gücünün vurgulanması.
- Genelkurmay Başkanı'nın muharebe komutanı olarak görüntülerinin geliştirilmesi.
- Ordunun her cephede saldırmaya hazır olması.
- Ordunun görevi mahkumları iade etmek ve halkın güvenliğini sağlamak.

Görüntü analizi: Genelkurmay Başkanı ve Kuzey Bölge Komutanı'nın inceleme fotoğrafı.

93 Numaralı Gönderi

Resim 104. Han Yunus'taki El-Katiba Camii İçindeki Terör Altyapısı ve Sabotajcıların Örtbas Edilmesi

Kaynak: Adraee, A. (2023, 28 Aralık). *Han Yunus'taki el-Katiba Camii içindeki terör altyapısı ve sabotajcılarının örtbas edilmesi*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740349703953297840> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Camilerin hedef alınmasının gerekçesi.
- Hedeflenen camilerin altında neler olduğuna ilişkin zihinsel bir resim çizin.
- Ordunun hedefleri vurma, savaş ve bilgi yeteneklerini gösterme becerisini göstermek.

Görüntü analizi:

- Bir askerî geçit töreni fotoğrafı.
- İsrail söylemine inanmak.

94 Numaralı Gönderi

Resim 105. İsrail Savunma Kuvvetleri, Bölge Sakinlerinin Güvenliklerini Sağlamak Amacıyla Çatışma Bölgesinden Çıkmalarına Olanak Tanıyan Güvenli Bir İnsani Koridor Açtı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 27 Ocak). *İsrail Savunma Kuvvetleri, bölge sakinlerinin güvenliklerini sağlamak amacıyla çatışma bölgesinden çıkmalarına olanak tanıyan güvenli bir insani koridor açtı.* 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1751212670840082773> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail ordusunun insani imajını vurgulamak.
- İsrail ordusunun siviller için endişe duyduğunu uluslararası toplum önünde göstermek.
- Kamuoyunda HAMAS'ın sivillerin hedeflenen bölgelerden kaçmasını engellediği yönünde bir imaj oluşturmak.

Görüntü analizi:

- Hukuki meselede İsrail'in masum olduğuna dair deliller.
- Özen gösterin ve insani yanınızı vurgulamak.
- Tekrarlanan uyarılarla İsrail'in sivillere yönelik endişesini göstermek.

95 Numaralı Gönderi

Resim 106. Han Yunus'ta 1,5 Kilometrelik Tünel ve Roket Üretim Fabrikasının Tahrip Edilmesi

Kaynak: Adraee, A. (2024, 23 Ocak). *Han Yunus'ta 1,5 kilometrelik tüneller ve roket üretim fabrikasının tahrip edilmesi*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1749849014097309987> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Filistinli savaşçılar için “terörist” tabirinin meşrulaştırılması.
- b. Ordunun tünelleri yok etme ve savaşçıları ortadan kaldırma konusundaki gücünün vurgulanması.
- c. Konut kompleksleri ve okulların hedef alınmasını meşrulaştırmak ve HAMAS'ı sorumlu tutmak.

Görüntü analizi:

- a. Ordunun tünellere girişiyle Filistin halkının moralinin bozulması.
- b. Ordunun anlatımını resimlerle güçlendirmek ve İsrail ordusunun bilgi doğruluğunu vurgulamak.

96 Numaralı Gönderi

Resim 107. IŞİD-HAMAS ile Aramızdaki Fark

Kaynak: Adraee, A. (2024, 26 Ocak). *IŞİD-HAMAS ile aramızdaki fark*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1750854954602897523> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Halkı HAMAS savaşçılarına karşı kışkırtmak ve kuluçka makinesi ile direniş arasında bir uçurum yaratmak.
- Direnişi halkına karşı sabotajcı ve saldırgan olarak göstermek.
- HAMAS'ı bir suç çetesi, İsrail ordusunu ise sivillere yardım sağlayan bir ahlak ordusu olarak göstermek.
- İsrail ordusunun insani yönünü göstermek.
- HAMAS hareketinin uluslararası alanda mücadele eden terör örgütü IŞİD'e benzetilmesi.

Görüntü analizi:

- Direnişin İsrail'in düşmanı olduğu kadar Filistin halkının da düşmanı olarak gösterilmesi.
- Fotoğraflı kanıt sunarak bir güvenilirlik durumu oluşturmak.

c. İsrail ordusunun iyi imajını ve sivillerle ilişkilerde etik davranışı sergilemek.

97 Numaralı Gönderi

 Gönderi

افيخاي ادريعي
@AvichayAdraee

○ سلاح الجو أحبط تهديدًا جويًا - عملية الاعتراض السابعة العملية بواسطة منظومة "حيتس" الدفاعية للمدى الطويل منذ نشوب الحرب

○ خلال ساعات الصباح الباكر رصدت منظومة "حيتس" للدفاع الجوي هدفًا بالستيًا طويل المدى تم إطلاقه من جهة الجنوب الشرقي باتجاه المجال الجوي لدولة إسرائيل.

○ الأنظمة تتبع مسار الصاروخ، بحيث اعترضه مقاتلو وحدة "حيتس" التابعة لمنظومة الدفاع الجوي خارج حدود دولة إسرائيل.

Google [tarafından Arapça dilinden çevrildi](#)

○ Hava Kuvvetleri bir hava tehdidini önledi - savaşın başlangıcından bu yana "Hetz" uzun vadeli savunma sistemini kullanan yedinci operasyonel müdahale operasyonu

○ Sabahın erken saatlerinde "Haetz" hava savunma sistemi, güneydoğudan İsrail Devleti hava sahasına doğru fırlatılan uzun menzilli bir balistik hedef tespit etti.

○ Sistemler füzenin yörüngesini takip etti, böylece İsrail Devleti sınırları dışındaki hava savunma sisteminin "Hetz" biriminin savaşçıları tarafından durduruldu.

Bu çeviri doğru mu? İyileştirebilmemiz için bize geri bildirimde bulun:

ÖS 8:02 · 22 Şub 2024 · **43,7 B** Görüntülenme

 82 9 115 1

Resim 108. Hava Kuvvetleri ve Demir Kubbe Sistemi Hava Tehdidini Bertaraf Etti

214

Kaynak: Adraee, A. (2024, 22 Şubat). *Hava Kuvvetleri ve Demir Kubbe sistemi hava tehdidini bertaraf etti*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1760711712213188642> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail ordusunun savunma yeteneklerinin incelenmesi.
- İsrail'in meşru müdafaa halinde olduğunu göstermek.
- Uzun menzilli balistik füzelere karşı savunmada ve bunlara karşı koymada “Demir Kubbe” sisteminin gücünü göstermek.

98 Numaralı Gönderi

Resim 109. Gazze'nin Göbeğinde Bile Askerlerimiz Yerel Yönetim Seçimlerinde Oy Kullanıyor

Kaynak: Adraee, A. (2024, 27 Şubat). *Gazze'nin göbeğinde bile askerlerimiz yerel yönetim seçimlerinde oy kullanıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762426467844006268> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İsrail ordusunun Gazze'nin göbeğinde kontrol sahibi olduğu imajını yansıtmak.
- b. İsrail'i Ortadoğu'nun tek demokratik ülkesi olarak göstermek.

Görüntü analizi: Takipçilerin güvenini güçlendirmek ve konuşmacının anlatımına inanmak.

99 Numaralı Gönderi

Resim 110. Hagari: HAMAS İsraili Sivilleri Katletmekten Gazzeli Sivillerin Arkasına Saklanmaya Başladı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 26 Şubat). *Hagari: HAMAS İsraili sivilleri katletmekten Gazzeli sivillerin arkasına saklanmaya başladı*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762063654810165519> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Sorumluluğun sivillerin arkasına saklanan HAMAS hareketiyle sınırlandırılması.
- b. HAMAS'ı uluslararası kurumlara karşı sorumlu tutmak için "canlı kalkan" ifadesini kullanmak.

- c. HAMAS'ın altyapı ve tünellerinin ev ve hastanelerin altında olduğu iddiasıyla sivil ev ve hastanelerin hedef alınmasını meşrulaştırmak.
- d. Gazze halkına ilgi göstermek, onları evlerinden çıkarmamak ve ordunun yalnızca HAMAS savaşçıları hedef alması.
- e. Ordunun uluslararası hukuka uygun olarak tedbirli davranan ahlaklı bir ordu olduğunu ortaya koymak.

Görüntü analizi: Ordu sözcüsünün paylaşımına ilişkin bir fotoğraf.

100 Numaralı Gönderi

Resim 111. Maglan Birliği Savaşçıları Han Yunus'ta Çatışmaya Giriyor ve Terörist Altyapıya Baskın Düzenliyor

Kaynak: Adraee, A. (2024, 27 Şubat). *Maglan birliği savaşçıları Han Yunus'ta çatışmaya giriyor ve terörist altyapıya baskın düzenliyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762525863818494316> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Ordunun HAMAS sabotajcılarıyla karşı karşıya geldiğini ve sivilleri hedef almadığını söyleyerek, sivilleri hedef almayı meşrulaştırmak amacıyla sorumluluğu HAMAS hareketi “HAMAS Savaş Kompleksi” ile sınırlandırmak.

Görüntü analizi:

- b. İsrail ordusunun Filistin direnişine ait mühimmat bulma hikayesinin doğruluğunu belirtmek.
- c. Maglan Komando Biriminin gücünü vurgulamak.

101 Numaralı Gönderi

Resim 112. Allah'ım Bizi Ramazan'a Ulaştır ve Sinvar Şeytanlarını Zincire Vur

Kaynak: Adraee, A. (2024, 9 Mart). *Allah'ım bizi Ramazan'a ulaştır ve Sinvar şeytanlarını zincire vur*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1766438125331419488?t=fhYQgJQqfZ6BJhIF4kFZg&s=19>

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Gazze'deki Filistin halkını HAMAS'ın kurbanı olarak göstermek.

- b. Gazze halkına yönelik insani boyutun ve endişenin gösterilmesi.
- c. Dini söylemlerle kamuoyunun duygularına hitap etmek.
- d. HAMAS hareketini ve lideri Sinvar'ı bir suç çetesi olarak göstermek.
- e. HAMAS hareketinin uluslararası alanda mücadele eden terör örgütlerine benzetilmesi ve bunun bir kurtuluş hareketi olmaması.
- f. HAMAS ve liderlerini IŞİD'e benzetmek.

Görüntü analizi: Ramazan ayı öncesi dini duygulara hitap etmektedir.

102 Numaralı Gönderi

Resim 113. Ne Halde Döndün Ramazan

Kaynak: Adraee, A. (2024, 13 Mart). *Ne halde döndün Ramazan*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1767919265783365737?t=e1W7wNQZm06DcKLmAWcO3w&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Sorumluluğun HAMAS hareketiyle sınırlandırılması ve saldırının nedenlerinden HAMAS hareketinin sorumlu tutulması.
- b. Gazze'deki HAMAS lideri Yahya Sinvar'a yönelik kışkırtma

- c. Filistin kamuoyunu HAMAS'ın aleyhine çevirmek.

Görüntü analizi:

- a. Kamuoyunu HAMAS ve liderlerine karşı kışkırtmak.
- b. HAMAS'ı bir grup yeraltı teröristi olarak tasvir etmek.
- c. Gazze Şeridi halkına karşı kışkırtma ve kayıtsızlık gösterilmesi, harcamaların içinde liderlerin saadet içinde olması, halkın ise bombalama ve yıkım altında cehennemde olması.
- d. HAMAS liderleri arasındaki ayrım ve liderlerin savaşın gerçekliğini halk gibi yaşamaması nedeniyle halkın maruz kaldığı yıkım.

103 Numaralı Gönderi

← **Gönderi**

 @AvichayAdraee

#عاجل التدقيق في ما حدث أمس في #دوار_الكويت:
❶ في يوم الخميس الموافق 14 مارس 2024 سمح جيش الدفاع بمرور قافلة من 31 شاحنة محملة بالمساعدات الإنسانية التي تتضمن المواد الغذائية والتموينات المخصصة للتوزيع على الغزيين في شمال قطاع غزة.

❷ وقبل وصول قافلة المساعدات إلى الممر الإنساني بحوالي الساعة، تم رصد مسلحين فلسطينيين يطلقون النار بالقرب من مدنيين غزيين كانوا ينتظرون القافلة. ومع دخول الشاحنات، واصل المسلحون إطلاق النار في الوقت الذي قام فيه الحشود بنهب حمولة الشاحنات. كما وتم رصد بعض المدنيين الذين أصيبوا نتيجة دهسهم من قبل الشاحنات.

❸ ومن التحقيق الأولي والمعمق التي أجراه جيش الدفاع خلال ساعات الليل تبين أنه لم يتم إطلاق النار على قافلة المساعدات في دوار الكويت، كما واستبعد تحقيق من خلال المنظومات العملياتية وقوات جيش الدفاع إطلاق نيران الدبابات، أو إطلاق النار جواً، أو إطلاق النار على يد القوات البرية باتجاه الحشود في محيط قافلة المساعدات في دوار الكويت.

❹ يواصل جيش الدفاع في تحقيق الحادث.

❺ وفي حين يبذل جيش الدفاع مجهوداً إنسانياً مكثفاً ويضخ المواد الغذائية والمساعدات الإنسانية إلى سكان القطاع، يعتمد مخربو حماس إلى استهداف الغزيين الذين يحاولون الحصول على مواد غذائية ومع ذلك تبيث الأكاذيب لاتهام إسرائيل بالأمر، مما يحدث ضجة إعلامية كاذبة تمهيداً لحلول أول جمعة من شهر رمضان، وذلك بهدف تأجيج الأوضاع في الساحات الأخرى.

Google tarafından Arapça dilinden çevrildi

#عاجل: #دوار_الكويت 'de yaşananların incelenmesi:
❶ 14 Mart 2024 Perşembe günü IDF, kuzey Gazze Şeridi'ndeki Gazzelilere dağıtılmak üzere gıda ve malzeme de dahil olmak üzere insani yardım yüklü 31 kamyonluk bir konvoyun geçişine izin verdi.

❷ Yardım konvoyunun insani koridora ulaşmasından yaklaşık bir saat önce, Filistinli silahlı kişilerin konvoyu bekleyen Gazzeli sivillerin yakınında ateş ettiği görüldü. Kamyonlar içeri girerken silahlı kişiler ateş etmeye devam ederken, kalabalık da kamyon yüklerini yağmaladı. Kamyonların çarpması sonucu yaralanan bazı sivillerin de olduğu görüldü.

❸ IDF'nin gece saatlerinde yürüttüğü ön ve derinlemesine incelemeden, Kuveyt döner kavşağında yardım konvoyuna ateş açılmadığı ortaya çıktı. Operasyonel sistemler ve IDF güçleri tarafından yapılan bir soruşturma da tank ateşi ihtimalini dışladı. Kuveyt döner kavşağında yardım konvoyunun yakınındaki kalabalığa kara kuvvetleri tarafından ateş açılması, havadan ateş açılması veya ateş açılması.

❹ IDF olayı araştırmaya devam ediyor.

❺ İsrail Silahlı Kuvvetleri yoğun bir insani çaba göstererek Gazze Şeridi halkına gıda ve insani yardım pompalarken, Hamas teröristleri de gıda tedarik etmeye çalışan Gazzelileri hedef alıyor. Ancak İsrail'i suçlayan yalanlar yayılıyor. Bu, diğer alanlardaki durumu alevlendirmek amacıyla Ramazan ayının ilk Cuma gününe hazırlık olarak sahte bir medya dalgası yaratıyor.

Resim 114. Kuveyt Döner Kavşağı'nda Olanlar İnceleniyor

Kaynak: Adraee, A. (2024, 15 Mart). *Kuveyt Döner Kavşağı'nda olanlar inceleniyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1768583000613126412?t=QU1aGY58n_IelwK26_n8cQ&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. Asılsız haber yayınlarak kamuoyunu yanıltmak.
- b. Filistinli sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak; Ardından Kuveyt kavşağında hedef alındılar ve onlarcası şehit oldu.
- c. Filistinli sivillerin hedef alınmasından HAMAS'ın sorumlu tutulması.
- d. Direnişe kışkırtma ve sivilleri öldürerek işgalin karakterini inkâr etme.
- e. İsrail ordusunun ahlaklı bir ordu olduğunu göstermek ve Filistin vatandaşlarına yardım yapılmasına izin vermek.

104 Numaralı Gönderi

Resim 115. İsrail Savunma Kuvvetleri, HAMAS Teröristlerine, Terör Faaliyetlerini Korumak İçin Hastaneleri Ve Diğer Sivil Tesisleri Kalkan Olarak Kullanmayı Bırakmaları Çağrısında Bulunuyor

Kaynak: Adraee, A. (2024, 24 Mart). *İsrail Savunma Kuvvetleri, HAMAS teröristlerine, terör faaliyetlerini korumak için hastaneleri ve diğer sivil tesisleri kalkan olarak kullanmayı bırakmaları çağrısında bulunuyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1771942079674941712?t=mjAt7FxWgcPyGJqR92CGmw&s=19>
adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Hastanelerin ve sivil tesislerin hedef alınmasını meşrulaştırmak: HAMAS tarafından terörist amaçlarla kullanılma bahanesiyle.
- Ordunun ve Şin Bet'in gücünü ve ortak iş birliklerini göstermek.
- İsrail'in terörizmi hedef aldığı, sivillere saldırmadığı ancak onların hayatlarından endişe duyduğu fikrinin pekiştirilmesi.
- Hastanelerde sivillere verilen zarardan HAMAS'ın sorumlu tutulması.
- İsrail'in uluslararası insani hukuk ilkelerine bağlı demokratik bir devlet olduğunu göstermek.

105 Numaralı Gönderi

Resim 116. Şifa Hastanesi'ne düzenlenen baskında polis memurları tutuklandı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 26 Mart). *Şifa Hastanesi'ne düzenlenen baskında polis memurları tutuklandı.*

21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1772709785973948483?t=LBfmjYvio3wdnj-mEtdJfg&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Gazze'deki Şifa Tıp Kompleksi'nin hedef alınmasından Filistin direnişini sorumlu tutmak ve direnişin burayı terör amacıyla kullandığını söylemek.
- Şifa Tıp Kompleksi'ndeki yaralı Filistinli sivillerin öldürülmesini ve tutuklanmasını meşrulaştırmak.
- Sorumluluğun Şifa Tıp Kompleksi'nin kullanımına karşı direnişle sınırlandırılması.

106 Numaralı Gönderi

Resim 117. Liderler Cennette, Gazzeliler ise Cehennemde

Kaynak: Adraee, A. (2024, 30 Mart). *Liderler cennette, Gazzeliler ise cehennemde.* 21 Ocak 2025

tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1774096047372935590?t=JaOATFkyk4Vse2Ze7SCQFw&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İslami Direniş Hareketi “HAMAS” ve İslami Cihad Hareketi liderlerinin imajını çarpıtmak.
- b. Halkı direniş liderlerine karşı kışkırtmak.

Görüntü analizi: Halk ile direniş liderleri arasındaki fark, liderlerin cennette, halkın ise cehennemde olmasıdır.

107 Numaralı Gönderi

Resim 118. İran'ın Terörist Çıkarları Uğruna Kudüs'ün Arap Ülkelerinin Harabelerinden Kurtarılması

Kaynak: Adraee, A. (2024, 5 Nisan). *İran'ın terörist çıkarları uğruna Kudüs'ün Arap ülkelerinin harabelerinden kurtarılması*. 21 Ocak 2025 tarihinde

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1776201905431023961?t=Br9FJzNiLGTVoA_hU8bkw&s=19

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İran, Kudüs'ü bölgedeki amaçları doğrultusunda ucuz propaganda aracı olarak kullanıyor.
- b. Arap kamuoyu arasında, bazı Arap ülkelerini yok edenin İran olduğu yönünde görüş ayrılığı yaratmak.

Görüntü analizi:

- a. İran'ı, Mescid-i Aksa'yı özgürleştirmek istediği bahanesiyle Suriye, Lübnan, Irak ve Yemen'in yıkımından sorumlu tutuyor.
- b. İran Cumhuriyeti imajını bozmak.

108 Numaralı Gönderi

Resim 119. Kurban Bayramınızı En İçten Dileklerimle Tebrik Ediyor, En İyi Dileklerimi Sunuyorum

Kaynak: Adraee, A. (2024, 10 Nisan). *Kurban Bayramınızı en içten dileklerimle tebrik ediyorum, en iyi dileklerimi sunuyorum*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1778064428128186463?t=Y0Nsvk9wr55Sj7vfGeBMGQ&s=19>

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- Dini olaylara önem vererek müritlerle ilişkileri güçlendirmek ve engelleri ortadan kaldırmak.
- Dini söylemlerle kamuoyunun duygularına hitap etmek.

Görüntü analizi: Ramazan Bayramı'nda dini duygu ve hislere hitap etmek.

109 Numaralı Gönderi

Resim 120. İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın Önde Gelen Bir Para Değiştiricisine Saldırıp Onu Ortadan Kaldırdı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 11 Nisan). *İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın önde gelen bir para değiştiricisine saldırıp onu ortadan kaldırdı*. 21 Ocak 2025 tarihinde

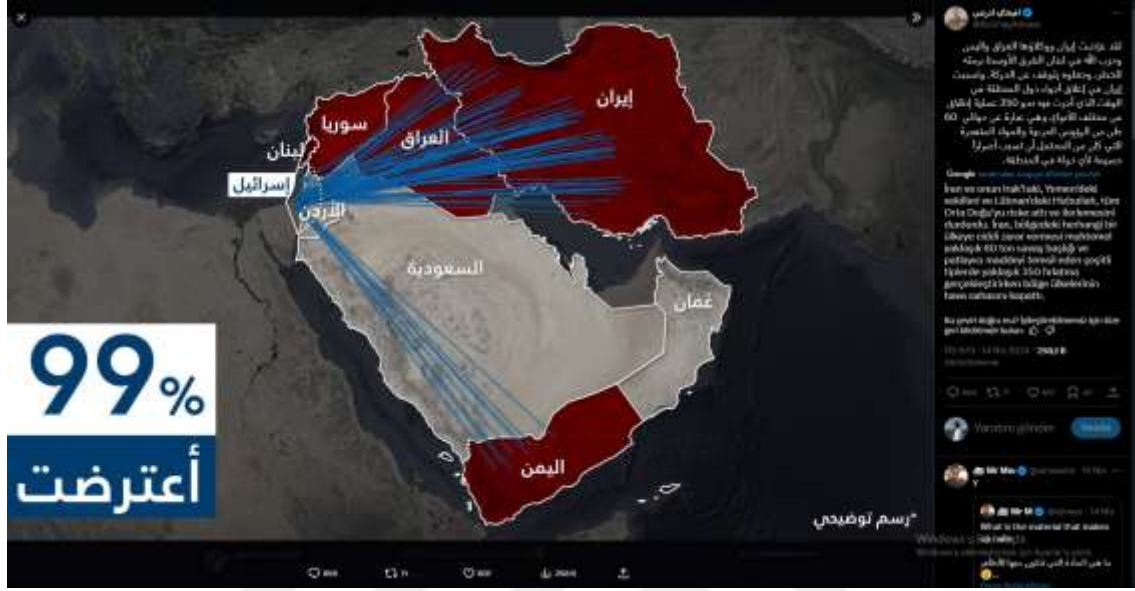
<https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1778406797713289602?t=Yl5GPYyJKIqT3OBy3BBIXA&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail ordusunun Filistinli direniş savaşçılarına takip etme becerisinin gösterilmesi.
- İsrail askeri ve güvenlik teşkilatı arasında ortak iş birliğinin gösterilmesi.

Görüntü analizi: İsrail kuvvetlerinin inceleme görüntüsü.

110 Numaralı Gönderi

Resim 121. İran ve Ajanları Tüm Ortadoğu'yu Tehlikeye Atmış, Hareketsiz Bırakmıştır

Kaynak: Adraee, A. (2024, 14 Nisan). *İran ve ajanları tüm Ortadoğu'yu tehlikeye atmış, hareketsiz bırakmıştır*. 21 Ocak 2025 tarihinde

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1779573771101224971?t=_A7xxHyBxQNaXSYKxeMO4g&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail meşru müdafaa durumundadır ve saldırıya uğramaktadır.
- İran'ın terörü destekleyen bir güç olduğunu, İran ve vekillerinin bölgeyi tehlikeye atan düşman olduğunu göstermek.

Görüntü analizi:

- İstatistikler yoluyla İsrail'in İran saldırısına karşı koyma konusundaki savunma yeteneklerinin vurgulanması.
- İsrail'in her yönden tehlikeye açık olduğunu göstererek takipçilerin duygularına hitap edin.

111 Numaralı Gönderi

Resim 122. 162'nci Tümenin Gazze Şeridi'nin Merkezinde Başlattığı Sürpriz Operasyona Ait Görüntü

Kaynak: Adrace, A. (2024, 18 Nisan). *162'nci Tümenin Gazze Şeridi'nin merkezinde başlattığı sürpriz operasyona ait görüntü*. 21 Ocak 2025 tarihinde <https://twitter.com/AvichaiAdrace/status/1780993068390404178?t=1Zfi3BXwmYNrfnNGoFED3w&s=19> adresinden edinilmiştir.

Gizli anlamın analizi:

- Gözlemcinin zihnindeki İsrail anlatısını sayılar ve istatistiklerle güçlendirmek.
- Kısa ve sürpriz bir operasyon sırasında çok sayıda hedefe ulaşma konusunda ordunun istihbarat ve operasyonel yeteneklerinin vurgulanması.
- Kara ve hava çatışmalarının sonuçlarını abartarak Filistin ve Arap halkının moralini bozmak.

Görüntü analizi:

- Ordunun anlatımını güçlendirmek
- İsrail anlatısının doğruluğunu fotoğraflarla kanıtlamak.

c. Ordunun ciddiyetini ve gücünü gösteren fotoğrafları gösterin.

112 Numaralı Gönderi

Resim 123. Beyt Lahiya Bölgesindeki Vatandaşlara Acil Uyarı

Kaynak: Adraee, A. (2024, 23 Nisan). *Beyt Lahiya bölgesindeki vatandaşlara acil uyarı*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1782762346739343591?t=6JLxQR-wtB_dBhZ-bPCUXg&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri için endişesini göstermek.
- Uluslararası topluluğa İsrail'in uluslararası hukuka uyduğuna dair verilen bir sertifika.

Görüntü analizi: dikkat çekin ve takipçileri gönderide yer alan hususlara karşı uyarın.

113 Numaralı Gönderi

Resim 124. Kuzey Gazze Sakinlerine Mesaj: Kuzey Gazze Bölgesi Savaş ve Tehlikeli Bir Bölgedir, Bu Nedenle İnsani Alanlarda Kalma Çağrımızı Yineliyoruz

Kaynak: Adrace, A. (2024, 15 Nisan). *Kuzey Gazze sakinlerine mesaj: Kuzey Gazze bölgesi savaş ve tehlikeli bir bölgedir, bu nedenle insani alanlarda kalma çağrımızı yineliyoruz*. 21 Ocak 2025 tarihinde https://twitter.com/AvichaiAdrace/status/1779748569139794067?t=Z6LykwLCpX90wgF_fI4jeA&s=19 adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- İsrail'in Gazze Şeridi'nde yaşayanlara duyduğu ilgiyi göstermek.
- Uluslararası topluluğa İsrail'in uluslararası hukuka uyduğuna dair verilen bir sertifika.

Görüntü Analizi: Metin gönderisine dikkat çekmek.

114 Numaralı Gönderi

**Resim 125. İsrail Savunma Kuvvetleri, İnsani Yardım Bölgesine Yerleştirilen
Roketatarlara Tam İsabetle Saldırıyor**

Kaynak: Adrace, A. (2024, 24 Nisan). *İsrail Savunma Kuvvetleri, insani yardım bölgesine yerleştirilen roketatarlara tam isabetle saldırıyor*. 21 Ocak 2025 tarihinde

<https://x.com/AvichaiAdraee/status/1783026908516458600?t=t5MPgqgQOhFk0Vd63Szcuw&s=35>

adresinden edinilmiştir.

Gizli anlam analizi:

- a. İnsani yardım alanlarını hedeflemenin gerekçesi.
- b. Direnişi, insani yardım alanlarını teröristlerin kalelerine ve füze fırlatma rampalarına dönüştürmekle suçlamak.
- c. İsrail askeri ve güvenlik teşkilatı arasında ortak iş birliğinin gösterilmesi.

Görüntü analizi: Arap kamuoyunu Filistin direnişine karşı harekete geçirmek ve insani yardım alanlarını hedef almanın zihinsel imajlarını çizmek.

3.2. Gizli Anlam ve Görüntü Analizi Sonuçları

Propagandanın başarısı ya da başarısızlığı, içeriğinin mutlak terimlerle sunulmasıyla ölçülemez. İsrail'in propaganda söylemi sadece Arap ve Filistinli gözlemcileri hedef almakla kalmamış, bazı yönlerden başarılı olmuştur. İsrail iç cephesi ve yerel İsrail gazeteleri Yediot, Haaretz ve Maariv bunu desteklemektedir. Ayrıca bugün İsrail'de orduya veya özel mülkiyete bağlı çok sayıda televizyon ve radyo programı da mevcuttur ve bunların çoğu moral yükseltmeye çalışmaktadır. İşgal hükümetini iç cephede uzmanlaşmış bir bakanlık kurmaya yönelten etmen, İran'ın tehditlerine ek olarak İsrail ile Filistin, Lübnan, Yemen ve Irak direnişi arasındaki çatışma ortamında İsrail'in iç cephesinin bütünlüğünü korumak olmuştur.

Moralleri bozmak, suçları ve katliamları meşrulaştırmak İsrail'in propaganda söylemleri arasında yer almaktadır. Propagandacılar, Filistinlileri hedef alan askeri mekanizmalarla omuz omuza çalışmıştır. Bu durum, İsrail'in varlığını kabul ettirmiş ve Filistinlilerin moralini etkilemeyi başarmıştır. İsrail, bunu yaparken kamuya açık konuşmalara ve bazı rehber bültenlerle birlikte örgütsel açıklamalara dayanan Filistin söyleminin zayıflığından yararlanmıştır.

2023 savaşına gelince savaş, İsrail anlatısına küresel çapta büyük bir destek oluşturan benzeri görülmemiş bir propaganda saldırısıyla başlamış ve ardından Batı başta olmak üzere dünyanın birçok yerinde İsrail propagandası bu savaşı kaybetmeye başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri liderliğindeki birçok Batılı hükümet İsrail savaşını desteklemeye ve finanse etmeye devam ederken, dünyanın birçok yerindeki kamuoyu eğilimleri, Filistin söylemi lehine temel değişimlere tanık olmaya başlamıştır.

Uzun zaman önce “Savaş sözle başlar, kurşunla ve sözle devam eder, sözle biter.” denilmekteydi. Söz ve kurşun arasında siyasi ve askeri propaganda, günümüzdeki savaşların etkili bir aracını oluşturmaktadır. Esas olarak medyanın gücü ve etkisi ile bağlantılı olan bu akımlar, çağdaş dünyada düşmanı boyun eğdirmek ve iradesini yok etmek için kullanılan psikolojik araçların geliştirilmesinde büyük aşamalara tanık olmuştur.

Araştırmanın örneklemini olarak İsrail ordu sözcüsünün sayfasında yayınlanan görseller ve metin içeren görsellerin analizine dayanarak sonuçlar dört ana başlığa ayrılmış ve her başlığın altında İsrail'in açıkladığı bir dizi sonuç yer almıştır:

- a. Filistinli siviller
- b. İsrail
- c. Filistin direnişi
- d. HAMAS hareketi

3.2.1. Filistinli Siviller

Bu alt başlıkta, Filistinli sivillere yönelik endişelerin nasıl dile getirildiği ve bu söylemin İsrail ordusu tarafından nasıl şekillendirildiği incelenmektedir. Özellikle savaş ortamında sivil güvenliğine vurgu yapılarak, propaganda ve kamuoyu algısı oluşturma stratejileri ortaya konmaktadır. Böylece, savaşın meşrulaştırılması sürecinde insani kaygıların nasıl kullanıldığına dair önemli ipuçları elde edilmektedir.

3.2.1.1. Filistinli Sivillere Yönelik Endişelerin Vurgulanması

İsrail ordu sözcüsü, Gazze Şehri'ndeki sivil halkın endişelerini vurgulamaya özel önem vermiş ve takipçileri arasında sivillerin güvenliğinin, onlara zarar vermemenin ve onlara yol açmanın önemi konusunda duygusal bir ortam oluşturmaya çalışmıştır. Sayfa, İsrail'in kendileri için duyduğu endişeyi güçlendiren kanıt ve açıklamalar sunmaya devam etmiş ve özellikle önceki savaşlarda suçlandığı için İsrail'in kendisini destekleyen kamuoyu oluşturmaya amaçladığı aktif bir propaganda haline gelmiştir.

İsrail propagandası esas olarak dünya kamuoyunu hedef almaktadır. Teorik olarak tarafsız olduğu ve dolayısıyla propagandaya daha açık olduğu göz önüne alındığında, İsrail böylece zayıf Arap propagandasını engellemeye çalışıyor ve dünya kamuoyunun büyük bir yüzdesini kendi tarafına dahil etmiş ve uluslararası kamuoyunun önemini vurgulamıştır. Özellikle Avrupa ve Batılı ülkelerin İsrail'e yönelik politikaları konusunda doğrudan etkiye sahip olması, uluslararası kuruluşlardaki oy verme davranışlarıyla da

ilgilidir.²⁰⁴ Bu bağlamda İsrail, Arap kamuoyunu etkilemeye çalışmayı ihmal etmemiş ve bu görevin zorluğuna rağmen birden fazla yolu kullanarak göreceli bir başarı elde etmeyi başarmıştır. Bu durum, görüşleri tutarlı olan bazı Arap isimlerin açıklamalarında da açıkça ortaya çıkmıştır.

İsrail, “İslamofobi” dalgasının yayılmasının yanı sıra, HAMAS'ın bazı Arap ülkeleriyle yaşadığı kötü ilişkilerden de yararlanarak, HAMAS'ı Arap ve İslam güvenliğini tehdit eden terör örgütleri çerçevesine dahil etmeye çalışmıştır. Her ne kadar İsrail propagandası Arap çevrelerinde geniş bir yayılma sağlayamasa da çoğu Arap, İsrail vizyonunu koruduğu için bu hedefin göreceli bir kısmına ulaşılması İsrail açısından etkili bir durumdur.

İsrail ordu sözcüsünün sayfası, Gazze'de hedef alınan ve baskın yapılan Şifa Hastanesi, el-Rantisi Hastanesi, Endonezya Hastanesi ve daha birçok hastanenin hedef alınıp basılmasını meşrulaştırmaya çalışmış ve İsrail'in aldığı önlemleri anlatmıştır. Sivilleri askeri operasyonların yürütüldüğü bölgeleri terk etmenin gerekliliği konusunda defalarca uyarıp sosyal medyaya broşürler ve uyarılar bırakarak, uluslararası kurumlarla iletişim kurma yoluyla bölge sakinlerinin hedef alınmaya karşı savunmasız olduklarını ve onları güneyden kuzeye yerleşim yerlerine dönmemeleri konusunda uyarıp evlerinden ve hastaların hastaneden tahliye edilmesine odaklanmıştır. Ancak bu önlemler resmi bir nitelik kazanmış ve daha sonra İsrail propagandasında kullanılmak üzere alınmıştır. Çünkü gerçekler, İsrail ordusunun yerinden edilen Gazzelileri ve hastaneler ile sığınma merkezlerindeki sivilleri hedef aldığını kanıtlamıştır. Aynı bağlamda İsrail ordusunun Gazze'nin kuzeyinde, Gazze Şehri'nde ve Han Yunus'ta sivillere yönelik herhangi bir güvenlik önlemi almadan, resmi veya medya yoluyla dahi olsa soykırım operasyonları gerçekleştirmesi, bu önlemlerin alınmasının propaganda amacını vurgulamaktadır.

İsrail'in, HAMAS'ı savaşa sokmakla suçladığı çocuklar gibi belli kesimlere odaklanmanın yanı sıra, örneğin din gibi hassas iplerle oynama konusunda da net bir

²⁰⁴ Vail Abdulâl, Araştırmacının Röportajı, 10 Ocak 2017.

yöntemi bulunmaktadır. İsrail, tam aksine kendini çocuklara saygı duyan insani bir devlet olarak sunmaya çalışmaktadır.

İsrail'in imajını iyileştirmeye yönelik çalışmaları ve kolektif Filistin, Arap ve uluslararası zihinde sivillere duyduğu ilgiyi göstermeye yönelik İsrail propagandasının ısrarı, İsrail ordusunun evleri ve evlerde yaşayanları hedef almasıyla ve tüm ailelerin öldürülmesine yol açan katliamların sayısı ve sivillerin, özellikle de çocukların ve kadınların öldürülmesinin boyutuna ilişkin saha gerçekleriyle tutarlı değildir.

İsrail propagandası, İsrail ordusunu, sivillerin güvenliğini muhaliflerin kontrolüne girenlerden koruyan ahlaklı bir ordu olarak göstermeye çalışan bu propaganda, aynı anda birden fazla mesaj gönderme girişimidir ve belki de bunlardan en önemlisidir. Prensipte İsrail ordusunu kendi imajında göstermeyi amaçlayan uluslararası topluluğa yönelik olanıdır ancak aynı bağlamda İsrail'in teröre karşı yürüttüğü ahlaki mücadelenin doğasını da göstermek istemiştir. Buna göre İsrail, kendisine soykırım suçu işlediği gerekçesiyle Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde dava açılması sonucu uluslararası desteğin devamını hak ettiğini ve İsrail ordusunun sivil nüfuslu bölgelerdeki operasyonlarını özellikle göz önünde bulundurarak herhangi bir uyarıda bulunmadan sürdürmesi için “meşru müdafaa” sürdürmeyi hak ettiğini dünyaya açıklamaktadır.

3.2.1.2. Sivilleri Öldürüp Katliam Yapmanın Gerekçesi

İsrail propagandasın, ordu sözcüsünün Arapça sayfası aracılığıyla, 2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı sırasında Filistinli sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmaya çalışmıştır. İsrail'in suçlarını örtbas etmesini veya inkâr etmesini engelleyen medya ve insan hakları özellikle de uluslararası kurumların baskıları sonucu İsrail'in suçlarını meşrulaştırmaktan başka seçeneği yoktu. Aynı şekilde İsrail, 7 Ekim saldırısında ölenlerin isimlerini ve fotoğraflarını öne çıkarma eğiliminde olmuş ve bunlarla ilgili bazı detayları, acımayı hak eden mağdur imajında sergileyerek duygusal bir şekilde yayınlamaya özen göstermiştir. Bu durum, İsrail'in Gazze Şeridi'nde şiddetli imha savaşını sürdürmesinin bir gerekçesi olmuştur. İsrail bir yandan bu savaşı sürdürme hakkını ve meşruiyetini

göstermiş, diğer yandan da şehitlerin fotoğraflarını yayınlayarak dünyanın gözleri önüne sermiştir.

3.2.1.3. İsrail Propagandasının Katliamları Görmezden Gelmesi

İsrail propagandası, Gazze Şeridi'ne karşı gerçekleştirilen tüm katliamları görmezden gelmiş ve ordu sözcüsü, kendi Arapça sayfasında bunlardan hiçbirine değinmemiştir. Bunun yanı sıra HAMAS'a karşı kışkırtıcı ve ordunun Filistin direnişini hedef alma yeteneğini sergileyen görseller yayınlamaya odaklanmıştır.

2023'te Gazze Şeridi'ne yönelik saldırı, Gazze Şeridi'ndeki sivil nüfusa yönelik çok sayıda katliama tanıklık etmiştir. Bunlar arasında büyük kitlesel katliamlar, hastanelerin bombalanması ve içinde sakinlerin bulunduğu tüm konut komplekslerinin yok edilmesi de yer almaktadır.

İsrail propagandasının sivillere karşı işlediği suçlardan bahsetmekten kaçınmaya çalıştığı, resmi sayfalarda veya televizyon konuşmalarında bu suçlardan bahsetmekten kaçındığı açıktır. İsrail ordu sözcüleri, canlı televizyon röportajlarında, İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nde yaşayanlara yönelik katliamlar yapmasıyla ilgili kendilerine yöneltilen sorular karşısında utandıklarında cevap vermekten kaçınmakta, kendilerine baskı yapıldığında ise kendi eylemlerini direnişe yansıtmaktadırlar. Direnerek, ya da tepkiyi görmezden gelip başka konulara yönelerek ya da İsrail'in sivil bölgeleri bombaladığını söyleyerek katliamı meşrulaştırıp İsrail ordusunun suçlu imajını ortadan kaldırmaya çalışmaktadırlar.

3.2.1.4. Filistinli ve İsraili Siviller Arasındaki Eşitlik

İsrail propagandası, Filistinli ve İsrail vatandaşları arasındaki direniş füzeleri tehlikesine karşı eşitlik imajını güçlendirmeye çalışmıştır. İsrail ordusunun Baptist Hastanesi'nde gerçekleştirdiği katliam gibi, İslami Cihad hareketi, daha sonra sivillerin üzerine düşen başarısız bir füze olmakla suçlanmıştır. Bu yöntem, sivilleri ve masumları kucaklayan bir devlet olarak görünen İsrail'in iyi imajını göstermekle sınırlı kalmayıp,

direniş hareketlerini tüm ırk ve kültürlerden insanlığın düşmanı olarak göstermeye çalışmanın ötesine geçmiş, bunu vurgulayarak bu iddiayı daha da güçlendirmiştir. Tıpkı İsrail halkı gibi direnişin bedeli olarak mutluluklarını ve canlarını ödeyen Filistin halkının acılarının görüntüsünün yayınlanması gibi.²⁰⁵ Dolayısıyla Filistin halkının maruz kaldığı savaş belasının sorumluluğu, Filistin halkının durumunu umursamayan, onları canlı kalkan olarak kullanmaya devam eden Filistin direnişinin omuzlarına yüklenmiştir. İsrail'e karşı yürüttükleri savaşları da terör örgütlerini insanlığa karşı terörist faaliyetler yürütmeye iten entelektüel ve dini aşırılık ışığında, İsrail vatandaşı ile Filistinli arasında ne olursa olsun ayırım gözetmemektedir. Aynı bağlamda İsrail propagandası, direniş eylemlerini ön plana çıkarmaya çalışarak, İsrailli veya Filistinli sivillere verilen her türlü zararı istismar etmeye çalışarak, bunları kesin delil olarak sunup bunları İsrail medya araçlarında tekrarlamak suretiyle kendi güçlerinin sivillere karşı uygulamalarını örtbas etmeye çalışmaktadır.²⁰⁶

3.2.2. İsrail

Bu bölümde, İsrail ordusunun askeri kapasitesi ve stratejik yetenekleri üzerinde durulmaktadır. Propaganda dili aracılığıyla, ordunun caydırıcılık gücünün, istihbarat faaliyetlerinin ve savaş kabiliyetlerinin nasıl vurgulandığı analiz edilmektedir. Bu değerlendirme, İsrail'in hem tarihsel süreçte hem de güncel çatışmalarda askeri üstünlüğünü pekiştirme çabalarını anlamak açısından önemlidir.

3.2.2.1. İsrail Ordusunun Caydırıcılık Gücünün, İstihbaratının ve Savaş Yeteneklerinin Gözden Geçirilmesi

Filistin işgalinin başlangıcından bu yana İsrail propagandası askeri güce odaklanmaya çalışmıştır. Propaganda, Haziran 1967'de Arap ülkelerine karşı kazandığı zaferin ardından, bir dizi katliam gerçekleştirerek Filistin halkına karşı psikolojik savaş

²⁰⁵ Hazım Kasım: Araştırmacıyla Röportajı, 5 Ocak 2017.

²⁰⁶ İsrail Meseleleri Konusunda Uzman Araştırmacı Mahmud Mardari'nin Araştırmacıyla Röportajı, 15: Mayıs 2017.

uygulamıştır. İsrail propagandası, kısa bir süre için İsrail'i batırmaya devam etmiştir. Ordu ve onun caydırıcı güç gösterisi efsanesi, Gazze Şeridi'ne veya Lübnan'a yönelik tüm saldırılarda ve 2023'te Gazze'ye yönelik saldırganlığın başlatılmasıyla tekrarlanmaktadır. Bunların yanı sıra İsrail'in propaganda söylemi, gücünün ve yeteneklerinin sergilenmesini sürdürmektedir.

İsrail propagandasında, Gazze Şeridi'ne saldırı yapıldığı günler boyunca rakamların ve istatistiklerin dili mevcut olmuştur. İsrail propagandası, ordunun istihbarat ve sahadaki operasyonel yeteneklerini ortaya koyacak bilgi ve istatistikler sunmayı amaçlamıştır. Propagandada istihbarat yeteneklerinin gözden geçirildiği, direniş liderlerinin hedef alınmasına ilişkin ayrıntıların ve bilgilerin yayınlanmasında açıkça görülmüş ve bu durum, İsrail ordusu ile Gazze Şeridi'ndeki direniş savaşçıları takip etmekten sorumlu olan Şin Bet iç güvenlik servisi arasındaki koordinasyon düzeyini vurgulamıştır.

3.2.2.2. İsrail Kendini Savunmakta ve Terörle Mücadele Etmektedir

İsrail propagandası, İsrail'in terörle mücadele eden bir devlet olduğu yönündeki sürekli tanıtıma dayanmıştır ve bu söylem, Ortadoğu'nun demokratik devleti olan İsrail'in, geri kalmışlığın temelinden çıkan gerici terörizmle karşı karşıya olduğu gerçeğine dayanan basmakalıp bir fikir oluşturmaya çalışmıştır. İsrail, onlarca yıldır Filistin topraklarının gasp edildiğini görmezden gelerek, mağdur ve saldırgan rolünde görünmektedir. İsrail'in propaganda söylemi, İsrail'in gerçekleştirdiği her çatışma veya saldırıda İsrail'in saldırıya uğradığı ve terör kurbanı olduğu fikrini güçlendirmeye devam etmiştir. İsrail, bunu terörizme karşı bir savunma eylemi olarak meşrulaştırmak için Filistin Kurtuluş Örgütü'nü ve onun bayrağı altındaki grupları terörist olarak sınıflandırmıştır.

Filistin ayaklanmalarının patlak vermesiyle birlikte İsrail, ayaklanmalara katılan herkesi terörizm etiketiyle damgalamış, bu tanımlamalar tutuklu bulunan tüm direniş savaşçıları için uygulanmış, öldürme, yıkım ve işgal eylemlerini Filistin'i koruma sloganı altında meşrulaştırma süreci yaşanmıştır. İsrail'in 2008, 2012, 2014, 2021 ve 2023'teki beş

çatışmada Gazze Şeridi'ne yapılan saldırı sırasında hakaret ve suçlamalarının sıklığı devam etmiştir. Demir Kılıç operasyonu sırasında İsrail propagandası aynı tempoyu sürdürmeye ve İsrail'i terörizm karşısında koruma fikrini pekiştirmeye odaklanmıştır.

İsrail propagandasının temelleri özellikle son on yılda ilkelerinden ayrılmamıştır. İsrail, Filistinlilerin işgal ettiği topraklarda herhangi bir hak sahibi olduğunu reddetmekte, Filistin'de hakkı olduğu fikrini güçlendirmeye çalışıp kendisine direnen herkesi terörist olarak tanımlamaktadır. Saldırı kararlarına kalıcı bir sempati oluşturmak için terörizme maruz kaldığına dair sürekli bir söylem sürdürmüştür ve sahadaki söylem ve davranışları, resmi Arap tutumlarını değiştirmeyi, İsrail'i düşman olarak görmekten, saldırı olasılığından barış süreci inşa etme sürecine geçirmeyi başarmıştır.

3.2.2.3. İsrail'in İnsani Yanının Gösterilmesi

“Topraksız halk” sloganını ve Holokost konusunu gündeme getiren İsrail Devleti'nin kuruluşundan bu yana en belirgin özelliği adaletsizlik ve zulüm duygusudur. Şiddetini ve işlediği suçların iğrençliğini her zaman haksızlıkla meşrulaştırmaktadır. Vatandaşların sorumluluğuna düşen insani amaçlar, Demir Kılıçlar adlı operasyonda Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarında, Gazze Şeridi'nin güneyinde işgal altındaki köylerle arasında büyük bir fark olmasına rağmen, bunun insani gerçekliğini anlatmıştır.

İsrail'in propaganda söylemi, sayfanın takipçilerini etkilemek, Gazze Şeridi sakinlerine yönelik derin insani kaygılarını göstermek ve saldırı karşısında onlara yardımcı olmaya çalışmak amacıyla duygusal çağrılar kullanmıştır.

3.2.2.4. İstatistiklere Dayanılması

İstatistikler ve sayılar, anlatıyı, verilmek istenen mesajın anlaşılmasına yardımcı olan istatistiksel bir çerçeve içerisinde sundukları için, izleyiciyi ikna etmenin en etkili yöntemlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu da propaganda anlatısına inandırıcılık kazandırmaktadır ve İsrail'in propaganda söylemi dengeli ve sürekli bir şekilde istatistiklere dayanmaktadır.

İsrail propagandası, istatistikleri saldırganlığı meşrulaştırmak ve direnişin performansını küçümsemek, çok sayıda direniş savaşçısının şehit olduğu hakkında bilgi vererek moralleri bozmak, tüneller için hayali rakamlar vererek direnişi kışkırtmak ve savaşı meşrulaştırmak amacıyla ordunun yeteneğinin bir göstergesi olarak çok sayıda evi, camiye ve okulu hedef almak, direnişe kesin darbeler vurmak ve İsrail ordusunun insani yönünü ve Gazze Şeridi sakinlerine olan ilgisini göstermek gibi çeşitli yönlerde kullanmıştır. İsrail propagandasının dayandığı istatistikler şu şekilde sınıflandırılabilir:

- a. *Filistin Direnişi*: İsrail propagandası, saldırının ilk gününden itibaren bilgi vermiş ve Demir Kılıç Operasyonu'nun duyurulduğuna dair ilk yayınla birlikte askeri operasyonun başlamasını meşrulaştırmıştır. Çünkü İsrail'e göre 7 Ekim saldırısı HAMAS'ın ortadan kaldırılması ve rehinelere kurtarılması amacıyla olmuştur.
- b. *Moralin Bozulması*: Direnişin sahadaki başarılarının ardından konuşmada Filistin ve Arap kamuoyunun moralini etkileyecek istatistikler kasıtlı olarak benimsenmiştir. İsrail propagandası da başarıların küçümsemesine ve direnişin sahanın gidişatını etkileyecek saldırılar yapma kabiliyetinin azaltılmasına odaklanmıştır.
- c. *Gerekçeleştirme Yöntemi*: İsrail propaganda söyleminde en çok kullanılan yöntemlerden biridir. İsrail, sivillerin öldürülmesini meşrulaştırmak, yerleşim yerlerini hedef almak ve İsrail'in anlatısına inanılabilirlik kazandırmak için propagandasını rakamlar ve istatistiklerle güçlendirmiştir.
- d. *İsrail'in İnsani Yüzü ve Gazzelilere Gösterilen İlgi*: İsrail propagandası, İsrail'in Gazze Şeridi sakinleri için duyduğu endişeyi ve insani yönlerini gösteren istatistiklerin sağlanmasına katkıda bulunmuştur. Bu propaganda, direnişle bölge sakinleri arasında bir bölünme durumu yaratmayı amaçlamıştır. Siviller arasındaki gizli direniş ve onların canlı kalkan olarak kullanılması nedeniyle Gazze Şeridi'nin maruz kaldığı felaketleri, yıkımları ve katliamları tasvir etmiştir.

3.2.3. Filistin Direnişi

Bu kısımda, Filistin direnişinin 2023 Gazze saldırısındaki performansına ve İsrail propagandasının bu performansı nasıl manipüle etmeye çalıştığına odaklanılmaktadır. Direnişin askeri başarıları karşısında propagandanın yönlendirme stratejileri incelenerek, gerçek çatışma dinamiklerinin kamuoyundan nasıl gizlenmeye çalışıldığı ortaya konmaktadır. Böylece, direnişin etkisi ve algılanışı arasındaki farklar değerdendirilmektedir.

3.2.3.1. Dikkati Direnişin Performansından Başka Yöne Çekmek

Direnişin 2023'te Gazze şeridi'ne yönelik saldırısındaki performansı, önceki olaylara göre açık bir gelişmeyi temsil etmiş ve İsrail ordu kuvvetlerine gerçek kayıplar verdirebilmiştir. İsrail'in kara operasyonu, doğrudan çatışmada direnişin gösterdiği performans ve Gazze şeridi'ne saldırı yapan güçlerin maruz kaldığı durum nedeniyle Filistin direnişi ile işgal ordusu arasındaki gerçek çatışma alanı olarak görülmüştür.

İsrail propagandası, pusulayı direnişin başarılarından saptırmaya çalışmış ve bu, Filistin ve Arap kamuoyunun moralini yükseltmek için güçlü bir motivasyon oluşturmuştur.

3.2.3.2. Saha Performansını Düşürmek

İsrail propagandası öncelikle direniş savaşçılarına odaklanmaktaydı ve propaganda söyleminin özelliği, yetersiz anlatımdı. Ancak Filistin direnişi, direnişin performansını tamamen göz ardı etmemiş, onları teşvik etmeye yönelik bazı operasyonları başarısızlıkla sonuçlandırmış ve ordunun bunları engelleme becerisini ortaya koymuştur.

3.2.3.4. Kayıpların Boyutunun Abartılması

İsrail propagandası, işgalin üstün yeteneklerini abartmak için onu doğaüstü bir güç olarak tasvir ederek basmakalıp bir imaj çizmeyi kullanmaktadır. İsrail propagandası, HAMAS hareketinin yeteneklerini abartmaya dayanmıştır. Çok büyük ölçüde İsrail

Devleti'nin bekasını tehdit eden entegre bir ordu olarak tasvir edilmiş, ancak İsrail'in propaganda yöntemleri alıcı kitlenin farklılığına göre farklılık göstermektedir. Buradaki propaganda abartmayı amaçlamıştır. Direnişin uğradığı kayıpları abartmak için istatistiklere dayanılarak rakamlar hedeflenen sitelerin büyüklüğüne göre sunulmuştur.

3.2.4. HAMAS Hareketi

Bu bölümde, İsrail propagandasının HAMAS hareketini terörist bir yapı olarak yaftalama stratejisi ele alınmaktadır. HAMAS'ın IŞİD gibi uluslararası terör örgütleriyle eşleştirilmesi yoluyla, hareketin meşruiyeti sorgulanmakta ve Arap-İslam dünyasından izole edilmesi amaçlanmaktadır. Bu söylem analizi, propagandanın nasıl bir kimlik inşası yaptığını ve bunun siyasi ve askeri operasyonları meşrulaştırmadaki rolünü ortaya koymaktadır.

3.2.4.1. HAMAS'ı Terörist ve IŞİD Olarak Adlandırmak

Gazze Şeridi'ne yönelik askeri saldırının başlangıcından bu yana İsrail propagandası, HAMAS hareketini terörist olarak tanımlamaya odaklanmıştır. İsrail ordusunun medya sözcüsü, yayınlarında HAMAS'ı "IŞİD-HAMAS" terör örgütü olarak tanımlayarak kasıtlı olarak hareketten bahsetmiştir. Gazze Şeridi'ne yönelik saldırganlığını ve HAMAS hareketini Arap ve İslam çevresinden izole etme yönündeki sürekli çabasını, onu defalarca terörist olarak adlandırarak ve Gazze Şeridi'ndeki askeri operasyonlarını tırmandırarak ve IŞİD'e benzeterek meşrulaştırmaktadır. Bunun arkasında İsrail'in, Filistinli ve Arap gözlemcilerin zihninde basmakalıp bir imaj yaratma amacına ulaşma çabası vardır. Batılı gözlemciler bile küresel terör olarak tanımlanan diğer örgütlerin yaptıklarına, katliamlara, hukuksuz öldürmelere, sonrasında Arap ve Batılı hükümetlere karşı savaş çağrısında bulunmalarına rağmen HAMAS hareketinin Gazze Şeridi'nde yaptıklarının ve İsrail Devleti'ne karşı duruşunun tamamen benzer olduğuna inanmaktadır.

3.2.4.2. Sorumluluğun HAMAS'a Yüklenmesi:

İsrail propagandası, Gazze Şeridi'nin maruz kaldığı askeri operasyondan yalnızca HAMAS'ı sorumlu tutarak, İsrail'in Gazze Şeridi'ne yönelik askeri saldırısını meşrulaştırmaya çalışmıştır.

3.2.4.3. Filistin Kamuoyunu HAMAS'ın Aleyhine Çevirmek

İsrail propagandası, Gazze Şeridi'ne yönelik saldırının yeniden başlamasından ve sonuçlarından HAMAS hareketini daimî olarak sorumlu tutarak, HAMAS hareketi ile Gazze Şeridi'ndeki Filistinliler arasında duygusal ve duygusal bir ayrılık durumu yaratma yönünde açık bir hedef doğrultusunda çalışmıştır.

3.2.4.4. HAMAS'ın Uluslararası Kurumlar Nezdindeki İmajını Bozma:

İsrail propagandası, uluslararası insani yardım veya insan hakları kurumları nezdinde Filistin direnişini, özellikle de HAMAS hareketini çarpıtmayı amaçlayan bir takım içerik ve iddialarda bulunmuştur. Bu iddialardan en önemlileri şunlardır:

- a. HAMAS, liderlerini, üyelerini ve askeri yeteneklerini korumak amacıyla sivilleri canlı kalkan olarak kullanmaya çalışıyor.
- b. HAMAS füzeleri ve askeri teçhizatı evlerin ve camilerin içinde saklıyor.
- c. HAMAS, UNRWA okullarından ve kalabalık bölgelerden roket atıyor.
- d. Gazze halkına İsrail keşif araçlarından saklanma ve kaçma olanağı sağlıyor.
- e. HAMAS hareketi, üyelerini ve askeri yeteneklerini İsrail ordusunun ön saflarına taşımak için hastane ulaşımını ve sağlık ekiplerini kullanıyor.
- f. Hastane, okul, cami ve anaokullarının altına komuta merkezi olarak tüneller inşa ediyor.
- g. HAMAS hareketi, tıpkı savaşta olduğu gibi, çatışma hazırlıkları sırasında da üyelerinin ve liderlerinin hareketlerini takip etmek için medya personelinin üniformalarını ve ulaşım araçlarını kullanıyor.

3.2.4.5. HAMAS ile Filistin Halkı Arasındaki Ayrım

İsrail propagandası, Gazze Şeridi sakinleri ile HAMAS hareketi arasında duygusal bir ayrım oluşturarak hareketi Filistin halkının ihtiyaçlarından ayrı bir örgüt olarak göstermeye çalışmıştır. Bunu yapmak için kendisini hizmet eden propaganda içeriği sağlamaya adanmıştır. Bu amaç, ayrımcılığın iki temel düzeyini ortaya koymaktadır:

- a. İsrail propaganda sistemi mevcut krizi HAMAS hareketi ile sınırlandırmış ve İsrail Devleti'nin Gazze Şeridi'ndeki sivil halkla herhangi bir sorunu olmadığını, aksine tam tersini değerlendirmiştir.
- b. İsrail propagandası, HAMAS hareketini ve Gazze Şeridi'ndeki liderlerini müstahkem yer altı sığınaklarında saklanmakla ve Gazze sakinlerinin karşı karşıya olduğu tehlikenin farkında olmamakla suçlayarak Gazze'deki Filistin topluluğu ile HAMAS hareketi arasındaki ayrımı güçlendirmeye çalışmıştır. İsrail propagandasının önemli bir yönünün yanı sıra askeri operasyonlar sonucunda Şeridi'nin deşifre edilmesi, yurtdışındaki HAMAS liderlerinin uzlaşmazlığını ve Gazze Şeridi'nde yaşayanların acılarına kayıtsız kalmalarını öne sürmektedir. İşgal askerleri, bulundukları konumlar sonucunda Gazze Şeridi'nde meydana gelen tehlike ve yıkımın boyutunun farkına varmadan, en iyi konforu ve güvenliği sağlayan yıldızlı otellerde kalmaktadırlar.

3.2.4.6. Gazzeliler HAMAS'ın Elinde Rehinedir

İsrail propaganda söylemini tasarlayanlar, Gazze Şeridi'ndeki sivil ölümlerine ilişkin gerekçeleri arasında, İsrail'in bu öldürme ve yıkımdan sorumlu tutulmamasına katkıda bulunan bir ifadeye de yer vermiştir. İsrail propagandası, Gazze Şeridi'nde yaşayanları kasıtlı olarak rehin olarak tanımlamıştır. İsrail medya sistemi tarafından üretilen propaganda görselleri ve grafikler, Şifa Hastanesi'nin hedef alınması gibi birden fazla durumda medyayı istismar ederek ve somutlaştırarak basmakalıp “rehineler” fikrinin güçlendirilmesine katkıda bulunmuştur. Hastanede HAMAS gözetleme sistemlerinin ve hastaneleri işgal eden HAMAS liderlik merkezlerinin bulunduğu iddiaları, HAMAS'ın kontrolü nedeniyle çocukların hayatlarının karanlık günlere dönüşmesi, HAMAS'ın

sivilleri kontrol etmek ve onları koruma sağlamaya zorlamakla suçlaması düşüncesini insanların zihinlerine yerleştirmeye çalışmışlardır.

3.2.4.7. HAMAS'ın İslam'dan Arındırılması

HAMAS hareketi, İslami yaklaşımı bir yaşam biçimi olarak benimseyen Filistin örgütlerinden biri olarak kabul edilmekte ve faaliyetleri camilerde başlayıp, devam etmektedir. Bu nedenle İsrail propaganda söylemi, onu İslam'dan arındırmaya, İslam'ın öğretilerini ve yöntemini ihlal ediyor gibi göstermeye çalışmış ve sahadaki davranışlarının HAMAS olarak öne sürdüğü İslam'ın öğretileri ve değerleriyle çeliştiğini her zaman iddia etmiştir. İsrail propagandası, mezarlıklardan, camilerin yakınlarından ve nüfusun yoğun olduğu bölgelerden roket fırlatmak için Gazze Şeridi sakinlerini canlı kalkan olarak kullanmaktadır. İsrail propagandası, HAMAS hareketini hiçbir kutsal ve insani değere en ufak bir saygısı dahi olmayan bir terörist grubu olarak öne çıkarmayı amaçlamaktadır.

3.3. İsrail Propaganda Söyleminin Özellikleri

- a. Yerleşim bölgelerini terk etme ve başka bölgelere taşınma yönünde önceden ve tekrarlanan uyarılar da dahil olmak üzere, bir dizi pozisyona atıfta bulunarak sivillerin güvenliğine yönelik endişenin gösterilmesi.
- b. Yerleşim bölgelerini işgalci devlete karşı askeri operasyonların merkezleri olarak öne çıkarmayı amaçlayan çok yönlü bir politika kullanarak Filistinli sivillerin hedef alınmasının meşrulaştırılması.
- c. HAMAS'ı terörizmle suçlamaya ve IŞİD'le karşılaştırmaya odaklanmak, ayrıca İsrail'in de HAMAS'ın İhvan-ı Müslimin'e karşı bölgenin bir parçası olduğu gerçeğine odaklanarak Arap rejimlerinin İhvan-ı Müslimin'e yönelik düşmanlığının istismar edilmesi.
- d. Direniş gruplarından her zaman yalnızca HAMAS'ı sorumlu tutmaya odaklanması. Bu, başlığı bununla sınırlamak ve Gazze Şeridi'nin dönüştüğü kuşatma ve yıkımın sorumluluğuna odaklanmak ve İsrail'in sorununun Filistin halkıyla değil, terörizm uygulayan örgütlerle olduğu ve bu nedenle İsrail'in

liderleri tünellerde veya lüks otellerde saklanırken, Gazze Şeridi sakinlerinin acı çekiyor olduğu düşüncesinin yerleştirilmesi.

- e. Filistin kamuoyunun HAMAS aleyhine çevrilmesinin sağlanması.
- f. Sivilleri canlı kalkan olarak kullanarak HAMAS'ı İslami öğretileri ihlal ediyormuş gibi göstererek İslam'dan arındırmaya çalışılması.
- g. Askeri savaşçıların fotoğraflarını yayınlamanın yanı sıra, baskınların sayısı, büyüklüğü ve hedeflerin uygulanmasındaki doğruluğuna ilişkin istatistiklerle desteklenen propaganda yayarak yenilmez bir ordu imajının pekiştirilmeye çalışılması.
- h. İsrail propagandası, savaş sırasında istatistiklerden geniş ölçüde yararlanmaktadır. Bu, savaşın gidişatını takip etmek için bu istatistiklere güvenmeye çalışanların mümkün olan en geniş kesimini ikna etme umudunu taşımaktadır.
- i. İsrail ordusunun başarılarını abartırken direnişin yeteneklerini küçümseyerek, askeri operasyonlarına ilişkin istatistikler yayınlayarak, onlarca tüneli ortaya çıkarıp yok edilmesini sağlayarak ve istatistik kullanarak Arap ve Filistin halkının moralini bozmaya güvenmek ve Gazze Şeridi'ndeki yüzlerce direniş hedefinin rekor sürede bombalandığı iddiasının öne sürülmesi.
- j. Bazı Kassam liderlerinin öldürülmesinin kutlanması ve onların tehlikesinden ve direnişteki konumlarından bahsedilmesi gibi, İsrail ordusunun savaş sırasındaki başarılarının abartılmaya çalışılması.

SONUÇ

Siyonist hareket, 1897 Basel Konferansı'ndan bu yana yayılmacı yerleşim projesini tanıtmak için propagandayı her türlü biçimiyle kullanmıştır. Siyonist propaganda, propagandadan psikolojik savaşa kadar uzanan propaganda mantığını yaymak için çeşitli iletişim düzeylerini bir araya getirir ve tüm içsel yalanları, aldatmacaları ve yanlışları içerir. Siyonist propaganda, destek kazanmak ve dünya Yahudilerini ve Batı hükümetlerini 1948 savaşıdan sonra yerleşim operasyonları, öldürme ve saldırganlık yürütmede yanında durmaları için harekete geçirmek amacıyla tarihi iddiaları kullanmış ve Holokost kurbanlarının sayısını abartmıştır.

İsrail propagandası, çatışmada tarafsızlıklarını sağlamak için "Aksa Tufanı" harekâtından sonra Arap ülkeleri arasında psikolojik etkiler bırakmak, panik ve korku yaymak için Amerikan yandaşı ile koordine olmuştur.

İsrail propagandası, HAMAS savaşılarının zaferlerini önemsiz göstermek için uydurma videolar ve görseller desteklemiştir. Ayrıca kelime dağarcığını manipüle ederek HAMAS tarafından tutulan İsraili tutukluları “rehineler” olarak tanımlamış ve İslami Direniş Hareketi savaşılarını “teröristler” olarak tanımlamıştır. Amerikan ve Avrupa medya kuruluşları da bu manipülasyona ortak olmuşlardır.

1. Avichai Adraee, alıcı kitle üzerinde daha büyük bir etki yaratma amacıyla tek bir tweet'te birden fazla propaganda tekniği kullanmıştır.
2. Avichai Adraee, izleyicinin dikkatini çekmek ve daha büyük bir etki yaratmak için tweet'lerinin çoğunda çok sayıda resim ve video kullanmaya çalışmıştır.
3. Çalışma sonuçları, Avichai Adraee'nin HAMAS hareketini ve liderlerini tanımlamak için bir dizi etiket kullandığını ortaya koymuştur; bunların en dikkat çekenleri "terörist HAMAS", "HAMAS'ın IŞİD üyeleri", "sabotajcılar", "IŞİD lideri el-Aruri", "HAMAS IŞİD'dir" ve "IŞİD benzeri HAMAS"tı. Çok sayıda tweet'te HAMAS'ı terör örgütü IŞİD'e benzetmeye çalıştığını belirtmekte yarar vardır.

4. Adraee'nin güç gösterisi yaptığı veya güç tehditleri kullandığı sonucuna varılmıştır. Birçok tweet'te İsrail'in gücünü ve Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırıların sayısını gözler önüne sermiştir. Birçok tweet'inde, Şin Bet (İsrail Güvenlik Ajansı), İstihbarat Servisi ve İsrail Savunma Kuvvetleri (IDF) gibi belirli kuruluşların belirli grupları ve bireyleri hedef alma konusundaki iş birliğini bile açıklamıştır.
5. Filistinlilere yönelik söyleminin ırkçı olduğu kanaatine varılmıştır. Bir yandan, dünya çapında şeytanlaştırılmışlar ve IŞİD'e dönüştürülmüşler, diğer yandan insanlıkları ellerinden alınmıştır. Onlara yönelik her türlü sempatiyi ortadan kaldırmak ve onlara karşı şiddet uygulamalarını meşrulaştırmak amacıyla, ister bombalama, kuşatma ve aç bırakma yoluyla öldürme, ister sivillerin başlarına binaları yıkma yoluyla olsun insan olmaları saf dışı bırakılmış ve tamamıyla ırkçı söylemlere maruz kalmışlardır. Siviller ve savunmasız çocuklar, kadınlar ve yaşlılar öldürülmüş ve öldürülen bu kişiler yıkım, kuşatma ve aç bırakma ile hedef alınmalarına rağmen insan ırkının üyeleri değil, aksine onlar, evleri bombalandıktan sonra çocukların ve masumların ve kalıntılarının görüntülerine karşı hiçbir merhamet, şefkat veya sempati duyulmadan ortadan kaldırılması gereken "insan görünümlü hayvanları" ve "böcekler" olarak nitelendirilmişlerdir.

Öneriler

- **Sosyal Medya Düzeyinde Birinci Eksen**

- a. İsrail işgalinin yayınlarını, özellikle de Filistinlilere yardım ettiğini ve onlarla ilgilendiğini iddia eden yayınları resimler ve videolar aracılığıyla ifşa edilmesi ve itibarsızlaştırılması.
- b. İstatistik ve belgelerin yanı sıra infografik ve video grafiklerinin kullanılması.
- c. Medya materyalinin mümkün olan en geniş kapsama ulaşmasını sağlamak için uluslararası dillerde hashtag'lerin etkinleştirilmesi.
- d. Sosyal medya sitelerindeki İsrail sayfalarının boykot edilmesi.

- **Medya Söylemi Düzeyindeki İkinci Eksen**

- a. Filistin meselesinin Arap ve İslam kamuoyunu hedef alan ulusal, Arap ve İslami boyutuna odaklanan ve bunun karşılığında insani, hukuki ve siyasi bir medya söyleminin ihraç edilmesi koşuluyla, hedef kitlenin niteliğine göre medya söyleminde mükemmellik söylem uluslararası topluma ihraç edilmesi.
- b. İsrail'in aşırı güç kullanımını meşrulaştırmak için kullandığı bahaneleri çürütmeye yarayan güçlü medya materyalleri sağlanması.
- c. İşgalciye karşı direnişe izin veren ve direnişi meşrulaştıran uluslararası hukuk metinlerini öne çıkararak, Filistin direnişinin uluslararası yasal olarak pekiştirilmesi.
- d. Uluslararası ve küresel kuruluşların hazırladığı belge ve istatistikleri öne çıkararak, işgalin inkâr etmeye ve aksini kanıtlamaya çalıştığı, düşmanın tüm savaşlarında sivilleri hedef almasına odaklanması.

- **Medya Uzmanları Düzeyinde Üçüncü Eksen**

- a. Filistin medyasının verimliliğinin artırılmasına yönelik programlar ve kurslar düzenleyerek, sosyal medya aracılığıyla medya alanında uzmanlaşmış bir Filistinli medya kadrosunun geliştirilmesi için çalışılması.
- b. İster Arap medya uzmanları ister yabancı ülkelerden olsun, Filistin davasına sempati duyan medya uzmanlarının çalışmalar yapması.
- c. Farklı dilleri akıcı bir şekilde konuşabilen medya uzmanlarının geliştirilmesi.

KAYNAKÇA

1. Abdulaziz, B. (2011). *Medya araştırma yöntemleri, teorik ilkeler ve uygulama becerileri*. Modern Kitabevi, Kahire.
عبد العزيز، بركات. (2011). *مناهج البحث الإعلامي الأصول النظرية ومهارات التطبيق*. دار الكتب الحديثة.
2. Abdulhamid, M. (2018). *Medya teorileri ve etki eğilimleri*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire.
عبد الحميد، محمد. (2018). *نظريات الإعلام واتجاهات التأثير*.
3. Âbed, Z. A. (2012). *Filistin kamuoyunu sosyal ve politik değişime doğru harekete geçirmede sosyal medya ağlarının rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. el-Necah Araştırma Üniversitesi Dergisi, Nablus.
عابد، زهير عبد اللطيف. (2012). *دور شبكات التواصل الاجتماعي في تعبئة الرأي العام الفلسطيني نحو التغيير الاجتماعي والسياسي*. [رسالة ماجستير]. مجلة جامعة النجاح لأبحاث.
4. Alyan, R. E. (2014). *Yabancı uydu kanallarının Arapça sitelerinde Filistin devleti meselesine ilişkin haber bültenleri: karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze İslam Üniversitesi, Gazze.
عليان، رولا أكرم. (2014). *الأطر الخبرية لقضية الدولة الفلسطينية في مواقع الفضائيات الأجنبية الإلكترونية باللغة العربية: دراسة تحليلية مقارنة*. [رسالة ماجستير]. الجامعة الإسلامية غزة.
5. Cemal, E. (2005). *Kurumsal yapının çoğulculuğu ile milliyetçi söylemin hakimiyeti arasında İsrail basını ve medyası*. Beyrut Üniversitesi, Beyrut.

جمال، أمل. (2005). الصحافة والإعلام الإسرائيلية بين تعددية البنية المؤسساتية وهيمنة الخطاب القومي.

6. Ebu Feyyad, A. M. İ. (2006). *İsrail basınının Lübnan savaşına bakışı: Gazetelerin karşılaştırmalı analitik çalışması*. Kudüs Üniversitesi, Kudüs.

أبو فياض، أحمد موسى إبراهيم. (2006). معالجة الصحافة الإسرائيلية للحرب على لبنان 2006 دراسة تحليلية مقارنة من الصحف. جامعة القدس.

7. Ebu Ğuş. (2016). *Hizbullah ve HAMAS'ın askeri medya performansı ve psikolojik savaşı, temmuz 2006 ile temmuz 2014 arasında karşılaştırmalı analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.

أبو غوش. (2016). الأداء الإعلامي الحربي والحرب النفسية لحزب الله وحماس دراسة تحليلية مقارنة بين تموز 2006م وتموز 2014م. [رسالة ماجستير]. جامعة بغداد.

8. Ebu Şenab, H. İ. H. (2017). *İsrail basınının savaşlar sırasında psikolojik savaş uygulaması: dökme kurşun saldırısı örneği, 2008-2009* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze İslam Üniversitesi, Gazze.

أبو شنب، حمزة إسماعيل حسين. (2017). ممارسة الصحافة الإسرائيلية للحرب النفسية أثناء الحروب .. عدوان الرصاص المصبوب (2008 - 2009م) نموذج ا. [رسالة ماجستير]. الجامعة الإسلامية غزة.

9. el-Cehnî. (2011). *Güvenlik medyası ve önleme*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire.

الجحني. (2011). الإعلام الأمني والوقاية.

10. el-Duleymî, N. M. (2012). *Propaganda söylemi - medya aracılığıyla kavram ve işlevleri*. Dijital ve Elektronik Medya Gazetesi, Washington.

الدليمي، نزهة محمد. (2012). الخطاب الدعائي - المفهوم ووظائفه عبر وسائل الإعلام. مجلة الإعلام الرقمي والإلكتروني.

11. el-Kadî, N. A. M. (2008). *Mısır halkının farmasötik ürün reklamlarının tehlikelerine ilişkin algısı: üçüncü şahıs etkisi üzerine bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Kahire Üniversitesi, Kahire.

القاضي، نادية عبد النبي محمد. (2008). إدراك الجمهور المصري لمخاطر إعلانات المنتجات الدوائية دراسة في تأثير الشخص الثالث. [رسالة ماجستير]. جامعة القاهرة.

12. el-Masrî, U. (2019). *Üniversite öğrencilerinin sosyal medya sitelerini kullanımları ve bunların diğer medya üzerindeki etkileri*. Sanat ve Beşeri Bilimler Dergisi, Kahire.

المصري، أسامة. (2019). استخدامات الطلبة الجامعيين المواقع التواصل الاجتماعي وأثرها على وسائل الإعلام الأخرى. مجلة الآداب والعلوم الإنسانية.

13. el-Muşâkaba. (2018). *Medya araştırma yöntemleri ve söylem analizi*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire.

المشاقبة. (2018). مناهج البحث الإعلامي وتحليل الخطاب.

14. el-Şerafî, R. H. H. (2012). *Filistin gençliğinin siyasi kültürünü şekillendirmede sosyal medyanın rolü* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazze Ezher Üniversitesi, Gazze.

الشرافي، رامي حسين حسني. (2012). دور الإعلام التفاعلي في تشكيل الثقافة السياسية لدى الشباب الفلسطيني. [رسالة ماجستير]. جامعة الأزهر غزة.

15. el-Şeyh, M. (2023). *Edebi söylemde Todorov dili*. Trablus Üniversitesi, Trablus. (s. 48)

الشيخ، منى. (2023). تودوروف اللغة في الخطاب الأدبي.

16. Foucault, M. (1999). *Bilginin arkeolojisi*, The Times Yayınları, Washington (V. Urhan, Çev.).
17. Harîs, R. M. (2016). *Filistin direnişi meselesine yönelik filistinli gazetecilik söylemi: karşılaştırmalı bir analitik ve saha çalışması* [Yüksek Lisans Tezi]. el-Zeytuna Araştırma Merkezi, Lübnan.
خريس، رامي محمود. (2016). الخطاب الصحفي الفلسطيني نحو قضية المقاومة الفلسطينية: دراسة تحليلية وميدانية مقارنة. [رسالة ماجستير]. مركز الزيتونة للدراسات والاستشارات.
18. Hassuna, N. M. A. İ. (2016). *Sivil ve siyasi insan hakları sorunlarına yönelik filistin gazetecilik söylemi: karşılaştırmalı analitik bir çalışma*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire.
صونة، نسرين محمد عبده إسماعيل. (2016). الخطاب الصحفي الفلسطيني نحو قضايا حقوق الإنسان المدنية والسياسية: دراسة تحليلية مقارنة. مجلة الصحافة والاتصال العربي.
19. Hüseyin, V. M. A. (2014). *Ortadoğu'ya ilişkin amerikan propaganda söylemi-amerikalı politikacıların 01/01/2012'den 31/05/2013'e kadar olan dönemde el-Hurra kanalındaki açıklamalarının analitik bir çalışması* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.
حسين، ولاء محمد علي. (2014). الخطاب الدعائي الأمريكي إزاء الشرق الأوسط - دراسة تحليلية لتصريحات الساسة الأمريكيين في قناة الحرة للمدة من 2012/01/01م إلى 2013/05/31م [رسالة ماجستير]. جامعة بغداد.

20. İbrahim, A. M. (2013). *Irak'taki siyasi duruma ilişkin ingiliz propagandasının içeriği: The Times gazetesi örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat.
- إبراهيم، علي محمود. (2013). مضامين الدعاية البريطانية إزاء الأوضاع السياسية في العراق .. جريدة التايمز نموذج ا. [رسالة ماجستير]. جامعة بغداد.
21. İbriz, B. (1987). *Medya söylem analizinde dile yatırım*. İslami Eserler Ansiklopedisi, Medine.
- إبريز، بشير. (1987). استثمار اللغة في تحليل الخطاب الإعلامي. موسوعة الأعمال الإسلامية.
22. İbriz, B. (2009). *Medya söyleminde imge*. Sinema Araştırmaları Dergisi, Medine.
- إبريز، بشير. (2009). الصورة في الخطاب الإعلامي. مجلة دراسات سينمائية.
23. Kasım, Y. M. (2007). *İsrail'in psikolojik savaşının Filistin'e etkisi: Mescid-i Aksa İntifadası örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Birzeyt Üniversitesi, Kudüs.
- قاسم، يوسف محمد. (2007). أثر الحرب النفسية الإسرائيلية على الذات الفلسطينية .. انتفاضة الأقصى نموذج ا. [رسالة ماجستير]. جامعة بيرزيت.
24. Mâdi, S. (2020). *Bir kavram, tanım ve yöntem olarak propaganda, İsrail'in Gazze'ye yönelik son savaşı (2008-2009) sırasındaki propagandası üzerine analitik bir çalışma* [Yüksek Lisans Tezi]. Ürdün Üniversitesi, Ürdün.
- ماضي، صبار. (2020). الدعاية مفهومها وتعريفها وأسلوبها، دراسة تحليلية عن الدعاية الإسرائيلية خلال حربها الأخيرة على غزة لعام 2008 - 2009م. [رسالة ماجستير]. الجامعة الأردنية.
25. Mansur, A. (2011). *Irak'ta Alman propagandası, 04/01/1940-07/01/1941 tarihleri arasındaki döneme ait gazetelerde (el-Akab, el-Bilad ve el-İstiklal) yer*

alan haber ve makalelerin analitik bir çalışması [Yüksek Lisans Tezi]. Trablus Üniversitesi, Trablus.

منصور، عبد الله. (2011). الدعاية الألمانية في العراق دراسة تحليلية للأخبار والمقالات في صحف (العقاب - البلاد - والاستقلال) للمدة ما بين 1940/04/01 - 1941/07/01. [رسالة ماجستير]. جامعة طرابلس.

26. Makkavi, H. İ. (2017). *İletişim ve çağdaş teorileri*. Arap Basını ve İletişim Dergisi, Kahire.

مكاوي، حسن عماد. (2017). الاتصال ونظرياته المعاصرة.

27. Mirza, C. H. (2006). *Teori ve pratik arasında güvenlik ortamı*. Merkez Kitabevi, Kahire.

ميرزا، جاسم خليل. (2006). الإعلام الأمني بين النظرية والتطبيق. دار المركز للطباعة والنشر.

28. Mustafa, H. N. H. (2005). *2002-2003 Irak'taki Anglo-Amerikan Savaşı sırasında Amerikan siyasi propagandasının Arap gazetelerinin içeriğine yansımaları* [Yüksek Lisans Tezi]. Ezher Üniversitesi, Kahire.

مصطفى، هبة الله نصر حسن. (2005). انعكاس الدعاية السياسية الأمريكية على مضمون الصحف العربية خلال الحرب الإنجلو أمريكية على العراق (2002-2003م). [رسالة ماجستير]. جامعة الأزهر.

29. Saadiye, N. (2009). *Söylem analizi ve Arapça ders: bazı Arap çabalarının bir okuması*. Sanat, Beşeri Bilimler ve Toplum Bilimleri Fakültesi Dergisi, Beyrut.

عدية، نعيمة. (2009). تحليل الخطاب والدرس العربي : قراءة لبعض الجهود العربية. مجلة كلية الآداب والعلوم الإنسانية والاجتماعية.

30. Selman, A. Y. (2012). *Uydu kanallarında kullanılan Arap bölgesine yönelik propaganda yöntemleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Bağdat Üniversitesi, Bağdat. (s. 129)
- سلمان، علي يودة. (2012). الأساليب الدعائية في القنوات الفضائية الموجهة إلى المنطقة العربية. [رسالة ماجستير]. جامعة بغداد.
31. Shawd, M. (2009). *Söylem analizi sözlüğü*.
- شاودد، منغنو. (2009). معجم تحليل الخطاب.
32. Showalter, P. (t.y.). *Simya ve Yorum*.
33. Şuman, M. (2020). *Medya söylem analizi, kuramsal çerçeveler ve uygulamalı modeller*. Mısır Lübnan Kitabevi, Kahire.
- شومان، محمد. (2020). تحليل الخطاب الإعلامي أطر نظرية ونماذج تطبيقية. دار الكتاب المصري اللبناني.

İNTERNET KAYNAKLARI

34. Ahmed. (t.y.). *Söylem Analizi*. [Web sitesi].
<https://hekmah.org/%D8%AA%D8%AD%D9%84%D9%8A%D9%84-%D8%A7%D9%84%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-%D9%88%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%85%D8%A7%D8%B1%D8%B3%D8%A7%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%82%D9%85%D9%8A%D8%A9/>.
- أحمد. (ت.ي.). تحليل الخطاب. [موقع إلكتروني].
<https://hekmah.org/%D8%AA%D8%AD%D9%84%D9%8A%D9%84-%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%82%D9%85%D9%8A%D8%A9/>

%D8%A7%D9%84%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-
%D9%88%D8%A7%D9%84%D9%85%D9%85%D8%A7%D8%B1%D8%B3
%D8%A7%D8%AA-
%D8%A7%D9%84%D8%B1%D9%82%D9%85%D9%8A%D8%A9/.

35. Anadolu Ajansı. (t.y.). *Filistin, İsrail'i Batı Şeria'yı "Yahudiye ve Samarya" olarak adlandırmayı hedefliyor.*
<https://www.aa.com.tr/ar/%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84/%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86-%D8%AA%D9%88%D8%AC%D9%87-%D8%A5%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%D9%8A%D9%84-%D9%84%D8%AA%D8%B3%D9%85%D9%8A%D8%A9-%D8%A7%D9%84%D8%B6%D9%81%D8%A9-%D8%A8%D9%80%D9%8A%D9%87%D9%88%D8%AF%D8%A7-%D9%88%D8%A7%D9%84%D8%B3%D8%A7%D9%85%D8%B1%D8%A9-%D9%8A%D9%87%D8%AF%D9%81-%D9%84%D8%B6%D9%85%D9%87%D8%A7/3476908>. Erişim tarihi: 10 Şubat 2025.
36. Anadolu Ajansı. (2024, 1 Mayıs). *Hak izleme örgütü: gallant'ın filistinliler hakkındaki açıklamaları "savaş suçu işlemeye davetiyedir".*
<https://www.aa.com.tr/ar>. Erişim tarihi: 1 Mayıs 2024.
37. BBC. (2024, 4 Mayıs). *Hamas'ı israil'e yıldırım saldırısı düzenlemeye sevk eden sebepler nelerdi?.* <https://www.bbc.com/arabic/articles>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.

38. *Biden bir kez daha hamas'ın bebeklerin kafasını kestiğini söylüyor. yeni bir kanıt ortaya çıktı mı?*. (2023, 22 Kasım). <https://www.washingtonpost.com/politics/2023/11/22/biden-yet-again-says-HAMAS-beheaded-babies-has-new-evidence-emerged/>. Erişim tarihi: 22 Kasım 2023.
39. Birleşmiş Milletler. (t.y.). *Haberler*. <https://news.un.org/ar/story/2024/09/1135086>. Erişim tarihi: 27 Eylül 2024.
40. Bulfaa. (t.y.). *Söylem Analizinde Teorik Araçlar*. [Web sitesi].
بولفاعة. (ت.ي.). *الأدوات النظرية في تحليل الخطاب*. [موقع إلكتروني].
41. CBS News. (2024, 1 Mayıs). *"Savaşlarda ölü sayısı artarken israil, hamas yönetimindeki gazze'de kara saldırısına hazırlanıyor"*. <https://www.france24.com/ar>. Erişim tarihi: 1 Mayıs 2024.
42. DW. (2024, 4 Mayıs). *Hamas'ın israil'e saldırısına yönelik yaygın uluslararası kınama ve itidal çağrıları*. <https://www.dw.com/ar>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.
43. el-Cezire Net. (2024, 4 Mayıs). *Elektronik propaganda savaşı: işgal, "aksa tufanı"yla direnişi kuşatmayı amaçlıyor*. <https://www.aljazeera.net/news/liveblog>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.
44. el-Cezire Net. (2024, 4 Mayıs). *Mustafa barghouthi, gazze'de 110 gün süren şiddetli savaş.. israil hedeflerine ulaştı mı?*. <https://www.aljazeera.net/news/>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.

45. el-Cezire Net. (2024, 6 Mayıs). “İşgal, gazze'deki baptist hastanesini bombalayarak yeni bir katliam gerçekleştiriyor”. <https://www.aljazeera.net/news/liveblog>. Erişim tarihi: 6 Mayıs 2024.
46. el-Haladî, A. (t.y.). *Söylem ve Söylem Analizi*. [Web sitesi].
الخلادي، عبد الرحيم. (ت.ي.). في الخطاب وتحليل الخطاب. [موقع إلكتروني].
47. el-Havalde. (t.y.). *Bir İletişim Aracı Olarak Söylem Kavramı*. [Web sitesi].
<http://kenanaonline.com/users/MOMNASSER/posts/380864>.
الحوالة. (ت.ي.). مفهوم الخطاب (Discourse) كوسيلة اتصالية. [موقع إلكتروني].
<http://kenanaonline.com/users/MOMNASSER/posts/380864>.
48. el-Vatan News. (t.y.). *Haberler*. <https://alwatannews.net/ampArticle/1057963>.
Erişim tarihi: 20 Mayıs 2023.
49. el-Vatan. (2024, 4 Mayıs). *Filistin operasyonuna neden “ aksa tufanı” adı verildi?*. <https://www.elwatannews.com/news/>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.
50. Filistin Araştırmaları Enstitüsü. (2024, 3 Mayıs). *İsrail'in gazze'ye yönelik saldırıganlığı: nedenler, sonuçlar ve yansımalar*. <https://www.palestine-studies.org/ar>. Erişim tarihi: 3 Mayıs 2024.
51. Filistin Bilgi Merkezi. (2024, 6 Mayıs). *Hükümet medyası, işgalin saldırının başlangıcından bu yana yaptığı katliamlara ilişkin yeni istatistikler ortaya koyuyor*. <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871>. Erişim tarihi: 6 Mayıs 2024.

52. Filistin Bilgi Merkezi. (t.y.). *İsrail Medya Yapısı* [Web sitesi]. https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id
53. *Filistinlilerin yaralanmalarını ve ölümlerini sorgulayan ve küresel pallywood kampanyasının bir parçası olarak video ve fotoğraflar yayınlayan hesaplar.* (2024, 13 Mayıs). <https://kashif.ps/%D8%AD%D8%B3%D8%A7%D8%A8%D8%A7%D8%AA-%D8%AA%D8%B4%D9%83%D9%83-%D8%A8%D8%A5%D8%B5%D8%A7%D8%A8%D8%A9-%D9%88%D9%85%D9%88%D8%AA-%D8%A7%D9%84%D9%81%D9%84%D8%B3%D8%B7%D9%8A%D9%86%D9%8A%D9%8A%D9%86-%D9%88/>. Erişim tarihi: 13 Mayıs 2024.
54. France24. (2024, 2 Mayıs). *"İnsan hakları izleme örgütü", israil'i gazze ve lübnan'daki askeri operasyonlarında beyaz fosforlu mühimmat kullanmakla suçluyor.* <https://www.france24.com/ar>. Erişim tarihi: 2 Mayıs 2024.
55. Grand LB, Z. S. (2024, 7 Mayıs). *"Demir kılıçlar", Tevrat'ta geçen talmudik bir isimdir.* <https://www.grandlb.com/politics>. Erişim tarihi: 7 Mayıs 2024.
56. *İlran'ın sivil cephe'deki dokunulmazlığı mansur'unkinden daha azdır.* (t.y.). (s. 10). Erişim tarihi: 7 Ağustos 2025.
57. İsrail Savunma Kuvvetleri. (t.y.). [Facebook gönderisi]. <https://www.facebook.com/share/v/1EgR7H1wNt/?mibextid=wwXlfr>. Erişim tarihi: 5 Haziran 2025.

58. İsrail Savunma Kuvvetleri. (t.y.). [Telegram kanalı]. <https://t.me/s/IDFSpokespersonArabic?before=9055>. Erişim tarihi: 20 Mayıs 2025.
59. Meem.magazine. (2023, 30 Ekim). [Video]. https://youtu.be/otcJyldJz14?si=8sUjO3ZjM_VqtvvgV. Erişim tarihi: 30 Ekim 2023.
60. Musa. (t.y.). *Askeri çavuşun makası: israil basınının ağzından*. Web sitesi. (s. 5). Erişim tarihi: 7 Ağustos 2025.
61. Sikha Mekomit Web Sitesi. (t.y.). *Yerel sohbet*. Web sitesi. Erişim tarihi: 7 Ağustos 2025.
62. Sky News Arabia. (2024, 4 Mayıs). *İsrail, gazze'ye tam kara saldırısının başladığını duyurdu*. <https://www.skynewsarabia.com/middle-east/>. Erişim tarihi: 4 Mayıs 2024.
63. Sky News Arabistan. (2024, 2 Mayıs). *Gazze savaşı: israil'in hedefleri ve ulaşılabilirlikleri nelerdir?*. <https://www.skynewsarabia.com/middle-east/>. Erişim tarihi: 2 Mayıs 2024.
64. Wafa. (2024, 8 Mayıs). *Gazze'de yardım bekleyen vatandaşlara karşı yeni bir katliam gerçekleştiriyor*. <https://www.wafa.ps/Pages/Details/91871>. Erişim tarihi: 8 Mayıs 2024.

EKLER

Ek- 1: Gönderilere ve Görsellere Olan Bağlantıların Listesi

Bağlantı	Resim Adı	Resim Numarası
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710519448535228615?t=0klqRIMCy4UQ60RfmUFHfw&s=19	“İsrail halkı yaşıyor, sancağımız mağlup olmayacak.”	1
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710691709875634319?t=TQgBhEVC-bDwd0lcafvg&s=19	“HAMAS Gazze Şeridi'nde cehennemin kapılarını açtı”	2
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710757799775314280?s=19	HAMAS terör örgütünün üretim merkezi ve istihbarat karargâhının bulunduğu bina	3
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1710886246636003634?t=V79FB9BUKiARDEEbTI_T7g&s=19	Yüzlerce HAMASlı teröristi öldürdük.	4
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711107894928724038?s=19	Komandolar, HAMAS Deniz Kuvvetleri Güney Tugayı komutan yardımcısını ele geçirdi.	5
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711262604499223001?t=0AsfZJeKm-aMfmc1u90EA&s=19	Genelkurmay Başkanı, Hava Kuvvetlerinin HAMAS terör örgütüne ait operasyonel bir tesisi hedef almasını denetledi.	6
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711272561718292764?t=SKWZ6GxcaV4zWAF1BzxV4A&s=19	Gazze Tümen Komutanı, HAMAS teröristleriyle sahada çatışmayı yöneten savaşçılar arasında.	7
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711641551309299814?t=QC2VfkpGFdJPQw90tPhXmg&s=19	Hava Kuvvetleri uçakları, ülke dışında bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri savaşçıları geri göndermek için uçuş gerçekleştiriyor.	8
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711679007685534016?t=SeLszuj3LbRG4Lw-AqNzA&s=19	İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS örgütüyle bağlantılı terörist hedeflere yoğun baskınlar düzenlemeye devam ediyor.	9

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711720207595512023?t=U34o9E5E6LdOXuBw2slJcw&s=19	HAMAS bombardıman altında	10
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711735057050718608?s=19	İsrail Silahlı Kuvvetleri, HAMAS siyasi bürosunun bir üyesini ortadan kaldırıyor.	11
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711826985956094090?s=19	HAMAS ve İŞİD bir madalyonun iki yüzüdür.	12
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711852029012840653?t=hRtEX4xLIMeAwIR8GD5zyQ&s=19	Amerikan mühimmatını taşıyan ilk uçak İsrail'e iniyor.	13
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1711999018799145080?t=kGpj70g7IKGW4jSdtmyGvA&s=19	HAMAS yanlış hesap yaptı.	14
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712014181518512243?t=5qVwIYkFXmH7wzhJO4eFRQ&s=19	İsrail Savunma Kuvvetleri, Gazze Şeridi'nde benzeri görülmemiş saldırı operasyonları başlatıyor.	15
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712382022633615829?t=Nkv8zHorsCXBIY9i_hJDpQ&s=19	HAMAS'ın teçhizatları arasında bulunan terör örgütü İŞİD'in bayrağının resmidir.	16
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712453557104857434?t=jgTWd87aXYCLyBd317H6Tw&s=19	Genelkurmay Başkanı: İnsan hayvanlarının katili HAMAS teröristlerinin çocuklarımızı, kadınlarımızı, erkeklerimizi katlettiği acımasız, iğrenç ve ani olaydan beş gün sonrası.	17
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1712474282100654312?t=nk5rd3IvgF1eWFJAQbzcKA&s=19	Yalancı Aruri Dünyayı ve İslam'ı aldatmayın.	18
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713105925135896603?t=mZ0FaxHKRGiUneHvT2ZkVA&s=19	Çabalarımızı savaş hedeflerini gerçekleştirmeye odaklıyoruz.	19
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713243805896343762?t=XK1RuQYth6ZgnvvirQScvw&s=19	HAMAS, Gazzelilerin Gazze Vadisi'nin güneyine doğru hareketini bu şekilde engellemeye çalışıyor.	20
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713251957228351624?s=19	Bir bid'atın arkasında dua etmek bid'at mıdır? Eğer bu bid'atçı, Gazze Şeridi'ni cehenneme ve karanlığa sürükleyen bir rejimden geliyorsa?	21

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1713855999512133794?t=2pxgp_lhOXKcOh-YvWv_pzA&s=19	Gazze kuşatma bölgesindeki yerleşim yerlerinden birindeki vahşet resimleri. Bunlar HAMAS'ın eylemleri.	22
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714142766077300973?s=19	Genelkurmay Başkanı: İsrail Savunma Kuvvetleri, göreve bağlılığı sayesinde kazanacaktır.	23
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714203170866393416?s=19	UNRWA'nın HAMAS'ın vahşeti ve suçluluğundan duyduğu korku.	24
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714264532883734553?s=19	Liderler cennette, halk ise cehennemdedir.	25
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714419643819934016?t=3dnez_em39bTXsKzWzBq0sA&s=19	(Hangi günahtan dolayı öldürüldünüz?) İslami Cihad terör örgütünün roketleri el-Baptisti Hastanesi'nde sivilleri öldürdü.	26
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714536342950998271?t=2G25_bF08_aFXJcs91w50PA&s=19	Havadan çekilen fotoğrafın incelenmesi, Baptist Hastanesi'nin otopark dışında doğrudan isabet almadığını doğruluyor.	27
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1714865325051637977?t=m-UeGG9miQg4tBmqFdaT-w&s=19	Güçlerimiz HAMAS'ın seçkin güçlerinden onlarca mensubu imha etti.	28
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1715446547767325113?t=0HH_UKZjCKOUrUVJB0dL8qw&s=19	HAMAS, kaçırılanları sanki insani nedenlerle geri vermiş gibi göstermeye çalışıyor.	29
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1715667502703825391?t=kEud_OJ-g5VQDQYXdDAzd9w&s=19	Gazze Şeridi'ndeki HAMAS'a ait terör hedeflerini yok etmeye ve teröristleri ortadan kaldırmaya devam ediyoruz.	30
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716050524833734714?t=DRj_MW2Vsrqf6BUWo62RjYw&s=19	Güneş terörizme hizmet edecek şekilde yönlendiriliyor.	31
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716145370651095519?t=SQQ_kJx50z_B4oYhPI1mE9w&s=19	HAMAS sivilleri bu şekilde canlı kalkan olarak kullanıyor.	32
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716705535175631198?t=sCBIs_k7Wr41Ljol7imRaAg&s=19	HAMAS'ın elinde bulunan yarım milyon litreden fazla dizel yakıt böyle görünüyor.	33

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1716813510146142460?t=ZcwGeNEz00JW2bPJKiaUhQ&s=19	Genelkurmay Başkanı: Bu savaşın tek başlığı vardır, başka başlığı yoktur. Bunun bedelini HAMAS liderleri ödeyecek.	34
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717067722259857506?t=pTEA7pQNcnXiZglB26GGXA&s=19	Bizim, HAMAS'la aramızdaki fark.	35
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717089441292927335?s=19	İsrail Savunma Kuvvetleri, korkunç terör örgütü HAMAS ile savaşıyor.	36
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1717113361605738916?t=BIRUpJLv9LMvsG9j2xz3qQ&s=19	Suçla yönelik operasyonu gerçekleştiren teröristlerden birinin elinde bulunan bir kağıt.	37
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718293657877368943?t=egG-73LO Wty9mFDiYAEhQ&s=19	Maskeli adam Huzeyfe el-Kahlot'un tıpkı IŞİD liderlerinin kadın ve çocukların arkasına saklandığı gibi keffiyenin arkasına saklandığını gösteriyor.	38
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718519711984497018?t=MjG6Q-CUKeIctqiYvjJMVA&s=19	HAMAS'ı yok etmeye hız kesmeden devam ediyoruz.	39
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718609400481321191?t=CjWuNeMiaf ILmG5hiFkaA&s=19	Güçlerimiz Gazze Şeridi'nin kuzeyinde kara faaliyetlerini sürdürüyor. Gazze Şeridi'nde teröristler etkisiz hale getirildi.	40
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1719409655464484895?t=1AOTWT gou-thhRHl4qSNQ&s=19	HAMAS üyeleri tarafından terör eylemleri başlatmak üzere eğitim amacıyla kullanılan, Cebaliya'nın batısındaki askeri terörü yönlendirme kompleksinin görüntüsü.	41
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1719606766810304761	Dün deniz füzeleri Kızıldeniz bölgesine ulaştı.	42
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1719977773656080855	Özel Kuvvetler, topçu birliklerinin yardımıyla sabotajcılarla şiddetli ve uzun süreli çatışmalar gerçekleştirdi.	43

https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720079466368778515	Genelkurmay Başkanı: Hava Kuvvetleri Gazze Şeridi'nde büyük bir kuvvetle faaliyet göstermektedir.	44
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720084068086509954	Halevy: Kendi haklarımızın ve gelecek nesillerin haklarının garanti altına alınması için mücadele ediyoruz.	45
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720505953022263344	Ambulansların hedef alınmasından bahseden HAMAS'ın sözcülerini gösteren resim	46
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1720917602522820925	Güneydeki sivil hareket için güvenli yol.	47
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1721189886491869667	Roket fırlatma rampaları ve Endonezya hastanesinin altında yer alan bir tünel.	48
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722535866596295159	Şeyh Rıdvan mahallesindeki evin bir odasında roketler yapılıyor, diğer odada ise çocuklar uyuyor.	49
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722669584518402475	Genelkurmay Başkanı ve Genel Güvenlik Teşkilatının başkanı kara kuvvetleriyle birlikte Gazze Şeridi'nin derinliklerine girdi.	50
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1722674705176338630	Yemen'den İsrail'e doğru fırlatılan füze başarılı bir şekilde durduruldu.	51
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723025498379256001	Bulunan silahların detayları.	52
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723035357392884194	Hizbullah neden Lübnan'ı ve Şii toplumunu kendilerine ait olmayan bir savaşa sokmak konusunda ısrar ediyor ve neden bir IŞİD örgütüyle dayanışma içinde?	53
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723053350046863534	Başarısız olan bir terör örgütünün Gazze Şeridi'nde başlattığı operasyon Şifa Hastanesi'ni vurdu.	54
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723281723054547304	Rantisi Hastanesi'nde bine yakın Gazzeliyi rehin tutan	55

	HAMAS bölük komutanının tasfiyesi.	
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723397534775660640	İsrail Savunma Kuvvetleri, Suriye içindeki direniş mevzilerine saldırıyor.	56
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723653209711915336	Sinvar, IŞİD terör okulunun başarısız bir öğrencisidir.	57
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723711627663454636	Cehennem ve zebanileri bile Sinvar'ı inkâr etmiştir.	58
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723766986541285640	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Şin Bet'in ortak operasyonunda yirmiden fazla HAMAS teröristi tutuklanarak soruşturma için nakledildi.	59
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1723953382715486686	HAMAS'ın altyapısı bilinçli olarak sivil binaların içerisine inşa edildi.	60
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724680656901275719	İsrail Savunma Kuvvetleri İsrail Devleti'nden Şifa Hastanesi'ne tıbbi ekipman, kuvöz ve bebek maması teslim etti.	61
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724399729360933128	Fayiz el-Duveyrî'ye söyleyin, belki o, gerçeklere dayanarak gerçekliği analiz etmeye başlayacaktır.	62
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724360699743285359	Savaşçılar bir fabrikanın içinde buldukları tünelleri imha etti	63
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724342513085874178	İsrail Savunma Kuvvetleri, etik ve profesyonel sorumluluklarına bağlı kalmaya devam ediyor.	64
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724321868574818461	Bir caminin içinde tünel ve silahlar bulundu.	65
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724206744564318629	Gazze'deki Rantisi Hastanesi binasının bodrumunda bulunan Aksa Tufanı başlıklı belgenin görüntüsü.	66
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1724160565474406790	HAMAS'ın Rantisi Hastanesi'ndeki konumu.	67

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1718213034743583220?t=Z_rqkr3UsuJT7GILKitgrg&s=19	HAMAS sadece İslam'ın öğretilerini ihlal etmekle kalmıyor, aynı zamanda insanlık onuruna da hakaret ediyor.	68
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1725099489390678027	HAMAS'ın terör amacıyla kullandığı Gazze marinasındaki İsrail bayrağının görüntüsü.	69
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1718238080291713174	Güvenliğiniz için geçici olarak güneye yönelmeniz gerektiği yönünde acil uyarı.	70
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1717592854074200230	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, el-Darac Taburu'nun üst düzey liderlerine yönelik yoğun bir baskın sırasında öldürülüyor	71
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1729499960687702354	Savaş sırasında geçici ateşkes hatlarında İsrail Savunma Kuvvetleri'nin varlığı.	72
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728815569355317715	İsrail'de bulunan İsrail Savunma Kuvvetleri savaşçıları eşliğinde ülkeye kaçırılan 13 kişi geri dönüyor.	73
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728805173965783450	Genelkurmay Başkanı, Güney Askeri Komutanlığı'nda durum değerlendirmesi yaptı.	74
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1729439480573034713	Genelkurmay Başkanı: Kuzey bölgesini tahliye etme kararı aldık. İsrail ordusu evi koruyor.	75
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727610903506346136	Nüfusun güneye doğru hareketi için güvenli yol.	76
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727711621634531614	Güney Lübnan köylerine çok sayıda Hizbullah füzesi düştü.	77
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728686001508261918	İsrail Savunma Kuvvetleri yiğitçe savaşıp üyelerinin hayatlarını ve İsrail Savunma Kuvvetleri'nin değerlerini korur.	78
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727795936523440622	Savaşın geçici olarak durdurulması ile güçlerimiz ateşkes hatlarında konuşlanacak.	79

https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727974089912877315	Gazzelilerin, Gazze Şeridi'nin güneyinden kuzeyine doğru hareketlerine hiçbir şekilde izin verilmeyecek.	80
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728343863700439068	İnsani amaçlarla askeri faaliyetlerin durdurulması.	81
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728775975855350262	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, terörist HAMAS'ın beş üst düzey liderini öldürdü.	82
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728754788152569935	HAMAS'ın kuzey Gazze Şeridi'ne insani yardım taşımak üzere kamyonların girmesini önlemek için kurduğu kontrol noktasının fotoğrafı	83
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728002403474067634	İsrail Savunma Kuvvetleri, ülkeye dönen esirleri almak için hazırlıklarını tamamlıyor	84
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727691538740707803	401'inci Tugay güçleri Cebaliya'nın eteklerinde savaşıp altyapısını ve çocukların yataklarının altındaki savaş ekipmanlarını ortaya çıkardı.	85
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1727600641382523222	Genelkurmay Başkanı'nın Gazze Şeridi'ndeki; “Biz savaşı durdurmuyoruz, aksine zafere kadar devam edip, yolumuzda ilerliyoruz” söylemi.	86
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1728848639286444468	Hükümet Faaliyetleri Koordinasyon Birimi, siyasi düzeyin onayıyla ve ABD, Mısır ve Birleşmiş Milletler ile yapılan anlaşmalara uygun olarak, yerinden edilmiş kişileri barındırmak için ekipman yüklü 42 kamyonun girişini koordine etti.	87
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740005919881109548	Son günlerde Huza'a'daki düşman kalelerine karşı bir harekât başlattık.	88

https://x.com/AvichaiAdraee/status/1739382051747373504	Noel, Lübnanlılara terörizmin mükemmel tadıyla geldi.	89
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1739988886443761745	İran Devrim Muhafızları: Aksa Tufanı Operasyonu, Kasım Süleymani suikastına verilen tepkilerden biridir.	90
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740368502714728470	Gazze'nin içinden ve HAMAS tünellerinden birinin derinliklerinden bir fotoğraf.	91
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740059597753274830	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Kuzey Komutanlığı yüksek düzeyde bir hazırlığa tanık oluyor.	92
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1740349703953297840	Han Yunus'taki el-Katiba Camii içindeki terör altyapısı ve sabotajcılarının örtbas edilmesi.	93
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1751212670840082773	İsrail Savunma Kuvvetleri, bölge sakinlerinin güvenliklerini sağlamak amacıyla çatışma bölgesinden çıkmalarına olanak tanıyan güvenli bir insani koridor açtı.	94
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1749849014097309987	Han Yunus'ta 1,5 kilometrelik tünel ve roket üretim fabrikasının tahrip edilmesi.	95
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1750854954602897523	İŞİD-HAMAS ile aramızdaki fark.	96
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1760711712213188642	Hava Kuvvetleri ve Demir Kubbe sistemi hava tehdidini bertaraf etti.	97
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762426467844006268	Gazze'nin göbeğinde bile askerlerimiz yerel yönetim seçimlerinde oy kullanıyor.	98
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762063654810165519	Hagari: HAMAS İsraili sivilleri katletmekten Gazzeli sivillerin arkasına saklanmaya başladı.	99
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1762525863818494316	Maglan birliği savaşçıları Han Yunus'ta çatışmaya giriyor ve terörist altyapıya baskın düzenliyor.	100

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1766438125331419488?t=fhYQgJQqfzZ6BJhIF4kFZg&s=19	Allah'ım bizi Ramazan'a ulaştır ve Sinvar şeytanlarını zincire vur.	101
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1767919265783365737?t=e1W7wNQZm06DcKLmAWcO3w&s=19	Ne halde döndün Ramazan	102
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1768583000613126412?t=QU1aGY58nIe1wK26n8cQ&s=19	Kuveyt Döner Kavşağı'nda olanlar inceleniyor.	103
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1771942079674941712?t=mjAt7FxWgcPyGJqR92CGmw&s=19	İsrail Savunma Kuvvetleri, HAMAS teröristlerine, terör faaliyetlerini korumak için hastaneleri ve diğer sivil tesisleri kalkan olarak kullanmayı bırakmaları çağrısında bulunuyor.	104
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1772709785973948483?t=LBfmjYvio3wdnj-mEtdJfg&s=19	Şifa Hastanesi'ne düzenlenen baskında polis memurları tutuklandı.	105
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1774096047372935590?t=JaOATFkyk4Vse2Ze7SCOFw&s=19	Liderler cennette, Gazzeliler ise cehennemde	106
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1776201905431023961?t=Br9FJzNiLGTVoAhU8bkw&s=19	İran'ın terörist çıkarları uğruna Kudüs'ün Arap ülkelerinin harabelerinden kurtarılması.	107
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1778064428128186463?t=Y0Nsvk9wr55Sj7vfGeBMGQ&s=19	Kurban Bayramınızı en içten dileklerle tebrik ediyor, en iyi dileklerimi sunuyorum.	108
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1778406797713289602?t=YI5GPYyYJKlqT3OBy3BBIXA&s=19	İsrail Savunma Kuvvetleri ve Genel Güvenlik Servisi, HAMAS'ın önde gelen bir para değiştiricisine saldırıp onu ortadan kaldırdı	109
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1779573771101224971?t=A7xxHyBxQNaXSYKxcMO4g&s=19	İran ve ajanları tüm Ortadoğu'yu tehlikeye atmış, hareketsiz bırakmıştır.	110
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1780993068390404178?t=1Zfi3BXwmYNrnfNGoFED3w&s=19	162'nci Tümenin Gazze Şeridi'nin merkezinde başlattığı sürpriz operasyona ait görüntü.	111

https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1782762346739343591?t=6JLxQR-wtB_dBhZ-bPCUXg&s=19	Beyt Lahiya bölgesindeki vatandaşlara acil uyarı	112
https://twitter.com/AvichaiAdraee/status/1779748569139794067?t=Z6LykwLCpX90wgF_fJ4jeA&s=19	Kuzey Gazze sakinlerine mesaj: Kuzey Gazze bölgesi savaş ve tehlikeli bir bölgedir, bu nedenle insani alanlarda kalma çağrımızı yineliyoruz.	113
https://x.com/AvichaiAdraee/status/1783026908516458600?t=t5MPgggQOhFk0Vd63Szcw&s=35	İsrail Savunma Kuvvetleri, insani yardım bölgesine yerleştirilen roketatarlara tam isabetle saldırıyor.	114

TOPLUMSAL KATKI

Bu tez, 2023 yılında Gazze Şeridi'ne yönelik İsrail saldırısı sırasında sosyal medya platformu “X” üzerinden yürütülen propaganda faaliyetlerini söylem çözümlemesi yöntemiyle incelemektedir. Araştırma, özellikle İsrail ordu sözcüsü Avichai Adraee'nin Arapça yaptığı paylaşımların analizine odaklanarak, İsrail'in savaş sürecinde kamuoyunu etkilemeye yönelik dil ve görsel stratejilerini çözümlemeyi amaçlamıştır.

Ele alınan toplumsal problem, çatışma ve savaş ortamlarında sosyal medyanın propaganda aracı olarak kullanılmasıdır. Bu durum, toplumlarda yanlış bilgilendirme, algı manipülasyonu ve dezenformasyona yol açmakta; sivillerin güvenliği, insan hakları ihlalleri ve uluslararası kamuoyu algısında ciddi etkiler yaratmaktadır. Bu bağlamda araştırma, sosyal medyanın barış süreçlerini olumsuz etkileyen bir araç haline gelmesinin önüne geçilmesi için kritik bir analiz sunmaktadır.

Tezin bulguları, özellikle çatışma dönemlerinde kullanılan propaganda söylemlerinin nasıl yapılandırıldığını, hangi mesajlarla meşrulaştırıldığını ve bu mesajların toplumsal düzeyde nasıl bir algı oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Bu sayede, medya okuryazarlığı gelişmemiş toplum kesimlerinin manipülasyona açık yapısına dikkat çekilerek, toplumsal bilinçlenme sürecine katkı sağlanmaktadır.

Tezin uzun vadeli toplumsal katkısı, dijital medya alanında etik ve sorumlu içerik üretimi konusunda farkındalık yaratmasıdır. Çalışma hem kullanıcıların medya okuryazarlığını artırmakta hem de sosyal medya platformlarının çatışma ortamlarında nasıl kullanıldığını gözler önüne sererek, medya etiği açısından önemli çıkarımlar sağlamaktadır. Ayrıca medya uzmanları, gazeteciler ve akademisyenler için yeni bir metodolojik yaklaşım sunarak, propaganda söyleminin daha sistematik biçimde çözümlenmesine katkı sağlar. Bu yönüyle, ileride yapılacak medya politikası düzenlemelerine temel oluşturabilecek bilimsel bir kaynak niteliğindedir.

Sonuç olarak, bu araştırma savaş ve çatışma gibi hassas dönemlerde sosyal medyada yürütülen propaganda faaliyetlerini ortaya koyarak, toplumu yanlış bilgilendirme riskine karşı bilinçlendirmeyi amaçlamakta; medya aracılığıyla yürütülen psikolojik savaş yöntemlerine karşı daha dirençli bir toplum yapısının gelişmesine katkı sunmaktadır.

